TARİHSELCİLİK:
İCTİHAD DEĞİL İNKÂR

TARİHSELCİLİK:
İCTİHAD DEĞİL İNKÂR

Dr. Seyfi SAY

GÖKPINAR KİTAPLARI

İSTANBUL 2023

Bismillâhi’r-Rahmâni’r-Rahîm.

Elhamdülillâhi Rabbi’l-‘âlemîn.

Ve’s-salâtü ve’s-selâmu ‘alâ Rasûlinâ Muhammedin ve ‘alâ âlihî ve sahbihî ecma’în.

İÇİNDEKİLER

ESKİ VE YENİ BİD’ATÇİLER ARASINDAKİ FARK **5**

MAKASID **11**

İSLAM’I GÜNCELLEME, LAİKLİĞİN (SİYASAL DİNSİZLİĞİN) HATIRI İÇİN İSLAM'IN İÇİNİ BOŞALTMADIR **24**

TARİHSELCİLİK (GÜNCELLEMECİLİK) KADAVRASININ OTOPSİSİ **32**

ESKİ BİR YAHUDİ HASTALIĞI: TARİHSELCİLİK VE GÜNCELLEMECİLİK **40**

TARİHSELCİLİK KATKISIZ VE KATIKSIZ KÜFÜRDÜR **53**

TARİHSELCİLİĞİN "EN KARA" YERLİ VE MİLLİ ZOMBİLERİ **64**

HRİSTİYANIN BİLE BU KADARINA TAHAMMÜL EDEMEDİĞİ ÇAĞDAŞ TÜRKİYE TİPİ İMANSIZ İLAHİYATÇILIK **77**

TARİHSELCİLİK VAMPİRİNİN TABUTU İÇİN BİRKAÇ ÇİVİ **83**

LAİK (SİYASAL DİNSİZ) SİYASETİN ALTINCI KOLU: TARİHSELCİ İLAHİYATÇILAR **89**

TARİHSELCİLİK VE AKILSIZ AKILCILIK **101**

TARİHSELCİLERİN SÜNNET İNKÂRCILIĞI VE HERMENÖTİK **109**

TARİHSELCİLERİN KUR'AN MÜSLÜMANLIĞI DALAVERESİ **130**

TARİHSELCİ GÜNCELLEMECİLİĞİN "RUH"U: İBAHÎLİK **141**

KENDİNİ GÜNCELLE, İSLAM'I DEĞİL! **151**

DEVLETTE DEVAMLILIK ESAS DA, ŞERİAT'TE DEĞİL Mİ?! **157**

İSVEÇLİ GÂVUR KİTAB'IN SAYFALARINI, TARİHSELCİ İSE MESAJINI YAKMAYA ÇALIŞIYOR **166**

İLAHİYATBANK TOSUNCUĞU AKREDİTE TARİHSELCİLER **172**

ORYANTALİSTLERİN YERLİ-MİLLİ KUYRUKLARININ İSLAM'I GÜNCELLEME KALPAZANLIĞI **184**

İKİ CÜMLEYE SEKİZ HATA SIĞDIRAN TARİHSELCİ GERİ ZEKÂLILIK **190**

ZAMAN TANRISININ TARİHSELCİ ŞAMANLARI **199**

RUHBANLARDAN PARLAMENTERLERE RABCİLİK OYUNU TARİHİ **207**

KUR'AN İSLAMI EDEBİYATI YAPAN TARİHSELCİ DON KİŞOTLARIN HEDEFİNDE YELDEĞİRMENLERİ DEĞİL KUR'AN VAR **224**

TARİHSELCİLERİN İMAM MATÜRİDÎ İSTİSMARI **234**

HZ. ÖMER R. A., İMAM MATÜRİDÎ VE MÜELLEFE-İ KULÛB **241**

TARİHSELCİYE GÖRE MÜELLEFE-İ KULÛBLUK, EMEKLİLİĞİ MÜMKÜN OLMAYAN BİR MESLEK MİDİR? **248**

TARİHSELCİ AHMAKLIĞIN HZ. EBUBEKİR DÖNEMİNDEKİ KÖKENİ VE ÖNCÜLERİ **253**

İSLAM GÜNCELLENEMEZ, ALLAHU TEALA ZAMANIMIZI VE ZEMİNİMİZİ GÜNCELLER, DEĞİŞTİRİR **262**

İMAM MATÜRİDÎ NE DİYOR, TARİHSELCİ HAMAKAT NE ANLIYOR **272**

TARİHSELCİ FASIKLARIN HABERİNE İNANMAK **283**

TARİHSELCİLİĞİN AKILSIZ AKILCILIĞI VE İMAM MATÜRİDÎ **289**

TARİHSELCİ ŞOVMENİN İLMÎ USULÜ DE KENDİSİ GİBİ FİLMÎ OLUR, "FİLMÎ USUL" OLUR **298**

DİN, TARİH, VE TARİHSELCİLİK **308**

"SİZ DİNİNİZİ ALLAH'A MI ÖĞRETİYORSUNUZ?" **313**

İSLAM'I GÜNCELLEMEYE KALKIŞMAYIN, KORKARIM Kİ ALLAHU TEALA'NIN GAZABINA UĞRAYIP GÜNCELLENİRSİNİZ **320**

DEĞİŞEN ZAMAN, VE DEĞİŞMEYEN HEVA, HEVES VE CEHALET **329**

ESKİ VE YENİ BİD'ATÇİLER ARASINDAKİ FARK

Önce eski bid'atçilerden başlayalım.

Onların durumunu **İmam Şatıbî *el-İ'tisam***'da (***el-İ'tisam - Bid'atler Karşısında Kitap ve Sünnete Bağlılıkta Yöntem***, çev. Ahmet İyibildiren) ayrıntılı bir biçimde anlatıyor.

Söylediğine göre, en çok başvurdukları yöntem, **zayıf, çürük ve hadis âlimlerinin üzerlerine bir şeyin bina edilmesini kabul etmedikleri uydurma hadislere dayanmadır.**

İmam Şatıbî buna bazı örnekler de veriyor.

Zamanımızda yaygınlaşanlardan örnek vermek gerekirse, "Vatan sevgisi imandandır" ve "Zaman sana uymuyorsa sen zamana uy" gibi uydurmalar üzerine bina edilen hükümleri gösterebiliriz.

İmam şöyle diyor:

> **İsnadı zayıf** olan hadislerde onun Hz. Peygamber tarafından söylendiğine dair **galip bir zan** oluşmaz. Bu sebeple onlara bir **hüküm** isnadı mümkün değildir. Hal böyle olunca uydurma olduğu bilinen hadislerin durumunu sen düşün.

*

İmam'a göre, isnadı kuvvetli bile olsa (**sahih** olduğu da kabul edilse), bir hadîs Şeriat'in temel esaslarıyla (Ki bunlar **icma**ya dayanır) çelişiyorsa, terk edilmelidir.

Bu durumda ravîlerden birinin unutkanlıkla veya başka bir nedenle yanılmış olduğunu kabul etmek gerekir.

İmam, buna yöneltilebilecek itirazları şu şekilde cevaplandırıyor:

> **Bir İtiraz:** Ahmed ibn Hanbel'den rivayet edildiğine göre o, **zayıf hadisin kıyastan hayırlı olduğunu** söylemiştir. Bu sözün **zahir**i, sahih olmayan (sahih derecesine ulaşmayan, zayıf kalan) hadisle de amel edilmesi gerektiğini ifade eder. Çünkü o, zayıf hadisi, müslümanlarm cumhurunca amel edilen, hatta selefin üzerinde **icma** ettiği kıyasa tercih etmiştir. Bu da zayıf hadisin Ahmed ibn Hanbelin nazarında kıyastan üst mertebede olduğunu gösterir.
>
> **Bunun cevabı şudur:**
>
> Bu, **bir müctehidin sözüdür. İçtihadı doğru da olabilir yanlış da olabilir. (Bu bir özürdür/zaaftır). Çünkü onun bu konudaki özrü ortadan kaldırabilecek kesin bir delili yoktur.** Şayet bu (sözü Ahmed ibn Hanbel'in söylediği) kabul edilirse bunu zahirî anlamının dışında başka bir anlama hamletmek mümkündür. Çünkü onlar (yani müçtehitler) isnadı zayıf olan hadisin terki konusunda ***icma*** etmişlerdir.
>
> O halde Ahmed ibn Hanbel'in sözünü, **o bununla senedi hasen olan hadisi ve onunla amel etmeyi kasdetmiştir veya senedi hasen bir hadisle amel etmenin "kıyasla amel etmekten hayırlı olduğunu" kastetmiştir** şeklinde yorumlamak gerekir, şayet bunu kastettiği kabul edilirse, sanki o bu sözüyle, hadisleri reddedecek ölçüde kıyasa güvenen kimselere karşı çıkmada son derece titizlik göstererek kıyası reddetmiştir. Zâten Ahmed ibn Hanbel'in kıyası reddetme yönünde bir meyli vardı. Bu sebeple şöyle demişti: Biz sürekli re'y ehline lanet ederdik, onlar da bize lanet ederlerdi. Nihayet Şâfîi geldi ve aramızdaki bu husûmeti ortadan kaldırdı.

Veyahut da Ahmed ibn Hanbel bu sözüyle Kitap, sünnet ve icmadan herhangi bir dayanağı olmayan fasit kıyası kastetti de amel edilmese bile zayıf hadisi bu tür bir kıyasa tercih etti.

Aynı şekilde Ahmed ibn Hanbel'in sözü en toleranslı bir şekilde yorumlansa bile **bu söz (müctehit) imamların sözlerine karşı çıkmada bir dayanak olarak kullanılamaz**. Allah onlardan razı olsun.

Bir İtiraz: Denilse ki: Bütün bunlar sahih derecesine ulaşmayan hadislere itimat eden imamlara da bir reddir.

Buna karşı söylenecek söz şudur:

Onlar isnadın sıhhatini şart koştukları gibi aynı şekilde (ahkâm/hüküm boyutu olmayan) teşvik ve korkutmayla ilgili hadislerin naklinde senedin sıhhatine güvenmeyi şart koşmadılar. Şayet onların senetleri de sahih olursa bu daha güzel olur. Ancak teşvik ve korkutma (terğib ve terhib) hadislerinin senedleri sahih olmasa bile bunların naklinde ve kullanılmasında bir sakınca görmediler. … Nafile namazlar, Miraç gecesi, Şabanın onbeşinci gecesi, Recebin ilk Cuma gecesi namazları imam namazı ve hafta namazı ve anne, babaya iyilik için kılınan namaz, Aşûra günü, Receb ayı orucu ve Recep ayının 27. gecesi gibi şeylerin faziletleriyle ilgili sahih olmayan (ancak uydurma da olmayan, senedi zayıf) hadislere itimat etmek de caizdir. Çünkü bunların hepsi sâlih ameli teşvik konusunda gelen hadislerdir. Namaz aslında sabit olan bir ibadettir. Oruç ve gece ibadeti de böyledir. Bunların hepsi hususi olarak fazileti nakledilen bir hayırla ilgilidir. Bu sabit olduğuna göre, faziletli oldukları hadislerde bildirilen her şey teşvik (terğib) babındandır. Ahkam konusundaki hadislerin aksine bunların senetlerinin sıhhatine hadiscilerin şehadet etmesi gerekmez. O halde istidlalin bu şekli kalblerinde eğrilik

> olanların yöntemi değil, ilimde yeterli seviyede olanların yöntemidir**.** Çünkü ilim sahipleri ahkam hadisleriyle teşvik ve sakındırma hadislerini birbirinden ayırdılar, ahkam hadislerinde sıhhati şart koştular, teşvik ve sakındırma hadislerinde sıhhati (rivayette zayıflık bulunmamasını) şart koşmadılar. (…) Bu gibi amelleri teşvik edici veya bunlardan farz olanların terkinden sakındırıcı ve sahih derecesine ulaşmamış, kimsenin kabul etmeyeceği zayıf derecesine veya delil olarak kullanılmaları caiz olmayan mevzu derecesine de düşmemiş hadisler varit olduğu zaman, sahih bir yolla **aslı** sabit olduktan sonra, bu tür hadislerin zikredilmesinde ve onlarla teşvik ve sakındırma yapılmasında hiçbir sakınca yoktur.

Ancak, bir aslı bulunmayan, uydurulan, Şeriat'in icma ile sabit olan genel ilkelerine aykırı rivayetler böyle değildir. İmam şöyle demektedir:

> Bu tür olan ameller bid'atlerin en büyüğü ve en çirkinidir. İslam'ın reddettiği ruhbanlık, (zina edip) günaha girmekten korkan kimselerin iğdiş edilmesi, güneş altında ayakta durarak ibadet edilmesi veya hiç kimseyle konuşmaksızm susmak gibi. Buna benzer şeylere teşvik etmek doğru değildir. Çünkü şeriatte böyle şeyler yoktur. Benzeri şeyleri teşvik edici, muhalefetinden sakındırıcı delil de yoktur.

Öte yandan, İmam'a göre, Şeriat'te mutlak manada nafile namaz kılmak meşru olduğu için, Şaban'ın 15. gecesi namaz kılmayı teşvik edici hadisler o esasla çelişmez. Nafile **oruç tutmak *esasen* sabit olduğu için Receb'in yirmi yedisinde tutulan oruç da meşru olmaktadır.** Ancak **Şaban'ın 15. gecesi *şu kadar rekat* namaz kılmak ve her rekatta şu şu sûreleri *şu miktarda* okumak gibi tavsiyeler bunun dışındadır. Çünkü nafile ibadetleri *belli günlere ve miktarlara tahsis* etmeyi meşru kılan bir şer'î dayanak yoktur. Bu, bid'at olmaktadır.**

Buna karşılık aşure günü, arefe günü veya Şaban ayında oruç tutmanın genel olarak diğer günlerde nafile oruç tutmaya üstünlüğü vardır. Çünkü bunlar hakkında delil mevcuttur.

İmam şöyle demektedir:

> **Onların (müctehit imamların)- "Hükümler ancak sahih bir yoldan sabit olurlar."** sözlerinden dolayı bir hükmün ispatının mutlaka sahih hadislere dayandırılması gerekir. **Sahih olmayan hadislerle ispat edilmeye çalışılan bid'atlerde, meşru olan bir şeye *herhangi bir zamanla veya sayıyla ya da keyfiyetle sınırlama getirmek* gibi mutlaka bir *ilave* vardır. Dolayısıyle bu ilavelerin hükümlerinin de sahih olmayan yollarla sabit olması gerekir.** Bu ise âlimlerin tesis ettikleri şeye (onların metoduna) aykırıdır.
>
> **Onlar *hükümlerle sadece vâciplik veya haramlık hükümlerini kastederler* de denilemez. Çünkü o zaman da biz deriz ki: Böyle bir şeyi söylemek *delilsiz olarak kafadan hüküm* vermektir.** …, **teşvik edilen her şeyin hükmü ve meşru olan şeyler içerisindeki mertebesi şayet *sahih bir yolla sabit olmuşsa* artık onun sahih olmayan bir yolla teşvik edilmesi bağışlanabilir. Bu hüküm ve mertebe ancak teşvik hadisi ile sabit olmuşsa *o hadisin de mutlaka sahih olması şarttır*.** Aksi takdirde ilimde yeterli seviyeye gelmiş kimselerin içinde oldukları kabul edilen topluluğun yolundan çıkılmış olur.

Yani teşvik edilen amelle ilgili rivayet zayıfsa, o ibadetin aslının hükmünün sabit olması gerekir. Eğer böyle bir asıl bulunmaksızın teşvik söz konusuysa, bu durumda, bu rivayetin kesinlikle sıhhatlı (sağlam, sahih) olması gerekir. Aksi takdirde bid'ate düşülmüş olur.

*

Günümüze gelince..

Günümüzün bid'atçileri kafalarından hüküm vermektedir.

Delile filan ihtiyaç duymamaktadırlar.

Onlara göre, sahihlik bakımından en yüksek mertebede olan ***Kur'an*** ayetleri bile hükümsüzdür. Çünkü tarihseldir. Tarihte kalmıştır.

Böylece, kendi kafalarından hüküm vermektedirler.

Tahmin edilebileceği gibi bu "**tarihsellik**" düşüncesi hristiyan ilahiyatçılardan alınmış bulunuyor.

Türkiye gibi ülkelerdeki tarihselci modernistler, mezheben ne Hanefî, ne Şafiîdirler.

Düpedüz hristiyanîdirler.

Gadamer gibi isimleri tekrarlamayı çok sevdikleri için bunlara Gadamerî vs. demek de mümkündür.

Bunlar, baştan ayağa bid'at durumundadırlar.

MAKASID

Prof. Yasin Aktay'ın ***Yeni Şafak***'ta yazdığına göre, Diyanet İşleri eski başkanı Prof. **Mehmet Görmez** "**makasıt çalışmaları**" yapıyormuş.

Ayrıntıya girmemiş, dolayısıyla yeni makasıd mı keşfetmeye çalışıyormuş, onu öğrenemiyoruz.

Makasıddan (maksatlardan) kasıt, dinin gayeleri..

Bilindiği gibi ulema dinin (Şeriat'in) beş temel gayesinin bulunduğunu söylemektedirler: Dini, canı, malı, nesli ve aklı koruma.

*

Dini korumadan maksad, ed-Dîn'i, yani Allah indinde makbul olan dini korumaktır. Küfür olan inançlar buna dahil değildir.

Canı koruma, Allahu Teala'nın izin verdiği durumlar dışında (müslüman olsun, kâfir olsun) hiçbir insanın hayatına son verilememesini ifade eder.

Malı koruma, mülkiyet hakkının tanınmasını, insanların helal kazançlarına el konulmamasını, hırsızlık ve gasbın engellenmesini, ve faiz gibi uygulamalarla insanların sömürülmemesini tazammun eder.

Neslin korunması, zinanın engellenmesi ve nesebin nikâhla sahih biçimde devam etmesi anlamına gelmektedir.

Aklın korunması ise, alkol ve uyuşturucularla insan aklının dumura uğratılmasını engellemeyi gerektirmektedir.

*

Makasıd denilince ilk akla gelen isim **İmam Şâtıbî,** ve ilk akla gelen eser de onun ***el-Muvafakat*** (çev. Prof. Dr. Mehmet Erdoğan) adlı kitabı olmaktadır.

Bu kitabı Türkiye'de (mütercimi dışında) kaç kişi okumuştur bilmiyorum, fakat ona atıfta bulunan pekçok kişinin aslında onu okumamış oldukları, yazılarındaki saçmalıklardan anlaşılmaktadır.

Söz konusu kitabı baştan sona okuyan kişi, **Şeriat**'in değerini anlar, ve **tarihselci modernist soytarıların** hezeyanlarının sapıklıktan değilse devasız ahmaklıktan kaynaklandığını görür.

*

Mesela, İmam'ın şu ifadelerini okuyan bir kişi, edille-i şer'iyyeye "**İslam'ın ruhu**" adı altında bir beşincisini ekleyerek İslam'ı güncelleme küstahlığına kalkışan cahiller ile **tarihselci modernist soytarıların** kendi kafalarından ürettikleri uydurmaların dinde yerinin olmadığını öğrenmiş olur:

> Bu ilimde [fıkıh usulünde] kullanılan mukaddimeler [öncüller, temel önermeler] ve kendisine dayanılan deliller mutlaka kesin olmak durumundadır. Çünkü, eğer bunlar zannî olurlarsa, o takdirde istenilen [onlardan çıkarılan] neticeler de kesinlik ifade etmezler [zannî kalırlar]. …
>
> Bunlar [bu mukaddimeler] ya vâcib [zorunlu], caiz [mümkün] ve muhal [imkânsız] gibi üç hükümde ifâdesini bulan **aklî mukaddimeler**dir; ya da yine aynı şekilde bu üç hükme dönük bulunan örfî (âdete dayalı) [hayatın olağan akışına dayalı] mukaddimelerdir. Zira **âdete** dayalı olan delil ve mukaddimelerin de vâcib, caiz ve muhal olanları vardır.

İzah etmek gerekirse.. Aklen bazı şeyler zorunlu (vacip), bazı şeyler imkânsız (muhal), bazı şeyler de mümkün durumundadır, yani imkân dahilindedir.

Mesela, bir çölde yol alırken sanatkârane kubbeleri, pencereleri, kapıları, bahçe duvarları olan görkemli bir sarayla karşılaştığımızda, bunun kendi kendisine olmayıp birileri tarafından inşa edilmiş olduğunu kabul etmek, **aklen vacip**tir. Birisi çıkıp, "Hayır, belki de kendi kendisine oluşmuştur" derse, onun ya deli (aklını yitirmiş), ya da bizimle alay eden bir ahlâksız olduğuna hükmederiz. Çünkü böyle bir eserin kendi kendisine oluşması **aklen muhal**dir (imkânsızdır).

Yolumuza devam etmemiz durumunda benzer bir başka sarayla karşılaşabilecek olmamız ise **aklen mümkün**dür, yani akıl bunu vacip (zorunlu) veya muhal (imkânsız) görmez. Fiilen var olup olmaması ayrı bir konudur ve o, aklın değil, **sağlam duyular** vasıtasıyla gerçekleştirilen gözlem (müşahede), deney ve tecrübeye dayalı araştırma ve inceleme faaliyetinin alanına girer.

Akıl ve sağlam duyular (havass-ı selime), temelde **üç** adet olan bilgi edinme yollarından ikisini teşkil ederler (Üçüncüsü haber-i sadıktır, doğru haber).

Âdete (alışılagelmişliğe) dayalı olan vacip, caiz ve muhal ise, "aklî vacip, caiz ve muhal"den farklıdır.

Mesela, bir kaplanın kanatlı kaplan doğurması aklen mümkün, âdeten muhaldir (imkânsızdır).

Bu aklen mümkün oluştan dolayıdır ki, genetik yapılarıyla oynanması sayesinde kanatlı kaplanların üretilmesi ihtimalini imkânsız görmeyiz.

Bununla birlikte vâcibu'l-vücûd (varlığı aklen zorunlu) olan Allahu Teala'nın yaratması olmaksızın kanatlı olsun olmasın, bir kaplanın kendi kendine varlık alemine gelmesi, aklen de muhaldir.

Çöldeki sarayın da kendi kendine vücut bulması aklen muhal, birisi eliyle inşası (veya Allahu Teala'nın dilemesiyle mucize kabilinden birden bire peyda olması) ise aklen mümkündür.

Varlığı kendisinden olan (kıyam bi nefsihî), yani bir başkasının dilemesi veya yapması olmaksızın kendi kendine var bulunan, sadece, vacibu'l-vücud (varlığı zorunlu) olandır. Yani Allahu Teala'dır.

Aklen mümkün olanın vaki olması (vuku bulması) onu varlık bakımından zorunlu/vacip hale getirmez, o, "aklen mümkün" varlık olarak kalmaya devam eder. Aklen zorunlu olması için "varlığının kendinden" olması gerekir.

Aklen mümkün varlığın fiilen vaki hale gelmesi, "aklen zorunlu" (vacibu'l-vücud) olan varlığa, yani Allahu Teala'ya bağlıdır. "Sizi de, yaptıklarınızı da Allah yaratmıştır." (Saffat Suresi, 37/96)

Mümkün varlığın fiilen vaki olması, onu varlık alemine getiren bir başka varlığın mevcudiyetinin kabulünü gerektirir. Bu, aklî zorunluluktur. Farz-ı muhal, vacibu'l-vücud olan Allahu Teala var olmasaydı, aslı yokluk olan mümkün varlık, fiilen vaki hale gelemezdi. Yok'un kendi kendine var hale gelmesi, o yok'ta, kendi kendisini var hale getirecek bir güç bulunduğunu varsaymak, yani yok'a var demek olur, ki bu da tenakuzdur/çelişkidir, akla aykırıdır; tanım gereği, yokluk, onu bir varlık haline getiren bir etken bulunmaksızın yokluk olarak kalmaya mahkumdur.

Yani Allahu Teala'nın varlığı aklen kesindir, akıl açısından zorunludur.

Bir başka deyişle, Allahu Teala'nın varlığı akılla anlaşılır, duyularla değil. Çünkü duyu organları, yaratılmış olan şeyleri idrak edebilir, Allahu Teala'yı idrak ise sadece akıl yoluyla olur. Bu yüzden İslam'da iman sorumluluğu/mükellefiyeti **akla** terettüp eder. **Duyu organları** güçlü olmakla birlikte hayvanlar ve çocuklar sorumlu tutulmazlar.

İmam'ın sözlerine dönersek:

> Veyahut da [söz konusu mukaddimeler] **naklî olan** mukaddime ve delillerdir [Bu da, üçüncü bilgi edinme yolu olan **haber-i sadık** (doğru haber) demektir]. Bunların en üst düzeyde olanları, **delâleti** kat'i olmak şartı ile, lafzı mütevâtir olan haberlerle manevî mütevâtir olan haberlerden elde edilenlerdir; yahut da Şeriat'in kaynaklarının istikrası (taranması) neticesinde [akıl yoluyla] elde edilen neticelerdir.

Mütevatir haber, yani tevatür yoluyla gelen haber, "yalan üzerine birleşmesi mümkün olmayan bir topluluğun verdiği haber"dir.

Mesela, gidip görmediğimiz halde Antarktika'nın varlığından şüphe etmeyiz, çünkü bu, mütevatir haberle bildiğimiz birşeydir. Bu kadar insanın, bizi aldatmak için başka bir yerin fotoğraf veya kamera görüntülerini Antarktika diye bize "yutturmaları", bizi kandırmak için bir araya gelmiş olmaları mümkün değildir.

Bir rivayet tevatür derecesi kazandığında, sübut (sabit oluş, var oluş) bakımından kat'i haber durumuna gelir, zannî olmaktan çıkar. Mesela ***Kur'an*** ayetleri, ezanın lafızları ve namazın beş vakit oluşu gibi hususlar bize kuşaktan kuşağa tevatüren gelmiştir. Nasıl Antarktika'nın varlığını inkâr için ya deli ya da deli numarası yapan bir ahlâksız olmak gerekiyorsa, mesela namazın beş vakit olduğunu inkâr için de ya akıldan nasipsiz ya da adi bir ahlâksız olmak gerekir.

Ancak mütevatir haber sübut bakımından kat'i ise de, kat'i delil olması, delaletinin de kat'i olmasına, zannî olmamasına (farklı manaya gelme ihtimali içermemesine) bağlıdır.

Manevî mütevatirde ise, tek başlarına mütevatir olmayan çok sayıda haberin mana bakımından birbirlerini desteklemesi söz konusu olur. Mesela pekçok savaşa girmiş bir şahsı düşünelim. Yaklaşık elli kişi onunla ayrı çarpışmalarda hazır bulunmuş ve her bir çarpışma için onun kahramanlığına ayrı ayrı şahitlik etmiş olsunlar. Burada her bir rivayet tek başına kalmış durumdadır, tevatür içermez. Bununla birlikte, elli ayrı rivayet bir araya geldiğinde manevî (mana bakımından) bir tevatür oluşur ve bizde o kişinin kahramanlığına dair kesin bir kanaat meydana gelir. Çünkü, bu konuda yalancı şahitlik yapmış olabilecekleri yönünde ortada bir karine bulunmuyorken o elli kişinin bir yalan üzerinde birleşmiş olmalarını mümkün görmeyiz.

İslam uleması benzer bir mantıkla Hz. İsa'nın nüzulu ve kabir azabı gibi konulardaki rivayetler için manevi tevatürden söz etmişlerdir.

İmam'ın sözleri şöyle devam etmektedir:

> Şu halde bu ilimde [fıkıh usulünde] söz konusu olan hükümler üçü aşmayacaktır: vâcib, caiz ve muhal [Yani fıkıh usulü çerçevesinde bazı şeyler için vacib, bazı şeyler için muhal, bazı şeyler de için de caiz hükmü verilebilecektir]. Bunlara vuku ve adem-i vuku [hakkında hüküm verilecek olan şeyin gerçekleşmiş olması veya olmaması] da ilâve edilebilir. … Bir şeyin sahih [doğru, geçerli] ya da gayr-i sahih [yanlış, geçersiz, batıl] olması ise ilk üç hükme yöneliktir [vuku bulup bulmamasına, vaki olup olmamasına değil].
>
> Bir şeyin [amel açısından] farz, vâcib, mendûb, mübâh, mekruh ya da haram olması ise usûl meseleleri içerisinde yer almaz [Bu hükümler, usûl ilkelerinin

> cüz'i meselelere uygulanması ile ortaya çıkar]. Bunları da usûl meseleleri içerisinde zikredenler, ilimleri birbirlerine karıştırmaları sonucunda bu hatayı yapmaktadırlar.

Bilindiği gibi, tarihselci reformistler, kendi "**akıl**"larını kullanarak **İslam'da güncelleme** yapabileceklerini iddia etmektedirler.

Böylece, ***Kur'an***'da belirtilen "**akletmeyenler**" taifesi içinde olduklarını ortaya koymaktadırlar.

Akılları yok değil, fakat kullanmıyorlar. Heva ve heveslerine tabi oluyor ve bunlara akıl adını verme sahtekârlığı yapıyorlar.

İslam'ı kendi kafalarına göre güncelleyebileceklerini, hükümleri değiştirebileceklerini ileri sürenlerin dalaletinden şüphe edilemez.

İmam Şâtıbî'nin şu sözlerini anlasalardı, böyle bir şeye yeltenemezlerdi:

> Bu ilimde [fıkıh usulünde] **aklî** deliller kullanıldığı zaman mutlaka **naklî** deliller [***Kur'an*** ve Sünnet] üzerine terkip edilmiş olarak, yahut onun tarîkini belirlemede veya menâtini (dayanağını, illetini) ortaya koymada ve buna benzer durumlarda kullanılır, [***Kur'an*** ve Sünnet'ten] bağımsız delîl olarak kullanılmaz. Çünkü yapılan iş, şer'î [Şeriat'le, hukuk sistemi ile ilgili] bir konuda düşünmek ve bir neticeye varmak için çalışmaktır; **akıl** ise şâri' (hüküm vaz'ına salahiyetli [kanun koyucu, yasa yapıcı]) değildir.

Yani akıl (ve dolayısıyla **o aklın sahibi olan insan**), Allahu Teala tarafından vaz' edilmiş (konulmuş) olan Şeriat'ın maksatlarını (makasıd-ı şerîa'yı) anlamaya çalışma ve şer'î delillerden çıkan sonuca göre hüküm verme konumundadır.

Yoksa, Kitap ve Sünnet'in açık bir biçimde bildirdiği konularda kendisi kanun/yasa vaz’ etme, vahiyden bağımsız olarak kendi başına **yasama** faaliyetinde bulunma, hüküm verme, şâri’ (şeriat/kanun koyucu) olarak hareket etme mevkîinde değildir.

Hukukun (hakların) çerçevesini ve sınırlarını insanlar değil Allahu Teala belirler.

Aksi takdirde, yasa koyma (vaz’ etme) pozisyonunda bulunan insanlar, diğer insanları kendilerine **kul ve köle** etmiş, onlara **tanrılık/rablik taslamış** olurlar.

Hukuku/şeriati vaz’ edenin Allahu Teala olması ise, insanların eşitliğinin sağlanması ve **birbirlerinin kulu kölesi olma zilletinden kurtulup aziz olmaları,** izzet sahibi olmaları demektir.

İmam sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bu husus [insanın sırf kendi aklıyla yasa koyma, yasama faaliyetinde bulunma hakkının olmayışı] **kelam ilmi (akâid)** bahislerinde açıklanmış ve ortaya konulmuştur.

Bu, salt amelî değil, **itikadî** bir meseledir.

İşte, laik veya dinsiz devletlerin yasalarının baskısı altında lafı eğip büken, hakkı açıkça söylemek yerine “Ne şiş yansın ne kebap!” fehvasınca “Anlarsın ya!” makamından muğlak ifadelerin ardına sığınan devlet memuru (devlete karşı sorumlu) “din görevlileri” ve ilahiyatçıların aksine **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** ve **Zahidü’l-Kevserî** gibi **hür ve bağımsız ulema**nın **laikliğe razı olup kalben benimsemenin küfür** olduğunu söylemelerinin nedeni budur.

İmam’ın sözlerine dönelim:

> Durum böyle olunca, aslî kasıtla dayanılan şey, [sadece] şer'î deliller (edille-i şer'iyye) olacaktır. …
>
> …, akıl [akıl sahibi insan] ancak şeriatin arkasından bakar [peşi sıra gitmek zorundadır]. Dolayısıyla usûlle ilgili delillerin incelenmesi sırasında bu noktanın akıldan çıkarılmaması gerekir. Ümmet, hatta sâir milletler, şeriatin [hukuk sistemlerinin] şu **zarurî beş esasın korunması** için konulmuş olduğunda ittifak etmişlerdir. Bunlar: **din, nefis (can güvenliği), nesil, mal ve akıl**dır. Bütün ümmete [bütün müslümanlara] göre bunlar [bunların korunması], dinden olduğu zorunlu olarak bilinen şeylerdendir [Bunlar, **makasıd-ı şerîa(t)** durumundadır]. …

Şer'î deliller ise Kitap, Sünnet, icma (aynı devirde yaşamış ulemanın bir konuda ittifakı, görüş birliği) ve (Kitap ve Sünnet'ten hareketle yapılan) kıyastan ibarettir.

"**İslam'ın ruhu**" diye beşinci bir delil söz konusu değildir.

Erbakan, (Süleyman Karagülle ve Arif Ersoy gibi isimlerin fikir babalığını yaptığı "**adil düzen**" teorisi çerçevesinde) bu beş esası "**doğuştan gelen haklar**" olarak adlandırıyordu, yani temel insan hakları ya da insanın insan olması hasebiyle sahip olduğu haklar. Ancak, konunun "adil düzen" teorisi çerçevesinde yorumlanışı bir **laikleştirmeyi** de içeriyordu. Fıkıh usulü çerçevesinde "dinin korunması", ed-Din'in (İslam'ın, tevhid akidesinin) korunmasıyken, insanların hak dini benimsemelerinin önündeki bütün engellerin kaldırılmasıyken (ki bu da ancak İslam'ın hakim olmasıyla sağlanabilir) "adil düzen"de bu hedef laikliğe paralel bir **"din hürriyeti**" oluyordu.

İmam Şatıbî, eserinin başka bir yerinde, hemen hemen bütün toplumlarda bu beş esasın hepsinin veya çoğunun korunmasına çalışılmakla birlikte bunu sadece İslam Şeriati'nin tam ve eksiksiz biçimde sağlayabileceğini belirtmektedir.

Nitekim hemen her toplum, insanların can güvenliğini sağlamaya çalışır, fakat "**kısas**"ın yer bulmadığı bir hukuk sisteminin bunu yeterli düzeyde sağlaması imkânsızdır.

*

Mesela Türkiye'nin budalalarının **kadın cinayetleri**ne karşı **İstanbul Sözleşmesi**'ni savundukları görülüyor. Sanki cinayet işlemeye karar veren adam, "Bu yaptığım İstanbul Sözleşmesi'ne aykırı, ayıp olur, yapmayayım" diyecek. Yaptığı iş mevcut kanunlar çerçevesinde de zaten suç ve adam cezaî yaptırımları umursamıyor. Şeriat'ın **kısas** hükmü uygulanmadıkça da bu böyle devam edecektir. Gel gör ki, bu budalalar taifesi (kendilerini potansiyel caniler ya da geleceğin canileri gibi görüyor olsalar gerek ki) Şeriat'in hükmüne de razı olmazlar.

Aynı şey nesil güvenliği (insanların nikâhla çoğalması) için de geçerlidir; bu ancak, İslam Şeriati'nin ilgili hükümlerinin hukuk sistemine ve toplumsal hayata hakim kılınmasıyla azami düzeyde sağlanabilir.

İnsan aklının korunması da ancak kesin bir alkol vs. yasağıyla mümkündür.

*

Öte yandan, bu beş esas arasında da bir önem sıralaması vardır; dinin (sahih itikadın, ed-Din'in, "Allah katında"ki dinin) korunması/korunabilmesi hedefi en önde gelir. 2000'li yıllarda **Hayrettin Karaman**, ***Yeni Şafak*** gazetesinde, hatalı olarak canı koruma hedefinin dini koruma hedefinden önce geldiğini yazabilmişti.

Buna şaşırmamak gerekiyor, çünkü Türkiye'de nice zamandır, ulvî değerler için canını feda edebilme anlayışının yerini, **dünya ve dünyalık için bütün manevî**

değerlerden vazgeçme ve hatta onları satma tavrı, "**millî/ulusal karakter(sizlik)**" katına yükseltilmiş bulunuyor.

Karaman bizim sözümüze itibar etmez, fakat İmam Şatıbî'ye saygı duyar, ona gönderdiğimiz bir e-postada, İmam'ın ***el-Muvafakat'***ta iki yerde aksini savunduğunu, dinin korunması esasını en başa aldığını belirtmiştik. Karaman, herhangi bir düzeltme yapmadı. Oysa, İmam'ın belirttiği gibi, **cihad**, dini koruma hedefi canı korumadan öncelikli olduğu için vardır, öyle olmasaydı cihad, canı tehlikeye attığı için, ehemmi mühim için harcamak olurdu.

*

Yine, Bakara Suresi'nde **fitne**nin (yani insanların açık veya dolaylı yollarla küfre ve şirke zorlanmalarının, hakkı tam bir hürriyetle eksiksiz bir biçimde benimseyip savunabilmelerinin engellenmesinin) **katilden/öldürmeden** daha kötü olduğunun belirtilmesi sebepsiz değildir. Bu engelleme bugün camide bile yapılmakta, hutbelerde, Casiye Suresi'nin 18'inci ayeti gibi ayetler ve rejimin hoşuna gitmeyen hadîsler okunamamaktadır.

İnsanın öldürülmesi/katl salt bu sınırlı dünya hayatının kaybı demektir, ki bu er geç olacak birşeydir; küfür ve şirk ise ebedî/sonsuz felaket ve bedbahtlıktır.

İslam dışı rejimlerde "Mal canın yongasıdır" fehvasınca dinin bile değil, **malın/vatanın/toprağın, maddî menfaatin, çıkarın, hele de ulusal sıfatını taşıyorsa,** candan daha değerli kabul edildiği görülür; vatan/toprak için ölme keyfiyeti yüceltilir. "**Kanımızın son damlasına kadar**…", "**Toprak eğer uğrunda ölen varsa**…" vs. edebiyatı bunun sonucudur.

"**Din, eğer uğrunda ölebiliyorsanız…**" denilmez; o, önemsizdir.

Bununla birlikte böylesi rejimlerin İslam için değilse de kendi **küfür ve şirklerinin bekası** için (Ki buna bazen **devletin bekası** adını verirler) tehlikeli addettikleri kişileri kimi zaman "örtülü yöntemlerle" ortadan kaldırdıkları, canlarını aldıkları da olur.

Bediüzzaman ve **Es'ad Erbilî** gibi zatların zehirlenmesinde olduğu gibi.

Bu rejimlerin bendeleri, Allah yolunda **ölmeyi** değil, küfür ve şirk namına **öldürmeyi** seçmişlerdir.

*

Bununla birlikte, "**Allah'ın hükümlerinin** yürürlükte olmasına asla izin vermek istemedikleri ülkeleri için" ölenlerin, **Allah yolunda** ölenlere mahsus **şehadet**/şehitlik rütbesine sahip olduklarını ileri sürecek kadar da istismarcıdırlar.

Din istismarını da **tekellerine** almak istedikleri için bu noktada da **"Devlet şerik kabul etmez"** felsefesiyle, kendi laik (siyasal dinsiz) zihniyetleri çerçevesinde meşru kabul etmedikleri dinî hareketlere, onların çalışma tarzlarının **Şeriat'e uygun olup olmadığına bakmaksızın** din istismarı suçlamasını yöneltirler.

Onlara göre, kutsallık atfedilerek **putlaştırılan devlet** şerik kabul etmez, fakat teşrî (yasama, yasa yapma) hususunda Allahu Teala şerik kabul eder; kendileri bu konuda Allahu Teala'ya denktir, O'na ortaktır.

Hatta, Allahu Teala'ya kırıntı kabilinden bile bir ortaklık hakkı tanımazlar, teorik olarak uluslarının/milletlerinin (devletlerinin), pratikte ise **politik ve bürokratik mutlu elitlerin** "ortaksız" olduğunu ilan ederler, çünkü benimsedikleri laiklik (siyasal dinsizlik) bu anlama gelmektedir.

Sonra da, utanmadan, yanar döner, omurgasız, bukalemunvari dindarlıkları ile övülmeyi beklerler.

*

İslam’ın anlaşılmasında yönteme gelince, İmam şunu demektedir:

> …. usûl mutlak olarak delillerin ortaya koyduğu neticelerin istikrası neticesinde elde edilir; özel olarak teker teker ele alman delillerden alınmaz.

Doğal olarak, **tarihsellik** safsatasını bir usul ilkesi gibi yutturmaya çalışan modernist ve reformist soytarılar, bu konuda delil getirme zahmetine girmemektedirler.

Usulü (yani usulsüzlüğü) bizzat İbrahim Maraş (doğrusu Lavaş olmalı) adlı prof. unvanlı **pırasa**sörün ***Cumhuriyet*** gazetesinde yayınlanan röportajında söylediği gibi Batılılardan (yani papaz ve rahiplerden) “tevarüs” ediyorlar.

Yerli ve milli kabul ettikleri bir akıl hocaları daha var: **Atatürk**.. Ancak o da Batılılar’ın “çağdaş uygarlığı”nın (muasır medeniyetinin, medenîliğinin/medineliliğinin/şehirliliğinin) izinden gittiği için yolları yine aynı kapıya çıkıyor.

Böylelerinin Afganistan'a önerdikleri şehirlilik de (son tahlilde) Rasulullah s.a.s.'in Medine'sine özgü (**Şeriat**'in tavizsiz uygulandığı) bir şehir düzeni değil, İstanbul Sözleşmesi'ni icat eden Avrupa LGBT (Lut kavmi) şehirliliği.

Laik (siyasal dinsiz) şehirlilik.

Bunların ağzından kimse mesela bir İstanbul Sözleşmesi aleyhinde iki çift lafı kerpetenle bile alamamışken, hatta onun beleş avukatlığına soyunmuş oldukları bilinirken, Taliban'a olanca gayz, kin ve öfke ile nefret kustukları, edeblerini takınıp susmaya bir türlü razı olmadıkları görülmektedir.

İSLAM'I GÜNCELLEME, LAİKLİĞİN (SİYASAL DİNSİZLİĞİN) HATIRI İÇİN İSLAM'IN İÇİNİ BOŞALTMADIR

Evet, **İslam'ı güncelleme** meraklılarının derdi İslam'ı laikleştirme, laikliğin (**siyasal dinsizliğin**) emrine vermeden ibarettir.

Laik rejimler tarafından kullanılıp **istismar** edilmesini sağlamaktır.

Din istismarını laik devletin tekeline vermektir.

Tarihsellik edebiyatçılarının derdi de bundan başkası değil.

"İslam'ın ruhu" safsatasıyla ortaya çıkanlar da aynı durumdadır.

*

Tarihsellik edebiyatı yapan ilahiyatçı soytarılara **hukuk fakülteleri**nde bazı dersleri alıp "**hukuk formasyonu**" edinmeleri şartı getirmek, bunu yapmayanları diplomasız göndermek yerinde olur.

Çağdaşlığı, Batı düşüncesini, **modern beşerî hukuku** çok önemsiyorlar ya, gidip çağdaş hukuk (yasal düzenlemeler) açısından "**ruh**" nedir, öğrensinler.

Bu soytarıların pîri, akıl hocası, feyz aldıkları baş sahtekârın adı, **Fazlur Rahman**..

Onun **Cambridge Üniversitesi** tarafından yayınlanan ***İslam*** adlı kitabını tercüme etmiş bulunan Mehmet Dağ ile Prof. **Mehmet Aydın**, yazdıkları giriş ya da sunuşta şunu söylüyorlar:

> "Acaba **el kesme**, hırsızlığın önlenmesi için yegane tedbir midir, yoksa bu hükmün güttüğü gayeyi gerçekleştirmek için başka tedbirler de düşünülebilir mi? Başka bir deyişle, el kesme cezasını belli bir toplumsal yapının şartları içinde öngörülen bir tedbir şeklinde düşünür, burada **lafzın** değil de güdülen **amacın** ezeli geçerliliğini öne sürer ve bu anlayış içinde yasama faaliyetine koyulursak, **İslam'ın dışına çıkmış** sayılır mıyız?" Fazlur Rahman'a göre bu sorunun cevabı hayırdır.

Yani hırsızlığın cezasını (ve benzer hükümleri) **güncelleyeyip değiştirebiliriz**.

*

Batılı hukukçular, Fazlur Rahman'ın **amaç (maksad)** dediği şeye "**ruh**" adını vermektedirler.

Onlara göre, yasaların ruhundan söz ederek yargıca cezanın şekli ile ilgili takdir yetkisi vermek, **yargıç sayısınca** ayrı ceza şekli meydana getirmektir.

Batı'da bu noktaya ilk işaret eden **Montesquieu** oldu.

Konuyu en geniş şekli ile ele alan kişi ise, 1764'te "***Suçlar ve Cezalar***" adlı önemsenen eserini yazan İtalyan hukukçu **Cesar Beccaria**'dır.

Ona göre, **hakimler kanunları "*yorumlama*" hakkına sahip değiller**dir.

Lafzı ne diyorsa ona uymak zorundalar.

Beccaria, **"Asıl olan kanunun 'ruh'una nüfuz etmektir" şeklindeki genel bir aksiyomdan daha t*ehlikeli* hiçbir şey olamayacağını** söylemektedir.

Evet, **tehlikeli**..

“**İslam’ın ruhu**” safsatasının durumu da budur işte..

*

Söz konusu düşünce neden **tehlikeli**dir?

Beccaria’nın ifadesiyle şundan: **“Kanunun ‘ruh’u düşüncesi, kanunların fikir sellerine terkine yol açar”.**

Beccaria, “**Her insanın kendine has bir görüş tarzı vardır**” der, *“**Hatta aynı adam, aynı şeyi ayrı ayrı zamanlarda başka başka şekillerde görüyor**. Böyle olunca, bir **‘kanunun ruhu’**, hakimin doğru veya hatalı mantık mülahazalarına bağlı kalacaktır.”*

Bu yüzden, ne kadar mantıksız, yersiz ve yetersiz görünürse görünsün, **kanunun “lafz”ına bağlılık** zorunlu görülmüştür.

Halbuki neticede modern hukuk beşerîdir, ilahî değil.

Kul yapısıdır.

*

Bizim güncellemeci modernistlerimiz ise, ilahî yasalar hakkında **lafz**a bağlılığı gereksiz görmekte, beşerin, **algıladığı “ruh”a (uyduruk "İslam'ın ruhu"na) göre** seçeceği ceza şeklini savunmaktadırlar.

Bu **lafız-maksad** göz boyamacılığının, ***Kur’an***‘ın lafız bakımından korunmuş olmasından ileri geldiği açıktır.

Haham ve papazlar ***Tevrat*** ile ***İncil***'i lafız bakımından tahrif edebilmişlerdi. Onların İslam dünyasındaki izleyicileri ise, lafzı değiştiremedikleri için, kafalarına göre ruhlar ("İslam'ın ruhu") icat edip, ayetleri **yorum düzeyinde tahrif** etme çabası içindedirler.

Bazıları da, İmam Şatıbî ve İmam Gazzalî gibi alimlerin dile getirdikleri **makasıd-ı şerîa(t)** (Şeriat'in gayeleri) meselesini istismar edip çarpıtıyorlar.

*

Meselenin başka yönleri de var.

Farklı bir **toplumsal yapı**nın hükmü değiştireceğini neye dayanarak söyleyebiliriz?

İnsanoğlunun nasıl **biyolojik yapı**sında bir değişme yoksa, **psikolojik yapı**sında da yoktur.

Hırsızlığın engellenmesinde düşünülecek olan konu **toplumsal yapı** değil, **insan tekinin psikolojik yapısı**dır.

Toplumsal yapının değişmesi, **zaman ve mekânın (tarih ve coğrafyanın)** farklılığı suçları ortadan kaldırmıyorsa, hırsızlık olayları (ve diğer suçlar) yine yaşanıyorsa, bu değişiklik neyi ifade eder?!

Toplumsal yapılar değiştiği halde neden nesli tükenen tek bir suça rastlanmıyor?

Kaldı ki, Peygamber Efendimiz s.a.s. döneminde **Medine**'nin toplumsal yapısı ile **bedevîler**inki farklı değil miydi?!

Doğulu mecusi İran ile Batılı Roma'nın varisi hristiyan Bizans'ın toplumsal yapıları da farklılık göstermiyor muydu?!

*

Bütün bunlar bir yana, Fazlur Rahman'ın serdettiği başka görüşler, onun **hırsızlık** hakkındaki yorumlarını geçersiz ve gereksiz hale getirmektedir

Söz konusu saçmalar koleksiyonu kitabında şöyle diyor:

> "Sahabeden **Ebu Zerr**'in Peygamber'den şöyle bir hadis rivayet ettiği söylenmektedir: 'Allah'tan başka ilah yoktur (ve Muhammed Allah'ın resulüdür) diyen Cennet'e gider.' Sahabenin '**zina** eden ve **hırsızlık** yapan bir kimsenin de Cennet'e girip giremeyeceğini' sorması üzerine Peygamber'in 'Evet' diye cevap verdiği söylenir. **Böyle bir hadîsi Peygamber'e kadar götürmek mümkün değildir**, çünkü ***Kur'an***, büyük bir ısrarla ve sürekli olarak **imanla ameli birlikte** zikretmektedir."

Bu durumda Fazlur Rahman'ın, **hırsızın elinin kesilmesi** ile ilgili konularda **yeni hükümler icat** etmek için acele etmemesi gerekirdi.

Çünkü müminler hırsızlık yapmayacağına (ve başka suçlar işlemeyeceğine) göre, müminler için düzenlenmiş cezalara da ihtiyaç yoktur.

Bir mümin suç işlediğinde, Fazlur Rahman gibi düşünülürse, aslında ortada tek bir suç vardır: İmanı kaldırıp atma, yani **küfür**.

Artık o bir mümin olarak yargılanamaz.

Kuşkusuz bütün bunlar saçmalıktan ibaret. Fazlur Rahman'ın Ehl-i Sünnet imamlarına muhalefet etme saikiyle ***Kur'an***'ı **Haricîler** gibi yorumladığı, akılda onlarla ortak olduğu, onlardan daha akıllı olmadığı açık.

*

Burada bir parantez açalım.

Ehl-i Sünnet'e göre **iman**, kalple samimi tasdik ve dille takiyyesiz ikrardan ibarettir.

Amel, imanın **şart**ı değildir, **kemal**ine işaret eder.

Nitekim Allahu Teala iman ile salih ameli ayrı ayrı zikretmektedir. Yani iman başka, salih amel başkadır.

Kalbiyle inanan, ve bunu da diliyle ifade eden, küfür sözler söylemeyen, küfre düşürecek amellerden kaçınan kişi mümindir.

Böyle biri, amelsizliğinden, yani günahından dolayı tekfir edilemez, onun kâfir olduğu söylenemez.

Tarihselci modernistlerin pîri Fazlur Rahman'a göre ise, amelsiz ve günahkâr adam kâfirdir. ***Kur'an***'dan bunu anlıyormuş.

Bu Ehl-i Sünnet'in değil **Haricîler**in itikadıdır.

Kısacası, Fazlur Rahman, bizim yerli ve millilerden daha az soytarı değil.

Soytarılıkta, kafası karışıklıkta, çelişki ve tutarsızlıkta onları geçmekle birlikte, ahmaklıkta onlara yetişemiyor.

Çünkü, bizim "**taklid**" düşmanı, sözde **eleştirellik** meraklısı, **aklı** kullanma tutkunu yerli milli beyinsizler, sorgulamadan Fazlur Rahman'ın peşine düşerek farkında olmadan modernist **Hıristiyan ilahiyatçıları taklid** eden "mahi"lerdir, derya içre olup deryadan habersiz mahiler.

(İbrahim Lavaş/Maraş gibi farkında olarak taklid edenler hariç; onlar hangi deryada yemlendiklerini bilen açıkgöz balıklar.)

*

Batı'da ***Tevrat*** ve ***İncil***'e **tarihî tenkid (tarihsel/tarihselci eleştiri / historical critical)** metodu ışığında yaklaşma eğilimi özellikle **Evrim Teorisi'nin** etkisiyle başladı.

Çünkü geçen yüzyıllarda Batı toplumlarında doğa bilimlerine karşı sınırsız bir güven vardı. (Yirminci Yüzyıl'da **bilim ve bilgi felsefeleri** alanındaki tartışmalarla bu güven sarsıldı, **postmodernizm**e giden yol açıldı.)

Bu güven, teknolojik alandaki somut başarı ve ilerlemeden besleniyordu.

Doğa bilimleri kapsamında düşünülen **Darwin**'in **Evrim Teorisi**, Batılı insanın dinî inançlarını şüpheli hale getirmişti.

Bu gelişmenin etkisiyle **dinî-tarihselci okul/ekol**, doğa bilimleri ile din arasındaki uçurumu kapatmak üzere kolları sıvadı.

Amacı, **tarihî tenkid (tarihsel eleştiri / historical critical) yöntemi** vasıtasıyla ***Kutsal Kitap (Kitab-ı Mukaddes)*** "dil"inin "**anlam**"ını yeniden keşfetmekti.

İnsanın ve yerkürenin yaratılışı hakkındaki (doğa bilimleriyle çelişen) bilgiler ve tarihî olaylar, ***Kutsal Kitab***'ın "**lafz**"ının kesin anlamında "**tarih**" olarak anlaşılmamalıydı.

Aksine onlar birbirini geçersiz hale getirmeyen **çok sayıda yorumlar** olarak anlaşılabilirdi ve anlaşılmalıydı.

Böylece, tarihî tenkidçi ***Kutsal Kitap*** yorumu, yeni doğa bilimi anlayışıyla ***Kutsal Kitap*** arasında (görünüşte) bir uzlaşma sağlanmasının önünü açtı. Böyle inanıyor, daha doğrusu buna inanmak istiyorlardı.

Bundan böyle bu ikisi birbirine hiç aykırı düşmeyebilirdi. Bütün yapılması gereken, ***Kutsal Kitap*** lafızlarının **kesin bilgi** içermediğini, çok sayıda yoruma imkân veren **mecazlar** içerdiğini kabul etmekti.

*

"**Tarihsel eleştiri**" yöntemi köken itibariyle Spinoza'ya dayanıyor.

Spinoza, ***İncil***'in her ayrıntısının Tanrı'ya dayanmadığını kabul ettiği için (Ki, tahrif edildiği için durum budur) böylesi bir yaklaşımı benimsemişti. (Yani prof. unvanlı **pırasa**sör Mustafa Öztürk soytarısı, ***Kur'an***'daki her ayetin Allah tarafından indirilmiş olamayacağını söylerken ilhamını Spinoza geleneğinden alıyor.)

Spinoza'ya göre, ***İncil***'i okurken daima, yazılmış bulunduğu dönemin şartlarını akılda tutmalıydık. (Böylece, tahrif ameliyesini onaylamış oluyordu.)

Onun ardından İngiliz filozof Collins de "**eleştirel**" yöntemi benimsemiş, daha sonra bu, Batılı ilahiyatçılar arasında bir modaya dönüşmüştür.

Ardından da bu hayalet Türkiye'de, şişeden çıkan cin gibi maddeten ve manen **"en kara" Ankara Ekolü** olarak kendisini göstermiştir.

Sorun şurada ki, bir akılsızın şişenin kapağını açarak serbest bıraktığı bu (hristiyan mezarlığından kopup gelmiş) **en kara** ucube hortlağı kırk akıllı şişeye tekrar sokamıyor.

TARİHSELCİLİK (GÜNCELLEMECİLİK) KADAVRASININ OTOPSİSİ

İlahiyatçılar taifesinin **modernist/yenilikçi/güncellemeci** geçinen "düzen"baz **tarihselci** soytarıları, tıpkı **Fethullah** ve Fethullahçılar (FETÖ) gibi iki ip üzerinde oynamaya çalışan canbazlar durumundalar.

İplerden biri yerli-milli, ırkçı-milliyetçi ve de vatanperest laik **Kemalist düzenbazlık**..

Diğeri ise **çağdaş yahudi-hristiyan uygarlık mavallarının** "dinler üstü" bilimciliği, evrenselciliği, "ümmetçilik üstü" insancılığı ve akılcılığı..

Ancak, bir ipte iki canbaz oymayamayacağı gibi, bir canbaz da iki ip üstünde oynayamaz.

Nitekim **Fethullah**, iki ip de ayaklarımın altında diye sevinirken tepesi üstü düşüp kafasını gözünü parçaladı.

Tarihselci modernist ilahiyat soytarıları da aynı tehlikeyle karşı karşıyalar.

Bir taraftan Atatürkçü/Kemalist düzenin derin ağababalarıyla flört halindeler, diğer taraftan **tarihselcilik** maymuncuğunu kendilerine hediye eden Batılı papazlara göz kırpıyor, cilve yapıyorlar.

Ancak, Akparti-FETÖ kapışmasından (derin devletin "eski komünist" ulusalcı Kemalist kanadının Akparti-FETÖ **kapıştırmas**ından) sonra ağırlığı Kemalist düzenbazlığa vermiş gibi görünüyorlar.

Gönülleri papazların süslü elbiselerinden yana, fakat laik K**a**malistlerin budaklı meşeden yapılma sopası gözlerini korkutuyor.

*

Tarihselcilik leşinin otopsisi meşgalemize dönelim.

Modernist ilahiyatçılar bu leşi **hristiyan ilahiyatçılardan (papazlardan)** "tevarüs" ettiler.

Kimisi doğrudan, kimisi distribütörlük imtiyazı almış bulunan **Fazlur Rahman** gibi acenta ya da bayiler üzerinden.

Ancak, hristiyan mahallesinde salyangoz satmak iflasa yol açacağı için, salyangozları kıyma yapıp konserveye dönüştürdüler ve üzerine yerli balık türlerinin adlarını yazmaya başladılar.

Yani **tarihselcilik** adlı domuzumsu ithal **haram** malın üstüne "**Makasıd-ı şerîa(t)** işleminden geçmiş **helal** ürün" etiketini yapıştırdılar.

*

Başvurdukları numaralardan biri **de "Ezmânın tagayyürü ile ahkâmın tagayyürü/tebeddülü inkâr olunamaz"** şeklindeki ***Mecelle*** kaidesini istismar.

Evet, güncellemeciler, suret-i haktan gelmeyi de ihmal etmediler.

Başları sıkıştığında hemen ***Mecelle***'de yer alan "**Zamanların değişmesi ile hükümlerin değişmesi**" konusuna sarılmaktalar.

Fakat kazın ayağı, bildikleri ya da göstermeye çalıştıkları gibi değil..

Bir defa, ***Mecelle***'deki ifade, sorgulanamaz, itiraz edilemez, kayıtsız şartsız iman etmeyi gerektirecek nitelikte bir ayet ya da hadîs değil..

İkincisi, ***Mecelle***'deki ifadeler, ondaki diğer ifadeler gözardı edilerek yorumlanamaz.

Şu da bir ***Mecelle*** kaidesi: "**Mevrîd-i nassda ictihada mesağ yoktur.**"

Yani, anlamı açık ayet ve sahih hadisin varid olduğu yerde ictihada/yoruma izin verilmemiştir..

Nerde kaldı ki tebeddüle, tagayyüre, değişikliğe izin olsun!

Değişiklik yapabilmen için önce **ictihad yeterliliği**ne sahip olman lazım..

Diyelim ki o yeterliliğe sahipsin, nass (yoruma kapalı hüküm) varsa haddini bilip yerine oturman gerekiyor.

Zaten, ictihad yeterliliğine sahipsen böyle bir dangalıklığı, edepsizliği, küstahlığı, haddini bilmezliği, densizliği ve cahilliği yapmazsın.

*

Üçüncüsü, bu ifadeyi ***Mecelle***'ye yazanların neyi kastettiklerini de bilmek gerekiyor.

O yüzden, ***Mecelle*** için bir sürü şerh yazılmış durumda.

Şârihlerden Kuyucaklızade Mehmet Atıf Bey şunları söylüyor:

> "Ancak zamanın değişmesiyle değişecek olan şer'i hükümler, **örf ve adete dayalı olan hükümler**dir. Yani zamanın değişmesiyle insanların halleri, örf ve adetleri de değişeceğinden bunların üzerine kurulu olan hükümler de değişir.
>
> **"Mesela**, eski hukukçulara göre satın alınacak evin bir odasını görmek yeterli olup, ondan sonra satın alan diğer odaları gördüğünde görme muhayyerliği

yoktur. Sonraki hukukçulara göre ise her odasını görmek gerekir. Her odasını görmedikçe görme muhayyerliği devam eder. Bu ise delile bağlı bir ihtilaf olmayıp, belki inşaat hakkında örf ve adetin ihtilafından doğmuştur ki eski hukukçular zamanında evlerin her odası aynı olduğundan, bir odasını görmek diğerlerini görmeye engel olmuştur. Ancak sonraları evlerin inşa tarzı değiştiği gibi bir evin odaları çeşitli şekillerde yapıldığından, evin bir odasını görmek diğerlerini görmeye engel olmamış, her odasını görmek gerekmiştir. Aslında satın alma amacının gerçekleşmesine yetecek seviyede bir bilgi sahibi olmak gerektiğinden, **şer'i kural asıl olarak değişmeyip, bunun olaylara uygulanması, zamanın değişmesiyle değişmektedir**.

"Şahitlerin dürüstlüğü hakkında İmam Ebu Hanife hazretleri ile İmameyn (İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed) hazretleri arasındaki ihtilaf da zamanın değişmesine dayanır. İmam Ebu Hanife hazretleri **kendi asırlarında insanlarda doğruluğa şahit olduğundan, hasmı istemedikçe şahitlerin temize çıkarılmasına lüzum görmeyerek, görünür adalete göre hüküm vermeyi caiz** saymıştır. Ancak sonraları İmameyn hazretleri **insanların fesada meyillerini hissettiklerinden, hasım istese de istemese de şahitlerin görünür adaletlerine bakılarak hüküm verilmesini caiz saymayıp, şahitlerin gizli ve açık şekilde temize çıkarılmalarının gereğine karar vermişlerdir.**

"Sonraki hukukçular hep İmameyn hazrtlerinin görüşleriyle fetva vermiş oldukları gibi ***Mecelle***'nin 1716. maddesinde de İmameyn hazretlerinin görüşleri tercih edilmiş olduğundan **zamanımızda hakimler bir davada dinledikleri şahitleri gizli ve açık temize çıkarmadıkça hüküm veremez, verirse hükmü nafiz olmaz [infaz edilmez, yerine getirilmez]**.

> “Bunun gibi ***Mecelle***’nin 596. maddesi gereğince gasp eden kimseye gasp ettiği şeyi tazmin etmesi gerekmez. Ancak sonraları hukukçular insanların vakıf ve yetim mallarına hırs ve tama’larını gözlemlediklerinden bu maddenin istisnai fıkrası gereğince vakıf ve yetim mallarını korumak açısından bunlarda tazmin gerektiğine fetva verdiler.
>
> “Ancak örf ve adete ve insanların hallerine dayalı olmayan hükümler değişmez. Mesela, zulüm ve yolsuzluk her zaman yasaktır. Bundaki yasaklık hiçbir zaman değişmez.”

Bir, Şeriat'teki adalet hassasiyetine, şahitler konusundaki kılı kırk yaran titizliğe bakın, bir de günümüzün beşer kafası ürünü hukukunun "**gizli şahit**" bilmem ne alavere dalaverelerine, **"kiralık katil" türünden ne idüğü belirsiz "kiralık şahitler"in cenneti** haline gelmiş adliyesine.

Her toplum layık olduğu idareyi ve hukuk düzenini buluyor.

Bu millet layık olsa ve hak etseydi **Şerîat-ı Garrâ** (Aydınlık Şeriat) ile, **Şer'-i Şerîf** (Şerefli/Onurlu Şeriat) ile yönetilirdi.

Ama layık değil. O rahmeti hak etmiyor.

Hak etmeyen bir topluma da Allahu Teala böylesi bir rahmeti nasip etmiyor.

*

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Özdemir’in bir makalesi bu "tagayyür" konusunu ayrıntılı bir şekilde açıklıyor (http://dergipark.gov.tr/download/article-file/162864).

Özdemir, makalesini şöyle özetliyor (özetin özeti):

… Hükümde değişim kavramı, **gerçek anlamda bir değişimi ifade etmemektedir**. Bu değişimin ispatı için referans gösterilen tüm argüman ve örnekler bu anlamdaki değişimi değil, **hükme konu olan cüz'î hâdiselerdeki değişimi** ifade etmektedir. … Karâfî (ö. 684/1285)'den İbn 'Âbidîn (ö.1252/1836)'e kadar bu konuda söz söyleyen fakihler **ahkâmın değişmesinden değil, ahkâma tekabül eden mezkûr durumların** değişiminden bahsetmektedirler.

Makalenin sonuç bölümünde ise şunlar söyleniyor:

Sonuç olarak diyebiliriz ki, son dönmelerde yaygın bir biçimde tartışılan hükümde değişim, ahkâmın değişmesi vb. kavramlar **usûlî temellere bina edilmeden** ele alınmaktadır. Hükümde değişimin ispatı sadedinde ileri sürülen tüm argümanlar bu konuya ait olmadığı gibi, konuya dair verilen örnekler de bu alana ait değildir. …

… Karâfî'den İbn 'Âbidîn'e kadar **hükümde değişim konusuna yer veren tüm fakihler, günümüzde değişim kavramından anlaşılan anlamı kast etmemişlerdir**. Bilakis onlar **tagayyür** kelimesini farklılık anlamına gelen ihtilaf kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanmışlardır. Başta İbn Kayyim olmak üzere mezkûr bilginlerce yer verilen fetvada değişim kavramıyla örfte değişim kavramı, **sanıldığının aksine hükümde değişime tekabül etmemektedir**. … Fetvanın değişim gerekçeleri olarak zikredilen zaman, mekân, durum, âdet ve niyet gibi tikel vaki durumlar **hükmün bağlandığı şer'î illetlere tekabül etmektedir**. Her illetin kendine özgü bir hükmü var olduğu gibi, her vaki durumun da kendine özgü bir hükmü vardır. Hükümler varlık ve yoklukta illetlerle birlikte deveran ettiği gibi, cüz'î-vaki durumlarla birlikte de deveran etmektedir. Cüzî-vaki durumları inceleyen tahkîku'l-menât yönteminin işlevi hükümlere bağlanan bu tikel olgusal durumların tespiti noktasında ortaya çıkmaktadır. **Fukaha hükümde değişim kavramı yerine fetvada değişim ve**

illetlerde değişim kavramlarını kullanmaktadır. Günümüzde de aynı kavramların kullanılması usûlî bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. … Hükümde değişim kavramı birçokları tarafından müsellem bir hakikat olarak telakki edilip bütün hükümlere teşmil edilmektedir. Son zamanlarda çokça tartışılan ve tüm şer'î-amelî hükümleri kapsayan **tarihsellik** konusu bu kavrama dayandırılmaktadır. **Hangi alanlarda ve nasıl işlev göreceği belirlenmeyen** bu fıkhî kuralın, tahkîku'l-menat yönteminden bağımsız olarak ele alınması, **İslam hukukunda bir yöntem dâhilinde kabul edilen değişimin aslî mecrasından çıkıp farklı mecralara girmesi ve sonucu kestirilemeyen birtakım yanılgı ve saplantılara yol açması kaçınılmazdır.** *

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "**Zâhid Kevserî**" maddesinde verilen bilgiler de önemli:

… Kevserî'nin bu alandaki temel görüşleri şöyledir: ... **Muâmelâta ilişkin dinî hükümleri diğerlerinden ayrı tutup değişebilirliğini ileri sürmek tutarsızlıktır.** … Sahâbe, tâbiîn ve tebeu't-tâbiîn fukahasının Kitap ve Sünnet'ten **Arap dili kurallarına göre** anladığı şey ne ise dinî ahkâm odur. Sonraki asırlarda yaşayan fakihler (müteahhirîn) öncekilerin Kitap ve Sünnet'ten çıkardıkları şeylere muhalefet edemez, sadece onların hüküm vermediği veya sonradan ortaya çıkan hususlarda hüküm verebilir; **onların ihtilâf ettiği meselelerde tercih**te bulunabilir [İttifak ettikleri, icma bulunan hususlarda yeni görüşler ortaya atılamaz]. Bu çerçevede **örf ya da maslahat hükümlerin değişmesine gerekçe yapılamaz**. Bu gerekçelerle bazı şer'î hükümleri yürürlükten kaldırmak ise **ahkâm neshetmektir**, bu ise insanın **teşrî' ["şeriat / dinî hüküm" oluşturma] alanına müdahalesi** anlamına gelir [Tanrılık/rablik taslamaktır]. **Teşrî' alanı münhasıran Allah'a aittir** [şerik/ortak, paralel tanrı kabul etmez] (**Maḳālâtü'l-Kevŝerî**, s. 108, 111, 113-116). … Kevserî'ye göre **akılla tesbit**

edilen dünyevî maslahatın şer‘î delillerle çatışabileceğini söylemek Allah’ın kulların maslahatını bilmediği anlamına gelecektir. … İbadetlere dair olanların aksine **muâmelâta dair hükümlerin zamanın gereği doğrultusunda değişebileceği de söylenemez; çünkü bu doğrudan doğruya insana teşrî‘ yetkisi tanımak demektir**. … (a.g.e., s. 118-119).

ESKİ BİR YAHUDİ HASTALIĞI: TARİHSELCİLİK VE GÜNCELLEMECİLİK

Büyük alim Eşref Ali et-Tehanevî (Tanevî) (1863-1943), ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış bir konferansında bu tarihselcilik-güncellemecilik safsatasını büyük bir vukufla ele almış durumda.

Önce merhumu tanıyalım.

Eşref Alî Tânevî (Tehânevî), Hindistan-Pakistan coğrafyasında Şah Veliyyullah Dihlevî'den sonra gelmiş ikinci büyük müceddid kabul edilmektedir. Hakîmü'l ümme ve müceddidü'l-milleti bi'd-diyari'l-Hindiyye gibi unvanlarla anılmaktadır. Zülcenaheyndir, hem medrese hem de tarikat eğitimi almıştır. Âlim bir tarikat şeyhidir.

Şâh Muînuddîn el-Hâşimî ile Cüneyd Ahmed el-Hâşimî, Türkçe'ye Yakup Yüksel ile Muhammet Ali Tekin'in "Eşref Alî (Tehânevî) Tânevî'nin Reformist Düşüncesinde Tasavvuf" başlığıyla çevirdikleri bir makalelerinde (***Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi***, Yıl: 2017, Cilt: 3, Sayı: 2) onu şöyle tanıtıyorlar (s. 333-9):

> Muhaddis Kevserî, ***Makâlâtü'l- Kevserî*** (adlı) kitabında, sünnet ilimlerine dair sorumlulukları yüklenme konusundaki devraldıkları nöbetten bahseden makalesinde ondan son derece övgüyle bahsetmiştir. Kevserî, … şöyle demiştir: "Aynı şekilde, tek allâme, biricik uzman, Hint diyarında şeyhlerin şeyhi, sayıları yaklaşık irili ufaklı beş yüze kadar ulaşan eser sahibi, rabbâni alim …. O, Hint diyarının bereketidir. Hint âlimleri arasında yüksek bir konuma sahiptir ki ona 'hakîmü'l-ümme' lakabı verilmîştir. Âlimlerden ve

büyük şeyhlerden çoğu onu hicri on dördüncü asrın "müceddidü'l-milleti'l-İslâmîyyeti bi'd-diyari'l-Hindiyye"/Hint diyarında İslam milletinin müceddidi ve başkaları da müceddidü'lmuâşera kabul etmişlerdir. Nitekim Tânevî'ye aynı şekilde muhyî's-sünne lakabı verilmîştir."

Seyyid Süleyman Nedvî de hâfizu'l-hadîs olarak kabul etmiştir.

Adbulfettâh Ebû Gudde onu şöyle diyerek övdü: "Hicri 1362 yılında vefat eden bu Hindistan Şeyhi Mevlâna Hakîmü'l-ümme Eşref Alî Tânevî seksen bir yıllık ömrünün yaklaşık kırk yılında eserleri bini aşmıştır. Bu da Allah'ın dilediğine verdiği bir lütfudur."

Terâcîmü sitte min fukahâi'l-alemi'l-İslâmî kitabında şöyle der: Dünyada şu asrımızda en çok te'lif sahibi Hakîmü'l-ümme eş-Şeyh el-Fakîh el-Âbid ez-Zâhid Mevlâna eş-Şeyh Muhammed Eşref Alî etTânevî'dir."

Zafer Ahmed el-Osmanî ***Kavâid fi Ulûmi'l-Hadîs*** kitabında şöyle demiştir. "Zamanının ilmîn ve amelin sultanı, hedeflerini gerçekleştiren, sahibu âyât hakîmü'l ümmeti'l Muhammediyye, müceddidü'l-milleti'l-İslamî, eşrefu'l-evliyâi'l-kâmilin, rüsûh sahibi âlimlerin öncüsü, takvalı, tertemiz, muhaddis, müfessir, fakîh, veli, efendim şeyh, hâfız, sika, sebt, allâme, mevlâna Eşref Alî Tânevî, zamanında mutlak huccetullâh ki üstün zekâsı ve büyük bilgeliği karşısında yeryüzü âlimleri boyun eğdiler."

Seyyid Süleyman en-Nedvî çeşitli hizmetlerine işaret ederek onun ilmî konumu hakkında şöyle der: "Hakîmü'l-ümme Mevlâna Eşref Alî'nin füyûzatı, ilmî ve dini bereketleri farklı farklıdır**.** ***Kur'an***'ın manalarına dair mütercim, tecvîd uzmanı, müfessir, ***Kur'an*** ilimlerinin ve hikmetlerinin açıklayıcısı, onun etrafındaki şüpheleri ortadan kaldıran, muhaddis, hadise dair sırların ve nüktelerin açıklayıcısı ve fakîhtir ki binlerce fıkhî meseleye

cevap vermiş ve modern problemleri çözüme kavuşturmuş, tam bir tedbir ve temkinle bütün bunları fetvaya bağlamıştır. O bir hatip ve vâiz idi. Me'sur hutbeleri bir araya getirmişti. Vaazlarının yüzlercesini de neşretmişti. O bir sûfi idi ki tasavvufun sırlarını keşfetmiş ve kapalılıklarını açığa çıkarmıştır. Tarikatla şeriat arasındaki olan kadîm tartışmayı durdurmuştur. Her ikisini de tek bir akımda bir araya getirdi. Binlerce kişinin kendisinden istifade ettiği ve irşadını istediği kâmil bir mürşiddi. O, ümmetin ıslah edicisidir ki ümmetin yüzlerce kusurunu düzeltmiştir. Onun eserleri Hindistan'ın tamamına yayılmıştır. Onun musannefâtıyla binlerce müslüman ıslah imkanı bulmuştur. O musannefâtın birçoğu İngilizce, Bangledeşçe, Kucaretçe ve Sindçe dillerine tercüme edilmîştir."

Seyyid Süleyman en-Nedvî şöyle der: "Her asrın müceddinin şahsiyetine o asrın ulaştığı güzelliklerin en yücesi ve faziletlisi yansır. Bu söz doğru olarak kabul edildiği zaman, ilmî, kültürel ve dini üretimlerin bolluğuna uyumlu olarak -ilim meclislerinin yaygınlaşmasına ilaveten- basılmış eserlerin yayıldığı dördüncü asır, Hanif şeriatin zıddına fikirlerini yaymak için bâtıl ehli için de alan açmıştır. Bu ilmî asrın bütün güzelliklerini temsil eden asrın müceddidi Tânevî'nin ortaya çıkmasına uygun oldu. Şeyhin ismi, ilmî üretimlerinin, yaşadıkları hayatlarının senelerine kıyaslandığında hayret uyandıran ve şaşkınlık veren farkın söz konusu olduğu müslüman ileri gelenlerin yer aldığı listenin başındadır."

Ebü'l-Hasen Alî en-Nedvî, Dâru'l-Ulûm'un ilmî ve dinî hizmetleri, Hint toplumuna olan te'siri hakkında konuştuğu bir yerde: "Diyobend Dâru'l-Ulûmu'nun yetiştirdiklerinden birisinin ki o eş-Şeyh Eşref Alî Tânevî'dir. Sahih akidenin yayılması, nefislerin ıslahı, ahlakın tehzibi, Allah'a davet hususlarında büyük bir payı vardı. Tek başına kompleks büyük ilmî çalışmayı

yapmıştır. Sekiz yüzü aşan kitap ve risaleler te'lif etti ve hakikaten bunlar da her tarafa yayıldı. Hint İslam toplumunu muhteşem etkiledi."

Nitekim Abdu'l-Hay el-Hasenî, **Nüzhetü'l-Havâtır** kitabında şöyle der: "eş-Şeyh, alim, fakih, vâiz, fazilet ve etkisiyle bilinen, müritlerin terbiyesi, talebelerin irşadı, nefsin kötülükleri ve şeytanın müdahalelerine muttali olma, bâtını hastalıkların ve psikolojik sorunların tedavisi hususunda riyaset kendisinde son bulmuştur."

Eşref Ali b. Abdülhak Tehânevî Fârûkî Hanefî 1280/1863 yılı 5 Rebîu's-sânî sabahı dünyaya geldi. Nesebi ikinci halife Ömer b. Hattâb (r.a.)'a ulaşır. Doğum yeri Tehâne Bihûn (Tana-Bawan) köyüdür. Bu köy, Hint alt kıtasında yetiştirdiği seçkin âlimleri, yetenekli insanları ve büyük velilerle tanınır. Burada ***Kur'an***'ı ezberleyen Eşref Ali, Farsça, Arapça ve dinî ilimler alanında ilk tahsilini de yine burada tamamladı. Tehânevî daha sonra 15 yaşında Diyûbend'deki Hint alt kıtasının en büyük İslami ilimler merkezi olan Dârululûm'a gitti. Burada Mahmûd Hasan Diyûbendî'den felsefe, mantık, fıkıh ve usûl-i fıkıh, Seyyid Ahmed Dehlevî'den riyâzî ilimler ve ferâiz, Yakub b. Memlûkülalî'den hadis ve tefsir okudu. Dârululûm'daki öğrenimini 1300/1882 yılında (beş yılda) tamamlayıp buradan mezun oldu.

Kanpur'a gidip bir medresede ders vermeye başlayan Şeyh, 14 yıl boyunca dersleri, vaaz, nasihat ve çeşitli eserleriyle insanlara faydalı olduktan sonra halveti tercih etti ve hicri 1315 (miladi 1897) yılı Safer ayında tedris görevinden ayrıldı. Tehâne-Bihûn'a dönerek "Hangâh-ı İmdâdî" adlı zâviyeye çekildi. 6 Receb 1362 (9 Temmuz 1943) Salı günü Tehâne'de vefat etti. (Bkz. Odil Khamidov, "Eşref Ali Tehânevî'nin Hayatı, Hadis İlmindeki Eserleri ve Görüşleri", yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Merkezi, 2019, s. 23-30.)

Tehanevî, yazıya başlarken sözünü ettiğimiz konferansında (Tercümesi ***Guraba Mecmuası*** tarafından yayınlandı) şöyle diyor:

> Bu mevzûda birtakım kimseler hatâya düşmüşler ve **hüküm**lere **maksad ve hedef** olarak **i'tikâd** et**me**mişler, aksine kendi görüşlerine göre her bir hükmü belli bir **hikmet**e [makasıd-ı şerîa bağlamında maksada] bağlamışlar ve bu **hikmetleri temel hedef** olarak kabûl etmişler, o iddiâ edilen hikmetleri [zanlarınca] başka yollarla [hükümlerdeki güncellemelerle] elde etmek sûretiyle şu hükümlere [**Şeriat** hükümlerine] kendilerini muhtâc saymamışlar ve hükümleri kökünden iptal etmişlerdir.

Mesela, *"**Hırsızın elinin kesilmesinden** maksat nedir, hırsızlığın önlenmesidir, o halde biz, bu çağa uygun bir ceza ile hırsızlığı önleyebiliriz. Önemli olan cezanın **hikmet**idir, ondan gözetilen **maksat**tır"* demişlerdir.

Böylesi bir hikmet anlayışı, hikmetsizliğin ta kendisidir.

Bu mesela, bir subayın, komutanının verdiği emri, *"Bu emirden maksat nedir, şudur, o zaman o gayeyi gerçekleştirecek başka birşey yapabilirim. Zaten ben bizim bu angut komutandan daha zekiyim, ben ondan daha iyi bir çare bulurum"* diyerek yapmamasına, değiştirmesine benzer.

Böyle biri barış zamanında **disiplinsizlikten yargılanır** ve ağır cezaya çarptırılır. Savaş zamanında ise Divan-ı Harp'te yargılanıp **idam** edilebilir.

*

Ya da bu, mesela bir lise tarih öğretmeninin şöyle demesine benzer: *"Bu dersten maksat ne, öğrencilerin tarih öğrenmesi.. Ben tarihi de, tarihçiliği de, Milli Eğitim Bakanlığı'nın okutulması emrini verdiği kitabın yazarlarından daha iyi biliyorum. O*

yüzden bu kitabı okutmayacağım, müfredatı da değiştireceğim, kendim eşsiz bilgimi konuşturarak farklı şeyler anlatacağım."

Bunu yapan bir öğretmen, meslekten ihraç edilir, atılır.

Hemen her meslekte durum budur.

*

Bu hikmet ve maksat takıntısı, **tarikat**larda da sapmalara ve arızalara yol açmıştır.

Mesela, Allahu Teala'yı anmak, O'nu zikretmek, O'na ibadet etmek, "maksad" ve "hikmet"in bizzat kendisiyken, o ibadet ve zikirlerle ulaşılacak birtakım **manevî makam vs.** hedeflerinden söz edilmesi birçok kişinin "ihlas"ı kaybetmesine ve sapıtmasına yol açmıştır.

Allahu Teala'ya ibadet ederek, O'nu zikrederek ulaşılacak (Allah'a itaat eden, şükreden bir kul olmaktan daha değerli kabul edilebilecek) bir makam yoktur, Allah'ı (ihlasla, insanlara gösterme derdi olmadan) anmak ve O'na ibadet etmek, zaten makamların en yücesidir.

Allah'a ibadet eden, O'nu zikreden, emir ve yasaklarına uyan bir kul olmuşsan, mesele bitmiştir. Bundan daha büyük bir makam da yoktur, bunun ötesinde bir maksat ve hikmet de yoktur.

Aslî, temel maksad ve hikmet, Allah'a ibadet etmekten ibarettir, Allahu Teala insanları bunun için yaratmıştır. Cennet arzusu ve Cehennem korkusu, dünya ve ahirette Allahu Teala'nın lütfuna mazhar olmak gibi şeyler, bu maksadın gerçekleşmesinde bir vasıtadır, teşvik edici araçtır.

Ve Allah'a itaat, O'nun emir ve yasaklarına uymaktan ibarettir.

“Maksat ve hikmet Allah’ın rızası, iyi bir kul olma, o halde ben bunu dini güncelleme suretiyle icat ettiğim yeni yollarla da gerçekleştirebilirim” dediğin anda artık senin tarikatın, Şeytan tarikatı haline gelmiş demektir.

*

Dinde tarihsellik safsatasının ardına saklanarak güncelleme yapmanın **küfrün ta kendisi** olduğuna şu ayet-i kerîme delildir:

> "İçinde Allah'ın hükmü bulunan ***Tevrât*** yanlarında olduğu hâlde, seni nasıl hakem yapıyorlar? Sonra da bunun ardından yüz çeviriyorlar? Onlar iman etmiş kimseler değillerdir.” (Maide, 5/43)

Bu ayet-i kerime, **en kara Ankara Ekolü** mensupları gibi modernist soytarıların hayranlık duyduğu **tarihselci** yaklaşımın asıl mucitlerinin Yahudiler olduğunu gösteriyor.

Adamlar ***Tevrat***’ı resmen **tarihselci** bir bakış açısıyla yorumlamışlar. Tek kusurları bunun felsefesini yapmamış ve **kavram** geliştirmemiş olmaları.

Yaptıkları şeyin adını koymamışlar. Bunu lüzumsuz görmüşler.

Adamlar hâl ehliymiş, kâl (laf) ehli değil.

Edebiyat yapmak yerine yaşıyorlarmış.

Hani derler ya, “Vaaz etme, nutuk çekme, **hayatınla örnek ol**!”, bunlar da tarihselcilik konusunda gevezelik etmek, teoriyle vakit öldürmek yerine işin pratiğiyle meşgul olmuşlar.

Böylece, “güncelleme” yapması için Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’e gitmişler.

Adamlar zamanımızın "bağnaz ve yobaz" müslüman âlimleri gibi "aciz" değillermiş, 2 bin sene öncesinin hükümlerinin aynen uygulanamayacağını, güncelleme yapmak gerektiğini anlamışlar. (Meseleye **Recep Tayyip Erdoğan** gibi bakarsanız durum bu.)

Sonuçta bir şehirde, Medine'de yaşıyorlar; tıpkı günümüzün sonradan görme Erdoğancıları gibi şehirliler, medeniyet görmüşler.. Köylü ya da bedevî değiller.

*

Ancak, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, o "şehirli yahudiliğe" karşı "eski köylü yahudiliğin" yanında durmuş.

Tevrat'taki hükümleri güncelleyemezsiniz demiş.

Kendisine hüküm vermesi için başvurdukları mesele, bir **zina davası**..

Tevrat'a göre, zanilerin recmedilmesi, taşlanarak öldürülmesi gerekiyor.

Yahudiler de, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'den bu konuda kendileri için bir güncelleme yapmasını istiyorlar.

Merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır hoca, ***Hak Dini Kur'an Dili*** tefsirinde bu ayet için şu açıklamayı yapıyor:

> Ebu Hureyre, Berâ b. Âzib, İbnü Abbas ve daha birçoklarından gelen rivayetlerin özetine göre Tevrat'ta İsrailoğulları'ndan **zina edenlere recm** (taşlanmak suretiyle öldürülme) emredilmişti ve bunu tatbik ediyorlardı. Nihayet **bir gün büyüklerinden birisi zina etmiş**, recm için toplanmışlar, fakat ileri gelen seçkinler ve memleketin saygın kişileri kalkmışlar, *[adam Türkiye'nin **Deniz Baykal**'ı ya da **kasetli MHP'lileri** gibi büyük olduğundan emrin uygulanmasını*] yasaklamışlar. Sonra zayıflardan birisi zina etmiş, bunu

recm etmek için toplanmışlar. Bu defa da düşkünler gürûhu kalkmış, **"[***Büyük olan***] Arkadaşınızı recm etmedikçe bunu da etmeyin, [***edeceksiniz***] ikisini de recm edin**" demişler.

Bunun üzerine, *"* Mesele zorlaştı, geliniz bir çaresine bakalım [***güncelleme*** *yapalım*]" demişler. Recmi bırakıp tahmime [*ziftleyip, dövüp, yüzüne kara çalıp, ters olarak eşeğe bindirip gezdirme*] karar vermişler ki, yünden örülmüş, **zifte bulanmış** bir kamçı ile **kırk kamçı** vururlar*,* **yüzünü karalarlar, ters yüzüne bir eşeğe bindirip dolaştırır teşhir ederlermiş**. [***Red Kit*** *gibi çizgi romanlarda buna rastlanır.*] Peygamberimiz Medine'ye şeref verinceye kadar böyle yapıyorlarmış.

Berâ b. Âzib (r.a.) den rivayet edildiği üzere **bir gün Resulullah Medine'de böyle bir yahudinin dolaştırıldığına bizzat rastlamış**, âlimlerinden birini çağırmış, "Sizde **zina** eden kimsenin cezası böyle midir?" diye sormuş, "Evet" demiş. "Musa'ya **Tevrat**'ı indiren Allah için söyle, kitabınızda zina edenin cezasını böyle mi buluyorsunuz?" deyince, "Böyle yemin vermeseydin söylemezdim*,* **doğrusu recimdir**" demiş ....

Sonra yahudi **ileri gelenlerinden Yüsre adında bir kadın** Hayber **ileri gelenlerinden bir yahudi** ile zina yapmış, tutmuşlar, Kureyza oğullarından bir takımlarını Resulullah'a göndermişler, "Sorunuz bakalım zina hakkında ona indirilen hüküm nedir? Korkarız ki bizi rüsvay eder, şayet celd (değnekle vurma cezası) derse tutunuz, recim (taşlamayla öldürme cezası) derse sakınınız" demişler.

Gelmişler, sormuşlar. Ebu Hureyre (r.a.)'ın rivayetine göre: "Şu adam ihsanından (namuslu yaşamasından) [*muhsanlığından*] sonra namuslu bir

kadın *[Burada galiba sadeleştirmede bir hata var, zina yaptığına göre namuslu değildir, "muhsan" demek gerekiyordu]* ile zina etti, seni **hakem** yapıyoruz, hüküm ver" demişler.

Bunun üzerine Peygamberimiz kalkmış yahudilerin dershanelerine gitmiş, "**Ey yahudi toplumu, bana en bilgininizi çıkarınız**" buyurmuş, onlar da Abdullah b. Sûriya'yı ... göstermişlerdir ki, henüz genç ve yaşça diğerlerinden küçük ve tek gözlü imiş, Resulullah bununla tenha kalmış ve meseleyi açmış, "Ey İbnü Sûriya Allah'a ve Allah'ın İsrailoğulları'na olan nimetlerine ant vererek söylüyorum. Namuslu [*aslı muhsan olabilir*] hayatından sonra zina eden kimse hakkında Allah'ın **Tevrat**'ta recm ile hükmettiğini bilmiyor musun?" buyurmuş, o da: "Allah için evet, ey Kasım'ın babası (Muhammed)! ..." demiş.

Resulullah da oradan çıkmış, gelip hükmünü vermiş, zina eden erkek ve zina eden kadının ikisinin de recmini emretmiş. …

O gün için ***Tevrat*** nazil olalı 2 bin sene olmuş bulunuyordu, bin 400 bile değil.

Ve Allahu Teala, tarihselci bir bakış açısıyla güncelleme için Peygamber Efendimiz s.a.s.'e giden Yahudiler için **"İçinde Allah'ın hükmü bulunan *Tevrât* yanlarında olduğu hâlde, seni nasıl hakem yapıyorlar?"** buyurdu.

Günümüzün **Fazlur Rahman** gibi yahudileşmiş ilahiyatçıları ise, "Gel vatandaş gel, Allah'ın ***Kur'an***'daki hükümlerini bırak, benim güncellememe gel, ne o öyle el kesme kol kesme!" diyorlar.

En kara **Ankara Ekolü'nün güncel yahudi taklitçileri** de aynı makamdan türkü söylüyorlar.

Evet, Peygamber Efendimiz s.a.s., o güncelleme meraklısı tarihselci Yahudilere ***Tevrat***'taki hükmü hatırlatmıştır.

Ve Allahu Teala, ***Tevrat***'taki hükümden yüz çevirmelerinin, güncelleme yapmaya kalkışmalarının **imansızlık (küfür)** olduğunu bildirmiş bulunuyor.

Kur'an'daki açık hükümleri **güncelleme**ye kalkışanların durumu da budur. Onlar, müslüman olduklarını söyleseler bile mümin değillerdir. İnanmamışlardır.

Tıpkı, ***Tevrat***'ın hükmünden yüz çeviren, onun güncellenmesini isteyenlerin "Musa'ya tabi yahudileriz" demelerinin yalan olması gibi.

*

Hikmet ve makasıd meselesine dönelim.

Makasıd-ı şerîa(t) (Şeriat'in gerçekleştirmek istediği gayeler) beştir: Din, can, mal, nesil ve aklın korunması.

Fakat, Allahu Teala'nın emir ve yasaklarının hikmet ve maksadları bunların korunması ile sınırlandırılamaz.

Mesela şu ayet:

> "Yahudilere bütün tırnaklı (hayvan)ları haram kıldık. Sığır ve davarın iç yağlarını da onlara haram kıldık; ancak sırtlarının veya bağırsaklar(ın)ın taşıdığı ya da kemiğe karışan (yağ)lar müstesnâ. **Azgınlıkları sebebiyle onları böyle cezâlandırdık**. Ve muhakkak ki biz, elbette (özü sözü) doğrularız." (En'âm, 6/146)

Allahu Teala'nın bir hükmünün tek hikmeti veya maksadı, **cezalandırma** da olabilir.

Ve, o cezayı, O'ndan başkası kaldıramaz, iptal edemez. Güncelleyemez.

*

Allahu Teala'nın bir hükmü ya da emri salt **imtihan** için de olabilir.

Mesela İbrahim a. s.'ın, oğlunu kurban etmekle imtihan olunması gibi.

Yahudilere yönelik cumartesi yasağının (başka hikmetleri bulunsa da) bir imtihan boyutunun bulunduğu açıktır:

> "Rasûlüm! O yahudilere deniz kenarında bulunan şehir halkının başına gelenleri sor: Onlar Cumartesi günü Allah'ın koyduğu balık avlama yasağını alenen çiğniyorlardı. Çünkü balıklar onlara Cumartesi günü sürüler hâlinde su yüzünde görülerek geliyorlardı. Cumartesi dışındaki günlerde ise gelmiyorlardı. Kendileri için konan hükümleri açıktan çiğneyip durmaları sebebiyle onları böyle **imtihan** ediyorduk." (A'raf, 7/163)

Yahudilerin **tarihselciliği** ve **güncelleme** merakı kendisini cumartesi yasağı konusunda da göstermişti.

Yasağı çiğnediler ve ceza geldi:

> "Andolsun, sizden cumartesi (günü) yasağı çiğneyenleri elbette biliyorsunuz. İşte Biz, onlara: 'Aşağılık maymunlar olun"-' dedik.
>
> "Biz bunu, hem çağdaşlarına hem de sonradan gelenlere ibret veren bir ceza, müttakiler için de bir öğüt kıldık." (Bakara, 2/65-6)

İbret veren bir cezadan bahsedilmesi, bu maymun oluş hadisesinin ahlakî ve manevî değil, **fiziksel** olduğunu gösteriyor.

Çünkü, manevî bir maymunlaşmayı ibret verici bir **ceza** olarak gören pek fazla kimse çıkmaz, bundan öğüt alan da pek bulunmaz. Ceza değil ödül gibi görürler.

Nitekim bugün ülkemizde maymun gibi yaşayan, yiyip içip çiftleşen, plajlarda keyif çatan, barlarda meyhanelerde demlenen insanlar için “Ne ibret verici bir **ceza**! Vah vah, bunların haline bakıp da öğüt alın!” diyen yok.

Tam aksine, pekçokları bu maymunluklara gıpta ediyor, imreniyor, böyle yaşayanları Allah’ın lütuflarına mazhar olmuş şanslı ve bahtlı insanlar olarak görüyorlar.

Hatta "çağdaş **hayat tarzı**" diyerek yüceltiyorlar.

Mesela, **Temel Karamollaoğlu**'nun "kanka"sı **Kemal Kılıçdaroğlu** "İktidar olunca alkollü içeceklerden daha az vergi alınmasını sağlayacağız, içki ucuz olsun, vatandaşlarımız istedikleri gibi ayyaş hayat tarzının gereklerini yerine getirebilsinler" anlamına gelen bir açıklama yaptı.

Ve onu ayıplayan, yaptığı açıklamayı yadırgayan bir kişi bile çıkmadı.

Buna **Temel, Babacan** ve **Davutoğlu** efendiler ile **Meral** hanımefendi de dahil.

*

Evet, günümüzün tarihselci güncellemecileri maymunlaşan Yahudilerin izinden gidiyorlar.

Benimsedikleri **tarihselcilik** zihniyeti ve kendilerini kaptırdıkları **güncelleme** tutkusu, fiziken değilse de ahlâken ve manen maymunlaşma yolunda olduklarını gösteriyor.

TARİHSELCİLİK KATKISIZ VE KATIKSIZ KÜFÜRDÜR

Bir önceki yazıda, büyük alim Eşref Ali et-Tehanevî'nin (Tanevî) (1863-1943), bir konferansından alıntı yapmıştık.

Kaldığımız yerden devam edelim.

Tehanevî'nin (Türkçe tercümesi ***Guraba Mecmuası***'nda yayınlanan konferansında geçen) ifadeleri şöyleydi:

> Bu mevzûda birtakım kimseler hatâya düşmüşler ve **hüküm**lere **maksad ve hedef** olarak **i'tikâd** et**me**mişler, aksine kendi görüşlerine göre her bir hükmü belli bir **hikmet**e [makasıd-ı şerîa bağlamında maksada] bağlamışlar ve bu **hikmetleri temel hedef** olarak kabûl etmişler, o iddiâ edilen hikmetleri [zanlarınca] başka yollarla [hükümlerdeki güncellemelerle] elde etmek sûretiyle şu hükümlere [**Şeriat** hükümlerine] kendilerini muhtâc saymamışlar ve hükümleri kökünden iptal etmişlerdir.

Tarihselcilik mezhebini benimseyen yahudi-hristiyan taklitçisi yerli milli modernist ilahiyatçıların yapmak istedikleri şey budur.

Bazıları da özellikle **İmam Şatıbî**'ye referansta bulunarak **"makasıd-ı Şerîa(t)" (Şeriat'in gayeleri)** kavramının ardına saklanıyor, bu makasıd meselesini istismar ediyorlar.

Gerçekte İmam Şatıbî'nin ***el-Muvafakat***'ı ile ***el-İ'tisam***'ı onların bozuk inançlarını destekleyecek herhangi birşey içermemektedir.

Tehanevî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bunlar, namazı ahlâk ve nefsi terbiye etmek, abdesti temizlik, orucu hayvânî güçlerin dengelendirilmesi, zekâtı ilerleme ve kalkınma vesîlelerini elde edemeyen [yoksul] kimselere yardımcı olmak, haccı medenîlerin bir araya gelmesi, … ***Kur'ân*** okumayı ma'nâları bilmek, duâyı nefis huzûru ve tesellisi, "Allah'ın kelimesini [sözünü] yükseltme"yi [îlâ-yı kelimetillah] emniyet ve hürriyetin te'mini **hikmet**lerine bağlamışlar ve bunları o ibâdetlerin **maslahat**ları ve **hikmet**leri olarak kabûl etmişlerdir.
>
> O **maslahat**lara ihtiyâç kalmayınca, yâhud onları başka sebeb ve yollarla elde edince [elde ettiklerini düşününce] **hükümleri** [Şeriat'i] ortadan kaldırmışlardır. Nefis, şu **maslahatlar**ın meydana gelmesini bekleme husûsunda bir genişlik bulunca onları [hükümleri, emir ve yasakları] tamamıyla terk etmiştir….

Tehanevî bu şekilde durum tesbiti yaptıktan sonra değerlendirme ve tenkid faslına geçiyor.

Şöyle diyor:

> … **re'y** [kişisel görüş] ile **illet** yani **hükm**ün dayandığı temel sebep beyân etmekte birçok zararlar vardır.
>
> Onlardan bir tanesi; **hükümlerde değiştirme** yapmak ve tasarrufta bulunmaktır [**güncelleme**].
>
> Nitekim insanlardan bazısı **kurban**larda bunu işlemişler ve şöyle demişlerdir: "Kurban kesmekten **maksad** sadece infaktır [geçim yardımı]. O zaman [İslam'ın ilk döneminde] infaka davarlarla ihtiyâc hâsıl olduğundan dolayı hayvanları kesmekle emrolundular. Fakat günümüzde insanlar paraya ihtiyâc

duymaktadırlar. Dolayısıyla **hükm**ün değiştirilmesi gerekir. [Kurban keseceğine para yardımı yap.]”

Durum şu: Olaya böyle makasıd, maslahat ve hikmet kavramlarıyla bakılınca ve bireylerin aklı bunları tüm boyutlarıyla anlama ve onların gerçekleşmesini sağlayacak başka yollar bulma konusunda yeterli görülünce geriye “**hukukî düzenleme**” diye birşey kalmıyor..

Herşey **“ahlâkî” öğüt ya da ilkelere** dönüşüyor.

“Dürüst ol, temiz ol, haksızlık yapma, yardımsever ol, topluma karşı sorumluluklarını yerine getir, bilgini artır, nefsine hakim ol, ahlâkını güzelleştir, terbiyeli ol, adil ol!” denilmiş gibi oluyor.

Peki bunları sağlayacak davranış biçimleri nelerdir, mesela yardımseverliğin dozu, ölçüsü, edebi erkânı nedir?

Cevap şu oluyor: “Ona kendin karar ver, aklını kullanıp zaman ve zemine göre yol yordam bul ve onu yap.”

Böylece olay **sübjektif/öznel/indî** hale geliyor.

Daha doğrusu **nefsanî**..

İşte bu, insanın **heva ve heves**ine tabi olmasıdır.

*

Böylesi bir durumda mesela bir zengin, "Fakirlere zekât vermek onları tembelliğe ve asalaklığa alıştırmaktır. Asıl yardım, onlara, herkes için ancak kendi emeğinin ve çalışmasının karşılığının bulunduğu bilincini kazandırmak, kendi gerçeğiyle yüzleşmesini sağlamaktır. Zekât, bu yüzleşmeye engel olur" diye demagoji yapabilir.

O yüzden, insan için, içi boş **maslahat, maksad** ve **hikmet** edebiyatı yeterli olmaz.

Bazı konularda yoruma ve edebiyata kapalı, kesin, itiraz kabul etmeyen, tartışılamaz, "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" ilahî emirlere ihtiyaç vardır.

"Hayır, insan aklı herşeyi tartışabilir" diyen tarihselci yalancı pehlivanlar, naylon arslanlar ve üfürükten kaplanlar, istiyorlarsa bu **laik (siyasal dinsiz) düzen**in "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" **beşerî** dayatmalarını "akıl, hikmet ve maslahat" adına tartışabilirler.

Ancak, tartışma bu vadiye gelince, laik efendileri karşısında onların, sahiplerinin ayakkabılarını yalayan uyuz köpekleri hatırlatan bir omurgasızlık ya da sürüngenlik sergiledikleri görülüyor.

Hatta o uyuz köpekler, "Çok şükür ki bu tarihselciler kadar düşmedik" diyor olabilirler.

*

Tehanevî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> … Bir kimse [mesela] namazın rekatlarındaki **hikmet**i zikretmeye muktedir olabilir mi? Şâyet **akıl** bu işleri üstlenebilecek
> olsaydı, **peygamber** gönderilmesine elbette ihtiyâç duyulmazdı. Bilhassa her bir asırda ve mekânda akıl ve hikmet sâhibi [insanlar, peygamberler mevcut olmasa da] bulunmuştur. [Dolayısıyla peygamberlere, kitaplara, spesifik emir ve yasaklara gerek kalmamaktadır; akıl ve hikmet sahibi kişiler bunları zaten bulacaktır.]

Böylece din, tamamen dünyevî/seküler birşeye dönüşmektedir.

Bu, dolaylı olarak dinin lüzumsuz birşey olduğunu, indirilmiş kitaplara ve gönderilmiş peygamberlere gerek olmadığını savunmaktır.

Çünkü **ahlâkî ilkeler** konusunda insanların uzlaşması zor birşey değildir, kolayca uzlaşırlar.

Dünyanın neresine giderseniz gidin, kiminle konuşursanız konuşun, temiz olmasa bile temizlikten yana olduğunu görürsünüz, kimse temizlik karşıtlığı yapmaz.

Ancak, neyin temizlik olduğu, temizliğin nasıl sağlanacağı, nelerin temizleyici kabul edileceği konusunda insanlar arasında yüzde yüz nisbetinde **uzlaşma** sağlanması mümkün değildir.

Öyle ki, insanlar arasından köpeğiyle aynı kaptan yemek yiyip bunu temizliğe aykırı saymayan da çıkar, kapı kollarını bile mendille açan da.

İşte burada insan aklı yeterli olsaydı, insanların "**Aklın yolu birdir**" diyerek ittifak etmeleri gerekirdi.

Oysa onlar, sadece "Temizlik iyidir" hükmünde ittifak edebilirler, neyin temizlik olduğu ya da temizliğin nasıl sağlanacağı konusunda hiçbir zaman salt akılla aynı anlayışı benimseyemezler.

*

Böylesi bir durumda ihtilaf eden tarafların hepsinin **hak**lı olması mümkün değildir.

Ancak, hepsi birden haksız olabilirler, bu mümkündür.

Yani ihtilaf edenlerin, kendi kafalarından bir temizlik anlayışı geliştirenlerin hepsi de gerçek temizliği anlamamış olabilirler.

İşte burada **vahyin (kitapların ve peygamberlerin) yol göstericiliğine** ihtiyaç vardır.

Allahu Teala, insanların **akıl** yürüterek bulabilecekleri ve ihtilafa düşseler bile bunun önem arzetmeyeceği durumlar hakkında genelde hüküm indirmemiştir.

Bunlarda insanlar serbesttir. Fakat (mesela **miras** taksimi gibi çok kavga ve ihtilaflara neden olan) bazı konularda verilecek hükmü insanlara bırakmamıştır.

Bazı konularda ise Allahu Teala, işin **esası ve özü** noktasında değil fakat **ayrıntıda ihtilafa** düşmelerine izin vermiştir.

İctihadî konular böyledir.

Mesela abdesti bozan durumlar konusunda (Hanefî ve Şafiîler arasında olduğu gibi) küçük ihtilaflar vardır, fakat namaz için abdestin farz olması, abdestin mesela süt veya şarapla değil de suyla alınması, belli azaların yıkanması gibi hususlarda (işin esasında) ihtilaf yoktur.

Böylesi durumlarda her ne kadar ihtilaf eden taraflardan sadece biri isabet ediyor olsa da, hatalı tarafların görüşleri de reddedilmemektedir.

Ancak, bu, söz konusu (görünüşe göre isabetli olması da muhtemel) hatalı görüşlerin, salt "akla" dayan**ma**masına, Kitap ve Sünnet'in **yorumlarından bir yorum** olmalarına, Kitap ve Sünnet'ten bir dayanaklarının, bir temellerinin bulunmasına bağlıdır.

*

Buna karşılık, **Fazlur Rahman** gibi tarihselci modernistler mesela **hırsızlığın cezasını** bildiren ayet gibi ayetler söz konusu olduğunda, o ayetlere sırt çevirmekte, kaldırıp atmaktadırlar.

Burada hırsızın bir şekilde cezalandırılması gerektiğini kabul etmeleri, ***Kur'an***'ın hükmünü kabul etmeleri anlamına gelmez, çünkü bu cezalandırmanın yapılması gerektiği zaten bütün insanlar tarafından kabul edilen birşeydir.

"Olsun, hırsızlık iyi birşeydir, mesela gelip benim eşyalarımı alıp götürsünler" diyene rastlayamazsınız.

Tarihselci modernistler bu noktada ***Kur'an***'a değil, insanların ortak kabulüne, (hiçbir toplumun itiraz etmediği, insanlığın "ortak aklı"nın ürünü) **evrensel bir ahlâkî ilke**ye dayanmaktadırlar.

Bir budist Japon, mecusi İranlı, putperest vahşi, ilkel Afrikalı, göçebe yörük ya da kızılderili için de hırsızlık cezayı gerektiren bir suçtur.

Bu noktada ***Kur'an***'ı inkâr etmiş olmak için "Hırsızlık caiz olmalıdır" diyecek halleri yok, onun cezayı gerektirdiğini zaten inkâr edemezler.

İnkâr edebilecekleri şey sadece hırsızlığın cezasına (cezanın **şekli**ne) ilişkin ***Kur'an*** hükmüdür.

*

Ve bunu büyük bir aşk, şevk ve gayretle, kusursuz bir biçimde yapmaktadırlar.

Hal böyleyken "Ama onlar da hırsızlığın cezalandırılması gerektiğini kabul ediyorlar, ***Kur'an*** **ayetinin ruhu**na karşı çıkmıyorlar" diye bir itirazda bulunulmasının bir anlamı yoktur.

Çünkü bu kadarını müslümanıyla, gâvuruyla herkes kabul ediyor. Hatta hırsız çeteleri bile birbirlerinden çalmayı cezalandırılması gereken bir eylem olarak görürler.

Kur'an'ın (hırsızlık örneğindeki gibi) açık bir hükmü konusunda insanın kendisini iptal edip değiştirme konumunda görmesi; **tanrılık** taslaması, kendi şahsını haşa Allahu Teala'ya ortak hale getirmesi anlamına gelir.

Küfrün daniskasıdır.

*

Evet, insanlar, **ahlâkî ilkeler** konusunda, bunlar **soyut fikirler** olarak kaldıkları sürece ittifak edip uzlaşırlar.

Herkes temizlikten, dürüstlükten, adaletten vs. yanadır da, "Temizlik nedir, dürüstlük nedir, adalet nedir, bunlar nasıl sağlanır?" diye, tartışma **müşahhas/somut** alana kaydırıldığında anlaşmazlık başgösterir.

Ve insanlar birbirlerine itiraz etmeye başlarlar.

Hatta iş kavgaya kadar varır.

Makasıd, hikmet, maslahat edebiyatı yapan modernist tarihselci soytarılık meraklıları bunun istisnası değil.

Hatta daha beter durumdalar.

Mesela, **Mehmet Dağ** ile **Mehmet Aydın**, **Fazlur Rahman**'dan tercüme ettikleri ***İslam*** adlı kitaba yazdıkları sunuş/girişte, bu münafık yazarın bir düşüncesini paylaşıyorlar. Ona göre, *çok evlilik, kölelik vb. konularda **Kur'an**, **"ahlakî ideal"den kısmî bir taviz** vermiştirmiş*. (s. xxx)

Yine Fazlur Rahman'a göre, *"hiçbir kutsal metin **anlama ve yorum** süzgecinden geçmeden hayata tatbik edilemez ve hiçbir yorum ve anlam da **mutlak** olamaz"*. (***A.y.***)

Bu durumda Fazlur Rahman'ın yaptığı yorum da **mutlak olamaz** elbette.

Fakat Batılıların zihniyetinin bekçi köpeği olmayı insanlık şeref ve haysiyetine üstün tutan bu satılmış tip, **Allah'ı ahlâkî idealden taviz vermekle suçlama cinayetini işleyebilmektedir**.

Mehmet Dağ ve Mehmet Aydın adlı, kendilerini kepaze budalalar listesine kaydettirmek için çırpınan tipler de bunu hikmetli bir sözmüş gibi (itiraz etmeden) nakledebiliyorlar. (Ki bu Mehmet Aydın adlı prof. unvanlı balon **pırasa**sör, bir dönem Akparti'nin muteber adamıydı.)

*

İşte bu **taviz** iddiası, Fazlur Rahman adlı gâvur beslemesinin, ***Kur'an***'ın bazı hükümlerinin **mutlak olduğunu kabul etmek zorunda kaldığını** gösterir.

Çünkü poligami ve kölelik konusunda ***Kur'an***'da **mutlak bir anlam ve yorum** meydana çıkmıyorsa, Fazlur Rahman'ın, Allah'ı (c.c.) **ahlakî idealden taviz** vermekle suçlamak yerine bir başka yorumu ortaya koyabilmesi gerekirdi.

Koyamadığı içindir ki, ***Kur'an***'ın ilgili ayetlerinin **anlam**ını (başka yorumlara imkân vermeyecek ölçüde) "**kesin**" kabul etmekte ve onların, kendisine göre **süzgeçten geçirileceği "mutlak"** (farklı biçimde yorumlanamayacak, kayıt ve şart altına alınamayacak) **bir alan** icad etmektedir: **Ahlakî ideal**.

Peki bu uyduruk **ahlakî ideal**in gerçekten ideal olduğunun ve mutlak bir niteliğe sahip bulunduğunun delili nedir?

Kur'an ve Sünnet nassları mı?

Değil, zaten Fazlur Rahman ahlakî ideali ***Kur'an*** ve Sünnet'ten çıkartıyor olsa, ***Kur'an***'ı ahlakî idealden taviz vermekle suçlayamazdı.

O halde Fazlur Rahman için **ahlakî idealin tek kaynağı** olabilir: **Kendisi, kendi heva ve hevesi.**

Daha doğrusu, taptığı, bir köpek gibi sadakatle hizmet etmek için kapılarında yaltaklandığı **ateist-hristiyan kırması Batılının** çağdaş (çağımıza özgü) sapık zihniyeti.

Adamın itaat ettiği tanrısı Allahu Teala değil, Batılı şeytanların izindeki nefsanî dürtüleri, heva ve hevesi..

Ve, **ahlâkî ideal** adını verdiği bu heva ve heves putunu **mutlak** kabul ediyor.

İşte Ankara Ekolü denilen "en kara", çapsız, üyelerini ilim zihniyeti açısından psikolojik yaşları 10'u geçmeyen taklitçilerin oluşturduğu "palyaçoluk namzetleri kumpanyası"nın, "aklı"na hayranlık duyup peşinden gittiği adam bu..

Bu küfrü açık münafık..

*

Ve burası, tarihselci modernistlerin ***Kur'an***'ı inkâr eden kâfirler olarak arz-ı endam ettikleri, küfre düştükleri yerdir..

Onlardan bazısı, mesela prof. unvanlı **pırasa**sörlerden Mustafa Öztürk ve Ömer Özsoy gibiler, ***Kur'an***'ın Allah kelamı olduğuna inanmadıklarını açıkça söylerken, asıl büyük kitle, görünüşe göre, münafıklık yapmakta, gerçek inançlarını söyle**me**mektedirler.

Çünkü, Mustafa Öztürk gibilerin yanında yer almaya devam etmekte, bir inilti, bir fısıltı, bir vızıltı kabilinden de olsa onlara itiraz etmemektedirler. "Sükut ikrardan gelir" kaziyesini hatırlatır şekilde susmaktadırlar.

Burada şunu da belirtelim: ***Kur'an'ın*** Allah kelamı olduğuna inanmadıklarını söylemelerine rağmen Mustafa ile Ömer gibi "en kara"lıkta zirveyi yakalamış katran karası nursuz tiplerin küfre düşmeyeceğine inananlar da küfre düşerler.

Ayrıca, **İslam'ı güncelleme, İslam'ın ruhu** vs. edebiyatı yapan, zorda kalınca kıvıran birilerinin de perde arkasından bunlara destek vermekte olduklarının farkındayız.

Milletten tepki görmemek için mazruflarını saklıyor, medyadaki uşaklarına çemkirme vazifesi vermekle yetiniyorlar, kendileri saklanıyorlar.

Fakat Allahu Azîmüşşan ne yaptıklarını görüyor.

TARİHSELCİLİĞİN "EN KARA" YERLİ VE MİLLİ ZOMBİLERİ

Merhum Tehanevî şu tespiti yapıyor:

> İyice düşünüldükten sonra ortaya çıkan bir hakîkat vardır. O da şudur: **Hikmet ve maslahatların** uydurulması [kafadan icat edilmesi] *–ki [böylece] onların [amel ve ibadetlerin] tamamı [ahirete yönelik **ibadet** olmaktan çıkıp] **dünyevî iş**lere dönüşmektedir–* perde gerisinden, âhiretin **maksûd** olduğunu [dolaylı biçimde] **inkâr** demektir.

Evet, böyledir. Dinin dünyevî/seküler hale getirilmesidir.

Laikleştirilmesidir.

Tahrif edilmesidir.

Hikmet, maksad ve maslahat icat edip hükümleri **güncellemek** de tahrif değilse, tahrif nasıl birşeydir?

Tahrif daha başka nasıl olabilir ki?!

Daha ötesi açıkça **inkâr**dır.

İçindeki inkârı dışına vurmaktan kaçınanların yapacağı şey ise, *"Ben aslında karşı değilim ki, emrin maksad, hikmet ve maslahatlarını dikkate alarak güncelleme yapıyorum, emrin ruhuna uygun hareket ediyorum"* demek olacaktır.

Fakat tarihselci **pırasa**sör **Mustafa Öztürk**'ün yaptığı gibi kendi samimi eş dost çevresi içinde inkârını açığa vuracaktır.

Ancak Mustafa'nın biraz naif ve kırılgan olduğu görülüyor. Çabuk inciniyor ve paniğe kapılıyor.

Dava arkadaşı ve yoldaşı **kaşar pırasa**sör **Ömer Özsoy** gibi derisi kalın vurdumduymaz bir hacıyatmaz değil.

*

Zamanın Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı (sonradan başkan olan) **Mehmet Görmez** ve profesör arkadaşları **Ömer Özsoy**, İlhami Güler, Burhanettin Tatar, **Mustafa Öztürk** ve Yasin Aktay'ın katılımıyla, Almanya-Frankfurt'ta 05-07 Haziran 2008 tarihleri arasında "**İslam'ın Manevi Mirası: Günümüzde *Kur'an***" konulu bir sempozyum gerçekleştiriliyor.

Yaklaşık 15 yıl önce..

Açılışta (ismiyle müsemma) Görmez de bir konuşma yapıyor.

Ve orada Ömer Özsoy'un sempozyum için yumurtladığı **tarihsel yumurtalar**, değil Müslümanları, Yahudileri ve Hristiyanları bile şaşkına çeviriyor.

Şöyle diyor:

> Anlaşılan, Hz. Muhammed ***Kur'ân***'ı yazılı hale getirmeyi kendi ödevi olarak görmedi. **Allah gerçekte yazılı bir metin istemiyordu**. Aksine Allah, insanlarla olan **esnek iletişim**ini korumak için ***Kur'ân*** metninin yazıya dökülmesine karşıydı.
>
> Tanrı gerçekten yazılı bir metin mi istiyordu, yoksa inananlarla olan esnek iletişimini korumak için tam tersini mi? …. Bir araya toplanan farklı metinlerin ne zaman bir sistematiğe döküldüğü de Müslüman araştırmacılar

ile Batılı İslam bilimciler arasında tartışmalı. Birçok Batılı bilim insanına göre bu işlem, Müslümanlar arasındaki genel kanının aksine, çok daha sonraları yapıldı. ***Kuran***'ı yorumlama ihtiyacı Peygamber'in vefatının ardından, yani ikinci kuşakta ortaya çıktı.

Kuran'da anlatılmak istenen içeriğin yalnızca yüzde 10'u, ***Kur'an***'ın âyetlerinde bulunabiliyor. Geri kalan kısım, **tarihsel bağlamda yorum** gerektiriyor. Dolayısıyla ***Kur'an*** **ne ebediyen geçerli, ne de evrensel bir kitaptır**.

Adamda az biraz akıl, çorbadaki tuz kabilinden bir parçacık tutarlılık, bir tutamcık ilim haysiyeti olsa, *"Ben tarihselci bir adamım, **Kur'an**'ın bir kitap şeklinde bir araya getirilmemiş olmasını ebedî geçerliliğe sahip bir hüküm değil, tarihsel (belli bir tarihle sınırlı) durum olarak kabul etmeliyim"* demesi gerekir, ama nerde?

Bu zekâsı sekiz yaşında patinaj yapıp kalmış suratsız, şayet dokuz yaş zekâsına sahip olmayı başarabilseydi, şunu akıl edecekti:

Tamamlanmamış, nüzul sürecinin devam etmesiyle ayetleri çoğalan ve Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem hayatta olduğu sürece de son noktası konulmuş sayılamayacak bir kitabın o gün için yazılı hale getirilmesi beklenemezdi.

Bu "iletişim" dehası ilahiyatçı bir de Allahu Teala'ya "**esnek iletişim**" atfediyor. Ne demekse?

*

Ayrıca, kendisine vahiy gelmiş gibi şu hükmü veriyor: "**Allah gerçekte yazılı bir metin istemiyordu."**

Allah gerçekte yazılı bir metin istemiyordu, fakat ashab bunu anlayamadı, çünkü Ömer Özsoy aralarında yoktu.

Bu "içindeki çocuğu öldürmemiş" zekâ küpünün dünyaya gelmesi için bin 400 yıl geçmesi gerekiyordu.

İslam dünyası için ne büyük kayıp, ne hazin bir trajedi, ne acı bir eksiklik!

İşte, Ömer Özsoy aralarında olmadığı için Hz. Ebubekir döneminde ashab, Hz. Ömer'in (Hattaboğlu Ömer'in) teklifiyle ***Kur'an***'ı "bütüncül yazılı metin" haline getirmeye başlamışlar.

Halbuki Allah, Ömer Özsoy'un bildirdiğine göre, bunu istemiyordu.

Allahım, bu da Ömer (Ömer Özsoy), o da Ömer (Hattaboğlu Ömer), fakat aralarında ne kadar büyük fark var!..

Sen, Ömer Özsoy gibi büyük bir değeri Türkiye Cumhuriyeti'nin en kara Ankara Ekolü vasıtasıyla bize lütfettiğin için ne kadar sevinsek azdır. (Tarihselci modernistlerin bakış açısına göre durum bu.)

Allahu Teala'nın neyi isteyip istemediğini sadece Hattaboğlu Ömer değil, **rasulü (elçisi)** Hz. Muhammed salllallahu aleyhi ve sellem bile anlayamamış.

Çünkü, **vahiy kâtiplerine** ayetleri yazdırmış.

Ömer Özsoy'un o gün yaşamamış olmasının yol açtığı faciayı görüyor musunuz!

O gün yaşamamış olduğu için bu ümmet neler kaybetmiş neler..

Ömer Özsoy o gün yaşayıp Peygamber Efendimiz sallalhu aleyhi ve sellemi irşad etmeli, "Ne yapıyorsun Muhammed, **Allah yazılı bir metin istemiyor**" demeliydi. (Tarihselci kafaya göre böyle.)

*

İşte, bizim köylü Mehmet Ağa'nın yük taşımaya yarar eşek kafalı biri diye ahırına bağlamayacağı, varlığını bu dünya için tümden zarar sayacağı böyle bir adam, Ankara İlahiyat'ta öğrencilere İslam'ı öğretiyor.

Hayır, ülkemiz tımarhane değil, sadece sirk.

*

Ömer'in tarihe bakışı yepyeni, bu noktada dayandığı bir **gelenek**, bir manevî **soy** yok, dolayısıyla Özsoy olan soyadının **Özsoysuz** yapılmasını alnının akıyla hak ediyor.

Bu Özsoysuz'un bir diğer cılk yumurtası şu:

> Bir araya toplanan farklı metinlerin ne zaman bir sistematiğe döküldüğü de Müslüman araştırmacılar ile Batılı İslam bilimciler arasında tartışmalı.

Tartışmalı; üzerinde ittifak yok.

Çünkü Batılılar, Müslümanlara bilmedikleri Müslümanlığı öğretmeye koyulmuşlar:

> Birçok Batılı bilim insanına göre bu işlem, Müslümanlar arasındaki genel kanının aksine, çok daha sonraları yapıldı.

Peki Özsoysuz hangi tarafta yer alıyor?

Müslümanlar'ın mı yanında, yoksa Batılı hristiyanların mı?

Nedense bunu söylemiyor.

Fakat, *"Bakın benden duymuş olmayın, Batılılar böyle diyor ey Müslümanlar, haberiniz olsun ha!.. Durum bildiğiniz gibi değil"* demeyi, Batılı'nın iddialarının distribütörü, propagandisti ve reklamcısı olarak hizmette bulunmayı da ihmal etmiyor.

*

Özsoysuz'un bir diğer yumurtası:

> ***Kuran***'ı yorumlama ihtiyacı Peygamber'in vefatının ardından, yani ikinci kuşakta ortaya çıktı.

Daha birinci kuşak nedir, ikinci kuşak nedir, bunu bile bilmeyen, öğrenememiş bir adama ilahiyatta prof. unvanı veren eğitim sisteminin içine sadece Melih Gökçek mi tükürmek ister, bilmiyorum.

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiğinde İslam'ın henüz 22 yıllık (Güneş takvimine göre 22 yıl) bir mazisi vardı.

İlk 10 yılda müslüman olanların sayısı çok az. Son 10 yılda müslümanlar çoğalmaya başladı. Asıl büyük kitle ise son birkaç yılda müslüman oldu.

Dolayısıyla Peygamber Efendimiz s.a.s. vefat ettiğinde **birinci kuşak** olduğu gibi duruyordu.

*

Yorumlama ihtiyacına gelince..

Kur'an nazil olurken olayların gelişimine göre küçük parçalar halinde geliyordu.

Ashab, ayetlerin hangi olaylar üzerine, kimin hangi lafından veya davranışından dolayı indiğini, hangi manaya geldiğini gayet iyi biliyordu.

Ayrıca Peygamber Efendimiz s.a.s.'in uygulaması da onların meseleleri daha iyi kavramalarını sağlıyordu.

O günün gündemini, inen o ayetler belirliyordu. Herkes onları konuşuyordu.

Bugünün siyasetçilerinin konuşmalarının halk tarafından ilgiyle takip edilmesi gibi..

Mesela **Erdoğan** birşey söylediğinde, insanlar onu söylemesine sebep olan etkenleri biliyorlar, dolayısıyla meramını anlamakta zorlanmıyorlar.

Fakat bundan 150 yıl sonra bir kimse, **Erdoğan**'ın bundan bir hafta önce Akparti grubunda yaptığı konuşmayı okuduğunda, onun neyi niçin dediğini, hangi lafıyla kime çaktığını, kimlere mavi boncuk dağıttığını tam anlayamayacaktır.

Birşeyleri anlayacaktır ama herşeyi değil.

Onun böylesi konuşmalarını sadece Erdoğan'ın siyasî hayatı konusunda uzmanlaşmış, kendilerini neredeyse bütünüyle onun iktidar döneminin inceleme ve araştırmasına vermiş olan kişiler tam olarak çözümleyebileceklerdir.

*

Kur'an için de durum buydu..

Ashab, ***Kur'an***'ın mesajını rahatça anlayabiliyordu.

Fakat, Peygamber Efendimiz s.a.s.'in vefatının üzerinden uzun zaman geçince, ve ashab da vefat edince, insanlar ***Kur'an***'daki bazı ifadeleri anlamakta, çözmekte kısmen zorlanmaya başladılar.

Bunu tam başarabilenler ancak kendilerini tamamen bu işe vakfetmiş olan kişilerdi. Ve sayıları azdı.

Ve insanlar kafalarına takılan birşey olunca gidip onlara soruyorlardı.

Sonradan bu ihtiyaca cevap vermek üzere tefsir kitapları telif olundu.

Ancak, ***Kur'an*** ile Erdoğan gibilerin konuşmaları aynı kefeye konulamaz.

Erdoğan, "o gün ya da o an için" konuşur, sözleri **tarihsel**dir, değerlendirmeleri genelde bu güne ve bu coğrafyaya özgüdür, sınırlarını da Atatürk'ün temelini attığı rejim belirlemektedir.

Allah'ın kelamı ve hükümleri ise öyle değildir.

Allahu Teala kimsenin hatırı için hüküm indirmez, oy almak için popülizm yapmaz, "siyaset icabı" "**esneklik**" göstermez.

O "**esnek**", dönek, yamuk, kıvırtan **iletişim,** zamane siyasetçilerinde ve Ömer Özsoysuz gibi akademikimsi "sözde bilim" rakkaselerinde olur.

*

Evet, ***Kur'an*** ile Erdoğan gibilerin konuşmaları aynı kefeye konulamaz.

Erdoğan bir gün **Fethullah** için hasret türküleri söyler, ertesi gün yüzüne tükürür, Allahu Teala ise herkes hakkında değişmeyecek (kesinleşmiş hükmü) bildirir.

Erdoğan bir gün **Esed** ile ailece samimi pozlar verir, ertesi gün ağzına gelen hakareti sıralar, daha ertesi gün yumuşar, onun hakkındaki sözleri birbirini tutmaz, Allahu Teala'nın ise mesela Yahudiler ve Hristiyanlar hakkındaki beyanı Kıyamet'e kadar geçerlidir, değişmez.

Erdoğan "**Gazze**'ye gittim, gidiyorum, gideceğim" der, gitmez, Allahu Teala ise, "**Bizans**, **İran** karşısında yenildi, fakat üç ila dokuz yıl arasındaki bir süre içerisinde tekrar savaşacaklar ve bu defa galip gelecekler" diye haber verir, öyle de olur.

Çünkü Erdoğan gelecek hakkında tahminde bulunur, Allahu Teala ise geleceği takdir eder, tamamen bilir.

Erdoğan "Enflasyon düştü, düşecek" der, düşmez, Allahu Teala ise Fetih Suresi'nde olduğu gibi müminleri "yakın bir fetih" ile müjdeler ve o gerçekleşir.

Kısacası, Allahu Teala'nın kelamı, sözleri; sadece indiği zamanın, coğrafyanın, o günün insanlarının, o gün gerçekleşen olayların bilgisini vermez, onları vesile yaparak Kıyamet'e kadarki insanlık durumlarının haritasını çıkarır.

O, zamana adanmış zamane sözleri değildir, her devrin geçerli sözüdür.

Eğer ***Kur'an*** bugün için geçerli olmasaydı, Allahu Teala haşa tanrılıktan emekli olmadığına göre yeni peygamber ve kitap gönderirdi. ***Kur'an*** son kitap, Peygamber Efendimiz s.a.s. de son peygamber olmazdı.

Bunlar Allahu Teala'yı galiba ilhamı tükendiği, nefesi kesildiği, kalemi köreldiği, şevkini yitirdiği, motivasyonu kalmadığı, çaptan düştüğü, müşteri bulamadığı için yeni kitap yazamayan edebiyatçılar gibi zannediyorlar.

Yunus Emre *"İlim, ilim bilmektir / İlim kendin bilmektir / Sen kendini bilmezsin / Ya nice okumaktır"* derken öfkelendiği okumuş bir nadanı hedef almış olabilir, fakat mesajı bugünkü nadanlar için de geçerlidir.

Allahu Teala'yı Yunus Emre kadar bile her çağa hitap edecek düzeyde "hakîm" bilmeyen bir tarihselciliği benimseyen kişi "zihinsel engelli" değilse, su katılmamış bir sapıktır.

*

Gelelim Özsoysuz'un son cümlelerine:

> ***Kur'an***'da anlatılmak istenen içeriğin yalnızca yüzde 10'u, ***Kur'an***'ın âyetlerinde bulunabiliyor. Geri kalan kısım, **tarihsel bağlamda yorum** gerektiriyor. Dolayısıyla ***Kur'an*** **ne ebediyen geçerli, ne de evrensel bir kitaptır**.

Papaz zangoçluğuna özendiği anlaşılan bu azgelişmiş akademikimsinin yüzde 10'la neleri kastettiği belirsizse de itikatla ilgili ayetler olduğunu düşünebiliriz.

Kur'an'ın yüzde 90'ı tarihsel bağlamda yorum gerektiriyormuş.

Yani, o tarihe ve coğrafyaya özgü sözler olarak kabul edilmeliymiş.

Dolayısıyla, ***Kur'an***'ın bize hitap eden kısmı sadece 60 sayfası..

Geriye kalan 540 sayfa **o dönemin** Arab'ı için.. Her devrin Arab'ı için bile değil.

Böylece Özsoysuz, ***Kur'an*** için **"Evrensel** değil" hükmünü veriyor.. Yani bütün zamanlara ve bütün coğrafyalara hitap etmiyor.

Geçerliliği de yok.. Nazil olduğu zamanki Arap için geçerliliği varmış, onlar ölünce geçerlilik de onlarla birlikte ölmüş.

Özsoysuz'un soysuz kanaati böyle.

Bugün elinize bir kitap alsanız, sadece onda birinin size hitap ettiğini, onda dokuzunun ise lüzumsuz şeyler anlattığını görseniz ne yaparsınız?

"Yüzde 80-90'ı, hatta yüzde 100'ü geçerli bilgilerden oluşan bu kadar kitap dururken yüzde 10'u değer taşıyan bir kitabı ne yapayım, bir gram şeker için keçiboynuzunun bu kadar samanını niçin çiğneyeyim" demeniz mümkün.

İşte Ömer Özsoysuz'un söylemek istediği fakat söyleyemediği, "Anlarsınız ya!" makamından sağ kulağını sol eliyle tutarak verdiği örtük mesaj bu.

*

Evet, bunları 2008 senesinde söylemiş.

Fakat, o tarihten altı, günümüzden 21 yıl önce karın ağrısını daha açık dile getirmiş..

2002 yılında **Diyanet** tarafından düzenlenen bir **sempozyum**da daha büyük bir yumurta ile ilahiyat çiftliğinin ürün kataloğunu zenginleştirmiş:

> "***Kur'an-ı Kerim***'in muhteva itibariyle tamamen ilâhî, dolayısıyla tamamen dînî bir metin gibi, bir bütünlük gibi algılanmasının o denli isabetli olmadığı kanaatindeyim."

Tamamen ilahî (tanrısal) olmaması, tamamının Allahu Teala tarafından indirilmemiş olması anlamına geliyor.

Uydurulmuş..

Bunu ***Tevrat*** ya da ***İncil*** için demiyor, ***Kur'an*** için diyor.

Müslümanlardan kitaplarının intikamını almak isteyen bir **yahudi ya da hristiyan gibi** konuşuyor. (Eski hristiyan ve yahudilerden samimi biçimde müslüman olan pekçok kimse var, fakat münafıklık yapan sülaleler de yok değil. Bu Özsoysuz'un kökenini merak etmediğimi söylersem yalan söylemiş olurum.)

Özsoysuz'un aktardığımız lafının İslam itikadı açısından hükmü şundan ibaret: Katkısız ve katıksız, saf, süzme, en hakiki **küfür**.

*

Ali Eren hocanın yazdığına göre, Ömer Özsoysuz'un bu laflarının yer aldığı kitap, sonradan Diyanet İşleri Başkanı olan **Mehmet Görmez**'in Diyanet'te dinî yayınlardan sorumlu başkan yardımcısı olduğu dönemde kurum tarafından yayınlanmış.

Bu Görmez'in (Bizim oralarda görmezlere kör diyorlar) bir lafı, Ömer Özsoysuz'dan fazla bir farkının bulunmadığını gösteriyor.

"***Kur'an***'ın, **kanun** metni gibi okunmayıp, ondan sadece **ilkeleri** çağa taşımak"tan söz etmiş.

Kel başa şimşir tarak olacak değil ya, laik (siyasal dinsiz) bir devletin Diyanet İşleri Başkanlığı makamına da böylesi yakışır.

*

Bir önceki yazıda, tarihselcilerin Şeriat'i (İslam'ın hükümlerini) yok saydıklarını, ***Kur'an***'ın mesajını sadece (nasıl ve ne şekilde anlaşılıp uygulanacağına insanın kendisinin karar vereceği) ahlâkî ilkelere indirgediklerini dile getirmiştik.

İşte, **Görmez** körün söylediği de bu..

Facia şu ki, sakalı kendisinden daha müslüman olan bu müseccel kör, bu ülkede Diyanet İşleri Başkanlığı yaptı.

Bunların "ilkeler"i de aslında ***Kur'an***'dan alınıyor değil. Öyle diyorlar ama, öye değil.

Önce Batılılar'dan **evrensel** sıfatını başına ekledikleri ilkeleri alıyor, sonra da bunların ***Kur'an***'dan çıkarılan ilkeler olduğunu ileri sürüyorlar.

Daha açık sözlüleri, ***Kur'an***'dan almadıklarının itirafı anlamına gelecek şekilde "***Kur'an***'ın ahlâkî idealden taviz verdiğini" söylüyorlar.

Fazlur Rahman münafığının yaptığı gibi.

Boynuz kulağı geçermiş, yerli ve milli sapıkların, küfür ve sapıklık yarışında hayli mesafe katetmiş, yer yer Fazlur Rahman'ı geçmiş oldukları görülüyor.

HRİSTİYANIN BİLE BU KADARINA TAHAMMÜL EDEMEDİĞİ ÇAĞDAŞ TÜRKİYE TİPİ İMANSIZ İLAHİYATÇILIK

Bir önceki yazıda Almanya-Frankfurt'ta 05-07 Haziran 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilen bir sempozyumdan söz etmiştik.

"**İslam'ın Manevi Mirası: Günümüzde *Kur'an***" konulu sempozyumdan..

Zamanın Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı (sonradan başkan olan) **Mehmet Görmez** ile profesör arkadaşları **Ömer Özsoy**, İlhami Güler, Burhanettin Tatar, **Mustafa Öztürk** ve Yasin Aktay'ın da katıldığı bu sempozyumda **pırasa**sör Ömer Özsoy(suz)'un en hakiki ve öz küfür sözler söylemiş olduğunu görmüştük.

Ayrıca bu küfür sözlerin, değil bir bilim adamına, 10 yaşındaki zeki bir çocuğun bile ağzına yakışmayacak mantıksız ve cahilane saçmalıklar olduğunu göstermiştik.

Doğal olarak böylesi saçmalıklara müslümanın iman gereği, (kâfir de olsa) bir bilim adamının da akıl, mantık ve bilim adına itiraz etmesi gerekir.

Nitekim Ömer Özsoysuz'un zırvalarına da itiraz edilmiş..

Bir kişi itiraz etmiş..

Bilin bakalım kim olabilir?

Sonradan Diyanet İşleri Başkanı olan Mehmet Görmez mi?

Halen Akparti'de önemli bir görevde bulunan (***Yeni Şafak*** gazetesi yazarı) Yasin Aktay mı?

Hiçbiri değil..

İtiraz eden kişi bir hristiyan Alman..

Prof. Dr. Felix Körner.

*

Körner, özetle şöyle demiş:

> **Özsoy'un … çalışması** [sunduğu tebliğ]**,** [kutsal] **kitabı olan ilâhî** [semavî] **bir dinin tefsiri** [yorumu] **olmaktan çıktı. …**
>
> **Çalışması,** [müslüman ya da gayrimüslim, Allah'a inanan ya da ateist farketmeksizin] **herkesin kabul edebileceği, tarihsel açıdan allanıp pullanmış ahlâkî [**içerikten yoksun, lafta kalan**] normlardan ibaret.**
>
> **Yani *Kur'ân*** [hukukî düzenlemeler getirip hayatı düzenleyen bir Tanrı buyruğu olmaktan çıkmış, hukukî emir ve yaptırım içermeyen] **bir ahlâk kitabına indirgenmiş.**
>
> [Bu türden] **Dışarıdan gelen her reform** [dini güncelleyip yeniden biçimlendirme] **girişimi, aslında *Kur'ân*'ın kendisinde var olan ıslahatçı potansiyeli yok etmektedir** [İnsanları ıslah eden bir kitap olmaktan çıkıp, insanların ıslah ettiği bir kitaba dönüşmektedir]**.**

Körner'in bu sözlerini dinleyen ilahiyatçı Türk **pırasa**sörler acaba utanmışlar mıdır?

Sanmıyorum, çünkü utanmaları için önce yapılan eleştiriyi anlamaları gerekiyor.

Bunlar ise kimisi **görmez**, kimisi duymaz, kimisi akletmez bir taife..

Söyleneni anlamadıkları için utanmak gibi bir bahtsızlığı yaşamaları mümkün değil.

Şanslı adamlar..

*

Önceki yazıda merhum allâme **Tehanevî**'nin ifadelerine de yer vermiştik.

O, konuyla ilgili olarak şu soruyu sormaktadır:

> Bir kimse bir devrin yöneticilerinin **kanun**larını alır ve her bir kanun için **hikmet ve maslahat** uydurur, sonra o hikmetlerin daha başka bir kolay yolla gerçekleşmesi temeline dayalı olarak o kanınları geçersiz sayarsa yöneticiler ona hangi muâmeleyi yaparlar?

Mesela **Türkiye**'den örnek verelim..

Mustafa **Kamal Atatürk**, (çorap, atlet, pijama, kilot, don devrimi türünden) bir **şapka devrimi** yapmıştı.

Şapka giymeyi kabul etmeyenler idam bile ediliyordu.

Don giymezsen idam edilmiyordun ama şapka giymezsen idam edilebiliyordun.

Hayır, burası bir tımarhane değildi, füze hızıyla çağdaşlaşan bir ülkeydi.

Bir Türk dünyaya bedeldi, fakat bütün bir Türk milletini toplasan bir gâvur şapkasına denk olamıyordu.

Atatürk'ün anlayışına göre şapka kanununun **hikmet, maksad ve maslahatı** halkı çağdaşlaştırmak, medenî Batılılar'a benzetmek, milletin hayat tarzını güncellemekti.

Bunu da 'zor'la yapıyordu.

Buna karşı birileri o gün şöyle deselerdi nasıl muamele görürlerdi:

"**Çağdaşlık öyle şapkayla olmaz**, çağdaş Batılıların hepsi şapka mı giyiyor?! Üstelik çağdaş olmayan ölüp gitmiş eski geri kafalı Batılılar da şapka giyiyorlardı. Asıl çağdaşlık monokl gözlük ve pipoyla olur. Şapkanın canı cehenneme, bütün vatandaşların monokl ve pipo taşıması zorunluluğu getirelim. Tütün kullanmasa bile ağzında piposu olsun.. Monokl ve pipo, şapka gibi mi, şapka haydut Al Capone'da da var, Şikago'nun zenci serserilerinde de.. Hangi çağda yaşadıklarının farkında olmayan birileri bunu anlamaktan ve devrimlerini **güncellemek**ten bile acizler. Monokl ve pipo, sakalsızın Londralı aristokrat, sakallının da Heidelberg'li filozof gibi görünmesini sağlar. Ben şapka devrimine devrim mi derim, devrim dediğin monokl ve pipo devrimidir. İşte ancak o zaman tam çağdaş Batılı oluruz, Batılılaşmanın **ruhu**na bu daha uygun. Şapkaymış, hıh!"

Evet, biri bunu deseydi ne olurdu?

Olacağı şuydu: Birincisi, **şapka devrimine muhalefet**ten vahşice derisini yüzmezlerdi ama muhtemelen kibarca asarlardı.

İkincisi, "Sen Atatürk'ün lafının üstüne nasıl laf söylüyorsun, hem senin böyle alternatif bir yol önermen Atatürk'ü **bilgisiz ve beceriksiz** kabul etmen ve hatta onunla alay etmen anlamına gelir. Cezalardan ceza beğen Cumhuriyet düşmanı vatan haini, Atatürk düşmanı devrim karşıtı!" demezler miydi?!

*

Somut/müşahhas bir başka örnek verelim..

Varsayalım ki birisi şöyle diyor:

“Mahkemelerden, yargılamadan maksat nedir? Adaletin yerini bulmasıdır. Cezadan maksat nedir, suç işleyene bedel ödetilmesi ve bunun başkaları için ibret dersi olmasıdır. Mahkemelerin varlığının da, cezalandırmanın da hikmeti bu.. Fakat mahkemeler yavaş çalışıyor, şahit mahit derken iş tavsıyor. Bu **hikmet ve maslahatın** gereğini ben daha çabuk ve etkili şekilde yerine getiririm. Katillerin, ırz düşmanlarının, hırsızların, tacizcilerin peşine düşer, durumlarına göre suçlarının faturasını keserim. Suçlarının derecesine göre kimini öldürürüm, kimini döverim, kimine para cezası keser o parayla fakirlere yardımda bulunurum.”

Bunu yapan kişiye, “Aferin, mahkemelerin maksad ve hikmetini kavramış, adalete hizmet ediyor” denilmez. Bu yaptığı da suç kabul edilir.

Şeriat’i (İslam’ın hükümlerini) güncellemeye kalkışan azgelişmiş zekâların durumu da budur.

*

Bu tarihselci taifesi az angut, bir parça idraki kıt, ileri düzeyde de anlama özürlü oldukları için şefkat ve merhametle terbiyeyi hak ediyorlar.

O yüzden sabırla anlatmaya devam edip bir başka örnek verelim..

Varsayalım ki birisi şöyle diyor:

“Hekimlikten/doktorluktan **maksat** ne? Bunun **hikmeti** ne? Hastaların tedavi edilmesi.. Benim dedem de, babam da, annem de hekimdi, onlardan tıbbı iyice öğrendim.. Her ne kadar tıp tahsilim ve diplomam yoksa da, bu işi onlardan kaptım. O halde ben de bir muayenehane açıp doktorluk yapabilirim. Yaparım. Bu konuda devletin yasak getirmesi bağnazlık ve yobazlıktır, geri kafalılıktır, çağdışılıktır. Bu

yasak, insan kaynağı israfıdır. Haksızlıktır. Sadece bana değil, hastalara da yapılmış bir haksızlık. Topluma katkı sağlamama engel oluyorlar."

Bunu diyen kişiye, "Aferin, sen olayın **ruh**unu kavramış, **hikmet ve maslahatları** hatmetmişsin, doğru diyorsun" mu derler?!

Böylesi bir mantık kabul edilir mi?

Tarihselci ve güncellemeci yenilikçiliğe göre, kesinlikle kabul edilmelidir.

*

Merhum Tehanevî şöyle bir örnek veriyor:

> Bundan daha da açığı şudur ki; mahkeme bir kimse için şâhitlik yapmak üzere ihzâr [mahkemede hazır etme] hükmü çıkarır, ihzâr kağıdını görüp de imzaladıktan sonra *'Mahkemeye gelmekten **maksad** şâhidliği yerine getirmektir, bunun daha kolay başka bir yolu vardır, ben olan bitenlerin tamamını yazar posta yoluyla müseccel [kayıtlı, belgeli] olarak gönderirim'* diyerek mahkemeye gelmezse, bu adam ihzârda yazılı olan yer ve zamanda hazır bulunmazsa, kendisi için yakalanma hükmü çıkarılmasını hak etmez mi?…

TARİHSELCİLİK VAMPİRİNİN TABUTU İÇİN BİRKAÇ ÇİVİ

Önceki yazılarda, merhum Allame Tehanevî'nin tarihselci papazlık stajerlerinin (papaz yamaklarının, hem de Körner gibilerinin de değil, en kötülerinin) zırvalarının sefaletini gösteren ifadelerine yer vermiştik.

Ancak merhum, tarihselci güncellemecilerin kafalarındaki arızaların cesametinin ve demagojik çarpıtmalar için fırsat kolladıklarının farkında olduğu için şu uyarıyı da yapıyor:

> Hiç kimse bu açıklamalarımız sebebiyle **Şerîat'**ın ve **hüküm**lerinin **hikmetler ve sırlar**dan tecrit edilmiş (yalıtılmış, yoksun) olduğuna ve onlara ümmetin hakîmlerinin (bilgin ve bilgelerinin) muttalî olmadığına inandığımızı sakın zannetmesin.
>
> Asla öyle değil!
>
> Şüphesiz o hükümlerde **sırlar ve hikmetler** vardır. Ve onların bazılarına hikmet sâhibi kimseler muttalî olmuştur. …
>
> Fakat **Şerîat'e tutunmanın bağlı olduğu nokta bu bilgiler değildir**.
>
> Şöyle ki, onlar, (hikmet, maksat ve maslahat aranmadan) yerine getirilmesi **vâcib** olan şeylerdir. Her ne kadar … [amel edilirken] o **maslahat ve hikmetlere** vukûf bulunmasa da.

Modern hukukta ve devlet düzenlerinde de durum budur.

Tehanevî bu noktaya şöyle işaret ediyor:

> İnsanlar tarafından yapılan hükümet kanunlarının hâline bakınız. Halk bu kanunlarla amel etmek için **temel sebeb ve illetler**in ortaya çıkmasını [bunların kendileri tarafından anlaşılmasını] gözetlemezler [gözetleyemezler, anlasalar da anlamasalar da uymak zorundadırlar]. …

Mesela trafikteki hız sınırının hikmeti ya da maksadı, kazaların önlenmesidir.

Bununla birlikte bir adam şunu deme hakkına sahip değildir:

“Hız sınırından **maksat** ne, kazaların önlenmesi.. Ben ise şehirler arası yolda gidiyorum ve yol bomboş, ayrıca ben otomobil rallisi şampiyonuyum.. Bu işin kitabını yazdım. Zar zor ehliyet almış acemi çaylaklar ile benim gibi bir şampiyon sürücü bir midir?! Ben basar giderim.. Benim gibi bir şampiyon sürücünün acemi çaylaklarla bir tutulması, öküz arabası sürer gibi otomobil kullanması sürücülüğün **makasıdına (maksatlarına)**, **hikmet**ine ve **ruh**una aykırıdır.. Sonra, at arabası gibi otomobil kullanmam da bu teknolojik icat ve yeniliğin **ruh**una aykırıdır. O yüzden ben gaza basar giderim. Ayrıca insanların vakti değerlidir, benim gibi birinin yavaş araba kullanması **maslahat**a aykırı. Üstelik yol da bomboş.. Bana hız yaptığımda ceza yazılması haksızlıktır.”

Modern devletlerde bu tür "**güncelleme**"lere izin veriliyor mu?!

*

Allahu Teala emirlerinden bazılarının bazı illet, hikmet ve maslahatlarını haber vermiştir.

Tehanevî şöyle diyor:

> İllet ve maslahatlardan [ayet ve hadîslerde] zikredilen bazıları vardır ki, bu mahza [salt] bir teberrudur.

Yani Allahu Teala'nın bir bağışı, mevhibesi ve lütfudur.

Yoksa Allahu Teala zaten hikmetsiz bir emir vermez. Fakat hikmeti açıklamak her zaman gerekmez.

Bununla birlikte kullar her halükârda itaat etmek zorundadır.

Ve, Allahu Teala'ya gerçekten iman etmiş, O'nun kemal sıfatlarla muttasıf olduğunu bilen, herşeyi hikmetle ve yerli yerince yarattığına inanan bir kimse, O'na itaat için, işin hikmetine vakıf olmayı beklemez.

*

Bu dünya hayatında bile, **yönetilenler**in, insan olarak kendilerinden bir farkları ve üstünlükleri bulunmayan (hatta bazen kendilerinden daha değersiz olan) **yönetenlerin** *emir ve kararlarının* ***hikmet, maksat ve maslahatlarını*** sorgulamalarına her zaman izin verilmez.

Mesela bir **komutan**, emrindeki askere birşey emrettiğinde onun hikmetini açıklamak zorunda değildir. Bir bağış ve lütuf olarak bazen açıklayabilir.

Bu bile bazen, **astları şımartma** olarak görülerek tuhaf karşılanır.

Beşerî hukuk sistemlerinin kanunlarında da buna benzer bir durum söz konusudur.

Devletler bir kanun çıkardıkları zaman **her maddesi** için ayrıca "Bu maddenin **hikmeti** şudur, şu nedenle yazılmıştır, maksad şudur" diye açıklamada bulunmazlar.

Yahut bir kurum **yönetmelik** hazırladığında her cümle için bir hikmet ve maslahat göstermez.

(Demokrasilerde nice kanun, "Liderimizin **kişisel menfaati** bunu gerektiriyor, şu yasa **yakını olan işadamlarının** ceeplerinin hatırı için çıkarılmalı, filanca yasa gelecek seçimde **oy alınabilmesi için** gerekli, falanca yasa da **muhaliflerimizin çanına ot tıkamak** için lazım" denilerek çıkarılır. Gerçek maksatlar bunlar olduğu halde "Millî irade böyle istedi, kamu yararı bunu gerektiriyor, devletin bekası, yerlilik millilik, çağdaşlık, Atatürk'ün ilke ve inkılapları, ilerleme, kalkınma, vatanseverlik, ulusal çıkar, kem küm" türünden, siyasî iktidarın ideolojik eğilimine göre değişen uydurma hikmet, maslahat ve maksatlarla millet uyutulur.)

*

Allame Tehanevî şunu da diyor:

> *[**Kur'an** ve Sünnet'te belirtilmeyen]* Hikmet ve maslahatları anlamanın bazısı **zann**a dayalıdır (kesinliğinden, anlama çabasında isabet edilmiş olunduğundan emin olunamaz), bazısının hikmetine de [asla] muttalî olunamaz. Bunda şaşılacak hiçbir şey yoktur. Görmez misin ki bir evin hizmetkârı, âilenin bazı işlerini ve maslahatlarını bilmez. Üstelik âilenin işlerini yöneten kimse onun gibi bir yaratılan kimsedir [kuldur]. *[Hizmetkârın, evin sahibinin verdiği emirlerin hikmet ve maslahatlarını illa da anlaması ve bilmesi gerekmez, birçoğunu anlayabilse bile hepsini anlayamaz.]* … Hâlbuki ikisinin (yaratılanla Yaratan'ın arasında) sonsuz bir fark vardır. *[Allahu Teala'nın emir ve yasaklarının bütün hikmetlerini anlamaya ve bilmeye kulun kavrayışı yetmez. İnsanlar Einstein'ın izafiyet teorisini bile anlayamıyorlar.]*…
>
> Bu açıklamamızdan **hiç kimse zannetmesin ki**, aklın temel sebeplerini kavrayamadığı hükümlerin akla ters düştüğünü söylüyoruz.
>
> Aslâ!

Akla ters düşmek başka, aklın bir şeyi anlamaması, kavrayamaması ise başka bir şeydir.

*

Şeriat’te **akla ters** düşen birşeyin bulunması mümkün değildir.

Çünkü Şeriat, aklı da yaratan Allahu Teala'nın hükümleridir.

Allahu Teala nasıl vücut organlarımızı (gözümüzü, kulağımızı, ağzımızı, burnumuzu, dişlerimizi, ciğerimizi, midemizi, kalbimizi, beynimizi, sinir sistemimizi, kanımızı, damarlarımızı, iskeletimizi, omurgamızı), daha iyisi olamayacak şekilde en mükemmel biçimde yaratmışsa, **toplum için koyduğu kurallar** da, daha iyisi olamayacak şekilde mükemmeldir.

Şeriat'in durumu budur.

Akla ters düşen, Şeriat’le de çelişir.

Mesela içki kullanımı böyledir, **akıllı** insanın değil, nefsanî hazlarına esir düşmüş akılsız (aklını kullanmak istemeyen) kişinin savunabileceği birşeydir.

Hırsızın elinin kesilmesi de (Ki bunun belli şartları vardır, mesela ekmek çaldı diye insanın eli kesilmez) **akl**a aykırı değildir. Bunda toplumun huzur ve selameti vardır, birçok insan değil hırsızları cezalandırmak, hırsızlık yapabilmek için başkalarını öldürebilmekte, bedenini yaralayabilmektedir. Kendilerini hırsız yerine koyarak, hırsıza empati yaparak bir iki hırsızın elinin derdine düşen insanlar, hırsızlık olayları yüzünden ölen ve yaralanan binlerce insanı görmüyorlar. Şeriat uygulandığında bir iki el kesilebilir, fakat onun korkusuyla yüzbinlerin canı ve malı emniyet altında olur.

Türkiye gibi ülkelerde insanlar **Şeriat**'in hükümlerini (Şeriat'te öngörülen cezaları) önemse**me**dikleri, **laik** kafayla düşündükleri halde her gün **namus** (ya da kıskançlık) cinayetleri işlenmektedir. Namus cinayetlerine bakınız, kaçı dinî hassasiyetlerden dolayı işleniyor?! Hiçbiri dersek yanılmış olmayız.. Bu, son tahlilde insan tekinin psikolojisiyle ilgili bir durum. **Namus** diye birşeyi umursamayan, evlenmeden birlikte yaşayan insanlar bile ya kıskançlıktan ya da terk edilmiş olmanın etkisiyle kavga ediyorlar, cinayetler yaşanıyor. Bazen de birileri, askıntı olan partnerinden kurtulmak için onu öldürüyor. Yahut tam tersi oluyor, "Bana yar olmuyorsan seni başkasına yar etmem" diyor.

Şeriat uygulandığı için değil, uygulanmadığı (ve **kısas** yapılmadığı) için, zamanımızda her gün pekçok insan öldürülmekte, linç edilmekte, dövülmekte, işkence görmekte, yaralanmakta, organlarını kaybetmekte ve sakat kalmaktadır.

.

LAİK (SİYASAL DİNSİZ) SİYASETİN ALTINCI KOLU: TARİHSELCİ İLAHİYATÇILAR

Nasıl oryantalistler (şarkiyatçılar, İslamologlar) **sömürgeciliğin/emperyalizmin keşiş ve keşif kolu** ise, yerli-milli tarihselci ilahiyatçılar da İslam dünyasındaki laikçi zorbalığın **altıncı kol**udur.

Görevleri müslümanlar arasında bozgunculuk yapmak, kafaları karıştırmak, direniş ruhunu öldürmek, cepheyi içerden çökertmektir.

Bunlar **devrimci** ve **değişim yanlısı**dırlar.. Fakat değişim taleplerinin ve devrimciliklerinin nesnesi mevcut düzen ya da rejim değildir..

Onlar İslam'a karşı devrimci, laik (siyasal dinsiz) düzen karşısında ise sadık bende ve köle ruhlu dalkavuklardır.

Onlar, İslam'ın hükümleri karşısında değişim yanlısı, yenilikçi ve güncellemeci, laiklik (siyasal dinsizlik) karşısında ise "Hikmet buyurdu efendilerimiz"cilerdir.

Nasıl **laiklik (siyasal dinsizlik)** bize Batı'dan gelmiştiyse (**İngiliz** oyunuysa), laikliğin öncü birlikleri olan tarihselcilerin tarih sahnesinde arz-ı endam etmesini sağlayanlar da İngilizler'di.

Sömürgeleştirdikleri Hindistan'da bu tür sözde müslüman adamları yetiştirmişler ve medrese ulemasının karşısına dikmişlerdi.

Ulema, istemeyerek de olsa, bu din bağına dadanmış sırtlanlara zaman ayırmak ve cevap vermek zorunda kaldı.

İşte onlara cevap verenlerden biri Allame Eşref Ali Tehanevî idi.

*

Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında bunlar hakkında şunu söylüyor:

> … Onlar insanlar arası münâsebetlerin ve **siyâset işlerinin dinden** ve Şerîat'ten **olduğuna inanmamaktadırlar**.
>
> Aksine onları [siyaseti] **zamanla alâkalı** [tarihsel, zamana göre değişebilen, güncellenebilen] görüş ve [insanların kendilerinin belirledikleri] **maslahat**lara [salahat, iyilik, uygunluk, yarayışlılık] dayalı kabûl etmektedirler. … O kadar ki, onlar bu esâsa dayalı olarak fâizin helâl kılınmasına teşebbüs etmişler ve âlimlere bunu söylemektedirler. Onların bu görüşlerini âlimler reddettikleri için onlara kızmaktadırlar. Onları ilericiliğin ve yükselmenin [kalkınmanın] düşmanı olmakla suçlamaktadırlar.

Evet, Hindistan'daki tarihselci ve güncellemeciler işi bu noktaya kadar vardırmışlar.

Tehanevî cevabına, tarihselcilere **usûl (yöntem)** dersi vererek başlıyor.

Birşeyin dinden olup olmadığına neye göre karar vereceğiz, kıstasımız/ölçütümüz ne olacak sorusunu gündeme getiriyor ve şunu söylüyor:

> Şurasını bilmelisin: Evvelâ bir şeyin **Şerîat'a ve dine dahil olup olmamasının bağlı olduğu noktanın** [esasın, ilkenin, etkenin, illetin] tesbît edilmesi gerekir ki, onun üzerine kolaylıkla **hüküm** bina etme imkânı bulalım. … [**Fıkıh usûlüne, İslam hukuku metodolojisine** göre] bunun **illet**inin tahkîki [tahkîk-i menatı], tek bir şey olup o da ecir ve sevâbla vaad, ikâb ve azâbla tehdîddir.

Evet, ölçü bundan ibarettir.

Bir hususta **sevap** vaadi ya da **ceza** tehdidi varsa, o, dindendir.

Mesela namaz böyledir.

Fakat **sevap** vaadi ya da **ceza** tehdidi yoksa, o, dinî bir mesele değildir.

Mesela uyumak gibi. Uyudun şu kadar sevap var, uyumadın, şöyle bir ceza var diye birşey yok.

Yahut elma yersen sevap, armut yersen günah diye birşey yok. İşte bu ikisi arasında tercih yapmak da dinî bir mesele değildir. İstersen hiçbirine de dönüp bakmazsın.

Merhum Tehanevî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bundan sonra biz ***Kur'ân*** ve Sünnete bakar ve o ikisini dikkatlice okursak, bu işlerde **[siyasî konularda] vaad ve tehdîdi** buluruz. Ve bize bununla bu muâmelelerin ve **siyâsî işlerin tamamının dinden olduğu** tahakkuk edecektir. Ve onların Şerîatımızdan [dinden] bir parça olduğu husûsunda hiçbir şüphe kalmayacaktır.

Mesela Allahu Teala, "**Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir**" (Maide, 5/44) buyuruyor.

Kâfir olmak ise, Cehennem'de ebedî yanmak, hiç çıkmamak için tapu senedi almak anlamına geliyor.

Fasıklık ve **zalimlik** de aynı şekilde "Ben cezalandırılmak istiyorum, belamı arıyorum" demek oluyor.

Dolayısıyla, Allah'ın indirdiği ile hükmetmek, yani **İslam devletini kurmak ve Şeriat'le hükmetmek** dinin bir parçası demek oluyor.

Elinizde imkân olduğu ve Allah'ın indirdiği ile hükmedilmesi gerektiğine **inandığınız halde** bu yönde bir çaba sarfetmemeniz, yani devletin Şeriat'i uygulayan bir **İslam devleti** olması için adım atmamanız, en azından bu bilincin geliştirilmesi için gayret sarfetmemeniz, Allahu Teala'nın razı olduğu ve izin verdiği bir tutum değil.

Tam aksine, "**Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler zalimlerin ta kendileridir**" (Maide, 5/45) ve "**Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler fasıkların ta kendileridir**" (Maide, 5/47) ayetleri gereği, zalim ve fasık olmanız, zalimlerin ve fasıkların hak ettiği cezaya uğramayı kabul etmeniz anlamına geliyor.

Eğer bir yandan müslümanlık davası güderken diğer yandan "din dili"ni güzelleştirme adına **Şeriat'i uygulayan bir İslam devleti** olmak gerekmediğini (yani Allah'ın indirdiği ile hükmetmenin lüzumsuz bir iş olduğunu) savunursanız, ya da böylesi bir dili onaylar ve bu dili kullananlar hesabına, onları uyaranlara çemkirirseniz, o zaman da 44'üncü ayet mucibince **kâfir** oluyor ve ahirette "süreli" ceza yerine "müebbet" cezayı kabul etmiş oluyorsunuz.

*

Hayır, böylelerinin kâfir olduklarını ben söylemiyorum, neyin küfür olduğuna karar vermek benim **haddim değil**..

Onların kâfir olduğunu dinin sahibi olan Allahu Teala bildiriyor.

Allahu Teala'nın kâfir dediklerine müslüman demek de aynı şekilde **haddim değil**.

(Mesele burada bir tartışmada üstün gelip gelmeme meselesi değil.. İnsanın aklını başına alıp ahiretini kurtarmayı düşünmesi gerekir. Mesele futbol maçı gibi birşey olsa ha üstün gelmişsin, ha yenilmişsin, çok mu önemli!)

*

Merhum Tehanevî, tarihselci güncellemeciler için şunu da söylüyor:

> … İslâm'a nasîhat [İslam'a karşı hayırhahlık, iyiliğini isteme] iddiâsında bulunan bazı kimseler bunu âdet hâline getirdiler. Öyle ki, [Şeriat hükümlerine] i'tirâzı kabûl etmekteler ve i'tirâz edilen hükmü "hükümler fihristi"nden çıkarmakta ve onun yerine değiştirilmiş [yeni] bir hüküm yerleştirmektedirler [İslam'ı heva ve heveslerine, kişisel veya grupsal/ulusal nefsanî çıkarlarına göre güncellemektedirler]. Ve onların i'tirâzlarına karşı **delîl** talep etmenin edebsizlik olduğunu zannetmektedirler.

Bu güncelleme meraklısı tarihselciler delil bahsine hiç girmemektedirler, çünkü delilleri mevcut değildir.

Delil diye, onların uydurdukları **delilsiz varsayımlara/faraziyelere, aksiyom ya da postüla/postülat gibi** inanmamızı istiyorlar.

Faraziyelerinin ilkini ise şu oluşturuyor: Allah, **evrensel** (her çağda ve her coğrafyada geçerli) hüküm indirmiş olamaz. Allah, ancak **tarihsel** (belirli bir tarihe ve coğrafyaya has) hüküm indirebilir.

Bu varsayım, aslında **bir başka varsayımd**an besleniyor: O da, Allahu Teala'nın haşa kemal sıfatlarla muttasıf olmayan, geleceği bilmeyen, sadece yaşanan anın şartlarına göre hüküm indirebilen cahil bir tanrı olması.

Üçüncü bir **varsayım** ise şu: İnsanın, emir ve yasakların makasıdına (maksatlarına), hikmetlerine ve maslahatına **Allahu Teala kadar vakıf** olabilmesi, bu noktada Allahu Teala'dan bir farkının bulunmaması, bu hususta **O'nun dengi** olması.

Şurası açık ki: Allahu Teala'nın koyduğu bir hükmü **"makasıd, hikmet ve maslahat"** gerekçesiyle değiştirebilmek için, o makasıd, hikmet ve maslahata Allahu Teala kadar **yetkin biçimde vakıf** olmak gerekir.

Fakat, mesele bununla bitmiyor. **Dördüncü** bir **varsayım** daha mevcut..

O da şu: İnsanın, maslahat, makasıd ve hikmetleri gözönünde tutarak **Allahu Teala kadar isabetli** hükümler verebilmesi.. Allahu Teala'ya bu hususta da **denk** olması, ve bunun sonucu olarak hüküm koymada **O'na ortak** olması.

Son iki varsayım insanın tanrılık taslaması, heva ve hevesini tanrı edinmesidir:

> "Hevâsını (nefsânî arzularını) kendisine ilâh edinen kimseyi gördün mü? O hâlde (korumak ve savunmak için) onun vekâletini sen üstlenecek misin?" (Furkan, 25/43)

*

Evet, tarihselci zihniyetin temelini, bu varsayımlar (küfür olan hurafeler) oluşturuyor.

Fakat bunların birer **aksiyom** (doğruluğu açık, ispat gerektirmeyen hüküm) ya da **postüla** gibi kabul edilmesini istiyor, öyle bir eda ile konuşuyorlar.

(**Aksiyomlar**, insan aklı açısından doğruluğu açık, ispat gerektirmeyen hükümlerdir. Mesela, bir bütünün parçasının bütünün kendisinden daha büyük olamaması hükmü bir aksiyomdur. Dört sayısının üçten büyük olması da böyledir. Böylesi hükümler ispatlanmaya çalışılmaz, tam aksine, bu tür aksiyomlar, bütün ispat çabalarının temelini oluşturur. Bunlara itiraz eden bir kimseye karşı ispat çabası içine girmezsiniz, zaten ispat da edemezsiniz, karşınızdakinin ya tımarhanelik bir deli ya da sizinle kafa bulan aşağılık bir ahlâksız olduğunu düşünmekten başka yapabileceğiniz birşey yoktur. **Postülalar** ise, aksiyom gibi doğruluğu kendiliğinden belli hükümler

olmasalar da, **akl-ı selim ve vicdan** sahibi insanların itiraz etmeyeceği doğrulardır. Mesela, adaletin iyi bir haslet olması gibi. Bununla birlikte, **"sosyal Darwinist"**lerle aynı kafada olan Eski Yunan'ın **sofistler**i, demagoji ve mugalata yaparak, adalet kavramının, zayıfların güçlülere karşı icat ettikleri bir savunma mekanizması olduğunu iddia edebilmişlerdir.)

Evet, **tarihselciler**in iddialarını savunmak için ortaya sürebilecekleri herhangi bir delilleri mevcut değil.

Onlar sadece, içyüzü **katkısız ve katıksız küfür**den ibaret olan **varsayım**lara dayanıyorlar.

*

Makasıd, hikmet ve maslahat anlayışları da temelden bozuk.

Öyle ki, maslahat addettikleri birçok husus gerçekte **mefsedet** (fesat ve bozgunculuk)..

Hikmet saydıkları şeyler, **eblehlik ve budalalık**..

Makasıd-ı Şerîa(t) anlayışları da **tahribat-ı Şerîat**..

Mesela, dinin korunması gayesi en başta gelirken, canın korunması gayesini ilk sıraya alabiliyorlar.

İkincisi, dinin korunması ed-Dîn'in yani İslam'ın korunması demekken, onu **laik** (bir tek müslümana rahat vermeyen, camide hutbede bile her ayeti okutmayan) din ve vicdan hürriyeti illüzyonu ve safsatası olarak gösteriyorlar.

*

İmdi, “Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır” şeklindeki mantıksız sözün sorgulanmadan tekrarlandığı bir ülkede “**Mevzubahis olan yüce yaratıcımız Allahu Teala’nın emriyse gerisi teferruattır**” diyemeyen insanlara müslüman denilebilir mi?!

Sözümüze bir örnek üzerinden devam edelim..

Üstün zekâ sahibi, askerî bilgisi eşsiz, strateji ve taktik ustası, savaş sanatında dahi, geçmişi şanlı zaferlerle dolu bir komutanı ve askerlerini düşünelim..

Bazı askerler, komutanlarının değerine inandıkları için, onun emirlerine harfiyen riayet ediyorlar.

Bazıları ise, “Bu emirlerin **hikmeti** nedir, bunlardan **maksat** ne olabilir?” diyerek kendilerince felsefe yapıyorlar, sonra bazı emirler için, “Bu emirler dün verilmişti, dünün şartlarına göre söylenmiş şeyler, artık **tarihte kaldılar**, bugün durum değişti, ayrıca bulunduğumuz araziyi de biz görüyoruz, komutan buraya hiç gelmedi, o yüzden emirleri kendi aklımız ve bilgimizle **güncelleyelim**” diyorlar.

Değiştiriyorlar.

Kendi kafalarına göre hareket ediyorlar.

Askerlerden hangileri isabetli ve **usul**e uygun, **hikmet**lice davranıyor olabilirler?

Emre harfiyen riayet edenler mi, yoksa bu hikmet meraklısı ukala işgüzarlar mı?

(Geçmişte ve günümüzdeki genel geçer askerlik anlayışına gelince.. Askerin itaati için komutanın üstün vasıflara sahip olması gerekmiyor. Ast, üstten daha bilgili, yetenekli ve zeki olsa bile, mutlak itaat isteniyor.)

Dini bir oyun ve eğlence haline getiren tarihselci soytarıların zanlarının aksine, Allahu Teala eratın komutanından daha az önemli, din de, askerlikten daha az ciddi bir konu değildir:

> "Onlar ki, dinlerini bir eğlence ve bir oyun edindiler ve dünya hayâtı onları aldattı! Bu günleriyle karşılaşmayı nasıl unuttular ve âyetlerimizi bilerek nasıl inkâr ettilerse, artık biz de onları bugün öyle unutacağız! Şüphesiz onlara, îmân edecek bir topluluğa bir hidâyet ve bir rahmet olarak bir ilim üzere genişçe açıkladığımız bir kitap getirdik." (A'raf, 7/52-3)

Allahu Teala "Şeriat'i değiştir, güncelle!" demiyor, "Ona uy!" diye emrediyor:

> "Sonra seni emirde/iş'te bir şerîat üzere kıldık. Sen ona tabi ol, bilgisizlerin nefsanî arzularına uyma!" (Casiye, 45/18)

Şeriat hükümlerini tarihsel kabul edip güncellemek makul, meşru ve kabul edilebilir bir davranış olsaydı, ***Tevrat***'taki (zina ile ilgili) **recm emrini güncelletmek** için Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e başvuran Medineli yahudileri Allahu Teala paylamaz ve bu taleplerinin imansızlık olduğunu bildirmezdi:

> "İçinde Allah'ın hükmü bulunan ***Tevrât*** yanlarında olduğu hâlde, seni nasıl hakem yapıyorlar, sonra bunun ardından (senin ***Tevrat***'taki hükmü hatırlatman üzerine) yüz çeviriyorlar? Onlar iman etmiş değillerdir." (Maide, 5/43)

"Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir" hükmü işte bu ayeti takip eden ayette geçiyor.

Tarihselci soytarılar bu ümmetin yahudileri kabul edilebilirler, aynı kafadalar. Onlar da iman etmemişlerdir.

Merhum Tehanevî şöyle diyor:

> Burada aslolan, [Şeriat'e ait] hükümler karşısında hiçbir kimsenin görüşünün bulunamayacağı, hiçbir kimsenin [itaat ve uygulama için **makasıd, hikmet, maslahat** türünden] sırları araştırmakta [ve ulaştığı sonuca göre itaat etmekte ya da itaat etmeyip kendi kafasına göre değişiklik yapmakta] serbest olamayacağıdır. Şâyet, [vahiyde, onu] zihinlerin anlayışına yaklaştırmak maksadıyla bir işe dâir hikmet yâhud sır zikredilirse bu mahza bir teberru' [bağış ve ihsan] olup gerçekte [bildirimi] zorunlu değildir. Fakat insanlar, hikmet, maslahat ve sırları içeren bu gibi hususları [böylesi açıklamaları], zevklerindeki [mizaclarındaki] ve tabiatlarındaki bozukluk yüzünden çok kıymetli i'tikâd etmektedirler.

*

Tarihselcilerin güncellemecilikleri (Ki tarihselcilik safsatasını, güncellemecilik binasına tırmanmak için merdiven olarak kullanıyorlar; tarihselcilik araç, güncelleme/tahrif ise amaçtır), **delil**e dayanmaktan ve **aklı** kullanmaktan değil, heva ve hevese, nefsanî arzulara tabi olmalarından, kendilerini kullanan güç ve otorite sahiplerine yaranmaya ve onların gözüne girmeye çalışmalarından kaynaklanıyor.

Merhum Tehanevî bu noktaya şöyle değiniyor:

> Bütün bu bozuklukların **temeli dünya sevgisi ve ehl-i dünyaya kuyruk sallamak**tır. … **Ehl-i dünya efendilerini ve büyüklerini** râzı etmek için.
>
> Bunların i'tirâzlarını kabûl eden, Şeriat hükümlerini değiştiren ve onlarda diledikleri gibi tasarrufta bulunan kimseler, şâyet **bugünkü efendileri başka bir usûlü kabûl ederlerse**, geçmiş görüşlerini elbette terk edecekler ve şu anda kabul etmekte oldukları esâsların yanlış olduklarını söyleyeceklerdir.
>
> Onlardaki yöneliş ve niyetin kıblesi **ehl-i dünyayı râzı etmek**tir.

> Gemilerde namaz kılanın geminin döndüğü tarafa dönmesi gibi, efendilerinin rızâsı ne yanda olursa o tarafa dönmektedirler.

*

Müşrikler Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme şöyle demişlerdi: "Bize **başka bir *Kur'an*** getir, ya da bu getirdiğin ***Kur'an*'da biraz değişiklik** yap, güncelle."

Peygamber Efendimiz s.a.s. şöyle cevap vermedi: "Olabilir, mümkün.. Ancak biraz **zaman** geçmesi gerekiyor.. Ya da başka bir ülkede, **değişik bir coğrafyada** yaşasaydınız olabilirdi.. Çünkü ***Kur'an* evrensel** değil, **tarihsel**, belli bir zaman ve mekânla kayıtlı.. Şimdilik bekleyin, zaman içinde ben bazı değişiklikler yapabilirim. Hikmet ve maslahat neyi gerektiriyorsa birşeyler yaparız.. Sıkıntı yok, siz canınızı sıkmayın, bir çaresi bulunur. Değişiklik şart. Güncelleme şart."

Böyle cevap vermedi, ayeti okudu:

> "Ve onlara âyetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman, bize kavuşmayı beklemeyenler, 'Bundan başka bir ***Kur'ân*** getir veya bunu değiştir!' dediler. De ki: Onu kendiliğimden değiştirmem, benim için olmayacak şeydir! Ben ancak bana vahyolunana tâbi olurum! Şübhesiz ki ben, Rabbime **isyân** ettiğim takdirde, **büyük bir günün azâbı**ndan korkarım!" (Yunus, 10/15)

Eğer tarihselci güncellemecilik caiz olsaydı, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e **"Onu kendiliğimden değiştirmem, benim için olmayacak şeydir"** demesi emredilmezdi.

Peygamber Efendimiz s.a.s.'in bile değiştiremeyeceği emir ve yasakları, birilerinin torpili ve iltimasıyla üniversitelerde bir post kapan, orada öğürerek saçmasapan,

orijinal olduğu yerde doğru olmayan, doğru olduğu yerde de orijinal olmayan, okunmaya değmez lüzumsuz gevezelikten mamul tezimsi ve makalemsiler kusan boş kafalı akademikimsi soytarılar nasıl değiştirebilirler?!

Evet, tarihselcilik ve güncellemecilik, ayet-i kerimede belirtilen şekilde Allahu Teala'ya **isyan**dır ve sonu **büyük bir azap**tır.

Tarihselciler, suratlarındaki nursuzluğun da gösterdiği gibi, güncellemeden kaçınan Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in değil, güncelleme isteyen Mekkeli müşriklerin takipçisidirler.

O müşrikler için de, bu soytarılar için de (tevbe etmezlerse) **büyük bir günün azabı** vardır.

> "İşte onlar, hidâyet mukabilinde dalâleti, bağışlanmaya karşılık azâbı satın alanlardır. Onlar, ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar!" (Bakara, 2/175)

TARİHSELCİLİK VE AKILSIZ AKILCILIK

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında, dinî meselelerde aklî delil getirilirken düşülen hatalara özlü bir biçimde değinmiş bulunuyor.

Şöyle diyor:

> "Onlardan (o hatalardan) birisi **aklî** delîlin **mutlak** olarak [her durumda; **kayıt ve şart** getirmeden] **naklî** delîle (ayet ve hadîse) üstün tutulmasıdır."

Aklî ve naklî (Kitap ve Sünnet'ten getirilen delil) ya **kat'î/kesin** ya da **zannî/muhtemel** olur.

Bu kat'îlik ve zannîlik de ya **sübut**ta (sabit oluş, mevcut oluş, var oluşta) ya da **delalet**te (anlamda) olur.

Mesela ***Kur'an*** ayetleri **sübut** bakımından **kat'î**dir. Çünkü bize, **tevatür**le (yalan üzerinde birleşmesi mümkün olmayan çok sayıda ravînin rivayetiyle) gelmiştir.

Bazen de rivayet **sübut** bakımından **kat'î** olmaz, o zaman "**sahih**" değil "**zayıf**" olduğunu söyleriz. Bu ancak hadîslerde (Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sözlerinde) mevzubahis olur.

Mesela hadîsi rivayet eden kişi **güvenilir** değilse (hafıza zayıflığı yüzünden olayları ve sözleri karıştırıp **yanlış hatırlayabiliyorsa**, yahut **yalan** söyleyebiliyorsa), hadîs, **sübut** bakımından **kat'î** olmaz, "Böyle bir hadîs kesin olarak vardır" diyemeyiz. (Mesela **Mustafa Kemal Atatürk**'ün strateji ya da taktik gereği takiyye yapabildiği, muhaliflerini şaşırtmak için yalan söyleyebildiği, olduğundan farklı

görünebildiği bilindiği için, onun mesela **Padişah Vahideddin**'le olan özel görüşmesine ilişkin olarak söylediği sözler, "**sübut**" bakımından **kat'î** kabul edilemezler. **Usûl-ü hadîs ilmi** açısından onun rivayetleri "**sahih**" kategorisine hiçbir zaman girmez, Böylesi sözleri ancak Tarih gibi azgelişmiş ve dört başı mamur yerleşik bir usûlü bulunmayan bir bilim dalı kesin delil kabul eder.)

*

Kat'îlik (kesinlik) ve **zannîlik** ikinci olarak **delalet**te söz konusu olur.

Mesela yolda burnu sargılı bir genç kız ya da delikanlı gördüğümüzü düşünelim. Bu sargılı olma durumu bir estetik ameliyattan da kaynaklanıyor olabilir, bir kavga sonucu burnun kırılmasından da, yahut bir kaza geçirip düşmeden de.. İşte burada **delalette zannîlik** söz konusudur.

İçtihadî ihtilaflar genelde delaletteki zannîlikten kaynaklanır.. Mesela örneğimizde birisi der ki "Son zamanlarda estetik ameliyat moda oldu, bu olsa olsa bir estetik ameliyatın sonucudur", diğeri de "Bu kasabada estetik ameliyat yapan çıkmaz, bu olsa olsa bir kazadan kaynaklanıyor" diye düşünür, öbürü de "Buranın halkı çok kavgacı, her gün karakolluk, mahkemelik oluyorlar, bu çok büyük ihtimalle bir kavganın sonucu" diyerek kendince "içtihat"ta buhunur.

*

Bu noktada, merhum Tehanevî'nin dikkat çektiği üzere, aklî ve naklî delillerin **kat'î/kesin** veya **zannî/muhtemel** oluşu bakımından birkaç ihtimal var..

Birincisi, kesin aklî delil ile **kesin naklî** delilin (hem sübutu/varlığı hem de delaleti/anlamı kesin/kat'i naklî delilin) çelişmesidir ki, bu, mümkün değildir.

İkincisi, kesin aklî delil ile (sübutu ve/veya anlamı bakımından) **zannî naklî** delilin çelişmesidir. Bu durumda zannî naklî delil **tevil** edilmektedir.

Üçüncüsü, **zannî aklî** delil ile (ister kesin ister zannî olsun) naklî delilin çelişmesidir. Bu durumda zannî aklî delile itibar edilmez, naklî delil kabul edilir.

*

Merhum Tehanevî'nin aklî delilin kullanımı konusunda dikkat çektiği ikinci hata, **tahmin** ve **teorilerin** aklî delîl zannedilmesidir.

Mesela bilimsel teoriler, adı üstünde bilimsel teoridir, yani **kesin** aklî delil niteliği taşımazlar, gözlem (müşahede) ve tecrübeye (deneye) dayanan **tahmin ve zan** durumundadırlar.

Bir başka hata, fıkhî meseleleri ve şer'î hükümleri akılla isbât etme (varlığını akla, aklın onayına dayandırma) teşebbüsüdür,

Bir diğer hata, aklî delile benzerlik gösteren durumların aklî delîl gibi kabul edilmesidir. Öyle ki, "gözlem ve deney"e (beş duyunun algılarına) dayanan deliller, aklî delil zannedilmektedir.

Mesela, ölümden sonra dirilme, aklen (akıl açısından) **mümkün** kategorisine girer; yani akıl açısından ne **vaciptir/zorunludur**, ne de **imkânsız/muhal**.

Bu, akıl açısından **mümkün** olmasa, bazı insanların "**Belki** gelecekte bilim ilerler de yeniden canlanırız" diyerek cesetlerinin dondurulmasını istemeleri **delilik** kabul edilirdi.

İşte böyle bir meselede peygamberlere “Biz ölülerin dirildiğini görmüyoruz, bizim için ölüleri diriltin ki bu iddianıza inanalım” demek, aklî delilin gerçekte aklî delil olmayan, **hissî (duyusal) delil olan benzeri**ni istemek olmaktadır.

Halbuki, bir peygamberin (mesela Hz. İsa a.s.’ın yaptığı gibi) ölüleri diriltmesi, bu konudaki aklî delilin durumunu (yeniden dirilmenin aklen mümkün oluşunu) değiştirmez. Ölümden sonra dirilme akıl açısından yine mümkün olarak kalır. Vacip/zorunlu olmaz.

Yani Hz. İsa a.s. ölüyü diriltti diye ölümden sonra bir ahiret hayatının var olması ve ölülerin diriltilmesi “aklen” vacip/zorunlu hale gelmez.

Ancak, o mucizeye şahit olan ve onu mütevatir haber olarak işiten insanlar, ölümden sonra dirilmenin mümkün olduğunu **gözlem ve tecrübe** ile de anlamış olurlar. Aklı iyi kullanan kişiler açısından aslında burada değişen birşey yoktur. Şahit olunan olay sadece Hz. İsa a.s.’ın mucize gösteren (başkalarının yapmaktan aciz kaldığı şeyleri yapabilen) bir peygamber olduğunu gösterir. Buradan hareketle Hz. İsa’nın haber verdiği gibi bir ahiret hayatının var olduğuna inanmak gerekir, fakat **salt/saf/mahza akıl** açısından ölümden sonra dirilişin hükmü değişmez: O, akıl açısından ne zorunludur/vaciptir ne de muhal/imkânsızdır. Mümkündür.

*

Merhum Tehanevî’nin dikkat çektiği (bir öncekiyle bağlantılı) bir başka hata, ortada (gözlem ve tecrübeye, yani hissî/duyusal/algısal delile ihtiyaç bırakmayan) **kesin aklî delil** bulunduğu halde duyusal delil istenmesidir.

Bu hususta en büyük örnek, **Allahu Teala’nın varlığını** kabul etmek için bazılarının O’nu görmeyi istemeleridir.

Halbuki Allahu Teala'nın varlığı ve birliği **beş duyuya (görme, duyma, dokunmaya vs.) dayalı gözlem/müşahede** ile değil, ancak **akıl**la bilinebilir.

Çünkü mesela görme, ışığın bir cisme çarpıp gözümüze yansımasıyla gerçekleşir, Allahu Teala ise yarattıklarının bir parçası veya onların içine sığıp yerleşen bir "şey" değildir ki, O'na Güneş ışığı vurup da görülsün.

Allahu Teala'nın varlığı ve birliği, İmam Matüridî'nin ***Kitabü't-Tevhîd***'inde, ve diğer kelâm âlimlerinin eserlerinde büyük bir vukufla ayrıntılı biçimde açıkladıkları gibi, **aklen zorunlu**dur/vaciptir, yani Allahu Teala **vacib**ü'**l-vücut**tur, varlığı **aklen** vacip/zorunlu olandır.

Allahu Teala'nın varlığını ve birliğini kabul/itiraf için O'nu görmeyi istemek veya beklemek ise, kendi duyusal algılarını temel ölçü/ölçüt/kıstas haline getirme cehaleti ve akılsızlığıdır.

Mesela, bütün insanlar sadece dört duyuya sahip olsalardı, görme diye birşey olmasaydı, yıldızların varlığı gözlemle de, akılla da bilinemezdi, ancak (sadık, mucizeyle teyit edilmiş) peygamberlerin **haber**iyle bilinebilirdi. Akıl bunun **mümkün** olduğunu söylerdi, fakat fiilen var olduğunu söyleyemezdi. Gözlem ve deney de, görme duyusunun yokluğu nedeniyle bunu isbat edemezdi (varlığını gösteremezdi).

Ancak, yıldızların varlığı böylesi bir durumda akıl açısından (görmeyen için de) **mümkün** kategorisine girerken, Allahu Teala'nın varlığı akıl açısından her halükârda **zorunlu**dur. (Konuyu dağıtmamak için burada detayına girmiyoruz.)

Peygamberler esas itibariyle Allahu Teala'nın varlığını haber vermek için değil, salt akılla bilinemeyecek hususları (insanları sorumlu tuttuğunu, öylesine başıboş

yaşasınlar diye yaratmadığını, ibadet yükümlülüğü getirdiğini ve bir ahiret hayatının mevcut bulunduğunu) bildirmek için gönderilirler.

*

Merhum Tehanevî'nin dikkat çektiği bir diğer hata, (yine önceki hatalarla bağlantılı olarak) olması aklen zaten **mümkün** olan işlerde ayrıca aklî delîl istenmesidir.

Olması aklen mümkün olan şey için ayrıca aklî delil istemek, aklî delilin ne olduğunu bilmemekten kaynaklanan bir anlayış eksikliği ve cehalettir.

Bir başka hata, birşeyin varlığını veya gerçekleşmesini hayatın olağan akışı bakımından **akla uzak bulmayı,** akıl bakımından muhâl oluşa yani **imkânsızlığa** delîl saymaktır.

Mesela Dünya'da kanatlı kaplanın varlığı akla uzaktır, fakat böyle bir canlının varlığı akıl bakımından imkânsız değildir; nitekim evrimciler zaman içinde **evrim**le böylesi canlılar oluşmasını **akla aykırı** bulmazlar, aynı şekilde bilimi önemseyenler de genetik biliminin vs. gelişmesi ile bu tür canlılar meydana getirilebilmesini **aklen imkânsız** kabul etmezler.

Fiilen var olmamak başka birşey, **aklen imkânsız olmak** başka birşeydir.

*

Bir diğer hata ise, yukarıdaki hataya benzer şekilde, **doğa yasası diye adlandırılan düzenlilikler (âdet)** ile aklı birleştirmektir.

Âdeten imkânsız görünen şey, **aklî imkânsızlık** dairesi içine girmez. Mesela ateşin Hz. İbrahim'i yakmaması **âdet**e aykırıdır, **akl**a değil.

Akıl açısından ateşin yakması mümkündür, ne zorunlu ne de imkânsız. Yaktığı zaman, o "mümkün" olan, **fiilen** gerçekleşmiş olur. Fakat akıl açısından onun hükmü yine "mümkünlük" olarak kalır. Zorunluluk katına çıkmaz.

Eğer burada aklî zorunluluk söz konusu olsaydı, Hz. İbrahim a.s.'ı ateşin yakmaması muhal olurdu. Ateşin yakması âdeten zorunludur, aklen değil.

Mucizeler çerçevesinde aklen imkânsız olan şeyler değil, âdeten imkânsız olan şeyler gerçekleşir. Mesela bir sopanın yılana dönüşmesi âdeten imkânsızdır, aklen değildir. O, aklen mümkündür.

*

İşte bu noktada **tarihselciler**in akılsızlığı devreye girmektedir.

Aklen imkânsız ile âdeten imkânsızı birbirine karıştırdıkları için mucizeleri tevil etmeye kalkışıyorlar ve peygamber kıssalarını günümüz roman ve hikâyeleri gibi (ibret olsun diye) uydurulmuş şeyler gibi göstermeye çalışıyorlar.

Yani aklın hududunu, **beş duyu** ile muttali oldukları **âdet (doğa yasası adını verdikleri düzenlilik)** çerçevesinde belirliyorlar.

Fakat burada (kendi duyusal algılarını baz ya da kıstas alarak) sınırlandırdıkları şey, sadece aklın hududu değil, aynı zamanda Allahu Teala'nın güç ve kudretini de sınırlandırıyorlar.

Allahu Teala, yarattığı **âdet**'in hâkimi değil, mahkûmu haline geliyor.

Bunun anlamı, **âdet**'in aklen **mümkün** bir durum olmaktan çıkıp **vacip/zorunlu** hale gelmesi demektir.

Mahlukattaki **âdet'i (düzenliliği)** *vacip/zorunlu* kabul etmenin bir sonucu olarak, Allahu Teala'nın onu gücü ve kudretiyle değiştirmesini *muhal/imkânsız* görmeye başlıyorlar.

Buna bağlı olarak da mucizeleri inkâr ediyorlar.

Ancak, bu inkârlarını doğrudan **lafza (metnin** kendisine) yöneltmiyor, **yorum** düzeyinde ifade ediyorlar. Yani "Bunlar ibret olsun diye anlatılmış mecazî kıssalardır" türünden şeyler söylüyorlar.

*

Yahudi ve Hristiyanlar'ın buna ihtiyaçları var, çünkü onların rivayetlerinde (gerçekte yaşanmamış) birtakım uydurmalar mevcut ve bunlar ortaya çıkmış durumda.. O uydurmaların onurunu kurtarmak için geçmişteki gerçek mucizeleri de onlara katıyor, hepsine birden "uydurulmuş ibret verici kıssalar" muamelesi yapıyorlar.

Yerli-milli laik tarihselci ilahiyatçılar da, onları taklit etmek suretiyle "Batı standartlarında ilahiyatçı" olmayı başardıklarını düşünüyorlar.

Aslında başardıkları tek şey, taklitçilikte maymunları geçmeleri, ve onların yapamadığı birşeyi yaparak taklitçiliği davranışla sınırlı tutmayıp zihniyet alanına taşımalarından ibaret.

TARİHSELCİLERİN SÜNNET İNKÂRCILIĞI VE HERMENÖTİK

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında, Sünnet inkârcılarının görüşlerini, onların beceremediği kadar açık, net ve özlü bir biçimde özetlemektedir.

Sözleri şöyle:

> Bu temel kaynak hakkında çıkarılan fesat şudur:
>
> [İddiâ etmektedirler ki,] Hadîs ne lafız, ne de manâ bakımından korunmuştur.
>
> Lafız bakımından korunmaması iddiaları için şunu derler:
>
> Çünkü hadîsler Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem zamanında yazıyla sağlama bağlanmamışlardı. Aksine onları kimileri, kimilerine ağızdan ağıza söylüyorlardı. Âdet olarak (hayatın olağan akışı gereği) beşerî bir hafızanın lafızları tam bir şekilde zabtetmesi mümkün değildir. Zîrâ bu, insan yaratılışına ters düşen bir şeydir.
>
> Manâ bakımından korunmamasına gelince: Çünkü Sahâbe radıyellâhu teâlâ anhum ecmaîn, Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem'den bir şey işittikleri zaman, onların **manâlarını kendi anlayışlarına göre** anlıyorlardı. Bu, Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem'in murâdına ister muvâfık olsun, isterse olmasın değişmez; birdir. … Böylece bir kimse, ikinci bir kimseye, ancak kendi anladığını aktarır. Bu durumda biz o hadîsteki **murâdın** ne olduğunu **kesin** olarak söylemeye muktedir olamayız.

> Hadîsler ne lafız, ne de manâları bakımından korunmamış olunca, o zaman **şer'î bir hüccet** olmaları nasıl söz konusu olabilir?

Tarihselciler bu bakış açısını kendileri icat etmiş değiller.

Görüşlerinin patenti büyük ölçüde Hristiyanlar'a ait.

O görüşlerin, özellikle hermenötik kavramı etrafında kopartılan gürültü ile aynı makamdan nağmeler ve tınılar içerdiği açık.

Wikipedia'nın "Hermaneutik" (hermeneutik) maddesinde şunlar söyleniyor:

> Hermaneutik, geleneksel anlamdan bakıldığında bir yorumlama bilgisi veya teorisidir.
>
> Hermeneutik terimi eski Yunancadaki "hermeneuen" kelimesinden gelir. Bu kelime, **birinin fikrinin tercüme edilmesi veya yorumlanması** demektir. Hermes, Yunan mitolojisinde Tanrıların mesajlarını ölümlülere getirirdi. Bu bakımdan Hermeneutiğin filoloji ile yakından ilişkili bir disiplin olarak ortaya çıkması ve gelişmesi son derece normaldir. Hermeneutik 19. yüzyıldan itibaren **metinlerle ilgili bir yorumlama metodolojisi** olarak ortaya çıktı ve hem felsefede hem edebî metinlerde sıklıkla kullanılan bir yöntem oldu. Bilhassa beşeri kültürün ve insan davranışlarını inceleyen bilimlerin tamamında kullanılmaya başlandı. **Martin Heidegger**'in erken dönem çalışmlarıyla birlikte Hermeneutik beşeri dilin yorumlanmasıyla ilgili olan hemen her sahada kullanılmaya başlandı.
>
> Alman ilâhiyatçısı Friedrich **Schleiermacher** genel yorumlama teorisini araştıran ve **bu yorumlama teorilerini dinî metinlere uygulanan ilk araştırmacı** olarak karşımıza çıkar. O**, hermeneutik daire diye bilinen**

kavramı formülleştirmiş bir bilim insanıdır. **Bir şeyin bir bölümü o şeyin tümüne ve tüm, o şeyin bir bölümüne dayalı olarak anlaşılabilir**. Wilhelm **von Humbolt**, Wilhelm **Dilthey**, Martin **Heidegger**, Hans-Georg **Gadamer**, Jurgen **Habermas** gibi isimler hermeneutiğin en önemli isimleridir.

Tabiî ki "Bir şeyin bir bölümü o şeyin tümüne, ve tüm, o şeyin bir bölümüne dayalı olarak anlaşılabilir".

Bunu bilmeyen mi var?!

Ancak, hermenötik dedikleri şey, bu basit cümleden ibaret değil elbette.. Yukarıda adı geçen isimlerin her biri hermenötik çorbasına ayrı bir baharat eklemiş, tenceredeki halîta renklenmiş..

Bu yaklaşım sahiplerinin, kendilerini, ("**Kartezyen felsefe**"ye atfettikleri ya da nisbet ettikleri) **bir metnin (okurun yüklediği anlamdan bağımsız olarak) "kendisine ait" bir anlamının bulunması** fikrine karşı konumlandırdıklarını görüyoruz. (Kartezyen, Dekartçı demek oluyor. Descartes'ın Latince muadili olan Cartesius'tan geliyor. Her ne kadar sözü edilen fikir/yaklaşım Dekart'ın tekelinde değilse de, onu dillerine dolamak suretiyle kendilerini felsefî bir zemine yerleştirmiş, felsefe yapmakta olduklarını ilan etmiş oluyorlar.)

Yani bunlara göre anlamın "**kendinde şey**" olması söz konusu değildir, bir başka deyişle, anlam **kendi başına var olan** birşey olmaktan uzaktır, okur tarafından üretilmekte, okurun yorumlama faaliyeti sırasında ortaya çıkmaktadır.

Bu da, son tahlilde, okunan bir metnin, okur için, (okurun kendisinden bağımsız) belirli bir anlamının olamayacağı varsayımının kabul edilmesi demek oluyor.

Tabiri caizse anlamı, okur kendisi yoktan yaratmaktadır.

Bunu kabul ettirebilmek için kafaları karıştırmaya ihtiyaçları var, o yüzden devreye "**zamansallık**" diye bir kavramı sokuyorlar. Dekart'ın "**Düşünüyorum, o halde varım**" diyerek insanın düşünebilme özelliğini (anlama hassa'sını) herşeyin **merkez**ine oturttuğunu, gerçekteyse insan düşüncesinin "**zamansallık**" çerçevesinde oradan oraya savrulduğunu ileri sürüyorlar. Bunu da "**bilincin zamansallığı**" diye bir kavramla ifade ediyorlar.

*

Peki bu "bilincin zamansallığı" kavramının "**anlam**"ı ne?

Hermenötik yaklaşıma göre, bu kavramın da "**kendinde şey**" olarak bir anlamının bulunmaması gerekiyor. Onun anlamı, siz nasıl anlıyorsanız o olmak zorunda.. Ancak, hermenötikçiler bu noktada **çifte standart** uyguluyor ve kendilerine iltimas (torpil) geçiyorlar. Bilincin zamansallığının ne olduğunu anlamayı bize bırakmak yerine uzun uzun anlatıyor, ve bunu bizim tam da onların anlattığı gibi anlayacağımızı varsayıyorlar.

Gerçi anlattıklarında hareket noktalarını ve vardıkları sonuçları açık biçimde destekleyecek bir anlam yok, fakat, onlar açısından bunun bir öneminin bulunmadığı anlaşılıyor, çünkü varmak istedikleri hedef başka.

Hedef şu: Onların, anlamdan yoksun olduğu için anlam veremediğiniz laflarında sizin çözemediğiniz bir hikmet bulunduğunu düşünerek **Dekart**'ın ünlü sözünü yanlış kabul etmeniz, septiklerin (şüphecilerin) kalesine atılmış golü geçersiz saymanız.

"Dekart çuvallamış, Heidegger, bir 'egger' (yumurtlayan) varlık olarak hikmet yumurtlamış" diyorsanız, onlar açısından mesele bitmiş oluyor.

Bu konularla ilgilenen bir akademisyen, Prof. Burhanettin Tatar, (eleştiri değil tasvir babından) şunları söylüyor:

> **Schleiermacher** hermenötik tecrübenin yapısını, mahiyetini ve yöntemini ortaya çıkarmaya çalışan bir filozoftu. Onun bu projesini **Dilthey** ve **Heidegger** gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Özellikle **Heidegger insan bilincinin zamansallığına** vurgu yapmış ve onunla hermenötiği **temellendirmiştir**. Öyle ki biz bugün hermenötik deyince işin açıkçası **Heidegger**'in temellendirdiği biçimde ele alıyoruz. Günümüzde **hermenötiği, hermenötik yapan şey insan bilincinin zamansallığıdır**. Peki zamansallık nedir? Zamansallık kelimesinin bugün bizim kullandığımız **zaman kavramıyla ve saatle hiçbir ilgisi yok**tur. Zamansallık kelimesi özü itibariyle temelde **varlıkların insan bilincine kendilerini oldukları gibi açmamasıyla ancak sınırlı bir biçimde varlığın kendisini insan bilincine açıyor olmasıyla ve bunun bir süreç olmasıyla** ilgili bir kavramdır. Yani insan bilincinin bir şeyi kavrarken hem **kavradığını sınırlı olarak kavradığını fark etmesi hem de kendisinin sınırlı olduğunu anlaması** anlamında bir kavramdır zamansallık. Zamansallık **insan bilincinin merkezsizleşmesi**dir. **Descartes** düşüncesine baktığımızda orada bir merkez görürüz. **İnsan bilincinde en kesin olan şey** yani merkez teşkil eden şey onun düşünüyor olmasıdır. Dilthey ve Heidegger **böyle bir merkezin olmadığını** savunur zamansallık fikriyle. O halde **başka bir şekilde ifade** etmek gerekirse; **insan bilincinin zamansallığı, insan bilincinin sürekli bir şeylere yönelirken, bir şeyleri anlarken kendisini kaybetme riskiyle yüzleşmesi ve bir şeyleri anladıkça, anladığı şeyler arasında irtibat kurdukça tekrar kendisine dönmesi** hareketidir. Yani bir tür döngüsel bir hareket çizilmesidir zamansallık. Hermenötiğin temelinde böyle bir zamansallık anlayışı vardır.

(Özlem Ülker. "Hermenötik Bizi Neden İlgilendiriyor?' Konferansı". ***Hadis Tetkikleri Dergisi***, 7 / 1, Haziran 2009, s. 204-5)

Bu ifadelere baktığımızda, "zamansallık" olarak adlandırılan durumun (Ki zamansallık yerine daha uygun bir kavram kullanılabilirdi), zaten herkesçe bilinen bir şey olduğunu görüyoruz.

İnsan bilinci tabiî ki varlıkları sınırlı biçimde kavrayabilir ve bu, şimşek çakar gibi bir anda olup biten ve artık donup öylece kalan bir şey de değildir. Bir süreç işidir. Ayrıca bilincin kendisi de sınırlıdır.

Çünkü insan tanrı değildir.

Ancak, bundan hareketle verilen hüküm, yani insan bilincinin (Dekart'ın iddiasının aksine) **merkezsiz** olması iddiası saçma.

Prof. Tatar'ın ifadesiyle, *"**Descartes** düşüncesine baktığımızda orada bir **merkez** görürüz. İnsan bilincinde **en kesin olan şey** yani **merkez** teşkil eden şey onun **düşünüyor** olmasıdır".*

Bu durumda, insan bilincinin merkezsizleşmesi, onun gerçekte **düşünmüyor** olduğunu iddia etmek anlamına gelir.

Tatar, *"Dilthey ve Heidegger **böyle bir merkezin olmadığını** savunur zamansallık fikriyle"* diyor.

Yani düşünme diye bir şey yok.

Buna bakarak, "**Dilthey** ve **Heidegger**'de gerçekten de (kendilerinin itiraf ettiği şekilde) **düşünce** diye bir şey yok, bu yüzden de saçmalamışlar" dememiz gerekiyor gibi görünüyor.

*

Bu “düşünce”siz adamlar, insan bilincinin merkezsizliği, yani düşüncesizliği “düşünce”sini “başka bir şekilde de ifade” ediyorlarmış.

Tatar şöyle diyor:

> “O halde **başka bir şekilde ifade** etmek gerekirse; **insan bilincinin zamansallığı, insan bilincinin sürekli bir şeylere yönelirken, bir şeyleri anlarken kendisini kaybetme riskiyle yüzleşmesi ve bir şeyleri anladıkça, anladığı şeyler arasında irtibat kurdukça tekrar kendisine dönmesi** hareketidir.”

İnsan bilinci “düşünce”siz olarak sürekli birşeylere nasıl yönelebiliyor, birşeyleri nasıl anlayabiliyor sorusu **Dilthey** ve **Heidegger** için bir “anlam” ifade etmiyor gibi görünüyor.

Yine, insan bilinci birşeyleri anlarken kendisini neden ve nasıl kaybetme riski yaşıyor sorusu da, bu adamların bilincinin **merkezsizliğinde (düşüncesizliğinde)** cevap bulabilecek bir mesele değil, öyle anlaşılıyor.

Görüldüğü kadarıyla “insan bilincinin kendini kaybetmesi” riski var, fakat kaybetmiyor, bu da, “bir şeyleri anladıkça, anladığı şeyler arasında irtibat kurdukça kendisine dönmesi” sayesinde oluyor.

İnsan bilinci bütün bunları “düşünme”den nasıl başarıyorsa?

Ya da şöyle soralım, düşünmek bu değilse, nedir?

Böyle saçmalarken bir de zaman kelimesine zulmederek **zamansallık** diye bir kavram üretiyorlar, herşeyi getirip buna bağlıyorlar. Tatar'ın ifadesiyle, *"Yani bir tür döngüsel bir hareket çizilmesidir zamansallık".*

Bilincinde "düşünce" diye bir merkez bulunan bir başkası bu saçmalıklar karşısında pekâlâ şöyle bir şey diyebilir:

İnsan gözü nasıl milyarlarca ışık yılı uzaktaki yıldızları da, semadaki Güneş'i de, Ay'ı da, ufuktaki bulutu da, yanı başındaki ağacı da yerinden oynamadan, hareket etmeden, kendisini kaybetme riski yaşamadan görüyorsa, bir başka ifadeyle göz nasıl görmek için yerinden ayrılıp döngüsel hareket yaparak uzayı dolaşmak zorunda değilse, insan bilinci de öyle oradan oraya savrulmadan, zıplayıp fırlamadan, kaybolup gitme tehlikesi yaşamadan durduğu yerde herşeyi anlayabilir,

*

Adamlar zamansız bir zamansallıktan söz ediyorlar..

Lafı dolandırmaya hiç gerek yok, bunlar saçmasapan zırvalardan başka bir şey değil.. Neredeyse **Dekart**'a inat olsun diye "**Düşünüyor değilim, düşünemiyorum, ve de yokum**" deme noktasına gelmişler.

İnsan bilinci kendisini kaybetme riskiyle yüzleşiyormuş da, kendisine dönüyormuşmuş da..

Belli ki bu adamların bilinci kaybolmuş ve bir daha da geri dönmemiş, kendisini bulamamış..

*

Bunların, bir metnin “kendisine ait” bir anlamının bulunması (anlamın “**kendinde şey**” olması, kendisiyle kaim, kendi başına var olan birşey olması) anlayışına karşı çıkmakta olduklarını söylemiştik.

Böylece metnin, okur için, (okurun kendisinden bağımsız) belirli bir anlamının olamayacağı iddia edilmiş oluyor.

Böylesi bir yaklaşım, anlamanın da “**kendinde şey**” olamaması, buharlaşması demek olur.

Yazarın metni “anlamlandırması” diye birşey yoksa, yani ortada “kendinde şey” olarak anlam yoksa, okurun anlaması (anlamlandırması) diye bir şey de olamaz.

Eğer **anlama(k)** diye bir şey varsa, anlama (anlamak) “gerçekte var olmayan bir anlam” üzerine kurulamayacağına göre, orada mutlaka “kendinde şey” olan, okurun bilincinden ve anlayışından bağımsız bir anlam bulunmalıdır.

Aksi takdirde anlama'dan söz edemeyiz. “Yanlış anlama” diye bir şey de kalmaz. Ortada bir anlam yok ki anlama olsun.. Burada
ancak **halüsinasyon**dan, **vehim** ve **kuruntu**lardan söz edilebilir.

Bunların sözünü ettiği anlama, bir buluta bakıp orada bir silüet görmek gibi bir şey oluyor. Gerçekten de bulutta “**kendinde şey**” olarak bir silüet hiçbir zaman var olmaz, o sadece buluttur, burada **anlam** sizin bilincinizin ürettiği birşeydir.

Ya da, yağmurlu ve rüzgârlı bir gecede dışarıdaki uğultuyu bir insanın feryadına benzetmeniz gibi bir şey.. Burada da anlam (sesi insan feryadı olarak anlama), sizin zihninizin dışında “kendinde şey” olarak mevcut değildir, fakat gerçekten feryat edip yardım isteyen bir insan varsa, **hermenötikçi** kafasıyla, orada da anlam’ın “**kendinde**

şey" olarak mevcut olmadığını, bunu sadece sizin bir feryat olarak **yorumladığınızı** söylemek, düpedüz saçmalamaktır.

*

İmdi**, hermenötik** denilen felsefe (anlayış), bütün bir **felsefe tarihi** gözönüne alınmadan anlaşılamaz.

Felsefe tarihi ise iki ayrı anlayışın bitmeyen kavgasından ibarettir: **Dogmatizm** (mutlak ve kesin gerçeklerin var olduğu ve bilinebileceği düşüncesi) ve **septisizm** (şüphecilik, insanın kendi varlığından da, bilgisinden de daima şüphelenmesi).

Allahu Teala'nın varlığına inanan **Dekart**, "**Düşünüyorum, o halde varım**" diyerek septisizme büyük bir darbe indirmişti.

O zamandan beri **ateist** Batılılar **Dekart**'ı ekarte etmek için olmadık zırvalar üretiyorlar. İçinde doğru öğeler de barındırdığı için insanların kolayca büyüsüne kapılabildiği **hermenötik** zırvası da bir yönüyle bunlardan. Son tahlilde hedefleri "**mutlak doğrular**"ı yok etmek, herşeyi **sübjektif (öznel)** hale getirmekten ibaret gibi görünüyor..

Sofizmden postmodernizme uzanan süreçte bir ara durak durumundalar demek mümkün olabilir.

Anlam ve anlama faaliyeti bu şekilde **nesnellikten uzak bir öznelliğe** hapsedilince, doğru ve yanlış anlama arasında bir fark da kalmıyor.

Yorumların öznelliği, ve o öznelliğe bağlı geçerlilik bakımından yorumlar arasında bir fark bulunmadığı kabul edilince, nesnellik nosyonu kaybolunca, kimse bir başkasına "Yanlış anlıyorsun" diyemez hale gelecektir.

İstenen sanki bu.. Bütün bu laf kalabalıklarına başka tür bir "anlam" vermek zor görünüyor.

*

İşte bu "mutlak doğrular"ı yok edip herşeyi "öznel" hale getirme özelliği yüzünden hermenötik, **tarihselci ilahiyatçıları**n da işine geliyor.

Hristiyan tarihselci ilahiyatçıların işine geliyor, çünkü kendilerini eleştirenlere (haklı haksız ayırmadan) "Herkesin anlayışı, doğrusu kendisine; anlama faaliyetinde sizin bize, bizim size bir üstünlüğümüz yok, eşitiz" deme imkânına kavuşuyorlar.

İslam dünyasındaki tarihselcilerin de işine geliyor, hermenötik adına ***Kur'an*** ve Sünnet'i kesip biçme imkânına kavuşuyorlar.

Böylece, yaptıkları şey heva ve heveslerine, nefsanî arzularına göre ***Kur'an*** ve Sünnet'i yorum düzeyinde **tahrif** etme ameliyesi olmaktan çıkıyor, "**bilimsel faaliyet**" haline geliyor.

Bununla birlikte, Batılı hermenötikçilerle bizim tarihselcilerimiz arasında önemli farklar da var.

Mesela, ***Wikipedia***'dan yaptığımız alıntıda adı geçen **Jürgen Habermas**'ı alalım.. O şöyle diyor:

> Avrupa **kamusal alan**ında **laiklik** ve **din**in yerine dair görüşlerini dile getirdiği, 2004'te yayımlanan ***Geçiş Zamanı*** adlı kitabında yer alan "**Tanrı ve Dünya üzerine**" başlıklı makalesinde geçen şu ifadesiyle takipçilerini şaşırtmıştır Habermas: *"Batı uygarlığının dayandığı özgürlük, vicdan, insan hakları ve demokrasi kavramlarının temelinde **Hıristiyanlık ve yalnızca Hıristiyanlık** yatar."* Ayrıca Habermas'a göre *"**bugün hâlâ bu temelden***

faydalanıyoruz - başka bir seçeneğimiz yoktur; geri kalan her şey postmodern zırvalamalardan ibarettir".
(https://tr.wikipedia.org/wiki/J%C3%BCrgen_Habermas)

Buradan anlaşılıyor ki, Habermas, hermenötik adı altında ortaya atılan görüşlerin faydalı ve doğru kısmını almış, "**postmodernist zırva**"larla paralellik gösteren saçmalıkları ise bizim **yerli, milli ve aynı zamanda laik tarihselci ilahiyatçılarımıza** bırakmış.

*

Evet, hermenötikçiler birtakım varsayımlardan, artistik laflardan ve yaldızlı kavramlarla örülmüş teorilerden hareket ediyorlar, fakat bunlar ispatlanmış ya da ispatlayabildikleri doğrular değil.

Kur'an söz konusu olduğunda, Allahu Teala'nın haşa meramını anlatmaktan aciz bulunduğunu, ayetlere "**kendinde şey**" olarak **nesnel bir anlam** yükleyemediğini kabul etmedikçe, **hermenötik** adı altında ortaya atılan uydurma faraziyeleri onaylayamazsınız.

Bu zırvaları onayladığınız zaman da, Heidegger gibi şişirilmiş isimlerin teorilerinin **"herkes için" bağlayıcı olacak şekilde "nesnel" bir anlamının** ve **geçerliliğinin** bulunduğunu kabul etmiş, bu noktada onlara iltimas geçip torpil yapmış olursunuz.

O takdirde size, Heidegger'e bağışladığınız onuru Allahu Teala'dan niçin esirgediğiniz sorulur.

*

Bu gibi saçmalıklar soyut felsefî mülahazalar olarak dile getirildiğinde herkesin anlayamayacağı, sadece üstün zekâlı filozof meşrep derin anlayışlı kişilerin çözebileceği esrarengiz ve girift hakikatler gibi görünür, fakat hayatın olağan akışı ışığında masaya yatırıldıklarında **aptalca gevezelikler** oldukları ortaya çıkar.

Eğer durum **Heidegger** gibi yumurtlayan hermenötikçilerin dediği gibi olsaydı, mesela şu **üniversiteye giriş sınavlarında sözel** bölümün olmaması gerekirdi.

Bu sınavlarda mesela bir metin verilir, o metinden anlaşılabilecek bazı hususlar sorulur. Eğer bir metnin anlamı/anlamlandırılması insandan insana mutlaka değişiyor olsaydı, o metin hakkındaki sorular için sabit/belirli **doğru** cevapların söz konusu olmaması gerekirdi. Yani metnin okurun yorumundan bağımsız biçimde "**kendinde şey**" olarak bir anlamının bulunmaması icab ederdi. Bu da, bütün cevapların doğruluk ve yanlışlık (ya da geçerlilik) bakımından eşit olması anlamına gelirdi.

Bir başka örnek olarak **anayasaları, kanunları ve yönetmelikleri** alabiliriz.. Bunlar (Ki sonuçta birer metindirler), hermenötik saçmalıklarıyla yorumlanabilirler mi?! Kanunu Edirne'de yaşayan Roman'ın, Rize'de yaşayan Gürcü ya da Laz'ın, Hakkari'de yaşayan Kürt'ün, Hatay'da yaşayan Arap'ın, İstanbul'daki gayrimüslim azınlığın, Toroslar'daki yörüğün farklı anlaması ve yorumlaması diye bir şey olabilir mi?!

Kanunu yazanların da bunun nasıl anlaşılacağını hesap edememesi, ona "**kendinde şey**" olarak belirli bir anlam yüklememiş ya da yükleyememiş olmaları düşünülebilir mi?!

*

Bir başka örnek.. Bir komutan askerlerine, bir müdür personeline bir yazılı ya da sözlü talimat verdiğinde (Ki sözler yazıya geçirildiğinde yazılı metin, geçirilmediğinde

sözlü metin demektir), bunun herkes tarafından farklı anlaşılması, farklı yorumlanması mı gerekir?!

Bunları **aynı** şekilde anlayan, onlarda **aynı anlamı** bulan askerler ya da personel **hermenötik özürlü** geri zekâlılar olarak mı kabul edilmelidirler?!

Bunların, komutanlarını ya da müdürlerini "anlamayarak" **Heidegger** yumurtacısını haklı çıkarmak için hermenötik eğitiminden geçirilmeleri mi gerekmektedir?

Bir diğer örnek okullardaki ders kitapları.. Bunlar da birer metindir.. Bunları farklı okullardaki farklı öğretmenler farklı mı anlıyor?! Bunların "**kendinde şey**" olarak, okurların bireysel bilinçlerinden bağımsız anlamı yok mu?!

Ve de bir öğretmen bu metinleri öğrencilerine anlattığında (anlatma faaliyetiyle bir metin ürettiğinde), farklı sosyal çevrelerden gelen her bir öğrenci bunu farklı mı anlar, onlardan aynı şeyi anlamalarının ve sınavda aynı cevapları vermelerinin istenmesi insan doğasına aykırı mıdır?!

Heidegger tipi hermenötik zırvaların kabul edilmesi, **insanlar arası iletişimin** birer yanılsama olduğunu, iletişimden söz edilemeyeceğini kabul etmek anlamına gelmektedir.

*

Başa dönersek, merhum Tehanevî, tarihselci zihniyet sahiplerinin görüşlerini şu şekilde tenkid ediyor:

> Bu mefsedetin kaynağı, muhaddislerin ve fukahânın hâllerine güzel ve dikkatli bakmamaları ve onları hâfıza zayıflığı ve hadîse az ihtimam göstermemeleri, sakınmamak ve de ihtiyâtsızlık husûsunda **kendilerine kıyâs etmeleri**dir.

Evet, tarihselciler, ilk Müslümanları ve hadîs âlimlerini kendileri gibi zannediyorlar.

Modern psikolojide "**yansıtma**" diye adlandırılan olayı sergiliyor, başkalarının duygu, düşünce, niyet, tavır ve hareketlerinin tıpkı kendilerininki gibi olacağı varsayımından hareket ediyorlar.

Kendileri gibi angut, kötü niyetli, sahtekâr, yalancı ve kafasız..

Aslında **hermenötik** denilen (içinde tesadüf kabilinden doğrular da barındıran) zırvaların "bilimsel teori" olarak ortaya sürülmesi de bundan kaynaklanıyor.

Eğer düşünme sürecinin ve yorumlama faaliyetinin **bütün insanlar için ortak (öznelere göre değişmeyen) nitelikte bazı özelliklerinin** bulunduğunu kabul etmezseniz, **hermenötiği** de herkes için geçerli, **genel geçerliliği olan bir bilim dalı** olarak kabul edemezsiniz.

Eğer kabul ediyorsanız, o takdirde, insanın düşünme süreçlerini ve yorumlama faaliyetini (salt kendinize özgü, sizin kişisel yorumunuz olarak kalan bir işgüzarlık değil de herkesin onaylamasını istediğiniz sabit evrensel doğrular olarak) **anlıyor olmanız**dan hareketle, metinlerin anlaşılmasının da ortak bir temele ve nesnel ölçütlere dayanabileceğini, insandan insana değişmeyebileceğini kabul etmek zorundasınızdır.

Üstelik, insanın düşünce süreçlerini ve yorumlama faaliyetinin genel ilkelerini tespit etmek (Ki bunu başardığınızı iddia ediyorsunuz), bir metni anlamaya göre çok daha zor, karmaşık ve çetrefil bir meseledir.

Tanımadığınız, birebir ileşitim içinde olmadığınız insanların bile düşünce süreçlerini bildiğinizi, onların metinleri anlama faaliyetinin mekanizmasını **kavradığınızı, iyice anladığınızı**, ve bunun **hermenötik** adı verdiğiniz bir bilime karşılık geldiğini ileri

sürüyorsanız, ve başkalarının sizin bu değerlendirmelerinizi **deli saçması** uydurmalar değil de gerçekliğin tasviri olarak kabul etmesi talebinde bulunuyorsanız, bundan çok daha basit olan birşeyi, bir metnin farklı insanlar tarafından **aynı şekilde anlaşılabileceğini** ve genelde öyle anlaşılmasının zorunlu olduğunu asla inkâr edemezsiniz.

O zaman da sizin **hermenötik** icadınızın lüzumsuz bir laf kalabalığı olduğu, bilgimize yeni bir şey eklemediği ortaya çıkmış olur.

*

Şu taksimdeki, bölüşümdeki güzelliğe bakınız.. Bu **hermenötikçi** yumurtlama makinaları, bizim beynimizi okuyor, düşünme süreçlerimizi, bilincimizin çalışma ilkelerini, neyi nasıl anlayacağımızı ya da anlayamayacağımızı çözebiliyor, en ince teferruatına kadar anlayabiliyorlar, üstelik de bunu her birimizi tek tek görmeden, bizimle konuşmadan yapabiliyorlar, yani bizi oturdukları yerden çözmüşler, kitap gibi okumuşlar, anlamışlar, bizim neyi ne kadar anlayıp anlayamayacağımızı bizden daha iyi biliyorlar, bizi bizden daha iyi tanımayı başarabiliyorlar, fakat biz, önümüze konulan iki satırı okuduğumuzda, yazarın (zihninin çalışma tarzını bilmeyi geçtik) neyi kastettiğini bile anlayamıyoruz, her birimiz başka bir şey anlıyor.

Şu taksimdeki güzelliğe bakınız..

Felsefe adına saçmalama rekoru her ne kadar sofistlerde ise de, hermenötikçiler onlardan bir adım bile geri kalmazlar gibi görünüyor.

*

Merhum Tehanevî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Onların hafızalarının kuvvetli olmasına gelince:

> Bu, **manen tevâtür** derecesine ulaşmış birçok vaka ile sâbittir: Bilinen şeylerdendir ki, İbnu Abbâs radıyellâhu anhumâ efendimiz bir defa işitmekle yüz beyti içinde bulunduran uzun bir kasîdeyi ezberlemiştir. İmam Buhârî rahimehullâh, âlimler tarafından isnâd [rivayet senedi] ve metin bakımından karıştırılan ve kendisine imtihan îcâbı arz ettikleri yüz hadîsi dinlemiş, (sadece bir defa dinlediği bu hadislerin hepsini hemen ezberleyerek) onların hepsinin hatâsını ortaya koymuş, sonra da sahîh ve doğru şekillerini serd etmiştir. …
>
> Muhaddislerden birçoğu şeyhlerini [hocalarını] imtihan etmişler, birçok zaman evvel kendilerine rivâyet ettikleri hadîsleri tekrârlamalarını istemişlerdir. Onlar da herhangi bir fazlalık ve noksanlık olmadan önceki rivâyetlerini ezberden tekrârlamışlardır ki, bütün bunlar siyer, târîh ve esmâ-i ricâl (biyografi) kitâblarında zikredilen meşhûr vakalardır. Bunlar da onların ezberlerinin kuvvetli olduğunu göstermekte yeterlidir.
>
> Sonra muhaddislerin, zâyıf ravilerin (hafıza ya da sözüne güvenilirlik bakımından zayıf rivayetçilerin, nakledicilerin) rivâyet ettiklerini atmaları, sahîh hadîsleri rivâyet etmeleri [bu hadîslerin ezberlenmiş ve korunmuş olduğuna dâir] hüccet olarak yeterlidir. Muhaddisler bu yolda hiçbir gayreti eksik etmemişlerdir. Nitekim bu, esmâ-i ricâl kitâblarına [hadîs rivayetçileriyle ilgili kitaplara] müracaatla ortaya çıkacaktır.

Günümüzde bile, Moritanya gibi ülkelerde ezber usulüyle yetişen ulemanın duydukları sözleri hemen ezberleyebildikleri biliniyor.

Hatta, bilmediği yabancı dilde söylenen sözleri bile anlamadığı halde bir defa duymakla aynen ezberleyebilenleri mevcut.

Merhum Tehanevî'nin sözlerine dönersek:

Şöyle denilmez: Burada söz, hadîslerin **hüccet** (delil) olup olmayacakları etrâfında dönmektedir. O hâlde hadîslerin hüccet oluşu husûsunda hadîslerle nasıl
delîl ileri sürülebilir?!. [Yani davacı aynı zamanda şahit olamaz.]

Çünkü biz şöyle diyoruz: (Sizin ileri sürdüğünüz) söz **ahkâm** hadîsleri [hüküm koyan hadîsler] hakkındadır. Bu (bizim aktardığımız [hafıza kuvveti örneği]) ise bir kıssadır ve **târîh**ten bir parçadır. Târîhte ise hadîsle (sözle, rivayetle) tartışmasız hüccet ileri sürülür. [Bütün tarih hadîslerden/sözlerden ibarettir, ister kitaplara isterse taşlara/kitabelere yazılmış olsun.]

Eğer bu kıssa fıtrata (insanın yarıtılışına, yapısına) ters düşen bir şeyi hikâye etmektedir, derlerse; biz şöyle deriz:

… biz bunun fıtrata ters düştüğünü kabûl etmiyoruz. Çünki hipnotizmacılar bazen bu işi üzerlerinde yaptıkları kimselerin hayâllerinde bilinmeyen şeylerin ortaya
çıkmasında, yâhud da bilmiş olduğu bir takım şeyleri hâfızasından uzaklaştırmasında tasarruf etmektedirler [unutulmuş şeyler hipnozla ayrıntılı biçimde hatırlanabilmektedir]. Bizim murâdımız Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in [ashabının hafızası için dua etmesi] tasarrufunun bu kabîlden [hipnoz benzeri] olduğunu söylemek değildir. Maksadımız ancak bu şekilde, bu gibi şeylerin meydana gelmesinin fıtrata muhâlif olmadığıdır (insanın yapısına aykırı olmadığıdır). Eğer bunu kabûl edecek olursak, o bir mucizedir. Sâbit olmuştur ki, mucizelerin meydana gelmesinde (aken bile) hiçbir mânî yoktur. Güçlü hâfızaya gelince, bunun insanlardan bir kısmında bulunduğu inkâr edilemez. Hatta bizim zamanımızda da bu vardır. Ben Hâfız Rahmetullâh el-İlâh Âbâdî ile karşılaşıp onda sıradan olmayan bir hâfızanın

olduğunu görmüş insanları ziyâret ettim. Onlardan bunu gösteren birçok vakaları işittim.

Sonra onlar hadîsleri işittikleri gibi tebliğ etmeye rağbet ediyorlardı. Çünkü Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem onlara şu sözüyle duâ etmişti: "Allah teâlâ sözümü işiten, ezberleyen, muhâfaza eden ve onu işittiği gibi başkalarına aktaran bir kulun yüzünü ak etsin." Bu nebevî duânın mazharı olmaya rağbet ederek bütün güçlerini imkân kadarıyla hadîsleri nasılsalar öylece tebliğ etmeye sarf ediyorlardı. Ve Resûlüllah sallellâhu aleyhi ve sellem'den işittikleri "Kim bana demediğimi yalan olarak iftirâ ederse, cehennemdeki yerini hazırlasın" hadîsinden dolayı hadîslerde değiştirme yapmaktan korkuyorlardı….

Sonra, muhaddisler (bazı) uzun hadîsler söz konusu olduğunda 'benzeri', 'veyâhud bundan başkası (yahut bunun gibi)' sözleriyle hadîsleri tereddüt kelimeleriyle rivâyet ederlerdi. Bu da hadîslerin lafızlarına şiddetli itinâ göstermeleri ve bu bâbdaki ihtiyâtlarının açık delîlidir.

İşte bu yüzden o zaman hadîsi yazarak kayda almamak, hadîslerin ezberlenmesine zararlı değildi. Hatta dikkatli bir şekilde bakıldığı zaman bunun onlara fayda verici ve ezberlemelerine yardım edici olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünki yazanlar yazılarına güvenirler. Bu yüzden hâfızalarını alıştırmaları az olur. Ma'lûmdur ki, fıtrî mevhibeler (yetenekler), beyin jimnastikleri ve alıştırmalarıyla kuvvet bulur. Biz uzun hesâbları zihninden yapan ümmîler [okuma yazma bilmeyenler] görmüşüzdür. Ama bu, okur-yazar olanlarda böyle değildir. Zîrâ okur-yazar olan, çoğu zaman yazmadıkça bir şeyi ezberleyemez/hatırlayamaz. Bu da günümüzdeki ezber zayıflığındaki meydana gelen zayıflık sebeplerinden biridir….

İsnâdlara, metinlere ve esmâ-i ricâl kitâblarına dikkatle bakarsak Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in sözlerinin ve işlerinin hıfz edildiği ve değiştirme ve yerine başka bir şey getirmek sûretiyle herhangi bir şey vâkı' olmadan tedvîn edildiğine dair bir gönül huzûru hâsıl olur.

Şübhe yoktur ki bu anlatılanlar, haber-i vâhidlerde [tek kanaldan gelen rivayetlerde] geçerlidir. Biz hadîsleri ve isnâdlarını toplarsak, **metinlerin ma'nâlarında bir *birlik,* isnâd ve tarîklerde [rivayet kanallarında] onları *tevâtür* [yalan üzerinde birleşilemeyecek çokluk] derecesine ulaştıracak bir fazlalık buluruz**.

[Aynı kelimelerle değil] Manâyla rivâyete gelince…

Biz bunu inkâr etmiyoruz. Ancak manâyla rivâyet onların âdeti değildir. … Mütevâtir hadîslerde ise rivâyetle alâkalı şübhelere asla imkân yoktur. Çünkü onlarda [rivayet eden sayısı çok fazla olduğu için] râvînin ne doğruluğu, ne ezberlemesi ve ne de adâleti şart koşulmaz [Çok sayıda kişi hep birden ağız birliği etmişcesine yanlış birşeyi aynı şekilde rivayet etmez]….

Sonra hadîs kitâblarına müracaat eden kimseye gizli kalmayacaktır ki, bir hadîsi bazen sahâbeden bir topluluk rivâyet eder ve onu lafızla [aynı kelimelerle] rivâyet ederler. Diğerleri manâyla rivâyet ederler. Onların hadîsin ma'nâsındaki beraberlikleri [ittifak etmeleri] onu manâyla rivâyet edenin hadîsi tam olarak anladığını gösterir. …

Buna göre sahâbe radıyallâhu anhum'un ***Kur'ân*** ve Sünnet'ten anladıkları başkalarının anladıklarından çok daha fazla itimâda lâyık ve sağlamdır.

O halde (Sahâbe'nin) sözleri bırakılıp da [sonraki çağlarda yaşayıp da] salt kendi anlayışıyla, ilmî inceliklere ters düşüyor iddiâsıyla sahîh hadîsleri reddedenlerin sözüne nasıl iltifât edilebilir?!…

Sonra, bu hususlara ibret gözüyle baktıktan sonra şâyet (yine de) bir şübhe kalırsa hiç kuşkusuz, bu şübhe, hadîslerden **ancak bir kısmının** kesinliği için söz konusu olabilir [tamamının değil]. Bu şübhe ile ise en fazla, bu gibi hadîslerle **kat'î** hükümlerin sâbit olmayacağı, fakat bunlarla **zannî** hükümlerin sâbit olacağıdır. Zannî hükümlerin de dînin amel edilmesi vâcib olan parçalarından bir parçası olması sebebiyle, şübhesiz ki bu, maksûda zarar vermez.

TARİHSELCİLERİN KUR'AN MÜSLÜMANLIĞI DALAVERESİ

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında "Allah'ın kitâbı ile alâkalı olarak iki büyük yanlış ortaya çıkmıştır" diyor ve sözlerini şöyle sürdürüyor:

> **Birincisi:** Dînin hükümlerinin ***Kur'ân***'a hasredilmesi. [*Kur'an* Müslümanlığı iddiası] Bunun gâyesi ve hedefi **Şerîat**'ın diğer kalan **asıl**larını inkâr etmektir….

Diğer asıllar, bilindiği gibi üç tanedir:

Birincisi Resulullah s.a.s.'in **sünneti**, ikincisi ümmet âlimlerinin **icma**sı (oybirliği, ittifakı,) ve üçüncüsü de müçtehid imamların ***Kur'an*** ve Sünnet'in genel ilkeleri ve spesifik hükümlerinden hareketle yeni meseleler hakkında vardıkları sonuçlar (**kıyas-ı fukaha**).

Kur'an Müslümanlığı iddiasıyla ortaya çıkanlar bunu ***Kur'an***'a olan düşkünlük ve saygılarından dolayı yapmıyorlar. Tam aksine, gayeleri, ***Kur'an*** hükümlerini belirsiz, muğlak, anlaşılmaz ve uygulanamaz hale getirmekten ibaret.. (Mesela, Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları, Hudeybiye Antlaşması gibi olayların tarihi salt ***Kur'an*** ayetlerinden hareketle yazılamaz. Burada hadîs rivayetleri devreye girmektedir. **Zeyd** bin Harise r. a. hakkındaki bilgimiz hadis rivayetleri olmaksızın salt onun adının geçtiği ayete inhisar ettirilemez.)

Ayetler hakkında "tarihsel" (indirildiği zaman ve mekâna, tarih ve coğrafyaya, topluma özgü) diyebilmek için, öncelikle Sünnet, icma ve kıyası/içtihadı (mezhepleri) reddetmeleri gerekiyor.

Bu, **anayasacılık** yaparak kanun, tüzük ve yönetmeliklere karşı çıkmak, onları geçersiz saymak gibi birşeydir.

Kanunlar, tüzükler ve yönetmeliklerin bulunmadığı veya geçerli sayılmadığı bir yerde anayasa boşlukta kalır, uygulanamaz.

*

Tarihselcilik, Allahu Teala'yı salt belirli bir zaman diliminin, sınırlı bir coğrafyanın ve (şu anda hayatta olmayan, mezarlıklarda bulunan) geçmişte yaşamış bir toplumun tanrısı haline getirmek anlamına gelmektedir.

Yani, haşa **emekli olmuş, devrini tamamlamış bir tanrı**..

İnsanlar söz konusu olduğunda tarihselci yaklaşımın bir mantığının bulunduğunu söylemek mümkün olabilir, çünkü insanlar, zaman üstü ya da **zamandan münezzeh** varlıklar değiller..

Mesela **Hammurabi**'yi alalım.. Adam gerçekten de tarihsel, tarihte yitip kaybolmuş.. Ayrıca belirli bir mekânın/coğrafyanın adamı.. Mesela ışınlarıyla her tarafı kucaklayan, heryerde görünen, heryeri etkileyen Güneş gibi bir varlık değil. Oturduğunda kapladığı alan bir metrekare bile etmiyordu, bağırdığında ise sesi ancak 200 metre öteden duyulabiliyordu. Şimdi ise yerinde yeller esiyor.

Evet, insanlar için "**Gömelim gel seni tarihe desem, sığmazsın**" diye şiirler yazılabiliyor, fakat tarihe gayet iyi sığıyorlar.

Ancak, tarihselci sığırlar, tarihselci olmayan bildiğimiz türden sığırların aksine, Allahu Teala'yı tarihe gömüp sığdırdıkları iddiasındalar.

Sığırlık dairesi içine sığmayı üstün bir liyakatle başarmış bulunuyorlar.

*

Tarihsellik, sosyal bilimlerin her alanında zaten kendiliğinden dikkate alınan bir durum.

Mesela Homeros, ***İlyada***'sında belirli bir tarihi ve coğrafyayı, belirli insanları anlatma derdinde.. Anlatan da, anlatılan da tarihsel.. Bununla birlikte, **Homeros**'un anlatım tekniği, edebî sanatları kullanma tarzı; tarihseldir ya da o günkü Yunan toplumuna aittir denilerek bir tarafa atılmıyor.

Benzer şekilde siyaset bilim söz konusu
olduğunda **Eflatun**'un, **Hobbes**'un, **Machiavelli**'in vs. yazdıkları için tarihseldir, geçersizdir, yazıldıkları dönemde kalmışlardır denilmiyor.

Askerlik mevzubahis olduğunda **Sun Tzu** için "Yazdıkları tarihsel şeyler, geçti gitti" denilmiyor.

İlkçağdan kalan eserler için "Bunlardaki sanat tarihsel, o toplum için ve de o zaman ve mekâna özgü bir sanat.. Bugün için bunların sanat değerinden söz edilemez" diyen yok..

Güncel siyasete gelelim..

Birileri ikide bir **Mustafa Kemal Atatürk**'ün "Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır" sözüne atıfta bulunuyorlar.

Kimse Atatürk'e "Yav kardeşim sen tarihsel bir adamsın, ölüp gittin, tarihte kaldın.. Tarihsel bir adam olarak gelecek hakkında konuşmak da ne oluyor?!" demiyor. Mezarının başındaki deftere "Atam izindeyiz, emanetin emin ellerde" diye yazıyorlar.

Atatürkçülerin Atatürk'e olan imanları kadar bile Allahu Teala'ya imanları olmadığı halde **ilahiyatçı din bilgini** kabul edilen tarihselci sığırlara ne demek gerekir bilmiyorum.

*

Merhum Tehanevî şöyle diyor:

> Birinci yanlışa [***Kur'an*** Müslümanlığı aldatmacası] verilecek cevâb şudur:
>
> Kalan asılların (sünnet, icmâ' ve kıyâs'ın) hüccet oluşunu ***Kur'ân*** nassları göstermektedir, ki usûl (yöntem/metod) âlimleri onları doyurucu bir tafsîlatla zikretmişlerdir.

Yani ***Kur'an***'ın bizzat kendisi Sünnet'in, icma'nın ve müctehid ictihadının kabulünü gerektirir.

Bu husus "fıkıh usulü" kitaplarında ayrıntılı bir biçimde anlatılmaktadır.

Tehanevî'nin dikkat çektiği bu hakikatten dolayı, diğer asılları reddeden sahte ***Kur'an*** müslümanlığı, esas itibariyle ***Kur'an***'a aykırı bir müslümanlık iddiasıdır.

Daha doğrusu, yapılan şey, "**Müslümanları *Kur'an* ile aldatma küfrü**"dür.

*

Merhum Tehanevî, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bu yanlıştan [Sadece ***Kur'ân***'a dayanma iddiasından] kaynaklanan bir [başka yanlış] husûs da şudur:

İnsanlardan kimileri bazı **büyük günahları** işlemek istemekte, bunlardan men edilince de bu husûsta özel olarak ***Kur'ân***'dan yasak delîlini istemektedirler.

Nitekim **sakal ve başka husûslar** hakkında bu gibi suâller gazetelerde neşredilmektedir.

Aynı şekilde, İslâm'a karşı inat [inkâr] içinde bulunanlardan birisi gelip dînî meselelerden bir meselenin [o meseledeki hükmün] isbâtını (ortaya konulmasını) hâssaten ***Kur'ân-ı Kerîm***'le istemektedir. Zîrâ onlar bu isteğin sahîh olduğunu iddiâ etmektedirler ve şübhesiz ki, bunun isbâtı [hükmün ***Kur'an***'la bağlantısının kurulması] kendileri için gerekmektedir. İşte bunun için zorâkilikleri irtikâb etseler de, ***Kur'ân-ı Kerîm***'den delîl aramaya teşebbüs etmektedirler. Kendi başlarına buna muktedir olamayınca da [bunu kendi bilgi ve akılları ile başaramayınca], buna dâir başka bir yerden değil de, sadece ***Kur'ân-ı Kerîm***'den delîl getirmek hususunda âlimlere ısrâr etmektedirler.

Bu tür insanlara cevap vermek zor değildir, fakat bu, "fıkıh usulü" bilgisi ve mantıklı düşünebilme becerisi gerektirir.

Ancak, birçok *âlim zannedilen "din görevlisi"* meselenin ***Kur'an***'la bağlantısını kuramayınca, "**Ulema** böyle demiş, **fıkıh kitapları**na böyle yazılmıştır" demenin ötesinde makul ve mantıklı cevaplar veremeyince, hatta işi "İslam ***Kur'an'***dan öğrenilmez, fıkıh kitaplarından öğrenilir, zaten sen ***Kur'an***'ı **anlayamazsın**, sadece ulemayı dinlemelisin" deme noktasına vardırınca, bunun da ötesine geçip "**Akıl** böylesi dinî konularda **ölçü** değildir, ulemaya kulak vereceksin" denilince, iş sarpa sarmaktadır.

Böylesi cahil dostlar, kurnaz düşmanlar için istismar ve aldatma vesilesi haline gelmektedir.

*

Merhum Tehanevî, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bu fer'î meselenin [hükmün], [teferruata ait, ikincil ve ayrıntı niteliğindeki hükmün] binasının temelinin bozukluğu [***Kur'an***'a dayanmadığı, delil isteyen kişi açısından] sâbit olunca, [ona göre,] bu bozuk fer'î meselenin (hükmün) bozuk olan [***Kur'an***'la, dinin esasıyla ilgisiz] bir şey üzerinde bina edildiği sâbit olmuş oluyor.

Bu noktada İslam'ı öğrenmek isteyen bazı gayrimüslimler bilgilerinin eksikliği nedeniyle mazur olsalar da, ***Kur'an***'ı bilme iddiasında olan ve **fıkıh usulü**nü öğrenmiş olması gereken ilahiyatçılar mazur görülemezler.

Aynı şekilde yeterli düzeyde eğitim görmüş insanların da **mantık** yürüterek bu hususta doğru bir anlayış sahibi olmaları beklenir.

İslam söz konusu olduğunda sergilenen aptalca mantık hatalarına sıra dünyevî meseleler ve kurumlara gelince nedense rastlanmıyor.

Mesela bir devlet başkanı bir kimseyi bir bakanlığın başına getirdiğinde, o bakanın her yaptığı iş için devlet başkanından bir onay belgesi getirmesi istenmiyor. "**Devlet başkanı devletçiliği**" yapılmıyor. Bakanın emri, o alanda kendisine yetki verilmiş olduğu için, devlet başkanının emri gibi kabul ediliyor.

Her ordunun sadece bir tane "**başkomutan**"ı bulunduğu halde alt düzeydeki komutanlara "Sen de kimsin, senin emirlerini geçerli kabul etmiyoruz, bize başkomutanın yazılı talimatını göster" denilerek itaatsizlik edilemiyor. "**Başkomutan orduculuğu**" yapmak, orduya ve başkomutana **ihanet**le eşdeğer kabul ediliyor.

İslam söz konusu olduğunda Allahu Teala'nın "**Peygamber size neyi verdiyse onu alın; size neyi de yasakladıysa, ondan kaçının!**" (Haşr, 59/7) emri bu meselenin anlaşılması için yeterli olduğu halde tarihselci sığırlar başka makamdan böğürebiliyorlar.

Ulu'l-emre itaat ayeti de Müslümanların hem müslüman (kâfir olmayan ve Şeriat'i tatbik eden, Şeriat'e aykırı olmayan emirler veren) yöneticilerine hem de âlimlerine itaat etmeleri gerektiğini gösterdiği halde, bu noktada "***Kur'an***'dan bir ayeti eksiltmekle birşey kaybetmeyiz" diye düşünüyorlar.

*

Yasalar herkes için açık ve de Türkçe yazılmış olmakla birlikte nasıl kendilerini dünyanın en zekîsi zanneden insanlar bile hukukî konularda hukukçulara başvuruyor ve onlardan **danışman** olarak yararlanıyorlarsa, dinî konular söz konusu olduğunda ehliyetli âlimlerin durumu da budur.

İnsanlar illa da hukukçu danışmanlara başvurmak zorunda değillerdir, isterlerse kendileri zahmet edip hukuku öğrenebilir ve kendi göbeklerini kendileri kesebilirler, fakat bunu yapmıyor ya da yapamıyorlarsa, hukukçulara muhtaçtırlar. Dinî konularda da aynısı geçerlidir, "**bilmeyenlerle bilenler bir olmaz**", bilenlerin sözüne itibar edilir, bilmeyenlere ise hadlerini bilip susmaları söylenir.

"… **Eğer bilmiyorsanız o hâlde ehl-i zikre (iyi bilenlere) sorun!**" (Nahl, 16/43)

*

Kur'an'la yetinmeye izin verilmiş olsaydı şayet, Peygamber s.a.s.'e itaat ve ondan birşeyler alınması, getirdiği yasaklara riayet edilmesi emredilmezdi.

Aynı şekilde, "zikir ehli" olan ulemadan bilinmeyen şeylerin öğrenilmesi istenmezdi..

Tabiî ki ***Kur'an***'la açıkça çelişen ve uydurma oldukları anlaşılan hadîslerin (sözde sünnetin) durumu farklıdır. (Mesela "Zaman sana uymazsa sen zamana uy" ve "Vatan sevgisi imandandır" gibi uydurma hadislere itibar edilmez.)

Aynı şekilde âlim oldukları kabul edilen kişilerin yine ***Kur'an*** ve Sünnet'le açıkça çelişen ve onlarla telifi mümkün olmayan görüşlerine de değer verilmez.

Şayet ulemanın içtihadı **başlı başına** delil olsaydı, ***Kur'an*** ve Sünnet eksenli bir "kıyas"tan söz edilmezdi.

İşte bu noktada tarihselciler, "**kıyas**"ın eksenini ***Kur'an*** ve Sünnet olmaktan çıkarıyor, Batılılar'ın "**evrensel**" madalyasını taktıkları birtakım ilkeleri onların yerine oturtuyorlar.

Neden böyle yaptıkları sorulduğu zaman da, "Ne yapalım, ***Kur'an*** ve Sünnet tarihsel, tarihte kalmış" diyorlar.

Bu **kıble devrimi** ve değişimini sadece fer'î meselelerde (amele yönelik spesifik hükümlerde) değil, **usul** (yöntem, metod) alanında da yapıyorlar. Tarihselcilik safsatasının onların temel usul ilkesi olmasının nedeni bu.

*

Merhum Tehanevî şunu söylemektedir:

> Evet, biz, **dört delîl**in (***Kur'ân***, Sünnet, icmâ' ve kıyâs'ın) **kuvvet** bakımından müsâvî [eşit] olmayacağını kabûl ediyoruz. Fakat nasıl ki bu delîller arasında farklılık bulunursa, gösterdikleri şeyler [medluller] --yani onlarla sâbit olan **hükümler**de de-- bu farklılık [kuvvet bakımından] bulunur.

> Zîrâ onlardan bazıları **sâbit** oluş [**delil**in varlığı] ve **ma'nâyı göstermek** [delalet] bakımından **kesin**, bazıları sâbit oluş ve ma'nâyı göstermek bakımından **zann** bildiren, bazıları sâbit oluş bakımından **kesinlik** ve ma'nâyı göstermek bakımından da **zann** bildiren, bazıları da sâbit olma bakımından **zann** bildiren, manayı göstermek bakımından da **kesin** olan delîllerdir.
>
> Ancak yaratılanlardan hiçbir kimsenin zanna dayalı **hüküm**leri [hiç] kabûl etmemek hakkı yoktur

Tabiî ki Allahu Teala'nın ***Kur'an***'daki açık emri ile bir müçtehidin içtihadı aynı kuvvete ve bağlayıcılığa sahip değildir.

Bir müçtehidin içtihadına (usule uygun) başka bir içtihatla itiraz edilebilir. ***Kur'an***'daki emre ise itiraz edilemez.

Zanna dayalı hükümler (içtihatlar) arasından tercihte bulunmak mümkündür. Mezhep farklılığı bu anlama gelir. Fakat hiçbir mezhebi kabul etmeme diye birşey olmaz. Ancak, bir kimse içtihat seviyesine çıkmış ise durum değişir, kendi içtihadıyla amel edebilir.

Hiçbir mezhebe tabi olmadığınız, kendiniz de içtihatta bulunamadığınızda, o konudaki **asıl** (yani ayet ya da hadîs) terk edilmiş olur.

Merhum Tehanevî şöyle demektedir:

> Görülmez mi ki, yüksek mahkemenin kadı'sının [hâkiminin] bazen … [farklı davaları] kanun maddelerinden herhangi bir maddeye sokmak sûretiyle [ayrı olaylar hakkında] birçok hüküm verdiği olur. Öyleyse [hükme medar olan] madde kat'îdir [kanun maddesi **varlığı/sübutu** bakımından **kesin**dir/kat'îdir,

> böyle bir kanun mevcuttur]. Ancak bu meselenin [dava konusunun] o husûsî maddeye sokulması ise [genellikle] **zann**a dayanır. Yani kadı'nın hükmünün sahîhliği [doğruluğu] kesin değildir [O yüzden ihtilaflar çıkar, temyiz vs. yoluna gidilir, ve bazen karar bozulur]. Nitekim [genellikle] bir madde, özel olarak şu [davada verilmiş şu] hüküm hakkında **kesin** olmaz [**zan** içerir]. O [madde] sadece **var olması** bakımından **kesindir**, ancak [görülen davada] ma'nâyı göstermesi [delalet] bakımından **zann** ifade eder.

İşte bu örnekte kadı'nın (hâkimin) verdiği hüküm bir tür **içtihat**tır. O konuda hiç içtihat yapılmazsa, yani hüküm verilmezse, kanun maddeleri uygulanmamış, terk edilmiş olacaktır.

Mezheplerin durumu da budur. "**İslam'a tabi olmak, mezhebe tabi olmamak**" diye bir şey olmaz. İslam'ı uyguladığınızda, o uygulama biçiminiz bir **mezheb** anlamına gelmektedir.

Uygulama diye bir şey bulunmazsa, o zaman mezheb diye bir şey de olmaz. Fakat ortada, uygulanan bir İslam da artık bırakılmamış olur.

Ancak bu, her uygulamanın "doğru" ve **asl**a uygun olması (her mezhebin hak olması) anlamına da gelmez.

Müçtehitlerin dayandıkları genel ilkeler ile kıyasa konu yaptıkları nasslar sübut bakımından genellikle **kesin** olmakla birlikte, onların içtihatları **zann** ifade eder. Bir başka müçtehit farklı bir sonuca varabilir. Bunlardan biri tercih edilebilir, fakat bu, diğerinin artık tümden geçersiz hale gelmesi değildir. Bu yüzden **"İçtihat, içtihadı nakzetmez"** denilmiştir.

Ancak, **usule aykırı, aslı tahrif edip bozma** anlamına gelen çarpıtmalar geçerli değildir. Sapık bid'atçi mezhepler ve tarihselcilik gibi sapkın anlayışlar böyle doğmaktadır.

*

Tehanevî, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Velâkin aslının **zannî** olması esâsına dayalı olarak şu **hükme boyun eğmeyen** kimsenin âkıbeti malûmdur. [Devlete itaatsizlik nedeniyle **ayrıca** cezalandırılır].

Evet, kadı'nın (hâkimin) hükmü, temyiz makamı onaylasa bile zannî olmaktan kurtulamayabilir. Fakat buna rağmen uygulanır.

Hâkimin hükmü, bazen (zannî olmanın ötesinde) isabetsiz de olabilir. Ancak yine de, isabet etmiş gibi devletten maaş almaya devam eder. Nitekim birçok dava temyize gider ve kimi zaman hüküm değişir. Fakat hâkim bundan dolayı cezalandırılmaz, ona yaptığı "**kamu hizmeti**" mukabilinde yine bir **ücret** ödenir.

Müçtehitlerin içtihadı da böyledir, ehil oldukları ve içtihat şartlarını taşıdıkları için onlar yine dine hizmetleri nedeniyle **sevap/**ücret alırlar.

Müçtehit olmayanların onların içtihatlarına tabi olmaları gerekir. Mezhepler arasında tercih hakları varsa da mezhepleri toptan reddetme hakları yoktur.

Ancak bir kimse içtihat seviyesine çıkmışsa o artık (kamusal olmayan, icrasını İslam devletinin üstlenmeyeceği hususlarda) kendi içtihadıyla amel edebilir. (İçtihad ile kişisel re'yi ayırmaktan bile aciz bir sürü kişi kendisini müçtehid zannedebiliyor, o da ayrı mesele.)

TARİHSELCİ GÜNCELLEMECİLİĞİN "RUH"U: İBAHÎLİK

Tarihselcilik hurafesinin yeni bir şey olmadığını, en önce **İngilizler**'in etkisi altındaki **Hindistan** ve **Mısır**'da ortaya çıktığını biliyoruz.

Aynı şekilde **Rusya**'nın etkisi altındaki iç Asya beldelerinde de (Musa Carullah gibi) "yenilikçi/ceditçi" tiplerin türediği biliniyor.

Osmanlı'da ise, meydan boş olmadığı, gerçek ulemanın eli kolu devlet tarafından bağlanmadığı, baskı altına alınmadıkları ve yenilikçilerin önüne imkân halıları serilmediği için, böylesi arayışlar sergileyen tipler sivrilemediler.

Onların türemesine uygun bataklığın oluşması için öncelikle medreselerin ve onları destekleyen vakıfların kapatılması, güçlü âlimlerin yetişmesine imkân veren kurumsal yapıların köküne kibrit suyu dökülmesi, kalan son ulemanın da ellerine bukağı vurulması, ağızlarının bantlanması, ayaklarına karpuz büyüklüğünde demir gülleler takılması gerekiyordu.

İşte ancak ondan sonradır ki, Osmanlı mehterinin afakı inleten haşmetli enstrümanlarının susturulduğu boğucu sessizlik ortamında, kaşar **Yaşar Nuri** ve **Mustafa Yoztürk** gibi çapsız klarnetçi ve darbukacıların gülünç zımbırtılarının sesinin duyulmasına imkân veren bir boşluk meydana getirilebildi.

Şimdi birtakım soytarılar bu boşluğu gönüllerince tepe tepe kullanıyor, yurt sathında tepiniyorlar.

Öyle ki, Nasrettin Hoca'nın taşların bağlanması, köpeklerin salıverilmesi fıkrasını hatırlatacak şekilde, İslam'ın ulemadan istediği gerçek "bağımsızlık" tavrını (devletçilik yapmamak, iktidar sahiplerine karşı dalkavukluk sergilememek,

meddahlığa yeltenmemek, onların önünde eğilmemek, gerektiğinde uyarmak, kâfirlere meyletmemek, Kitap ve Sünnet ne diyorsa onu dillendirmek, hakkı söyleme konusunda insanların kınamasını veya övgüsünü dikkate almamak gibi tutumları) sergileyenler, bugün bile devletlulara doğrudan ya da dolaylı baskılarına maruz kalmakta, "**İslam'ın hükümlerinin güncellenmesi gerekir. 14 yüzyıl öncesinin hükümleri bugün uygulanamaz. O hükümler bin 400 yıl öncesinde kaldı**" diyebilen **zalim** yöneticilerin baskısıyla yüzleşmek zorunda kalmaktadırlar.

Buna karşılık, İsveçli gâvurun ***Kur'an*** yakmasından farksız bir cinayeti işleyerek ***Kur'an***'ın tamamının Allah kelamı olamayacağını söyleyebilen **Mustafa Yoztürk** gibi tipler açıkça ve dolaylı biçimde desteklenmekte, hatta zırvaları yüzünden tepki aldıklarında üzülmesinler diye Ankara'daki ihtişamlı binalardan onlara telefon edilip teselli edilebilmektedirler.

Evet, tarihselcilik unvanlı zırvaların seslendirilmesi Hindistan'da başladı, fakat orada güçlü âlimler mevcut olduğu için hakettikleri cevabı hemen aldılar.

Onlara cevap verenlerden merhum Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında şöyle diyordu:

> İnsanlardan bazıları şer'î hükümler içün kendi yanlarından **ilel-i ğâiyye** [gaye durumundaki nedenler; makasıdın/maksatların/amaçların neden teşkil etmesi] uydurmakta, sonra da hükümlerin var olup olmaması hususunda o [kendi kafalarından belirlerdikleri] illetlere [nedenlere] dayandıklarını zannetmektedirler.
>
> O yüzden bu iddiâ gereğince hakkında **nass** [anlamı açık ayet ve hadis] gelmiş olan **hüküm**lerde tasarruflarda bulunmaktadırlar. Öyle ki, insanlardan bazısından abdestin **gaye**sinin **temizlik** olduğunu işittik. Bu gayenin abdest

almadan da hâsıl olacağını, bu yüzden abdest almaya asla hâcet kalmayacağını zannetmişler ve **abdestsiz namaz** kılmaya başlamışlardır.

Bazıları da namazı, ondaki **maksadı ahlâkı güzelleştirmek** olarak **sebep**lendirmelerinden [ve kendilerinin zaten temiz kalpli ve güzel ahlâklı olduklarını düşünmelerinden] dolayı terk etmişlerdir.

Oruç, zekât ve hac emirlerinin çoğunda işte böyle değiştirmeler yapmışlar ve tasarruflarda bulunmuşlardır.

Yine fâiz ve tasvir/resim yapmak ve fotoğraf çekmek gibi yasaklarda aynı şekilde (zaruret ölçüsünü aşan) değiştirmeler ve tasarruflarda bulunmuşlar, Şerîat'ın tamamını iptal etmişlerdir.

Peki bu yeni yaklaşımın fıkhî-itikadî hükmü nedir?

Merhum Tehanevî, yukarıdaki sözlerinin hemen akabinde bu soruya cevap olacak bir cümle kurmuş bulunuyor:

Bu, açık bir **dinden çıkış**tır.

Üstelik bu iddiânın [mantık ilmi çerçevesindeki akıl yürütüşe temel olan] mukaddimelerinin [öncül durumundaki iddiaların/varsayımların] tamamı **bâtıl** olup, onlara dâir hiçbir delîl mevcûd değildir.

Bu **hüküm**lerden birçoğunun meşrû [şeriat hükmü] kılınmasının sırf **taabbud** [kulluk] olma imkânı yok mudur? Bunların emre uymak ve mükellefin **imtihan** edilmesi ve s**ınanması**ndan başka hiçbir **gaye**sinin bulunmaması mümkün değil midir?!

Evet, merhum Tehanevî "Bu, açık bir **dinden çıkış**tır" diyerek bu adamları **tekfir** etmektedir.

Tekfir etmekte, yani dinden çıkarak kâfir olduklarını söylemektedir.

Bunu söyleyen zat ne **Selefî** gruptan, ne de **Vehhabî**..

Yüzlerce cilt kitap yazmış meşhur bir **Hanefî-Matüridî** âlimi..

Ömrü İslamî ilimleri okutmakla geçmiş bir medrese hocası, bir **müderris**..

Aynı zamanda **Nakşbendî** tarikatı şeyhi..

Merhum, eleştirilerini şöyle sürdürüyor:

> Sonra, onların yanında [ellerinde], şer'î hükümleri bağlamış oldukları bu **illet**lerin sadece şu kasdedilen **gaye**ler oldukları, onlardan **başka illetlerin ve gayelerin** bulunmadıklarına dâir hiçbir delîl yoktur.
>
> Mümkündür ki, onların gayeleri, hükümlere âit türlü sûretlere terettüb eden husûsî eserler (etkenler) olabilir. Nitekim [şunun gibi ki] ilaçların bazısı [farklı] hâsselere tesîr edicidir [bilinen ve bilinmeyen başka etkileri vardır].
>
> Sonra mümkündür ki, (şer'î bir hüküm içün) **idrâk ve anlayışları çerçevesinde** bir adam bir illet, başkası da başka bir illet getirir. O hâlde birisinin diğerine üstün kılınmasının [ve tercih edilmesinin] **sebeb**i nedir? O takdîrde **"İki şey çeliştiğinde** [birbirlerini yok edecek şekilde zıt olduklarında ikisi de**] düşerler" kâidesi**nce iki **illet** de düşer [Eksi, artıyı götürür, ortada bir şey kalmaz.]. **İkisinin de** [kesin illet olmaktan çıkıp] **düşmesiyle, *hükümlerin aslı*** [illetlerin iptaliyle birlikte] **ortadan kalkar.** Bir dini kendisine din edinen akıllı bir kimse hiç bunu söyler mi?!

Mesela bir kimse abdestin hikmet ve maksadının temizlik olduğunu ileri sürerken bir başkası asıl maksadın suyun vücuda temasıyla insanda bir dinçlik ve uyanıklık halinin oluşması olduğunu iddia edebilir. Sonra da böylesi kişiler hem temiz hem de dinç olduklarını düşünerek abdest almalarının gerekmediği sonucuna varabilirler.

Merhum Tehanevî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Bu yanlışın doğurduğu [başka] yanlışlardan birisi de şudur: İnsanlardan bazısı bu illetleri … fer'î [amelle, uygulamayla ilgili] hükümlerin isbâtı [ortaya konulması] için zikrederler. Bunda büyük bir zarar vardır. Çünkü bu **illet**ler **takdîrî**dirler [itibarîdir, kesinlik taşımaz, zanna dayanır]. Bu yüzden bunlardan birinde en küçük bir karışıklık ve şüphe vâki olursa, **hükmün aslı** bozulur. Bu da şer'î hükümlerin iptali için muhâlif olan kimselere geniş bir sahanın açılmasıdır.
>
> Açık olan şeylerdendir ki, şer'î hükümler **ilâhî kanun**lardan ibârettirler. Kanunların ise [uyma hususunda] **hikmetleri ve sırları** araştırılmaz.

Nitekem, beşerin kendi kafasının ürünü olan laik kanunlara bile, gaye ve hikmetleri anlaşıldığı için değil, salt kanun oldukları için itaat edilir.

Merhumu dinlemeye devam edelim:

> Hiç kimsenin şu [ilahî] kanunları kaldırıp başka bir kanunu getirmek, yâhud onları değiştirmek, veyâhud da onları iddiâ edilen şu **sırlar ve illetler**in temeli üzerine bırakmak [başka sır, hikmet ve maksatlarının bulunmadığını iddia etmek] serbestîsi yoktur. Zîrâ bu serbestî [hak] sadece **Şerîat'i koyan**a [Allahu Teala'ya] âittir.

Mesela, Türkiye'de **kanun yapma yetkisi** TBMM'ye, Meclis'e aittir. Herhangi bir şahıs "Kanunun gözettiği **gaye** için şöylesi daha uygundur" diyerek farklı davranamaz, kendiliğinden farklı bir kanun/kural ihdas edemez. Ederse "**yetki gasbı**" içine girip kendisini TBMM konumuna çıkarmış olur.

Bu da "hükümeti ve devleti tanımama" olması itibariyle devlete karşı işlenmiş bir suç kabul edilir.

Böylelerine "**Devlet, şerik kabul etmez. Paralel devlet** olmaya kalkışmanız affedilmez bir suçtur, vatana ihanettir" denilir. Analarından emdikleri süt burunlarından fitil fitil getirilir.

Nitekim **FETÖ**'cü denilen kitleye, bunu bile yapmadıkları, sadece kendi aralarında (ucu yurtdışına uzanan) paralel bir emir-komuta zinciri oluşturdukları için ihanet damgası vuruldu. Öyle ki, birçok kişinin bu şekilde "**kanun ve devlet tanımaz**" olduğu sabit olmasa bile, FETÖ'cülerle bir şekilde bir bağlantısının bulunması (iltisaklı olması, mesela telefonunda bylock programının bulunması, veya parasını Bank Asya'da tutmuş olması) "**devletçilik tekfiri**"ne tabi tutulması için yeterli oldu.

*

Bu noktada akla, içtihat sırasında illetlerin aranması (tahkîk-i menat) konusu gelebilir.

Merhum Tehanevî bu konuda şunları söylüyor:

> **Müctehidler**in bazı hükümleri **belli temel sebeplere** bağlamasına da hiç kimse aldanmasın.
>
> Çünki **hükm**ün, **hakkında susulan [*Kur'an* ve Sünnet'te hükmü belirtilmeyen] meseleler**e de geçirilmesine ihtiyâc vardı. Üstelik onlar [müctehidler] **ilimde mütehassıs ve mâhir** kimselerdi. [Yine de tespitleri

> zannî kalmakta, kesinlik kazanmamaktadır, içtihat farklılıklarının nedeni budur].
>
> Ancak bizim mevzumuza gelince burada iki iş de mevcûd değildir.

Yani, birincisi, Allahu Teala'nın hikmetsiz ve boş emir vermeyeceğine iman etmişsen, tutup kendi yarım aklınla hikmet ve maksat icat etmene gerek yoktur. Yeni bir hüküm aramıyoruz ki hikmeti illa da arayıp bulmaya ihtiyacımız olsun.

Eğer işin hikmetini tam olarak anlayacak olsaydın, ve sende isabetli hüküm verme melekesi bulunsaydı, zaten dönüp dolaşıp tekrar Allahu Teala'nın vermiş olduğu emir noktasına gelecektin.

İkinci olarak, sen tarihselci bir sığır olduğun için, zaten bu emirlerin hikmetini ve maksadını tam anlamayı sağlayacak kafa da, hüküm vermeni sağlayacak ehliyet de sende mevcut değildir.

*

Merhum Tehanevî'nin konuşmasını yayına hazırlayan zat şöyle bir not düşmüş:

> Şurası bilinen bir şeydir ki, meselelerin cüz'îyâtında [ayrıntı ve parçalarında] hükmün **hakîkî illet**inin bilinmesi, menâtının [dayanağının] ayıklanması ve hakîkatinin ortaya konması, (zor ve) **tehlikeli** bir iştir. Ancak **fıkıh ilminde derinleşmek ve İslâmî ilimlerde iyice zirvelere yükselmek**le hâsıl olabilir.
> …
>
> Sonra bu makamda insanlar arasında yayılan bir husûsa dikkatli ve uyanık bir şekilde yaklaşmak lâzımdır ki, o da hükmün, **hikmet** değil de, ancak **illet** üzerine deverân etmesidir. Bu iş âlimler ve ilimde kökleşmiş kimseler için açıktır ve îzâha muhtâc değildir. Velâkin bugün insanlardan

birçoğu **illet ile hikmet arasındaki farkı** anlayamamaktadırlar. Ve kendilerince iddiâ edilen **hikmet**in yok olmasıyla **hüküm**lerin de değişmesini beklemektedirler. …

(Mesela) Hepimiz bugün müşâhede etmekteyiz ki, hükümet (devlet), caddelerin kesiştiği yerlere elektrikli işâretler [**trafik lambaları**] koymuş olup, bir süre **kırmızı**, bir süre de **yeşil** yanmaktadır. Sokakta yâhut caddede seyreden araçların hepsine, şu elektrikli lambalarda **kırmızı** gördükleri zaman durmaları, **yeşil** gördükleri zaman da hareket etmeleri emredilmiştir.

(Bu örnekteki hikmet ve illet farkına gelelim.) Arabaları durdurmaktaki **hikmet,** çarpışmalardan onları korumaktır. Ancak hükmün **illet**i lambadaki rengin kırmızı olmasıdır. O hâlde **[yolda] durmanın hükmü hikmetiyle değil, sadece ve sadece illetiyle beraber deverân etmektedir.** İşte bundan dolayı meselâ bir araba gelse ve durma işâreti olan kırmızı lambanın yandığını (illetin oluştuğunu) görse, her ne kadar orada herhangi bir çarpışma tehlikesi bulunmasa da [yani **hikmet** mevcut olmasa da] durması, hareketine son vermesi mutlaka gereklidir.

Arabanın şoförünün de *"Durma hükmü sadece kazaların önlenmesi içindir (hikmeti budur); **çarpışma tehlikesinin olmadığı [hikmetin bulunmadığı] yerde**, kırmızı ışığın (illetin) bulunmasına rağmen, oradan geçmek bize serbest olmalıdır"* diye düşünmesi, doğru değildir.

Öyleyse bu misâldeki **durmanın hükmü,** şu husûsî sûretteki **hikmetin ortadan kalkmasına rağmen,** yine de devam eder, hükümde değişiklik olmaz. Çünki **illet**i --ki o kırmızı ışıktır-- devâm etmektedir. **Hüküm ancak illetin değişmesiyle [kanun koyucunun yeni bir kanun çıkarıp başka bir illet belirlemesiyle] değişir [hikmetin ortadan kalktığının düşünülmesiyle**

> **değil]**. İşte bu sebeple meselâ kanun değişse ve kırmızı ışık yola devam etmenin câizliği için olsa, yeşil ışık da harekete son verip durmak için olsa, o zaman **hüküm tersine döner**. Çünkü illet değişmiştir.
>
> İşte **şer'î** hükümler, sırf insanlardan bir adamın, yâhut birtakım adamların, o **hüküm** için husûsî bir sûrette **illet** olduğunu iddiâ ettikleri **maslahatı** yâhud **hikmeti** [o şer'î hükümlerde] görmemesiyle değişmezler.

Yani böylesi akılsızlar, hikmet (maksat, maslahat) ile illeti ayıramamakta, fıkıh usulünü (İslam hukuku metodolojisini) hiç mi hiç bilmemektedirler.

Bir hükmün illetini ancak şârî'nin (şeriat koyucunun, yasa yapıcı makamın) belirleyebileceğini anlayamamaktadırlar. Böylece, hikmeti anlamaları durumunda (Ki bu kendilerinin zannı) hükümleri (kanunları) istedikleri gibi değiştirebileceklerini, **güncelleme** yapabileceklerini ileri sürme hadsizliği sergilemektedirler.

Oysa, insanlar emrin hikmetini doğru tespit etseler ve bazen o emrin ifası sırasında hikmetin ortaya çıkmadığını (trafik lambası örneğinde olduğu gibi) görseler bile, yine de o emre uymak zorundadırlar.

Bu nokta laik devletler açısından "devletin otoritesinin tanınması" ve kamu düzeninin sağlanması bağlamında önem taşır.

Din söz konusu olduğunda ise bu gibi hususların yanı sıra Allahu Teala'ya isyan etmeme, günah işlememe hassasiyeti devreye girer.

Bir şahıs böylesi durumlarda kendi kafasına göre hüküm verirse heva ve hevesine uymuş, Allahu Teala'ya isyan etmiş olur.

Üstelik Allahu Teala kullarını, “hikmet”lerin varlığı ve yokluğu (ya da anlaşılıp anlaşılmaması) ile de imtihan edebilir.

Bir insan meseleyi böyle salt **maslahat/mefsedet** ve **makasıd (maksatlar)** ya da **hikmet** eksenli olarak ele alırsa, hem hiçbir emri yerine getirmemek, hem de (içki, kumar, faiz, zina gibi) her yasağı çiğnemek için bir bahane bulmakta çok fazla zorlanmaz.

*

Tarihselcilik usulsüzlüğünün ve güncellemecilik omurgasızlık, ilkesizlik, enaniyet, nefsaniyet, hazcılık, pragmatizm, kıblesizlik ve kaypaklığının insanları getireceği nokta da işte burasıdır.

Güncellemeci tarihselciliğin varacağı son durak **ibahîlik**ten (herşeyi helal, caiz ve mübah görmekten) ibarettir.

Siz bu **tarihselci ve güncellemeciler**in “Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem döneminde şu şu hususlardaki serbestî caiz görülüyordu, ama bugünün bozuk ve karışık şartlarında, fitne fesat ortamında bunun hükmü değişiyor olabilir, birtakım mahzurlar var gibi görünüyor, dolayısıyla bundan sakınılması iyi olur, ihtiyat iyidir, **makasıd ve hikmet** bunu gerektiriyor” dediklerine şahit oldunuz mu?!

Bunların otobanı tek yönlü işliyor, gidiş-geliş diye iki yön yok.. Sadece gidiş var.

Tek istikamet **ibahîlik**..

KENDİNİ GÜNCELLE, İSLAM'I DEĞİL!

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında sadece bildiğimiz türden modernist tarihselcilerin iddialarını değil, (***Mecelle***'de de yer alan) **"Ezmanın tagayyürü ile ahkâmın tagayyürü inkâr olunamaz"** şeklindeki düşünceyi de konu edinmektedir.

Mecelle'de bu ifadeyle neyin kastedildiği şârihler tarafından açıklanmış bulunuyor. Önceki yazılardan birinde bu konuya değinmiştik. Buradan güncellemecilere istedikleri türden bir "ekmek" maalmemnuniye çıkmıyor.

Merhum Tehanevî'nin konuyla ilgili sözleri şöyle:

> "(Bazıları) İnsanlar arası muâmelelerle alâkalı olan şerî hükümlerin her bir zamanda değiştirilebileceğini zannetmektedirler….
>
> "Bunlar, [şöyle düşünmektedirler:] *"**Maslahat** ve **zamanın değişmesiyle hükümlerin değişmesi** İslâm'ın itibâr ettiği bir şeydir. İşte bundan dolayı şerîatlardan birçoğunda nesh [hükümlerin kaldırılıp değiştirilmesi] meydana gelmiştir. Meselâ Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin şerîatıyla, Îsâ aleyhisselâm efendimizin şerîatında Allah'ın kanun olarak koyduğu birçok hükümler nesh olmuş, yani birçok hükümler kaldırılmıştır. Bu, ancak **zamanın değişmesi**yle, (yani) **maslahatların değişmesi** sebebiyledir. Bununla beraber Îsâ aleyhisselâm efendimizle, Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem efendimiz arasındaki ara 600 seneyi aşmamaktadır. Şu anda ise Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin üzerinde bu müddetin iki katı, hatta daha fazlası geçmiştir. Öyleyse bu kadar uzun bir zamandan sonra maslahatlar nasıl değişemez?!"*

> “Böyle diyerek, **ebedî** olan şer’î hükümlere itirâz etmektedirler."

Merhum Tehanevî onların iddialarını bu şekilde mükemmelen özetledikten sonra şöyle cevap vermektedir:

> “Cevâp: Kanunları yapan [şayet] kâmil, son derece bir hikmet sâhibi zât ise ve [gelecek ve sonradan ortaya çıkacak şeyler dâhil olmak üzere] gaybı bilen biriyse, kıyâmete kadar devam edecek olan zamanların maslahatlarının tamamını içine alacak umûmî kanunları yapmak, onun için mümkündür.”

İşte bu noktada **tarihselciler** ve benzerleri Allahu Teala’ya cehalet isnat etmektedirler.

Onlara göre Allahu Teala geleceği bilmez. **Abdülaziz Bayındır** (Hayındır daha çok yakışıyor) gibilerin böye dedikleri biliniyor.

Geleceği bilmeyince, geleceğin şartlarına göre hüküm indirmiş de olamaz.

Böylece, Allahu Teala’yı tanıyıp bilememiş oldukları ortaya çıkmaktadır. Marifetullahtan nasipsiz bu kişilerin Allahu Teala hakkındaki bu itikatları **küfür**dür.

Kur’an’ı hiç mi hiç anlamamış oldukları da buradan anlaşılmaktadır.

*

Akıllarını kullanamadıkları için, bunlara ***Kur’an***’dan delil getirildiği zaman içlerinden bazıları şöyle demektedirler: Allah geleceği yazdıysa bilir, yazmadıysa bilmez.

Kehf Suresi’ni galiba hiç okumamışlar, ya da ***Kur'an***'ı, ondan hiçbir şey anlamadan, zihinlerini hiç yormadan, düşünme zahmetine hiç katlanmadan okumayı çok iyi başarıyorlar.

Kehf Suresi'nde, Allah katından kendisine ilim (**ilm-i ledün**) verilmiş olan bir zatın, bir erkek çocuğu durup dururken öldürdüğü, ve buna itiraz eden Hz. Musa a.s.'a, gerekçe olarak, büyüyünce azgın kâfirlerden olacağını, bunun da mümin anne ve babası için iyi olmayacağını söylediği aktarılmaktadır.

İmdi bu olayda Allahu Teala geleceği (çocuğun azgın bir kâfir olacağını, ve ebeveynini saptıracağını) yazmış olsaydı, bu durum gerçekleşirdi. Gerçekleşmediğine göre, yazmamış.. Fakat yazmadığı halde biliyor, ve Musa a.s.'ın yoldaşlık ettiği zata bunu bildiriyor.

Bir başka örnek: Allahu Teala, Hz. Nuh a.s.'a artık kavminden (o güne kadar iman edenler dışında) hiç kimsenin iman etmeyeceğini bildirmişti. İmdi, Allahu Teala bunu yazdıysa, onların kâfir olarak kalacak olmaları kendisinin böyle yazmasından kaynaklanıyorduysa, ve kâfir kalacaklarını salt kendisi böyle yazdığı için biliyorduysa, bu takdirde o kişileri zorla kâfir yapmış demektir. Bu da Allahu Teala'nın haşa zalim olması anlamına gelir. Çünkü onlar, ahirette ellerinde olmayan birşeyden dolayı cezalandırılmış oluyorlar.

Halbuki Allahu Teala, geleceği, yazdığı için değil, ister yazsın ister yazmasın her halükârda bilir. Geleceği bilmesine bu şekilde kayıt ve şart getirilemez.

Ve Allahu Teala zalim de değildir. Zalim olan insanlardır, kendi nefislerine zulmederler.

Tarihselcilerin mantık sefaleti bu örneklerden anlaşılabilir.

Şahsen tarihselci taifeden kafası çalışan ve mantıklı düşünebilen birine şimdiye kadar rastlamadım.

Ancak, her çağda insanların çoğunluğu batıla meyletmekte olageldikleri için bunlar kolayca müşteri bulabiliyorlar.

Tencereler yuvarlanır kendilerine uyan kapakları bulurlar.

*

Konuya dönersek, şer'i hükümlerin zaman içinde değişeceğini düşünenler, aslında Allahu Teala'ya cehalet isnat etmekte, O'nu kemal sıfatlarıyla muttasıf kabul etmemektedirler.

İlk düğme yanlış iliklenince, Allah'a iman sorunlu olunca, gerisi de öyle gidiyor.

Merhum Tehanevî yukarıya aldığımız sözlerini şöyle sürdürmektedir:

> "Eğer bir kimseye bu husûs karışık ve içinden çıkılmaz hâle gelir ve *"Bizim Şerîat'la amel ettiğimiz zaman şiddetli bir* ***darlığa*** *düştüğümüz müşâhede edilen şeylerdendir. Bu da şu hükümlerin* ***bu zamana münâsip düşmediklerini*** *göstermektedir"* derse, biz buna şöyle deriz:
>
> "Bu hükümlerin zor olduğu ancak insanların tamamı onlarla amel etmeye teşebbüs edip de sonra da zorluğa düştükleri zaman sâbit olabilir.
>
> "Bunu da hiçbir kimse isbât edemez. Hâlbuki [mevcut] zorluk için gerçek[ten var] olan bir sebeb şudur: Şerîat'ın hükümleriyle amel edenlerin, amel etmeyenlere oranı cidden çok azdır. Bu azlık [yüzünden] her ne zaman ahkâm-ı şer'îyeyle bir [devlet, toplum veya bireyler tarafından] amel edilirse yeryüzünün sakinlerinin çoğunluğu ona ters düşmekte ve karşı çıkmaktadırlar. Yâhut da onunla amel etmemektedirler. Tabiatıyla [Şeriat'i uygulamak isteyenler için böylece] zorluk ve daralma vâki olmaktadır. İşte bu yüzden zorluğun sebebi bu hükümlerin **kendi içlerinde problemli** olmaları değil,

ancak, içinde yaşadığımız şu ortamdır [kâfir ve münafıkların itirazı, baskısı ve zorbalığıdır].

"Nitekim bir doktor hastaya on ilaç anlatır, [bazen] onlardan hiçbirisi yakınında [yaşadığı beldede] bulunmaz. Öyleyse zorluk, bu vasıftan [ilacın kendisinden kaynaklanan zorluktan] dolayı değil, o köyün tüccarlarının kusuru [ilacı temin etme konusundaki ihmali] sebebiyledir.

"Bazen de olur ki, şer'î bir hükümde herhangi bir zorluk bulunmaz, ancak kişi, âcil şahsî maslahatına [çoğu zaman heva ve hevesine, nefsanî arzularına] bir zarar geleceği [endişesi]nden dolayı bu işi müşkil zanneder. Şunda hiçbir şübhe yoktur ki, umûmun maslahatlarının şahsî/kişisel maslahatlara tercîh edilmesi daha lâyık olandır.

"Hangi kanun vardır ki, umûmun maslahatlarını gözetmekten dolayı, bu gibi şahsî zararlar [dezavantajlar] kendisinde bulunmasın."

Mesela askerlik olayı pekçok genç için sıkıntılıdır. Fakat bunda toplumun maslahatı bulunduğu için vatandaşlardan bu, zorluğuna rağmen, talep edilir.

Kimse, "Bu kadar insanı askerlikle uğraştırmaya ne lüzum var, hani ne zaman savaş çıktı?! Üretim yaşındaki gençleri, dinamik nüfusu tüketici yapıyorsunuz, topluma yük oluyorlar" da demez.

*

Hükümleri güncelleme, değiştirme ve yenileme meraklısı tipler, o hükümleri değil, kendilerini değiştirmeli, yenilemelidirler.

Kendilerini güncellemelidirler.

Çok akıllılarsa, bu akıllarını Allahu Teala'nın haşa hatalarını düzeltmek için değil de, fen bilimleri, sanayi ve teknoloji alanında gâvurları geçmek için kullanmaları tavsiye olunur.

DEVLETTE DEVAMLILIK ESAS DA, ŞERİAT'TE DEĞİL Mİ?!

Bir devlet başkanını düşünelim..

Emri altındakilere **devlet başkanı sıfatıyla** yasal bir emir verdiğinde, onlar bunu yapmak zorundadırlar.

Aynı şekilde bütün vatandaşları ilgilendiren bir kanun çıkardığında veya kararname yayınladığında da bu herkesi bağlar.

Ama aynı devlet başkanı vatandaşlardan birinin işyerine gidip "Niye bu işi yapıyorsun, bu işi bırak, başka iş yap!" diye akıl verdiğinde o, bunu yapmak zorunda değildir.

İsterse saygı duyduğu veya "Bu işin içinde bir iş olabilir" diye düşündüğü için yapabilir. Veya kulak ardı eder.

Buradaki serbestlikten hareketle vatandaşların devlet başkanının hiçbir emrine itaat etmekle yükümlü olmadıkları sonucuna varılamaz.

Yetkili olduğu konularda devlet başkanı sıfatıyla verdiği emirler herkesi bağlar.

Kendisi **başka bir emir** vermediği veya başka biri onun yerine geçip **yeni devlet başkanı** olarak başka bir emir vermediği sürece onlar yürürlükte kalır.

O yüzden birçoklarının "**Devlette devamlılık/süreklilik esastır**" dediklerine şahit olunmaktadır.

*

Şeriat'te de devamlılık esastır.

Yukarıda anlattığımız olguya benzer şekilde, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bazı emirleri ve sözleri peygamberlik vazifesi kapsamında söylenmişken, bazıları peygamberlik göreviyle ilgisizdir.

Said Ramazan el-Bûtî'nin şu ifadeleri meselenin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir:

> Resulullah s.a.v, [Bedir Savaşı'nda] konakladığı yerin durumu hakkında Habbab bin Münzir ile arasında geçen konuşma (gördüğüm gibi, o isnadı sahih bir hadîstir) bize gösteriyor ki, **Resulullah'ın tasarruflarının hepsi teşrî [kanun koyma, şer'î hüküm koyma] nev'inden değildir**. Aksine Resulullah da birçok zamanlarda herkesin düşündüğü gibi düşünen, akıl yürüten bir beşer olması hasebiyle, birtakım tasarruflarda bulunur. Şüphesiz ki, biz bu gibi tasarruflarında ona uymakla yükümlü değiliz. Bu savaşta kendisinin seçtiği yere konaklaması da bu tür bir tasarruftur…. Resulullah'ın [bu tür] **siyaset-i şer'iyye** grubuna giren tasarrufları çoktur. Resulullah'ın yaptığı bu tasarruflar kendisinin Allah'tan aldıklarını tebliğ eden **bir peygamber olması cihetinden değil de, imam ve devlet başkanı olması yönündendir**. Onun askerî tedbirleri, [Uyeyne ve Akra' gibi, kavimleri tarafından sözleri dinlenen kabile reislerine] **bağış ve ihsanları** da çoktur. Bu konunun, enine boyuna açıklamasını fukaha yapmıştır. Onları burada sayıp dökmeye imkân yoktur.
>
> (Said Ramazan el-Bûtî, ***Peygamber Efendimiz ve Hayat – Fıkhu's-Siyre***, çev. Ali Nar ve Orhan Aktepe, İstanbul: Millî Gazete, t.y., s. 243.)

Evet, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in savaşlarda komutan sıfatıyla takip ettiği strateji ve taktik, aldığı tedbirler, **şer'î** hüküm değildir.

Bunlar hakkında **karar** verdiğinde o sırada ona itaat vaciptir, fakat o strateji ve taktiğin, genel bir **şer'î emir** niteliği taşımadığı için, başka savaşlarda aynen taklit edilmesi gerekmez.

Bundan hareketle Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemin her emrinin ve sözünün böyle **tarihsel** olduğu, genel ve ebedî bir geçerliliğinin bulunmadığı söylenemez.

Tam aksine, **şer'î hüküm** olarak bildirdiği hususlar Kıyamet'e kadar geçerlidir.

Başka peygamber ve kitap gelmeyeceği için **ilelebet payidar** olacaklardır.

*

Tarihselciler işte bu noktada farklı iddialarla ortaya çıkıyorlar.

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında bu konuda şunları söylüyor:

> Onlar peygamberlik hükümlerini sadece âhiret işleriyle alâkalı olan şeyler olarak kabûl etmişler ve **dünya işleri**nin **peygamberlik**le hiçbir alâkasının olmadığını iddiâ etmişlerdir.
>
> Böylece kendilerini bu sahada din boyunduruğudan kurtulmuş kimseler yapmışlardır. Hâlbuki nasslar, bütün açıklığı ile bunu yalanlamaktadır.
>
> Allah teâlâ şöyle buyurmuştur: **"Ne mü'min bir erkek, ne de mü'mine bir kadın için Allah ve Resûlü bir şeyi hükmettiği zaman işlerinde hiçbir muhayyerlik hakkı yoktur."** (Ahzab, 33/36)
>
> Bu âyetin iniş sebebi, sadece ve sadece **dünyalık bir iş**tir [ahiretle ilgili bir konu değildir].

Hakkında meselenin karışık hâle geldiği [hurma ağaçlarını] **aşılama** hadîsine gelince, onda, re'y [kişisel görüş] ve meşveret [danışma] ile olan birşeyin kayıtlandırılması vardır.

Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem'in [karşılıklı görüş alışverişi ve danışma olmayıp da] **şer'an** [yasa koyma niteliğinde] verdiği hüküm [ictihad niteliği taşısa, yani son tahlilde zan bile olsa] böyle değildir [Ki peygamberlerin içtihadında hata olması durumunda mutlaka vahiyle düzeltilirler].

Merhum Tehanevî'nin konuşmasını yayına hazırlayan zat, hurma ağaçlarının aşılanması meselesinin anlaşılması için bir not eklemiş bulunuyor.

Şöyle:

Aşılama hadisi, Müslim rahimehullâhın ***Sahîh'***inde (4/1838) Hadîs No: 2362'de Hazreti Âişe radıyellâhu anhâdan yaptığı şu rivâyettir:

Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem aşı yapmakta olan bir topluluğa uğradı ve buyurdu: *"Yapmasanız elbette elverişli olur."* (Râvî şöyle) dedi: Bunun üzerine, kuruduğu zaman kabuk hâline gelen kalitesiz ekşi hurmalar meydana geldi. Sonra [Resulullah s.a.s.] onlara uğradı ve şöyle buyurdu: *"Hurma ağaçlarınıza ne oldu?"* Onlar da "Siz şöyle şöyle dediniz" dediler. O da; *"Siz dünyanızın işini daha iyi bilirsiniz"* buyurdu.

Bu hadîste anlatılmak istenen [şey] birçok insanlara karışık hâle geldi ve Nebî sallellâhu aleyhi ve selleme sadece hâlis **ibâdetler**le alâkalı husûslarda uymanın vâcib olduğunu, **muâmelât**ta (yani insanlar arası münâsebetlerde) -Allah korusun- uymanın vâcib olmadığını zannettiler.

Hâlbuki aleyhissalâtü vesselâm **her bir iş**te uyulmak ve itâat edilmek üzere gönderilmiştir. Bu işler ister **dünya**, ister **âhiret** işleri olsun. Çünki İslâm kâmil bir dindir. **İbâdetlerden, muâmelelerden, siyâsetten, iktisattan olan hayatın bütün kesimlerind**e O nun yönlendirmeleri ve irşâdları vardır.

Dinin devletten ayrılması [laiklik] ise **İslâm'la hiçbir alâkası olmayan** bir şeydir.

İş bunlara konu ancak Rasulullah aleyhissalâtü vesselâmın *"Dünyanızın işini siz daha iyi bilirsiniz"* sözü yüzünden karışık gelmiştir. Biz bu hadîs üzerinde bütün [rivayet] tarîkleriyle düşünecek olursak, onun **sahîh olan murâdı** açıkça ortaya çıkacaktır. İşte ben size hadîsi bütün uzunluğuyla naklediyorum:

Mûsâ İbnu Talha babasından şöyle dediğini rivâyet etti: Rasûlüllah sallellâhu aleyhi ve sellem ile ben, hurma ağaçlarının üzerindeki bir topluluğa uğradık. *"Bunlar ne yapıyorlar?"* buyurdu. Onlar da *"Hurmayı aşılıyorlar, erkeği dişiye koyuyorlar, böylece aşılama oluyor"* dediler. Bunun üzerine Resûlüllah sallellâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: *"**Zannetmem** bu bir şey kazandırsın."* (Râvî şöyle) dedi: Bu onlara haber verildi ve bu yüzden aşılamayı terk ettiler. Resûlüllah sallellâhu aleyhi ve selleme bu haber verilince şöyle buyurdu: *"Eğer bu onlara fayda verirse yapsınlar onu, ama şübhesiz ki ben sadece bir **zan**da bulundum. O bakımdan beni zandan dolayı sorgulayıp suçlamayınız. Lâkin ben size Allah'tan bir şey aktardığım zaman onu alınız. Şübhe yok ki, ben, Allah azze ve celle'ye karşı asla yalan söylemem."* (***Sahîh-i Müslim***, H: 2361)

Bu hadîsten Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin onlara **kesin bir emir** vermediğini, ancak, **sadece bir görüş** bildirdiğini anladık. Çünki o *"Zannetmem ki, bu bir şey kazandırsın"* buyurdu.

Bu vâkıayı Rafi İbnu Hadîc radıyellâhu anhu efendimiz [de] rivâyet etti: Onun ***Müslim***'deki rivâyetinde şöyle bir ifâde gelmiştir: *"Belki de siz böyle yapmazsanız sizin için daha hayırlı olur."* (Hadîs No:2362)

Müslim'deki Âişe ve Enes radıyellâhu anhumâ hadîsinde de şöyle gelmiştir: *"Siz yapmasaydınız elbette daha elverişli olurdu."*

İbnu Mâce rahimehullâh da ***Sünen***'inde (2471. hadîste) Âişe radıyellâhu anhâ seyyidemizden de rivâyet etmektedir ve onda şu ifâde bulunmaktadır: *"Yapmasaydınız, elbette daha elverişli olurdu."*

Bu rivâyetlerden Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin onları aşılamaktan **kesin bir şekilde yasaklamadığını**, ancak, bu husûstaki aşılamanın bir şey kazandırmayacağı, aksine bu işi yapmadan da ağacın meyve vermesinin mümkün olacağı **zann**ını ifâde etmiştir. Sahâbe radıyellâhu anhum [bunu emir zannedip, bu yoldaki] emrine uymanın **vâcib** olduğu zannıyla Onun görüşüyle amel edince şöyle buyurdu: *"Şübhesiz ki ben, ancak bir **zan**da bulundum. O hâlde beni zan sebebiyle hesaba çekip suçlamayınız; lâkin Allah teâlâdan size bir şey söylediğim zaman onu alınız."*

Bu manâyı Enes efendimiz şu sözüyle rivâyet etti: *"Siz, dünyanızın işini daha iyi bilirsiniz."* Âişe radıyellâhu anhâ da şu sözüyle rivâyet etti: *"Sizin dünya işlerinizden bir şey olursa, bu sizin işiniz, ancak, dininizin bir işi olursa, bu da bana âit bir meseledir."* (İbnu Mâce : 2471)

İkrime, Rafi İbnu Hadîc radıyellâhu anhudan şu sözüyle bir rivâyette bulunmuştur. *"Ben sadece bir beşerim. Size dininizden bir şey emrettiğim zaman onu alınız, ama [kişisel] reyimle bir şey emrettiğim zaman ben sadece bir beşerim."* İkrime [bu konuda] şöyle dedi: "Yâhut [Resulullah s.a.s.] buna benzer bir şey söyledi."

Bu rivâyet yolları ve rivâyetlerle Rasulullah aleyhissalâtü vesselâm efendimizin "Siz dünyanızı en iyi bilensiniz" sözünün ancak **hâlis tecrübe**ye dayanan işlerle alâkalı olduğu ve **Şerîat**in, hakkında **helâllik veya haramlık hükmünü vermediği**, aksine **mübâh yaptığı** meselelerle alâkalı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Aleyhissalâtü vesselâm efendimizin bu sözünden murâdı şudur: Bu işlerden birisi hakkında rey ve zannıyla **belki** de bu iş fayda verir, yâhud zarar verir demekle söylediği bir şeyin hükmü, teşrî [yasama, yasa koyma] hükmü değildir ki, ona [mutlaka] uymak lâzım gelsin. Çünkü (o) temelde (esas itibariyle) bir **emir** (ya da yasaklama) **değil**dir (Aşılama yapmayın diye açık bir emir söz konusu değil).

İmâm Nevevî rahimehullâh şöyle dedi: Âlimler şöyle söylemişlerdir; Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin **re'y** sözü, yani dünya ve maişet işinde **teşrî** [yasa yapma, Şeriat hükmü koyma] değil demektir. Ancak Rasulullah aleyhissalâtü vesselâm efendimizin **ictihâdiyle ve şer'an re'yi ile** olan bir şeyle amel etmek vâcibtir. [İctihad da son tahlilde **zan** ifade etmekte ve **kişisel re'y** durumunda bulunmakla birlikte teşrî anlamına geldiği ve emir niteliği taşıdığı için onunla amel vaciptir, yani farzdır.] Hurmanın aşılanması bu neviden değildir. … Bununla beraber İkrime re'y lafzını ancak "mânâyla rivâyet" olarak getirmiştir [Yani Resulullah'ın re'y (kişisel görüş) lafzını kullandığından emin değildir, sözünün o anlama geldiğini

düşünmektedir]. Çünki hadîsin sonunda "İkrime şöyle dedi: Veya [Resulullah s.a.s.] bunun gibi [bir ifade kullandı]" ifâdesi yer almaktadır. İşte bu yüzden Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin sözünü kesin olarak haber vermedi ["Veya bunun gibi" dedi]. Ulemâ şöyle demişlerdir: Bu söz bir [kesinlik içeren] haber [verme] değil, ancak bir **zan**dır. Nitekim bunu, bu rivâyetler de açıkladı. Şöyle dediler: Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin **dünya işlerindeki re'yi ve zannı** başkalarınınki gibidir. Bu gibi şeylerin vâki olması imkânsız değildir. Bunda [Resulullah s.a.s. için] hiçbir noksanlık da yoktur. Bunun sebebi himmetlerinin âhirete ve âhiret **marifetleri**ne taalluk etmesidir [Resulullah s.a.s.'in dünyevî sanatları bilmemesi bir kusur değildir, çünkü dikkatini bu konular üzerine yöneltmiyor]. (***Şerh-i Nevevî alâ Sahîh-i Müslim***, 2/264)

Bu bahsin hulâsası şudur: Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin "Siz dünyanızın işini daha iyi bilirsiniz" sözü ancak, helâlle, haramla ve kulların haklarıyla alâkası olmayan, hatta **sırf tecrübeye dayalı** --*topraktan alınan mahsûlü çoğaltma, tarla ve ziraat usulleri, arazinin temizlenmesi ve hazırlanması yolları, hangi hayvan başkalarından daha çok binilmeye elverişlidir, falancanın hastalığı için hangi ilaç daha elverişlidir, beden için en fâideli olan hangi şeydir ve benzeri*-- meseleler hakkındadır. Bütün bunlar **peygamberliğin tebliği ile alâkalı olmayan** şeylerdir. İşte bu yüzden Rasulullah aleyhissalâtü vesselâm efendimizin bu gibi işlerdeki sözleri **zann ve re'y** gibi olup, **teşrî [kanun koyma, Şeriat hükmü getirme]** değildir.

*

Daha önce başka bir yazımızda geçtiği gibi, bir hususun **şer'î hüküm** olmasının ölçütü, onunla ilgili bir **sevap vaadi**nin ya da **azap vaîdi**nin bulunmasıdır.

Kendisine sevap ve azap terettüb etmeyen şeyler şer'î hüküm kapsamına girmezler.

Söz konusu olayda da Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bir sevap veya günahtan söz etmiyor, salt yapılan işlemin (aşılamanın), o işlemden (aşılamadan) umulan faydayı verip vermeyeceğine dair tahminini söylüyor.

Bunu yapmayın diye **açık bir emir** de vermiyor.

Dolayısıyla mesele şer'î bir hüküm olma vasfına haiz değil.

Ama mesela **faiz, hırsızlık, zina, kumar, içki, cinayet vs.** gibi konularda gelen **nass**lar böyle değildir. Onlar hem **sübut** hem de **delalet** bakımından **kat'î**dirler, yasaklama ve azap vaîdi içermektedirler.

Bunlara ilişkin emirler **ilelebet geçerlilik** taşıyan **şer'î hüküm**lerdir. Tarihseldir denilerek görmezden gelinemezler.

Görmezden gelip inkâr edenler, yok sayanlar, tarihsel olmadıklarını, azabı yaşarken anlayacaklardır.

İSVEÇLİ GÂVUR KİTAB'IN SAYFALARINI, TARİHSELCİ İSE MESAJINI YAKMAYA ÇALIŞIYOR

Şeriat, Allahu Teala ile kulları arasındaki bir **ahid (antlaşma)** anlamına gelir.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "Ahid" maddesinde şu tanımlar yer alıyor:

> **Ahd**, masdar olarak, "bir şeyin yerine getirilmesini emretmek, tâlimat vermek; **söz vermek**" mânalarına geldiği gibi, isim olarak, "**emir, tâlimat, taahhüt, antlaşma, yükümlülük**, itimat veren söz" anlamlarına da gelir.

Taahhüd ve müteahhid, ahid kelimesiyle aynı kökten türemiştir.

Akid (sözleşme) kelimesi de benzer bir anlama sahip.. Nitekim ***Mecelle***'de akid kelimesi tanımlanırken "**taahhüd**" kelimesi kullanılmış bulunuyor (madde 103):

> "Tarafeynin *(iki tarafın)* bir hususu iltizam *(lazım/gerekli sayma)* ve **taahhüd** etmeleridir ki îcâb *(vacib/zorunlu kılma)* ve *(îcâb'ı)* kabul *(razı olup onaylama)* irtibatından ibarettir."

*

Evet, **Şeriat**, Allahu Teala ile kulları arasındaki bir **ahid (antlaşma)** ya da **akid (sözleşme)** anlamına gelir.

Dinin tamamlanması (Maide, 5/3) demek, sözleşmenin tamamlanıp mühürlenmesi ve imzalanması demektir.

Sözleşme (Şeriat) tamamlandığı için Allahu Teala **yeni emirler** vermez, **yeni yükümlülükler** getirmez.

Mesela namaz 10 vakit olarak yeniden düzenlenmez.

Zekât oranı kırkta bir'den onda bir'e çıkarılmaz.

Hac ömürde bir defa farz olmaktan çıkarılıp (ulaşımın kolaylaşması vs. gibi etkenlerden dolayı) 5-10 senede bir tekrarlanan bir farz ibadet haline getirilmez.

Oruç, obezite yayıldığı için senede bir ay yerine iki üç ay farz hale gelmez.

İslam'ın şartları beşken sekize, 10'a çıkarılmaz.

Emirler olduğu gibi kalır..

*

Allahu Teala nasıl emirlerde değişiklik yapmıyorsa, devletlerin yeni vergiler vs. ihdas etmeleri gibi yeni yükümlülükler getirmiyorsa, sözleşme maddelerini değiştirmiyorsa, kullar da sözleşme maddeleriyle (Şeriat hükümleriyle) oynayamazlar, dinlerini "**oyun ve eğlence**" edinemezler (En'âm, 6/70).

Sözleşmelerde iki tarafın da "**sözünde durma**sı" önem taşır, **ahde vefa** tek taraflı olmaz.

Mesela bir kira sözleşmesini düşünelim..

Kiraya veren, sözleşmeye riayet ediyor, şöyle **demiyor**: "Anlaşmaya göre ayda 10 bin lira ödeyecektiniz. Üç aydır ödemeyi bu miktarda yapıyorsunuz. Fakat ülkenin ekonomik durumu değişti, enflasyon canavarı paranın alım gücünü yiyor, o yüzden bu ay 15, gelecek ay 20 bin lira istiyorum, ondan sonraki ay ise 30 bin olacak, daha sonra da şartlara göre bir rakam söylerim."

Buna karşılık kiracı şöyle diyor: "Bu sözleşme maddeleri çok önemli değil yav, bunları o kadar kafaya takmayalım, bunlar **tarihsel** şeyler, gelip geçici. **Lafz**a takılmayalım, önemli olan sözleşmenin **ruh**u.. Duruma göre **güncelleme** yapmamız lazım. Ben bu ay 10 değil sekiz bin lira veririm, gelecek ay hiç ödeme yapmam, ondan sonraki ay ise para yerine sana zeytinyağı veririm. Çünkü ben zeytinyağı üreticisiyim, bende zeytinyağı bol. Sana nakit veremem, arabamı yenilemek için nakite ihtiyacım var. Hadi gene iyisin, para değer kaybeder, zeytinyağı kaybetmez, bu kıyağımı da unutma!"

Böyle birşey olabilir mi?!

Bunun anlamı sözleşme şartlarının çiğnenmesidir. Kiraya veren mahkemeye gider, ve sözleşmede belirtilen meblağ kiracıdan bir şekilde tahsil edilir. Ve böyle bir kiracı eninde sonunda kapının önüne konulur, tard edilip kovulur.

Kiraya veren **devlet**se, o zaman kiracıya "Sen kime maval okuyorsun, herkese lo lo da bize de mi lo lo, devlete de mi lo lo?!" derler.

Ya da kiraya veren **mafya**ysa, seyreyle sen gümbürtüyü..

Sözleşme sözleşmedir, iki tarafın da başta ne konuşulmuşsa ona riayet etmesi gerekir.

Allahu Teala şartlar değişti diye **yeni peygamber ve kitap** göndermiyor, **mükellefiyetlerde bir fazlalaştırma, artırma** yapmıyor, fakat bizim beyzadeler sözleşme şartlarını (Şeriat hükümlerini) kendi zevk ü sefa ve keyiflerine göre değiştiriyorlar.

İşte **dini oyun ve eğlence edinmek** budur.

Fakat nasıl elektrikle oyun oynamaya gelmezse bu da öyledir.. Hatta daha fazla öyledir. Çarpılırsın..

"O hâlde dinlerini bir oyun ve bir eğlence edinen ve dünya hayâtı kendilerini aldatan kimseleri bırak; hem onunla (o Kur'ân ile) nasîhat et ki, kimse kazandığı (günahlar) yüzünden helâke düşürülmesin; (Ki) ona Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir şefâatçi vardır. (Öyle ki) her tür fidyeyi fedâ edecek bile olsa, ondan alınmaz. İşte onlar, kazandıkları yüzünden helâke düşürülmüş kimselerdir. İnkâr etmekte olduklarından dolayı, onlar için kaynar sudan bir içecek ve elemli bir azab vardır." (En'âm, 6/70)

*

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "Ahid" maddesinde şu bilgiler veriliyor:

Ahd, masdar olarak, "bir şeyin yerine getirilmesini emretmek, tâlimat vermek; söz vermek" mânalarına geldiği gibi, isim olarak, "emir, tâlimat, taahhüt, antlaşma, yükümlülük, itimat veren söz" anlamlarına da gelir. ... İttifak hükümlerini (Tanrı ile İsrâiloğulları arasında yapılan ahdin hükümleri) ihtiva ettiği için, yahudi ve hıristiyan kutsal kitaplarına ***Ahd-i Atîk [Tevrat]*** ve ***Ahd-i Cedîd [İncil]*** denilmiş, ...

İslâmiyet'e göre **Allah, emirleri yoluyla ve peygamberleri vasıtasıyla insanlardan ahid almıştır.** Yahudi ve hıristiyanlardan alınan ahid de bunlar arasındadır. Allah, İsrâiloğulları'ndan, namaz kılıp zekât vereceklerine, peygamberlerine inanıp onları destekleyeceklerine ve Allah'a güzel takdimelerde bulunacaklarına (faizsiz borç vereceklerine; bk. el-Mâide 5/12), Allah'tan başkasına tapmayacaklarına, anaya babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere iyilik edeceklerine (bk. el-Bakara 2/83), birbirlerinin kanlarını dökmeyeceklerine, birbirlerini yurtlarından çıkarmayacaklarına (bk. el-Bakara 2/84-85) dair söz almıştır. Fakat onlar, Allah'a verdikleri sözü yerine getirmemiş, ahidlerini bozmuş ve bunu alışkanlık haline getirmişlerdir (bk. el-

> Bakara 2/100; el-Mâide 5/13). Mûsâ'ya karşı geldikleri için üzerlerine azap çökünce bunun kaldırılmasını istemişler, Mûsâ da onlara, Allah'a verdikleri sözü hatırlatmıştır (bk. Tâhâ 20/86). Çünkü yahudiler ne zaman Allah'a söz vermişlerse, içlerinden çoğu bu ahdi bozmuştur (bk. el-Bakara 2/100). Allah, hıristiyanlardan da ahidler almış, fakat onlar sözlerinin bir kısmını unutmuşlardır (bk. el-Mâide 5/14). Bütün önceki ümmetlerden ahid alınmış olmasına rağmen, Hz. Muhammed'den ümmeti adına bir ahid alınmamıştır. Ancak Peygamber'e baş eğip tâbi olanlar övülmüş, sözünden dönenlerse yerilmiştir (bk. el-Feth 48/10).

İkinci paragrafın ilk cümlesi ile son cümleleri çelişkili..

Son cümlede sözü edilen "**sözünden dönme**" olayı da, bir "**sözleşme" (söz** verme) olmadan mevzubahis olamaz..

Aynı maddede şunlar da söyleniyor:

> ... Bu ahid, genellikle emir veya tâlimat verme şeklinde açıklanmıştır. Yine Kur'an'da Allah'la kulları arasındaki bir ahidleşmeden de bahsedilmiş (bk. Yâsîn 36/60) ve Allah adına verilen ahdin bozulmaması istenmiştir (bk. en-Nahl 16/91). Allah'la yaptıkları muahedeye sadık kalanlara büyük mükâfat vaad edilmiş (bk. el-Feth 48/10), ahdini yerine getirmeyenler bozguncu olarak nitelendirilmiş (bk. el-Bakara 2/27) ve Allah'a karşı ahidlerini hiçe sayanların âhirette hiçbir nasip alamayacakları haber verilmiştir (bk. Âl-i İmrân 3/77). "Siz bana verdiğiniz ahde sadık kalın ki ben de size verdiğim ahdi ifa edeyim" (el-Bakara 2/40) meâlindeki âyet değişik şekillerde tefsir edilmiştir. Bir yoruma göre âyette geçen birinci ahid, Allah'ın kullarına olan emir, yasak ve tavsiyeleri, ikinci ahid ise Allah'ın kullarına vaad ettiği af ve mükâfatıdır. Diğer bir görüşe göre birinci ahid Allah'ın ahdi, yani kulları üzerindeki hakkı,

ikinci ahid de kulların rableri üzerindeki haklarıdır. ... Semavî dinler Allah'la kulları arasında var olduğuna inanılan bir ahidleşmeye dayanır. Hz. Peygamber dua ederken, "Allahım! Gücüm yettiği kadar ahdine ve vaadine sadakat gösteriyorum" (Buhârî, "Daʿavât", 16; Tirmizî, "Daʿavât", 15) der ve kendini O'na karşı daima sorumlu hissederdi. ...

Sûfîler, ilâhî ve beşerî ahidlere sadakati tasavvufun esası olarak görmüşlerdir. Hatta Bündâr b. Hüseyin'e göre, tasavvuf ahde vefadan ibarettir. Onlar, insanın, "Allah için şunu yapacağım" diye zihninden geçireceği bir fikrin bile bağlı kalınması gereken bir **ahid** olduğu görüşündedirler. Zihinden geçen şeylere **akid**, dille ifade edilenlere **ahid** denir; her ikisini de ahid bilip bağlı kalmak gerekir. Şeriat nasıl din ise ahde vefa da dindir. Allah'ın ahdine bağlılık göstermeyenler şeriatın âdâbına da riayet etmezler. ...

Kur'an'da iman, yalnızca zihnî bir inanma değil, bunun yanında kişinin dinî naslarla belirlenmiş olan esaslara uyacağına dair gönüllü bir **taahhüd**ü olarak değerlendirilmek suretiyle iman ile ahid arasında sıkı bir münasebet kurulmuştur. Böylece ***Kur'an***'a göre ahde vefa, iman ederek Allah ile ahidleşmiş ve bu suretle kendisini hür iradesiyle sadakat mükellefiyeti altına sokmuş olan müminin ahlâkî bir borcudur. Bu sebeple ***Kur'an*** ahdin önemi üzerinde ısrarla durmuştur. İster Allah'a ister insanlara karşı verilmiş olsun, her vaad ve ahid, yükümlülük için ehliyet şartlarını taşıyan bir insanı borçlu ve sorumlu kılar. İslâm ahlâkında bu sorumluluğun yerine getirilmesine **ahde vefâ** veya **ahde riayet** denir ki her iki tabir de ***Kur'an***'dan alınmıştır (bk. el-Bakara 2/177; el-Mü'minûn 23/8). "Sözünde durmak, verdiği sözlere bağlı kalmak, özü ve sözü doğru olmak" gibi anlamları içine alan ahde vefa veya kısaca **vefâ**, İslâm ahlâkının en önemli prensiplerinden biridir.

İLAHİYATBANK TOSUNCUĞU AKREDİTE TARİHSELCİLER

Tarihselci modernist ilahiyatçılar özellikle AKP iktidarı döneminde palazlanıp şımardılar.

Önceden bu tipler ancak CHP'den yüz bulabiliyorlardı (Misal Yaşar Nuri).

Akparti iktidarında ise CHP'ye mahkum olmaktan kurtuldular.. Öyle ki, bu iktidarın devr-i dilârâsında, onlar gibi düşünmeyenler, eski CHP ağzıyla söylenmiş "İslam'ın güncellenmesinin gerektiğini bilmeyecek kadar da a**ciz bunlar**. Siz İslam'ı **14 asır öncesi hükümleri** ile bugün uygulayamazsınız" şeklindeki sözlerle azar işitmeye başladılar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürkçü rejiminin artık CHP'ye ve CHP "ruh"una fazla ihtiyacı kalmamıştı, çünkü bütün partiler bir ölçüde CHP'lileşmişlerdi..

*

Bazıları (mesela kafayı başbakanlıkla bozmuş olan Akşener gibiler)
"**FETÖ** gitti **METÖ** geldi" diyorlar.

METÖ gelmedi, **MİTÖ** geldi..

Bunlar kimler mi?..

Oldukça kalabalıklar.. Mesela turfanda Atatürkçü, cübbesi kendisinden daha değerli **derin** Ehlî Sünnetçiler bunlardan..

Yine "Sünnet"siz sonradan görme Kemalist Mustafa İslamoğlu gibiler de bunlar arasında yer alıyor.

Devletçiliği neredeyse imanın yedinci şartı haline getiren lüks otomobilci, köşkçü, konakçı ve de kundakçı ("İtibardan tasarruf olmaz" diye düşünen) sarıklı şımartılmış **şovmenler**i de unutmamak gerekiyor..

Turpun büyüğü ise heybede: Laiklik hesabına Şeriat'ı tarihe gömen **tarihselciler**..

1970'li yıllarda Fethullah'a ve benzerlerine verilmiş olan derin ihale şimdi bu gruplara tahsis edilmiş durumda..

Yani **MİTÖ**'ye.. (M: Mustafa Kemalciliğin M'si; İ: İtibarın İ'si; T: Tarihselciliğin T'si; Ö: "Türk övün çalış güven"deki "övün"ün Ö'sü.)

Mesela, "güncellenmemiş aciz"ler "fırça" yerken **Mustafa Öztürk** adlı güncel yoz Türk'e iktidar kanadı açıkça destek vermişti..

İktidarın eski yandaşları da ona kucak açmış, ifsadâtına sadece akademide değil medyada da devam etsin diye ***Karar*** gazetesinde ona köşe tahsis etmişlerdi.

(Bu ana gövdeden kopan eski yandaşlar, iktidar partisinin türevleri; aslı ya da köküyle kayda değer bir farklılık göstermiyor. Aralarındaki kavga da özü itibariyle makam, mevki, yüksek maaş, imkân ve rant paylaşımı kavgasından ibaret.. Davutoğlu ihale musluğunun başına geçip nemalanmak veya birilerini nemalandırmak için çaba göstermiyordu, ya da gösteremiyordu, onun gözü makam ve mevkide idi, Erdoğan'ı emekli edip yerini almak istiyordu.)

*

Mustafa Yoztürk'e destek verenlerden biri, ***Yeni Şafak*** gazetesi yazarı Prof. Yasin Aktay'dı..

Aynı zamanda **Akparti**'de genel başkan yardımcısı olarak görev yapıyor. Partinin resmî sitesine göre, **İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı** sıfatını taşımakta..

Aktay, Mustafa Yoztürk hakkında şunları yazmıştı:

> Şahsen **Mustafa Öztürk**'ün temsil ettiği düşünceleri veya iddiaları hayatım boyunca eleştirdim, ama hep akademik düzeyde. Söylemek gereksiz umarım, bana göre son derece zayıf ve yanlış bir duruşu vardı, üslubundan zaten hiç bahsetmiyorum. Ancak **yine kendine göre mahrem bir ortamda yapılmış ve yıllar sonra malum şekilde sızdırılan bir konuşması** üzerine harekete geçen kontrolsüz güç yüzünden onun iddiaları üzerine kalem oynatamaz hale geldim. Bir Müslüman olarak kendi iddialarımı, kendi düşüncelerimi veya eleştirilerimi ifade ederken delillerimin, argümanlarımın gücüne güvenmektense iktidar veya ideolojik establishment güvenliğine yaslanmayı kendi İslam inancıma zül addediyorum çünkü.

Söylediğine göre, **Mustafa Öztürk**'ün temsil ettiği düşünceleri hayatı boyunca hep eleştirmişmiş..

Ona göre, Mustafa'nın son derece **zayıf ve yanlış bir duruşu** varmış..

Üslubunun ise hiç iler tutar tarafı yokmuş.

Ama, ona yönelik tepkileri usulsüz bulduğu için artık ona karşı **kalem oynatamıyormuş.**

Kalem oynatmasa rahatsız olmayacağız da, ifadelerinin de gösterdiği gibi, Mustafa'nın **beleş avukatlığına** soyunmuş durumda.

*

Avukat Yasin, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> **Öztürk'ü bu en ucuz yolla bertaraf edenlerse onun ortaya attığı sorulara makul cevap veya düşünce üretebiliyorlar mı? Üretemiyorlar tabii.** Geriye İslam düşüncesini pekâlâ derinleştirebilecek, boyutlandırabilecek en demonik soruların hiçbir tedbirle karşılaşmadan en serbest dolaşım imkanına kavuşması kalıyor.

Bu avukata göre, ilahiyatçı artist Mustafa'nın öyle dehşetengiz soruları varmış ki, karşıtları ona "**makul**" cevaplar veremiyorlarmış.

Çünkü üretemiyorlarmış..

Bu denklemde üretme, Mustafa'ya has bir haslet oluyor.

Bu kadarını yoz Türk Mustafa bile söyleyemedi.. Böylesi avukata şapka çıkarılır.

*

Sen ki **hayatın boyunca** "Mustafa'nın temsil ettiği" düşünce ve iddiaları eleştirdiğini söylüyorsun.. O halde, sen neden, evet, insan haklarından sorumsuz ve habersiz Waldo, **sen neden üretmedin**?

Niye hayatın boyunca kayda değer, dişe dokunur birşey söyleyemedin?

Üstelik adamın duruşunun **zayıf ve yanlış** olduğunu da görmüşsün.. Yani karşındaki, bir üflesen yıkılacak, ayakta duramayacak bir korkuluk.. Cansız bir vitrin mankeni..

Madem eleştirdin, niye ağzının payını vermedin, veremedin?

*

Bir adamın aklî seviyesi ve ilmî müktesebatı, sözlerinden hemen anlaşılır.

Nasıl bir denizin suyunu tahlil için oradaki suyun tamamını elekten geçirmeye gerek yoksa, yerine göre sadece bir damla bile yeterli olursa, bir adamın da yerine göre birkaç cümlesi, işin erbabının onun seviyesini anlaması için kâfi gelir.

Yoz Türk Mustafa'nın "akıl" durumu ile ilgili olarak burada bir örnek verirsek gerisinin tahmin edilebileceğini sanıyorum.

Youtube'da yer alan bir konuşmasında şöyle diyor:

> Allah'a neden inanıyorum? İspatı yok ki. Resulullah **mağarada vahyi alırken ben orada değildim ki.** İman da zaten güven duygusudur.
>
> Ben Resulullah'ın doğru söylediğine itimat ediyorum. **"Beni satmayacak, yolda bırakmayacak"** diyorum. İman böyle bir şeydir, **hesap yapıp içten pazarlıklı olmak** değil.

Sadece şu cümleler, bu adamın İslâmî bilgi düzeyi bakımından mektep medrese görmemiş bir çobandan daha cahil olduğunu ispatlar.

Ama mesele sadece bu değil.. Bunun asıl sorunu zekâsının yetersizliği.. Mantıklı düşünmeyi beceremememesi..

Bu, tahsille, öğrenimle, eğitimle, diplomayla aşılabilecek bir sorun değil.. Çam ağacının vişne ağacı gibi meyve vermesini sağlayamazsınız. Sütçü beygirinden yarış atı olmaz.

Bunu söylerken "ironi" yaptığım ya da mübalağada bulunduğum sanılmasın.

*

“Allah’a neden inanıyorum? İspatı yok ki” diyor.

Hem de, ilahiyat prof.u olduğu halde**..**

“Aslında Allah’a inanmıyorum, ispatı yok ki” der gibi konuşuyor.

Yani ona göre, Allahu Teala’nın varlığı **aklen** zorunlu değil, sadece “caiz/mümkün”.. **Mümkün** kategorisine giriyor.

(Varlıklar, var oluşları bakımından **vacip, mümkün ve muhal** kategorilerine ayrılır. Allahu Teala’nın varlığı **aklen** vacip/zorunlu, yaratılmış mahlukatın varlığı “mümkün”, Allahu Teala’nın ortağının bulunması ise “muhal” ya da “mümteni”dir, yani imkânsız. Mahlukatın varlığı mümkün değil de vacip olsaydı, onların varlığının ezelden ebede kesintisiz devam ediyor olması gerekirdi. Yokken var hale gelmek mümkün varlıkların özelliğidir. İmam Matüridî gibi “kelamcı” ulemanın dile getirdiği gibi, bu algıladığımız mevcudat bütünüyle “mümkün varlık” özelliği gösterdiği, “varlığı kendisinden olmadığı ve böylece bir yaratıcıya ihtiyaç duyduğu” için de, “vacip varlık” olarak Allahu Teala’nın varlığı **aklen** zorunludur.)

Bu **pırasa**sör, aslında, **Resulullah s.a.s.’in peygamberliğine de inanmıyormuş gibi konuşuyor.** Adeta öyle demeye getiriyor.

“Resulullah mağarada vahyi alırken ben orada değildim ki” diyor.

İmdi, bunu diyen bir adamda, Hz. Süleyman’ın Hüdhüd kuşundaki kadar bile anlayış, idrak, zekâ ve akıl yok demektir.

“Fatih İstanbul’u fethederken ben orada değildim ki” demek gibi birşeydir. İstanbul’u Fatih’in fethettiğini bilmen için, o sırada Fatih’in yanında mı bulunmuş olman gerekiyor?!

(Süleyman) Kuşları gözden geçirdikten sonra şöyle dedi: "Hüd-hüd'ü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?"

"Ya bana (mazeretini gösteren) apaçık bir delil getirecek, ya da onu şiddetli bir azaba uğratacağım, yahut boğazlıyacağım!"

Çok geçmeden (Hüdhüd) gelip: "Ben, dedi, senin bilmediğin bir şeyi öğrendim. Sebe'den sana çok doğru bir haber getirdim.

"Gerçekten, onlara (Sebelilere) hükümdarlık eden, kendisine her türlü imkan verilmiş ve büyük bir tahta sahip olan bir kadınla karşılaştım."

"Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp Güneş'e secde ettiklerini gördüm. Şeytan, kendilerine yaptıklarını süslü göstermiş de onları doğru yoldan alıkoymuş. Bunun için hidayete giremiyorlar."

"Göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran, gizlediğinizi ve açıkladığınızı bilen Allah'a secde etmezler."

"(Halbuki) O büyük Arş'ın sahibi olan Allah'tan başka tapılacak yoktur."

(Neml, 27/20-26)

*

Resulullah s.a.s. vahyi alırken yanında bulunanlardan da iman etmeyenler vardı.

Aslında, iman, salt **vahyin gelişini müşahede** ile de ilgili değildir. Peygamberler de, kendilerine gelen vahyin gerçekten Allahu Teala'dan geldiğine, cinlerin bir oyunu ya da bir tür halüsinasyon vs. olmadığına inanma imtihanı ile yüzyüzeydiler.

Onun için, **“Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü’minler de ”** ***(Bakara, 2/285)*** buyuruluyor.

Daha bunu bile anlamamış, anlayamamış, öğrenememiş bir ilahiyatçıya neyi nasıl anlatacaksınız?

Evet, bu şahıs, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> **“İman** da zaten **güven duygusudur.** Ben **Resulullah’ın doğru söylediğine itimat** ediyorum.”

A “**ilahiyatbank**“ın azgelişmiş zekâlı antipatik tosuncuğu, sen aslında Resulullah’ın doğru söylediğine değil, Resulullah’ın doğru söylediğini **sana söylemiş olanlara** itimat ediyorsun.

Hatırlasana, **“Resulullah *doğruları söylerken* sen yanında değildin, ispatı yok ki”**.

Sen Hz. Ebubekir r. a. gibi Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem’le aynı şehirde yaşamış, onun en samimi arkadaşı olarak hep yanında bulunmuş, onun da ilk seni imana davet edeceği kadar güvenini kazanmış biri değilsin ki!..

Konuşmasına bakarsan vatandaş sanki Hz. Ebubekir..

Böylece, Mustafa’nın imanı, kendi sözleri çerçevesinde, ispatı olmayan, hurafecilikten farkı kalmayan bir **vehim ve “Çiftlik Bank güveni”**ne dönüşüyor.

Uymuş kalabalığa, inanmış..

Bir, **Mutezile**‘nin ilk dönemlerindeki alimlerinin seviyesine bakın, bir de bu ahir zaman **“akılcı”** akılsızların laubaliliğine..

O Mutezile âlimleri, bütün hatalarına rağmen, bu Kâğıthane Deresi çukurlarının yanında Himalayalar gibi duruyor.

*

Ki, Mutezile âlimleri, Mustafa'nın anlattığı türden "**taklidî iman**"ın geçerli olmadığını, imanın mutlaka **aklî ve naklî delile** ve **tahkik**e (ilmî/aklî **inceleme ve araştırma**ya) dayalı olması gerektiğini söylemişlerdir.

Böyle "Uydum kalabalığa **güven**dim, **Çiftlik Bank** tosuncuğu hiç de sahtekâr gibi görünmüyor" tarzı bir "**güven**" komedyası ile Rasulullah sallalahu aleyhi ve sellem'e olan **akıl eksenli imanı** bir tutan anlayışsızlığa prim vermemişlerdir.

Bazen **saflık**tan başka bir anlama gelmeyecek olan **güven** nerde, **sorgulayan akıl** eksenli iman nerde!..

Mutezile böylesi **güven** eksenli **taklidî iman**ı geçersiz sayar.. Ehl-i Sünnet uleması ise, taklidî iman sahibini tekfir etmemiş, ancak, **araştırma**yı terk ettiği, **aklî ve naklî delilleri** öğrenmediği için **günahkâr** olduğunu söylemişlerdir.

Bu ilahiyatbank tosuncuğuna göre ise, ortada araştırılıp öğrenilecek bir **aklî ve naklî delil** bile bulunmuyor.

"İspatı yok ki" diyor.

Evet, aynen böyle diyor.

Yani **tahkîkî iman** diye birşey yokmuş..

Kendisi delilsiz, ispatsız olarak güveniyormuş.. Peygamber Efendimiz salllallahu aleyhi ve sellem'in güvenilir olduğunu söyleyenlere güveniyor.. Hepsi bu.. İmanının bütün dayanağı bundan ibaret..

Taklidin dibini bulmuş..

Herkesin de böyle olduğunu iddia ediyor..

Çünkü bunun zekâ seviyesi, aklî melekeleri ve ilmî kapasitesi çerçevesinde olay "**ispat**"sız..

Seviye bu.. Altı yaşındaki bir çocuğa da geometri teoremlerini ezberletebilirsiniz, fakat zekâsı o teoremleri ispatlamaya yetmez. Ancak, büyüklerine **güvendiği** için kendisine söylenenlerin doğru olduğuna, "**aklı**"nı devreye koymadan inanır.

*

Evet, imanın **güven** duygusuyla da bir ilişkisi vardır. Fakat o güvenin de **aklî bir temeli** mevcuttur:

O güven, körü körüne bir **"Çiftlik Bank güveni"** değildir:

> **"Yine şöyle derler: Eğer kulak vermiş veya *aklımızı* kullanmış olsaydık, şu alevli ateştekilerden olmazdık."** ***(Mülk, 67/19)***

İman, son tahlilde bir **"aklını kullanma"** olayıdır.

Çünkü, imanın başı, temeli, Allahu Teala'ya olan imandır. Bu da, tamamen **akıl**la ilgili bir meseledir.

Allahu Teala'nın varlığına, Hz. Peygamber s.a.s.'e duyulan **güven** (daha doğrusu, Resulullah s.a.s.'in **doğru söylediğini bize rivayet etmiş olan ravîlerin doğru söylediklerine olan itimat/güven**) sayesinde iman eden bir adamın imanı olabilir, fakat sağlam ve olgun bir **aklının bulunduğunu** kabul etmek mümkün olur mu, orası tartışılır.

*

İlahiyatbank tosuncuğu, güven harikası Mustafa'nın sözlerinin devamına gelelim:

> "Ben Resulullah'ın doğru söylediğine itimat ediyorum. **'Beni satmayacak, yolda bırakmayacak'** diyorum. İman böyle bir şeydir, **hesap yapıp içten pazarlıklı olmak değil."**

Buyur burdan yak!..

Vatandaş hem "Beni satmayacak, yolda bırakmayacak" diye düşündüğü için itimat ediyormuş, hem de **hesap** yapmıyormuş, **içten pazarlık**lı değilmiş.

"Beni satmayacak, yolda bırakmayacak" diye düşünmek **hesap yapmak d**eğilse, **içten pazarlıklı** olmak değilse, hesap yapmak, içten pazarlıklı olmak nasıl birşeydir?

İlahiyatbank tosuncuğunun kendisinden ve ne söylediğinden bile haberi yok. Zekâ yaşı altıda kalmış, yedi olamamış..

Yunus Emre'nin "Sen kendini bilmezsin" dediği tipler, işte bunlar..

Ne kadar da çoklar!

*

Adamın bütün söylediği üç tane cümle.. Sonuncusu, ilk ikisini yalanlıyor.

Böyle mantıksız, kendi kendisini çürüten lafları sanki dinî ilimlerde çığır açıyormuş, büyük keşiflere imza atıyormuş gibi muazzam ve muhteşem bir özgüvenle, göğsünü gere gere söyleyebilmesi için insandaki **IQ** denen şeyin kaç olması gerekir, bilmiyorum.

Fakat bu **“tosuncuk” IQ’su**, mevcut ilahiyatlarda prof. olmayı, bu ülkenin TV ekranlarında artistlik yapmayı, gazete ve dergilerde kalem oynatmayı garanti ediyor.

“Güncellenmiş akılsızlığın son kalesi” ülkemin hal-i pür melâli..

Ve bir başka prof. da, böylesi saçmalıklar için, bozacının şahidi şıracı hesabı, “**Öztürk’ü bu en ucuz yolla bertaraf edenlerse onun ortaya attığı sorulara makul cevap veya düşünce üretebiliyorlar mı? Üretemiyorlar tabii**” diyebiliyor.

Yukarıda değindiğimiz saçmalıkları söyleyen mi daha acınacak durumdadır, yoksa böylesi bir “zekâ”yı yere göğe sığdıramayan, arkasında duran adamlar mı?

Sözlerinde hiçbir **değişiklik** olmayan, hiçbir şeyi unutmayan, herşeyi bilen, her söylediği hatasız olan, ancak Allahu Teala'dır:

> "Ve Rabbinin sözleri **doğruluk (*sıdk*)** ve **adâlet (*adl*)** üzere tamamlandı. O'nun sözlerini değiştirebilecek bir kimse yoktur! O, herşeyi işiten, herşeyi bilendir." (En'âm, 6/115)

Diyanet'in ***Kur'an Yolu Tefsiri***'nde bu ayet-i kerime hakkında şu bilgiler veriliyor:

> **"Sıdk**, "sözde ve işte doğruluk, dürüstlük, gerçeğe uygunluk"; **adl** de "bir sözün veya işin yerli yerince, hak ve nesafet [insaf] kaidelerine uygun olması; hiçbir zulüm, haksızlık ve aşırılık unsuru taşımaması" demektir.
> Âyette **Allah'ın sözünün yani kelâmının**, belirtilen değerleri eksiksiz taşıdığı ve bu niteliklerini değiştirmenin de mümkün olmadığı vurgulanıyor. Nitekim Râzî de, âyeti geniş olarak açıkladıktan sonra okuyucusuna hitaben, "Kur'an bahislerinin bu iki kısma (yani **haber bildiren [ihbarî]** ve **yükümlülük getiren [inşaî]** âyetler grubuna) ayrıldığını [sen] bildiğine göre, biz deriz ki eğer bir âyetin konusu **haber** grubuna giriyorsa Allah'ın kelâmı **sıdk** (doğruluk ve gerçeklik) bakımından; eğer **yükümlülük** grubuna giriyorsa **adalet** bakımından **eksiksiz ve mükemmeldir**. …" (XIII, 161) demektedir. Böylece âyette Allah kelâmının, **diğer bütün üstün nitelikleri de kapsayan dört temel niteliğine** işaret edilmiştir: **Tam ve mükemmel** oluşu, **doğru ve gerçek** oluşu, **âdil** oluşu, **değiştirilemez ve tahrif edilemez** oluşu."

Ancak, değiştirmek ve tahrif etmek isteyenler var.

*

Değiştirmek ve tahrif etmek isteyenler **İslam'ın güncellenmesi** gerektiğini, bin 400 yıl öncesinin hükümlerinin bugün uygulanamayacağını iddia ediyorlar.

Bunların bir kısmı resmen **münafık**.. İçlerinde imandan bir kırıntı bile yok.. Şeytanlaşmış tipler.

Bir kısmı ise **ahmak**.. Aptal.. Sözde İslam'ı yenileyecek, canlandıracak, çağın insanına sevdirecek.

İlk gruba örnek, **Fazlur Rahman** denen şeytan.. ***İslam*** adlı kitabında Allahu Teala'yı "**ahlâkî idealden taviz**" vermiş olmakla suçlayabilmiş durumda. (Kitabı Türkçe'ye çeviren, **Mehmet S. Aydın** adlı dinozor dangalak.)

Böylece, Allahu Teala'yı yalancı çıkarıyor, yalanlıyor, "Hayır, senin sözlerin **sıdk ve adl** bakımından sorunlu, doğru da değil, adil de değil" demiş oluyor.

Adam kıpkızıl kâfir..

*

"**Ahlâkî ideal**" dediği şey, Frenk keferesinin (şimdi artık **LGBT, eşcinsel evlilik sapıklığı**, "Uçsa da keçi, uçmasa da keçi" türünden **cinsiyet tanımazlık** fanatizmi noktasına gelmiş olan) çağdaş hurafeleri.

Kâfir olmak için daha ne yapması gerekiyor?.. Eşek gibi anırarak "Ben kâfirim" demesi mi gerekiyor?!

Bu “hayvandan aşağı” rezilin peşine (**öz Türk** olma iddiasıyla) takılan **pırasasör Mustafa Yoztürk** gibi soytarıların hali ortada.. Allahu Teala’nın ayetine inanmıyorlar fakat Fazlur Rahman eşeğinin anırmalarına “**mutlak doğru**” muamelesi yapıyorlar.

Allahu Teala’ya imanları yok, Fazlur Rahman itine var.

Bunlar, Allahu Teala’yı tanıyamamış, “**marifetullah**”tan hiç nasip alamamış körler, sağırlar ve kalpsizler durumundalar:

“**Onlar Allah’ın kadrini bilemedi, hakkıyla takdîr edemediler**. …” (Zümer, 39/67)

*

İlk taife böyle.. Suret-i haktan gelen **şeytan**..

İkinci taifeyi ise, bu şeytanlardan etkilenen **saftirikler** oluşturuyor.

Bunlar, nasslarla (ayet ve hadislerle) sabit olan **Şeriat** hükümlerini “**tamamlanmış, mükemmel, doğru ve adil**” bulanları “**asr-ı saadet simülasyonuna gömülen, nostalji duygusuna mağlup olan, ayet ve hadisleri anlamada donmuş, donuk ve tutuk davranan**” kimseler olmakla suçluyorlar.

Akıl hocaları, suret-i haktan gelerek kendilerini kukla gibi parmaklarında oynatan şeytanlar.

O yüzden, "**sofistike**" takılıp soytarı pırasasör Mustafa Yoztürk gibi “**Hz. Ömer içtihatçılığı**” edebiyatı yapıyorlar.

İslam’ı “Batı’nın ahlâksız ahlâkî ideallerine”ne göre “güncelleyince” bu zamanın Hz. Ömerleri olacaklarını zannediyorlar.

*

Bu geri zekâlı Yoztürk Mustafa şunu demişti:

> "**Hz. Ömer**, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir. **İmam Maturidi** bu olayı "**ictihad yoluyla nesh**" olarak tanımlar. **Ben de Maturidi ile aynı şeyi söylüyorum ama tekfir edilen benim**. "İlla birini tekfir etmem lazım, yoksa duramam" diyorsanız **önce mezhep imamımız Maturidi'yi tekfir edin**. Benim suçum ne? İsmimin önünde Ebu Mansur yazmaması mı?"

Bunun sorunu isminin önünde **Ebu Mansur** yazmaması değil, **Ebu Hınzır** yazılması gerekirken yazılmaması..

İmam Matüridî'nin sözünün doğru anlaşılması için öncelikle
onun **ictihad** ve **nesh** kavramlarıyla neyi kastettiğinin ortaya konulması gerekiyor.

Yani bugün nesh ve ictihad denilince anlaşılan hususları mı kastediyor, yoksa başka birşeyi mi; bunun ortaya konulması önem taşıyor.

Diyelim ki İmam'ın sözleri tam da kendilerinin savunduğu anlayışı yansıtıyor (Öyle değil, bu konuya döneceğiz, fakat öyle olduğunu varsayalım), bu tam da "**mezhepçilik**" diye eleştirdikleri yaklaşıma karşılık gelir.

Böylece "**mezhebi (bir alimin içtihadını) din haline getirme**" diye nitelendirerek lanetledikleri tavrı sergilemiş olurlar.

Oturup kalkıp "**mezhepler üstü İslam**"dan söz eden,
insanları ***Kur'an***'a, ***Kur'an*** İslamı'na, ***Kur'an*** Müslümanlığı'na çağıran bu dangalakların böyle temel bir konuda, en iyi ihtimalle bir alimin içtihadı sayılabilecek

bir görüşü (Ki içtihad **kesinlik** taşımaz, **zan** ifade eder) **kesin delil** gibi ortaya sürmelerine ne demek gerekir?

Eğer bunlar, mezheb (içtihat) olgusunun mantığını kavramış olsalardı, **İmam Şafiî** gibi konuşmaları gerekirdi: **İmam Matüridî**'nin bu tespitinin doğru olduğunu düşünüyoruz, fakat yanlış olabilir. Karşıt görüşün hatalı olduğunu düşünüyoruz, fakat doğru olabilir.

Fakat bunu demiyorlar, diyemiyorlar.

*

Ve işlerine geldiğinde Mustafa Yoztürk dümbeleği gibi şöyle konuşabiliyorlar:

> "Atalar dininin, fıkıh mühendislerinin, ruhban sınıflarının, efendileştirilmiş hocaların vesayet ve velayetine karşı İslam'ın özü olan ***Kur'ân***, esas itibariyle bireyi **akla ve düşünmeye** davet eder…"

Evet, münafıkça ve riyakârca konuşan bu sünepe züppenin sonradan ***Kur'an*** hakkında neler söylediğini gördük.. Peşine takılan humaka ve budala taifesine, "Batılı oryantalistlerin pisliğe bulaşmış kuyruğu olan benim gibi 'din bilimleri mühendisi taslakları'nın peşinden akılsızca gitmeyi bırakın, aklınızı kullanıp ***Kur'an***'a sarılın" demedi.

Diyemedi.. Demez.

Reklamlarda ***Kur'an*** gösteriyorlar, teslimatta ise işi putları ve efendileri ruhbanımsı **Fazlur Rahman**'a (ve onun efendileri olan papazlara ve oryantalistlere) bağlıyorlar.

Ya da "**sapık ruhban**" olarak bizzat kendilerinin peşine düşülmesini istiyorlar.

Fakat bunu bile açıkça ve mertçe söylemiyor, söyleyemiyor, araya İmam Matüridî gibi isimleri sokuşturuyorlar.

Ümmetin onlara olan itimadını istismar etmeye çalışıyorlar.

*

Böylece, fıkıh mühendisliğine soyunan bu soytarının yukarıya aldığımız sözü, diğer sözleri ve genel yaklaşımı çerçevesinde şöyle bir anlam kazanıyor: "***Kur'an***'ı boş ver, onun **davet ettiği akla** bak!.. Esas olan akıl, ***Kur'an*** sadece ona çağıran bir davetçi.. Ancak bu işlere **sizin aklınız** yetmez, buradaki akıl, **oryantalistlerin ve papazların aklı**.. O aklın İslam ülkelerindeki distribütörü ise **Fazlur Rahman** gibi tipler.. Bizler de Türkiye'deki bayileriz."

Nitekim bu münafığın, mahrem muhitlerde kendisine benzeyen tiplerle bir araya geldiğinde küfrünü açıklayıp ***Kur'an***'a inanmadığını söyleyebilen, Allahu Teala'yı günümüz romancı ve hikâyecileri gibi kıssa uyduruyor gibi gösterebilen riyakâr bir ahlâksız sahtekâr olduğu ortaya çıkmıştı.

Sonradan küfrünü tamamen kustu.

İKİ CÜMLEYE SEKİZ HATA SIĞDIRAN TARİHSELCİ GERİ ZEKÂLILIK

Kendisini **Öz Türk** namıyla tanıtan (ve kafasındaki tahtaların bir kısmı eksik, bir kısmı da çürük ve kokuşmuş olan) **pırasasör Mustafa Yoztürk** şöyle diyor:

> "**Hz. Ömer**, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir. **İmam Maturidi** bu olayı "**ictihad yoluyla nesh**" olarak tanımlar."

Topu topu iki cümleye sekiz tane yanlışı sığdırmak kolay değil.. Yoztürk bunu başarmış.

Bir defa, Hz. Ömer ***Kur'an***'da geçen müellefe-i kulûba (kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlara) **zekât** vermemiş değil.

Çünkü, Hz. Ömer'in isteklerini geri çevirdiği şahıslar, "***Kur'an***'da adı geçen müellefe-i kulûb" değil..

Kur'an'da kimsenin adı geçmiyor..

Kur'an'da sadece müellefe-i kulûb (kalpleri telif edilip uzlaştırılacak olanlar) kavramı geçiyor..

Bu bir.

*

İkincisi, adamların istediği ve Hz. Ömer'in vermediği şey, **zekât** değil.. Adamlar bir **arazi** parçasını istiyorlar.

İslam devletinin arazileri **zekât** olarak toplayıp dağıtması diye birşey yok.

Yoztürk Mustafa gibiler, Hz. Ömer'in müellefe-i kulûba **zekât** vermediğini söylüyorlar. Olaya bu kadar vakıflar.. Okuduklarını anlamaktan aciz birer mankafalar. (Doğru dürüst birşey okudukları da yok aslında.)

Bu halleriyle kalkıyor **İmam Matüridî**'nin sözlerini bahane ederek laga luga yapıyorlar.

Tarihselci olabilmesi için insanın öncelikle belli bir ahmaklık ve gabavet düzeyini tutturması gerekiyor, o da bunlarda fazlasıyla mevcut.

*

Üçüncü yanlışa gelelim.

Yoztürk Mustafa meseleyi anlatırken bir romancı ya da hikâyeci gibi hayal gücünden faydalanıyor..

Mesela, olayın kahramanları **iki kişi** olduğu halde bu, "**grup**" kelimesini kullanabiliyor. Sanki 30-40 kişiler.. Grup dediği, **Uyeyne bin Hısn** ile **Akra' bin Hâbis**'den ibaret.

Menfaat düşkünü iki kabile reisi.

Hakkını yemeyelim, pırasasör Mustafa romancı, hikâyeci filan olsaymış yoz Türk edebiyatına eğlenceli katkılar sunabilirmiş, fakat hangi akla hizmetse züccaciye dükkânına giren fil gibi tutup ilahiyat alanına dalmış.

Zararı çift katlı, böylece hem ilahiyat alanını masal bahçesine çevirmiş, hem de Türk edebiyatının, hayal dünyası geniş yetenekli bir masal anlatıcısını yitirmesine neden olmuş.

Evet, bu şahıs, romancılığını konuşturarak söz konusu **"grub**"un Hz. Ömer'e **müellefe-i kulûbla ilgili ayeti hatırlatmasından,** "**zekât**" istemesinden söz ediyor.

Halbuki böyle birşey yok.

Ortada zekât yok ki böyle birşey olsun.

*

Sıra dördüncü hatada.

Adamların **ayet filan hatırlatması** söz konusu değil..

Çünkü ilgili ayet (Tevbe, 9/60), müellefe-i kuluba zekât verilmesinden söz ediyor, arazi tahsisinden değil.

Fakat, Mustafa'nın hayal dünyası geniş, edebiyatı coşkun, kolaysa tut!.. Adamların ayeti hatırlatmasından bahsediyor.

İşkembeden sallıyor.. Meydan boş ya, salla babam salla..

*

Beşinci hata..

Söz konusu olay **zekât** dağıtımıyla ilgili olmadığı için, Hz. Ömer'in itirazı, **müellefe-i kulûbla ilgili ayet çerçevesinde değerlendirilemez**.

Çünkü Hz. Ömer, bu adamlara verilen bir **zekât**a itiraz etmiş değil.

Burada mevzubahis olan, **"müellefe-i kulûb"a verilecek zekât** olmadığı için, Hz. Ömer'in (**müellefe-i kulûb**dan bahsedilen) Tevbe Suresi'nin 60'ıncı ayeti hakkında (**nesh** olarak adlandırılabilecek veya adlandırılamayacak) bir **içtihat** yaptığı söylenemez.

Dolayısıyla "**içtihat ile nesh**"ten söz etmek de gereksizdir.

*

Bu noktada Yoztürk'ün **altıncı hatası** kendisini gösteriyor:

İmam Matüridî'nin "içtihat ile nesh" tabirini kullanırken kastettiği şeyin Hz. Ömer'in bu konudaki tutumuyla ilgisi yok.

Yani Yoztürk hem Hz. Ömer'in içtihatta bulunmuş olduğunu söylerken saçmalamış, hem de İmam Matüridî'nin kullandığı "içtihat ile nesh" tabiri ile Hz. Ömer'in tutumu arasında ilişki kurarken "çuvallamış" durumda.

İmam Matüridî'nin konuyla ilgili ifadelerini anlamadan (ya da anlamak istediği gibi anlayarak) okumuş.

*

Yedinci hata:

Burada bir **içtihat**tan söz etmek gerekirse, bu ancak Hz. Ebubekir'in tutumu için söylenebilir.. Hz. Ömer ise onun içtihadına (yanlış ve gereksiz bulup) itiraz etmiş durumdadır.

Bu olay vesilesiyle söyledikleriyle Hz. Ömer, müellefe-i kulûb kavramına **açıklık** getiriyor. Herhangi bir nass hakkında **içtihat**ta bulunmuyor.

Böylece, ayetteki ibareyi (müellefe-i kulûb kavramını) anlamamızı sağlıyor. Ayeti **tefsir** ediyor. (Ki İmam Matüridî'ye göre ayetleri tefsir etme ehliyeti ve yeterliliğine sahip olanlar ancak ashabdır.)

Merhum **Elmalılı** Hoca'nın ***Hak Dini Kur'an Dili***'nde dikkat çektiği gibi, Hz. Ebubekir r. a., Hz. Ömer'in ayette geçen kavramın manasını ortaya koyduğunu fark ettiği için, **buna aykırı bir içtihat yapamayacağını, "mevrid-i nassta içtihada mesağ olmadığını"** göz önünde tutarak onun görüşünü onaylıyor.

Yani burada Hz. Ebubekir r. a., Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Huneyn savaşı ganimetlerinden Uyeyne ile Akra'ya bağışta bulunmuş olmasından dolayı bir kıyas yapıp içtihatta bulunarak kendisi de bu adamlara bir bağışta bulunmaya kalkışmış durumda.

Eğer, söz konusu şahıslara böylesi bir bağışta bulunmasının **caiz** olduğunu (içtihadının isabetli olduğunu) düşünseydi, Hz. Ömer'in itirazını dikkate almazdı.

Alamazdı.

Çünkü vaadinden, verdiği sözden dönmek (haram olan hususlar dışında) caiz değildir, haramdır, ve münafıklık alâmetidir:

> **"Verdiğiniz sözü ve yaptığınız antlaşmayı yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir."** (İsrâ/17/34)

Bu noktaya **Cessas** da dikkat çekmiş bulunuyor:

"Cessâs da Hz. Ebû Bekir'in kararından dönmesini, **Hz. Ömer'in yaptığı hatırlatmayı anlamış** olmasına bağlamaktadır. Hz. Ebû Bekir'in kararını değiştirmesini, **bu konuda ictihadı uygun görmediğinin ispatı** olarak görür. Aksi durumda âyetin yürürlükte olan hükmünü fesh etmeyi caiz görmüş olacağına dikkat çeker." (el-Cessâs, ***Ahkâmü'l-Kur'ân***, C. III, s. 161.)

(Fikret Gedikli, "İctihad İle Nesh'in İmkânına Dair", ***Ekev Akademi Dergisi***, Yıl: 24, Sayı: 84, Güz 2020, s. 281.)

*

İmam Matüridî'nin kullandığı "**içtihat ile nesh**" kavramını **Hz. Ömer**'in "müellefe-i kulûb" konusundaki tavrıyla ilgili olarak istismar etmeye çalışan tarihselci budalalar (başta da **Mustafa Öztürk** adlı ilahiyatçı yoz Türk), meselenin "zekât"la (ve dolayısıyla nesh konusu yapıldığı söylenen ayetle) ilgisiz olduğundan bile habersizler.

Cahillikleri inanılmaz boyutlarda..

Hakkında gerine gerine ahkâm kestikleri konuya ilişkin rivayetleri okumamışlar bile..

Eğer söz konusu kişilerin istedikleri araziyi Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem daha önce onlara vermiş olsaydı, ve Hz. Ömer de, "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bunu onlara Müslümanlar'ın zayıf olduğu bir zamanda verdi, şimdi ise Müslümanlar (İslam devleti) güçlendi, o yüzden ellerinden geri alalım" deseydi, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bir hükmünü iptal etmiş olduğu (Hadi **nesh** diyelim) söylenebilirdi.

Evet, Hz. Ömer'in yaklaşımında ne ***Kur'an***'ın ilgili ayetine (Tevbe, 9/60) aykırılık var, ne de Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine..

Ayete aykırılık yok, çünkü ayet zekâtla ilgili; arazi tahsisi ile ilgili değil..

Sünnet'e de aykırılık yok, çünkü Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bu adamlara **her zaman her istedikleri verilsin** diye bir emri ya da onlara yönelik bir vaadi bulunmuyor.

*

Üstelik, Akra' ile Uyeyne'ye geçmişte (**müellefe-i kulub** kabul edilerek) zekât verilmiş olduğu bile sabit değil..

Bütün bildiğimiz, Huneyn Savaşı'ndan sonra bunlara **ganimetten pay** verilmiş olması.

Bu, adamlarıyla birlikte (kabileleri efradıyla) savaşa katılmalarından dolayı yapılmış bir ödüllendirme olarak da yorumlanabilir.

Muhtemelen onlara hiçbir zaman zekâttan pay verilmedi.

Söz konusu olayda ise, herhangi bir savaşta bir yararlık gösterip de arkasından bu hizmetlerine karşılık bir talepte bulunuyor değiller.. Durduk yere avanta istiyorlar.

Ayrıca, Huneyn Savaşı'ndan sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bunlara, bir talepte bulunmuş oldukları için bağışta bulunmuş değil.

Bu olayda ise, kendilerine geçmişte yapılmış olan bir jesti istismar ederek avanta kapma peşindeler.

Böylece, akademik mankafa Yoztürk'ün **sekizinci hatası** ile tanışmış oluyoruz:

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bir kimseye bir zaman bir iyilikte bulunmuş olması, o şahsa hayatı boyunca aynı iyiliği halifelerin de yapmasını gerektirmez.

Mesela, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatından önce Suriye'ye gönderdiği orduya kumandan olarak Üsame bin Zeyd r. a.'i atamış olması, onun daima kumandan olarak görevlendirilmesini gerekli kılmıyordu.

*

Peygamber Efendimiz sallalallahu aleyhi ve sellem geçmişte bu adamlara ihsanda bulunurken bunu bir defaya mahsus olarak yapmış durumdaydı.

Onlara **gelecek için herhangi bir vaatte** bulunmuş değildi.

Üstelik, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in "müellefe-i kulûb" kapsamında kendilerine bağışta bulunduğu kişiler bu ikisiyle sınırlı da değildi.

Uyeyne ile Akra'ya müellefe-i kulub olmaları hasebiyle Huneyn ganimetlerinden bağışta bulunduğu zaman, henüz müslüman olmadıkları halde **Kureyş ileri gelenlerine ve bazı kabile reislerine** de, aynı gerekçeyle bağışta bulunmuştu.

Şayet Uyeyne ile Akra'nın talebi yerinde birşey olsaydı, söz konusu Kureyş ileri gelenleri ile diğer zevata da aynı şekilde bağışta bulunmak gerekirdi.

Fakat onların böyle bir talebi olmadı.

Çünkü, zamanımızın geri zekâlı tarihselci ilahiyat züppelerinin aksine, böyle bir talepte bulunmaya haklarının olmadığının farkındaydılar.

Ahmak budalalar değillerdi.

*

Evet, **Mustafa Yoztürk** lafa, *"Hz. Ömer, **Kur'an**'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken…"* diyerek başlamış..

Âyet ***Kur'an***'da duruyor ama, özel olarak Uyeyne ve Akra' için inmiş değil.

Eğer **âyette bu iki adamın adı geçse, ve bunlara ölene kadar zekât veya haraçtan pay verilmesi, bir araziye göz koyduklarında isteklerinin geri çevrilmemesi gerektiği bildirilseydi**, Yoztürk budalasının bu geri zekâlılık bile değil, hiç zekâlılık anlamına gelen sözlerini dikkate almak gerekebilirdi.

İmdi, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem eğer olayda adı geçen kişilerin (Akra' ile Uyeyne) hayat boyu müellefe-i kulub sayılacağını söylemiş olsaydı, veya ***Kur'an***'da bu adamların adı "daima müellefe-i kulub olarak kalacak insanlar" olarak geçseydi, ayrıca bir de, müellefe-i kuluba (sadece zekatla yetinilmeyip) istedikleri herşeyin itiraz edilmeden verileceği söylenseydi, Hz. Ömer'in tutumunun "müellefe-i kulub" kavramının geçtiği ayeti kendi içtihadı ile nesh etmesi anlamına geldiği söylenebilirdi.

Ve olay böyle olsaydı, ne o günkü halife Hz. Ebubekir Hz. Ömer'in bu görüşünü kabul ederdi ne de ashab buna razı olurdu.

İşte pırasasör Mustafa Yoztürk gibi tiplerin zekâ düzeyi ve idrak kapasitesi bu.

İlkokul diplomasını bile hak etmeyen geri zekâlı angut tipler (nasıl bir dümense) ilahiyatta prof. bile olabiliyorlar.

Ört ki ölem.

ZAMAN TANRISININ TARİHSELCİ ŞAMANLARI

Konunun Prof. (**pırasa**sör) Mustafa Öztürk (Yoztürk) ile iştihar ettiği söylenebilir, fakat ilk taşı Dr. Yüksel Macit diye bir tip atmış gibi görünüyor.

Bu mucit Macit, 2009 yılında "Hz. Muhammed'den Sonra Nesh Meselesi" diye bir makale yayınlamış.

Makalenin (yazarın kendi yaptığı) özeti şöyle:

> **İslam alimleri genelde** Peygamberden sonra neshi kabul etmezler, ancak birkaç alim ***Kur'an***'dan bir hükmün **kıyas ve icma ile neshini** caiz görmüştür. Daha önemlisi imam Maturidi (ö333/944) ***Te'vilatu Ehli's-Sünne*** kitabında ictihad ile neshten bahsetmektedir. O, Hz. Ömer'in ***Kur'an***'da geçen müellefe-i kuluba zekat vermemesini **ictihad ile nesh** olarak değerlendirmiştir. Biz de onunla aynı görüşteyiz. Peygamberden sonra nesh caizdir, çünkü şartlar değişiyor. Bu bir değerlendirmedir, başkaları başka değerlendirme yapabilir. Konu tartışmaya açıktır.

Yoztürk Mustafa'nın lafları ise daha artistik:

> Hz. Ömer, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir. **İmam Maturidi** bu olayı "**ictihad yoluyla nesh**" olarak tanımlar. **Ben de Maturidi ile aynı şeyi söylüyorum ama tekfir edilen benim**. "İlla birini tekfir etmem lazım, yoksa

> duramam" diyorsanız **önce mezhep imamımız Maturidi'yi tekfir edin**. Benim suçum ne? İsmimin önünde Ebu Mansur yazmaması mı?

Bakmayın böyle atıp tuttuğuna, gerçekte aynı şeyi söylemiyor..

Ve bunun sorunu isminin önünde **Ebu Mansur** yazmaması değil, Ebu Hınzır yazılması gerekirken yazılmaması.. (Sözlerine sonra döneceğiz inşaallah.)

*

Konunun "**esas**" (muhteva, içerik) açısından tartışılmadan önce "**usul**" açısından ele alınması önem taşıyor.

"Usul"de mutabakat sağlanmadan yapılacak tartışmalar aslında hiçbir sonuç vermez.

Bu tip adamlarla ise "usul"de mutabık kalmak mümkün değil gibi görünüyor.

Çünkü Allahu Teala'nın açık emirlerini bile "**Tarihseldirler**" diyerek bir kenara atan adamların "**fıkıh usulü**"nü onaylamaları, başları sıkışınca usul ilkelerini "Bunlar da tarihsel" diyerek reddet**me**meleri beklenemez.

Taruhselcilerin bu açıdan **sofistlere benzedikleri** söylenebilir.

İmam Matüridî rh. a., ***Kitâbü't-Tevhîd***'inde onlar hakkında şunu söylemektedir:

> Sofist telakkiyi benimseyen kimse ile fikir tartışmasında bulunmanın bir anlamı yoktur, çünkü tartışma, söylenecek her sözün [objektif/nesnel] **bilgi** değil [öznel/sübjektif/indî] **telakki (itikad)** [kişisel inanç] olduğu sonucuna varacak, sofistin tartışma sırasında ileri süreceği her fikir aynı konumda olacaktır. [Size, ileri sürdüğünüz fikrin sizin kişisel kanaatiniz olmanın ötesine gitmediğini söyleyecektir]. Böyle bir fikrî tartışma ancak [kişisel inançların ötesinde birtakım] gerçeklerin mevcudiyetini

benimsemekle birlikte bir kısmını inkâr eden kimse ile yapılabilir, ta ki onun görüş ve iddiası [onun da kabul ettiği] sabit bir **hakikat zeminine** dayanılarak reddedilmiş olsun! [O hakikat zemininden hareketle yapılan mantıksal çıkarımların başka türlü düşünmeye imkân vermediği ona gösterilsin.]

(Ebû Mansûr el-Mâtürîdî, ***Kitâbü't-Tevhîd –Açıklamalı Tercüme-***, çev. Bekir Topaloğlu, 6. b., İstanbul: İSAM, 2014, s. 240.)

İşte tarihselcilerin durumu da budur..

Allahu Teala'nın açık bildirimleri için tarihsel değerlendirmesi yapıp onların tarihte kalmış geçersiz sözler olduğunu söyleyen biri için, sizin sözleriniz de tarihseldir, belirli bir tarihe ve coğrafyaya aittir, dolayısıyla kendisinin de kabul etmek zorunda olduğu **evrensel** bir doğruluk taşımamaktadır.

Sanki herşey değişiyormuş, mesela bugün altın olan yarın bakır haline geliyormuş, atomlar sürekli başkalaşıyormuş gibi "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir" diyen palavracı gibi bunlar da "Tarihsel olmayan tek şey tarihsellik olgusudur" demeye getiriyorlar.

Buna karşı sizin, "**O zaman senin sözlerin de tarihseldir**" demeniz birşey ifade etmez.. Çünkü onun sizi getirmek istediği nokta zaten burası.. O, tıpkı beş duyunun, algıların verdiği bilginin geçerliliğini kabul etmeyen, insan beyninde oluşan görüntü ve fikirlerin zihnin dışındaki gerçeklikle uyumunun derecesini bilemeyeceğimizi söyleyen **sofist** gibi, kendi görüşü de dahil bütün görüşlerin tarihsel olduğunu kabule dünden razıdır.

O yüzden tarihselciye **Yasin Aktay** gibi "**Tarihselci tarihin dışında mıdır?**" diye sormanın bir aanlamı yoktur. Tarihselcinin buna cevabı şöyle olacaktır: "Hay ağzına sağlık, ben de tarihselim, sen de tarihselsin, ***Kur'an*** da tarihseldir."

*

Zemin tarih (zaman) olunca, tarih de yerinde durmayıp her an değişince, içinde bulunduğumuz her saniyede bir önceki saniye tarih haline gelince, ve geçmişe ait herşey tarihsel diye değer kaybına uğrayınca, ortada **sabit bir gerçeklik** de kalmamaktadır.

Bu yüzden tarihselciyle tartışmak, su üstüne yazı yazmak gibi beyhude bir çaba olmaktan kurtulamaz.

Dolayısıyla, ona verilecek en uygun cevap, yaklaşımının **tarihsel olmayan "usul" çerçevesinde hükmü**nün ne olacağını söylemek olabilir.

Tarihselciye karşı verilecek gerçek, doğru, mantıklı ve hikmetli tek cevap bu olacaktır.

Onların sözleri küfürse, laflarının küfür olduğunu, bid'atse bid'at olduğunu söyleyip geçmek gerekmektedir.

Nitekim **İmam Matüridî**, yukarıya aldığımız ifadelerinin hemen ardından şunu söylüyor:

> "Şahsî [salt kişinin kendisini bağlayan] telakki ve inançtan başka herhangi bir [nesnel/objektif, herkesin kabul etmek zorunda olduğu] bilgi yoktur" görüşünü benimseyen kimseye [sofiste] gelince, onca kendisi ne derse gerçek odur [başka bir gerçek kabul etmez]. Böylesi, ağrıtıcı dayak ve organ kesilmesiyle cezalandırılmalıdır.

İşte tarihselcinin durumu tam da budur.

Sofiste atılacak dayak ya da organlarının kesilmesi, onun, kendi öznel gerçeklik tasavvurunun ötesinde bir gerçekliğin bulunduğunu kabul etmesini sağlar. Çünkü ona bir taraftan dayak atılırken diğer taraftan da "Sen kendini, dayak yediğine inandırıyorsun, bu senin zihninin tasavvuru, kendi kuruntun, aslında kimsenin sana birşey yaptığı yok. Sen kendin söylüyorsun ya, insan zihninin dışında nesnel bir gerçeklik yok. Sana atılan bir dayak da yok" denilecektir.

Tarihselcinin durumu da aynıdır..

Ona, bir İslam devletinde Şeriat'in kendisiyle ilgili hükmü tatbik edilir. Allahu Teala'nın hükümlerinin **tarihsel olmadığını yaşayarak anlar**..

Laik devlette ise, durumu ne ise yüzüne karşı söylenir: Küfürse küfür, bid'atse bid'at..

*

Usulde anlaşmak demek, değerlendirmeler için ortak **ölçütler/kıstaslar** belirlemek demektir.

Bu en temelde **epistemoloji (bilgi felsefesi)** ile başlar.

Mesela sofistlerle yaşanan sorun epistemolojik mahiyettedir.

İslâm âlimleri **bilginin kaynağı** olarak şu üç şeyi göstermişlerdir: Akıl, sağlam duyular ve doğru haber.

Bunlarda "**kesinlik**" vardır ve bütün insanlar için bağlayıcıdırlar. Yani insan bunlar vasıtasıyla elde edilen bilgileri başkalarına karşı **delil** olarak öne sürebilir.

Buna karşılık **sezgi, keşif ve rüya** gibi kesin olmayan bilgi kaynakları da mevcuttur. Bunlar, bazen kişinin kendisi için bağlayıcı olsalar bile başkaları için olmazlar.

Mesela İslamî ilimler alanında birilerinin keşif ve rüya eksenli iddialarını **delil** kabul eden birisiyle tartışmak ve anlaşmak mümkün değildir.

Tıpkı keşif ve rüya gibi, "akıl, sağlam duyular ve doğru haber (vahiy)" ekseninde temellendirilemeyen **kişisel telakkîlere/inançlara/varsayımlara** epistemolojik bir geçerlilik tanıyanlarla da tartışmak mümkün olmaz.

Şer'î hükümlere dair bilgi, (peygamberler dışındaki insanlar için) keşif ve rüya ile oluşmaz.. Bu yüzden fıkıh usulü çerçevesinde **şer'î deliller (edille-i şer'iyye)** dörtten ibarettir: Doğru haber mahiyeti taşıyan ***Kur'an*** ile **Sünnet**, ve doğru habere (***Kur'an*** ve Sünnet'e) dayalı olarak "akıl" yürütme ile ortaya çıkan **icma** ve **kıyas (içtihat)**.

*

İşte bu noktada **tarihselcilik**, tıpkı keşif ve rüya gibi "**korsan**" bir bilgi kaynağı olarak devreye konulmaktadır.

Bu yaklaşım çerçevesinde **tarih (zaman)**, bilinen şer'î delillerden (***Kur'an***, Sünnet, icma, kıyas) daha güçlü **beşinci bir şer'î delil** haline gelmektedir.

Öyle ki, ***Kur'an***, Sünnet, icma ve kıyas **zaman**a hükmedememekte, fakat zaman, bunlara hükmetmektedir.

Ancak **zaman** (tarihin dinamiği) kendi başına konuşabilen, mesaj veren, bildirimde bulunabilen bir varlık da değildir.

Yani zaman, insanlara "Şöyle yaşayın, böyle yaşayın" diye emirler verip nasihatlerde bulunmaz.

Zamanın içini insanlar kendileri doldururlar. Zamanın getirdiği şeyler, aslında insanın kendi yaptığı şeylerdir.

Mesela "zaman" adına konuşma imtiyazını ele geçiren **güç sahipleri** ya da **toplumda çoğunluğu** oluşturan kesimlerin temsilcileri olarak ahkâm kesme konumuna gelen kişiler, **zamanın dilini ve zihnini** kendileri okuyormuş, başkaları ise anlayamıyormuş gibi, "**Zaman bunu gerektiriyor**" diye konuşurlar.

İşte bu noktada **zaman tanrısı**nın peygamberleri olan **tarihselci şamanlar** olayı din ve ilahiyat alanına tışamakta, ondan insanlara **vahiy** getirmektedirler.

Fakat bu vahiy, zaman tanrısı konuşmadığı için aslında **toplumun o günkü muktedirlerinin** heva ve heveslerinin, arzu ve tutkularının (**Hegel**'in tabirini kullanırsak) "**zamanın ruhu**" olarak insanlara yutturulmasından ibarettir.

*

Klasik fıkıh usulü, **olgusal** olanın (zaman ve zemin, tarih ve coğrafya bağlamında ortaya çıkanın) **normatif** olan (norm/kural koyan) ***Kur'an*** ve Sünnet çerçevesinde yorumlanması ve düzenlenmesini, tanzim edilmesini isterken, **tarihselci şaman** işi tersine çevirmekte, olgusal olanı (fiilen mevcut olanı), normların belirlenmesinde ölçü haline getirmektedir.

Bu, insanların kendi amellerinin kendileri için norm haline getirilmesidir.

Tarihsellik adı altında, tarihin o günkü **firavunlarının, nemrutlarının, Karun ve Hamanlarının** borusunun öttürülmesi, onların icraat, amel ve tercihlerine ***Kur'an*** ve Sünnet normlarıyla itiraz edilmesinin önüne geçilmesidir..

Onların keyfi için dinin tahrif edilmesi, istismar edilip kullanılmasıdır.

Böylece, ***Kur'an*** ve Sünnet, hayatın nasıl yaşanması gerektiğini gösteren birer kılavuz olmaktan çıkmakta, **yaşanmakta olan hayata (zamana) göre** geçerli ya da geçersiz ilan edilen birer "değiştirilmeye ya da tümden atılmaya" elverişli önemsiz sözlere dönüşmektedir.

Öyle ki, ***Kur'an*** ve Sünnet hükümleri zamana (devrin firavun ve nemrutlarının keyfine) uyuyorsa, çıkarlarına hizmet ediyorsa, ya da en azından zarar vermiyorsa, geçerli kabul ediliyor. Aksi takdirde tarihseldir denilerek atılıyor.

İşte ilahiyatçı mucit Macit'in yukarıda aktardığımız "**Peygamberden sonra nesh (hükümlerin değiştirilmesi ya da kaldırılması) caizdir, çünkü şartlar değişiyor**" şeklindeki zırvası bu anlama gelmektedir.

Üstelik abrakadabra, hokus pokus ve el çabukluğu ile, sanki İmam Matüridî tam da bunu söylüyormuş, söylemek istiyormuş gibi bir izlenim veriyor.

*

Sonraki yazılarda konuyu ayrıntılı bir biçimde tartışmaya devam edeceğiz inşaallah.

RUHBANLARDAN PARLAMENTERLERE RABCİLİK OYUNU TARİHİ

Bir önceki yazıda, **pırasa**sör Mustafa Öztürk gibi yoz Türk tiplerin kendi sınırsız sorumsuz tarihselcilik anlayışlarını **İmam Matüridî** rh. a.'in kullandığı "ictihad ile nesh" kavramının içine sıkıştırarak yutturmaya çalıştıklarını görmüştük.

Mecelle'de şöyle bir kaide yer almaktadır: **"**Ukudda (akitlerde, sözleşmelerde) itibar mekasıd (maksatlara) ve meâniyedir (manalaradır); elfaz (lafızlar) ve mebâniye (sözün söyleniş biçimine, yapısına) değildir." (Mesela bir faiz işlemi, onun alışveriş olarak adlandırılmasıyla faiz olmaktan çıkmıyor. Burada işlemin mahiyeti ve manası dikkate alınıyor, nasıl adlandırıldığı değil. Öte yandan, ***Mecelle***'deki bu ibarede akitler kaydının, yemini hariç tutmak için söylendiği belirtiliyor. Yeminlerde itibar elfazadır.)

Tabiî bu, sözleşme metinlerinde kullanılan kelimeler ile, kast edilen manalar arasında uyumsuzluk olması durumuyla kayıtlı.. Yoksa, neyi nasıl söyleyeceğini bilen (ve de algı yönetimi ve manipülasyon için kasten yanıltıcı kelimeler kullanma sahtekârlığına tevessül etmeyen) insanlar, meramlarını anlatacak uygun kelimeleri bulmakta zorlanmazlar.

Allahu Teala'nın kelamı söz konusu olduğunda ise (doğası gereği müteşabih olan hususlar bulunmakla birlikte) lafız-mana uyumsuzluğu düşünülemez.

Aynı şekilde hadîsleri **cevâmiu'l-kelim** özelliği taşıyan Peygamber Efendimiz sallalallahu aleyhi ve sellem de mana ve maksada uygun düşmeyen lafızları kullanmaz.

Fakat, âlimleri de dahil olmak üzere ümmetin böyle bir özelliği yok.

*

Dolayısıyla, aynı kelimeleri kullansalar bile, insanların bazen farklı şeyleri kastediyor olabileceklerini her zaman dikkate almak gerekir.

Dinî ve ilmî konular mevzubahis olduğunda bu husus çok daha önemli hale gelir.

İmam Matüridî'nin sözünün doğru anlaşılması için de öncelikle onun **ictihad** ve **nesh** kavramlarıyla neyi kastettiğinin ortaya konulması gerekiyor. Yani bugün nesh ve ictihad denilince anlaşılan hususları mı kastediyor, yoksa başka birşeyi mi; bunun ortaya konulması önem taşıyor.

Bu noktaya döneceğiz, fakat önce, bir âlim olarak **İmam Matüridî**'nin bizim için ne ifade ettiği üzerinde durmamız gerekiyor.

*

Hz. Ali r. a.'in şöyle bir sözü var: Lâ ta'rifi'l-hakka bi'r-ricâli, i'rifi'l-hakka, ta'rif ehlehû. Hakkı insanlar ile tanıma, hakkı tanı/bil, ehlini de bilirsin.

Bir başka deyişle, "Bu söylenen hak, çünkü onu filanca şahıs söyledi" demek birşey ifade etmez, söylenen gerçekten hak olsa da, **usul** yanlıştır.

"Bu adam hak ehli, çünkü söylediği hak" diyebiliyorsanız, usul hatası yapmaktan kurtulmuşsunuz demektir.

İmam Matüridî de sonuçta Hz. Ali'nin sözünü ettiği adamlardan (ricalden) biridir. Bunun istisnası değildir.

Dolayısıyla, **İmam Malik** rh. a.'in Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in kabrini göstererek söylediği "**Şurada yatan zat dışında herkesin sözü alınır da, atılır da**" şeklindeki ifade İmam Matüridî için de geçerlidir.

*

Evet, ulema değerlidir, fakat onlar **masum** peygamberler değildirler. Günah işleyebilirler, yanılabilirler, farkında olmadan hataya düşebilirler. Sürçebilirler.

Rûdânî, ***Cem'u'l-fevâid'*de** Muâz bin Cebel r. a.'in şu sözünü nakletmektedir (***Büyük Hadis Külliyatı – Cem'u'l-fevâid***, çev. Naim Erdoğan, C. 3, İstanbul: İz Y., 2007, s. 431.):

> "Sizi bilgili kimselerin (ulemanın) ayaklarının sürçmesine karşı uyarıyorum. Çünkü **şeytan ilim sahiplerinin dili ile dalâlet ve sapıklığa davet** edecektir. Sen bilgili kişinin (sırf bilgili kişi tarafından söylendi diye) **şöhret kazanmış (yanlış olabilecek) sözlerinden kaçın** ki, o sözler seni kaydırıp yanıltmasın. Kim bilir belki o bilgili kişi bu sözlerinden döner. **Hak ne ise onu kabul et**, onun üzerinde ol, çünkü hakkın üzerinde nur vardır."

Evet, âlim bir zat boş bulunup yanlış anlaşılabilecek bir söz söyler, sonra birtakım ins ve cin şeytanları onu kullanarak dalâlet ve sapıklığa davet ederler.

Günümüzde olduğu gibi..

*

Merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır Hoca'nın ***Hak Dini Kur'an Dili***'nde Tevbe Suresi'nin 31'inci ayetini tefsir ederken bu bağlamda dikkat çektiği hususlar büyük önem taşıyor.

Söz konusu ayetin meali şöyle:

> (Yahudiler) **din bilginlerini** (ahbar/haham taifesini), (hristiyanlar da) **râhiblerini** ve Meryemoğlu Mesîh'i Allah'tan başka **rabler edindiler**.

> Hâlbuki ancak tek bir İlâh'a ibâdet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka ilâh yoktur! O, ortak koşmakta oldukları şeylerden münezzehtir!”

Elmalılı rh. a.’in ayeti tefsir ederken söyledikleri tamı tamına **tarihselci** taifeye uyuyor.

Sanki onları anlatmak için yazılmış.

Okuyalım:

> **“Allah'tan başka bir de hahamlarını (yahudiler) ve rahiplerini (hıristiyanlar) kendilerine rab edindiler".**
>
> Allah'ın emrine, Hakk’ın hükmüne değil, onların hükümlerine, onların iradelerine tabi oldular. Onlara Allah'a tapar gibi taptılar, hatta Allah'ı bırakıp onlara taptılar, Allah'ın emirlerini bırakıp, (onların) açıkça Allah'ın emirlerine ters düşen keyfî arzularına itaat eylediler.
>
> **Allah'ın haram kıldığı şeyleri onların emriyle helâl gördüler**. Allah'ın "Yapmayın" dediği şeyleri yaptılar, "Yapın" dediklerini de yapmadılar. **Allah'ın emir ve yasaklarını değil de onların emir ve yasaklarını dinlediler**.

İşte tarihselcilerin insanları davet ettikleri şey bu..

Allah’ın emir ve yasaklarına değil de, **Fazlur Rahman gibi taptıkları rablerinin** emir ve yasaklarına uyuyor, ve insanları da buna davet ediyorlar.

Neden?

Nedenini merhum Elmalılı’nın sözleri ortaya koyuyor:

Onlara, Allah'ın emirlerini uygulayan (uygulama konumunda olan), O'nun dininin hükümlerini anlayıp anlatan (anlayıp anlatma konumunda olan) kimseler gözüyle değil de, (bundan daha fazlası için yetkililermiş gibi) dinde sanki **Allah gibi hükümler vermeye ve kurallar koymaya yetkili** imişler gibi baktılar.

Doğrudan doğruya kendi yanlarından **şeriat vaz'etmeye, dinî hükümler koymaya** hakları varmış, sanki birer müdebbir rabmış gibi baktılar.

Onların iradelerine heva ve heveslerine uydular.

İşte tarihselcilerin "**ruh**" röntgeni..

*

Merhum Elmalılı sözlerini şöyle sürdürüyor:

Nitekim bu âyetin mânâsı hakkında meşhur **Hatem-i Tâî'nin oğlu Adiyy** demiştir ki:

"Resulullah'a geldim, **boynumda altından bir haç vardı"** --ki Adiyy o zaman henüz müslüman olmamıştı ve hıristiyandı--, Resulullah Berâetün (Tevbe) Sûresi'ni okuyordu, bana 'Ya Adiyy şu boynundaki veseni (putu) at' buyurdu.

"Ben de çıkardım attım.

" '**Allah'tan başka hahamlarını ve rahiplerini de rab edindiler**' anlamına olan âyetine geldi, ben, 'Ya Resulallah, onlara ibadet etmezlerdi', dedim.

> "Resulullah buyurdu ki: ‘Allah'ın helal kıldığına haram derler, siz de haram tanımaz mıydınız? **Allah'ın haram kıldığına helâl derler, siz de helâl saymaz mıydınız**?’
>
> "Ben de ‘Evet’ dedim.
>
> " ‘**İşte bu onlara ibadettir**’ buyurdu."

İşte bizim tarihselcilerin durumu da budur.

Fazlur Rahman gibi mendebur tipler onların rabbi durumunda..

Onlara kulluk ediyorlar..

Aynı zamanda da ikinci dereceden **“rabcilik” oynamaya** kalkışıyor,
Şeriat’te **güncelleme** yapmaya yelteniyorlar.

Ve insanları Allahu Teala’ya değil de kendilerine **kul** olmaya çağırıyorlar.

Rablik diploma, ehliyet ya da ruhsatları ise ceplerinde hazır: Neyin tarihsel olduğunu anlamalarını sağlayan üstün zekâları..

Millet onlara tapmasın da ne yapsın!..

Böyle düşünüyorlar..

*

Merhum Elmalılı’nın sözlerine dönelim:

> Rebi' demiştir ki, "Bu rablık İsrailoğulları'nda nasıl idi?" diye Abdul'âliye'ye sordum. O da "Genellikle **Allah'ın kitabında hahamların sözlerine aykırı**

olan âyetler bulurlar, bununla beraber Kitab'ın hükmünü bırakırlar da hahamların sözlerini tutarlardı" dedi.

İşte tarihselci ukala ile onları Hindistan'ın inekleri gibi mübarek kabul eden yerli-milli dangalakların durumu bu!

Allahu Teala, ***Tevrat***'tan sonra ***Zebur***, ***İncil*** ve ***Kur'an*** nazil olmuşken, Yahudiler tutup kendi din bilginlerinden birine bile değil, Peygamber Efendimiz sallalllahu aleyhi ve sellem'e gelip **zinanın cezası konusunda hüküm vermesini, kendileri için bir güncelleme yapmasını** istedikleri zaman, onları azarlamıştı (O gün için Tevrat nazil olalı yaklaşık 2 bin sene geçmişti):

> "İçinde Allah'ın hükmü (recm emri) bulunan ***Tevrat*** yanlarında olduğu hâlde nasıl seni hakem yapıyorlar da sonra (sen onlara ***Tevrat***'taki hükmü hatırlatınca) bunun ardından yüz çeviriyorlar? Onlar (kitaplarına) iman etmiş kimseler değillerdir." (Maide, 5/43)

Kur'an'daki hükümleri tanımayan, onları bin 400 sene öncesinde kalmış kabul eden tarihselcilerin bu imansızlardan bir farkı var mıdır?..

Varsa ne kadardır?..

Allahu Teala'nın emir ve yasakları açıkken onları bırakıp Mustafa gibi yoz Türk'lerin laflarını kutsal emir belleyen ahmaklara ne demek gerekir?

Böylesi budalalar, "**Ama biz Mustafa'ya ya da başka bir ilahiyatçıya rab demiyoruz ki, ona ibadet etmiyoruz ki**" diyeceklerdir.

Merhum Elmalılı'nın sözlerinin devamı onlara cevap veriyor:

> Bu rivayetler şunu gösterir ki, herhangi birini rab edinmiş olmak için behemahal ona **"rab" adını vermiş olmak şart değildir**.

İşte burada tekrar ***Mecelle***'deki ifadeye geliyoruz: **"**İtibar mekasıd (maksatlara) ve meâniyedir (manalaradır); elfaz (lafızlar) ve mebâniye (sözün söyleniş biçimine, yapısına) değildir."

*

Merhum Elmalılı sözlerini şöyle sürdürüyor:

> Allah'ın emrine uygun olup olmadığını hesaba katmayarak, onun emrine uymak ve özellikle de **dinin hükümlerine ait olan hususlarda onu kural koymaya yetkili sanıp** ne söylerse, ne emrederse doğru farzetmek, ona uyduğu zaman **Allah'ın emrine ters düşeceğini düşünmeden** hareket etmek, onun emirlerini taparcasına yerine getirmek **onu rab edinmek ve ona tapmak demektir**.

Bu mesele daha açık nasıl anlatılabilir?!

*

Bu noktada akla ulemanın değeri ile ilgili hadîsler gelebilir.

Ulemayı hiç mi kaale almayacağız diye düşünülebilir.

Merhum Elmalılı, sözlerinin devamında bu bahse de giriyor:

> Şu halde burada ***"Din âlimlerine, ulu'l-emr adı verilen devlet başkanlarına itaat*** *etmek, Allah'ın emri olan bir farz değil midir? O halde yahudilerle hıristiyanların kendi âlimleri ve yöneticileri demek olan 'ahbar' ve 'ruhban'a itaat etmeleri niçin muaheze olunuyor?"* şeklinde düşünmeye gerek yoktur.

Çünkü burada sözü edilen şey, **Allah için itaat ve teslimiyet** değil, "min dunillah" olan, yani **Allah'ın emrine ters düşen itaat**tir.

Gerçekten de ilmî hakikatleri kabul ve âlimlere itaat etmek ve saygı göstermek Allah'ın emridir. Ve Allah'ın emrine itaat de Allah'a itaattır.

Fakat bu doğrudan doğruya değil, "Allah'a, Resule ve sizden olan emir sahiplerine itaat ediniz." (Nisa, 4/59) âyetinde de işaret buyurulduğu üzere **Allah'a ve Resulü'ne itaatın bir bölümü olarak ve ona bağlanarak yapılacak olan bir itaat**tır,

Allah'a ve emirlerine rağmen bir itaat değildir.

Allah için bir itaat demek, **Allah'ın emirleri doğrultusunda** olan, en azından **mahluka itaatte Yaratıcı'ya isyan bulunmayan bir itaat** demektir.

Böyle bir itaat Halık'a (Allah'a) isyan bulunmamak şartıyla meşru olur.

İlmin hükmünün hak, emrin de maruf olması (İlim adına söylenenlerin doğru, verilen emirlerin de Şeriat'e uygun olması) şartına bağlıdır (İlim namına söylenen her söz doğru değildir, her emir de meşru olmaz).

İlmin hakkı, hak ve hakikatı izlemesinde, gerçekle olan ilişkisinde, **Hakk'ın emrine uygun** düşmesinde ve daima **Allah'ın rızasını araştırması**nda, **Hakk'ın ahkâmını (hükümlerini) tanıyıp kavraması**nda, hasılı **Allah için** olmasındadır.

Evet, **ilim** diye buna deniliyor.

Tarihselcilerin zırva ve hezeyanlarına gelince, onlar İblis'e rahmet okutacak türden şeytanî vesvese ve mugalatalardan ibaret.

Tarihselcilerin derdi, laflarının **Hakk'ın emrine uygun** düşmesi değil, "**zamanın ve mekânın şartları**" dedikleri konjonktüre, yükselen trendlere, moda eğilimlere, egemen güçlerin arzularına uygun düşmesidir.

Onlar, **Allah'ın rızası**nı değil, küresel ve yerel egemen rejimin efendilerinin rızasını önemsemektedirler.

O yüzden de onlar için **Hakk'ın ahkâmını tanıyıp kavramak** önem taşımaz..

Önemli olan içinde bulunulan **dönemin ve coğrafyanın şartlarını** kavramak ve o şartlara göre **hüküm** icat etmektir.

Daha doğrusu, **kapıkulu yanaşmalar** olarak hizmet ettikleri efendilerinin hükümlerini Allah'ın hükmü gibi gösterebilmek için şarlatanlık yapmaktır.

Dolayısıyla bu soytarılar gerçekte hadîslerde övülen âlimler arasında yer almamaktadırlar. (Bunlar doğru dürüst birşey de bilmezler. Bir tek **doktora tezi** hazırladıkları konuyu bildikleri varsayılabilir, fakat ilmî bir tenkid yapıldığında genelde onun da iler tutar tarafının olmadığı görülür. Bu kalın kafalı taifenin ilmi değil sadece unvanı vardır.)

*

Merhum Elmalılı'nın sözlerine dönelim:

> Yoksa gerçekle uyum sağlamayan, hak temeli üzerinde yürümeyen, Allah'ın hukukuna aykırı olan, **Allah'ın koyduğu kanun ve kurallara karşı gelmek isteyen kuruntular** ne kadar süslenirse süslensin ilim değildir.
>
> Ve âlimlerin değeri, ilim zihniyetine ve haysiyetine bağlılıkları ile ölçülür. Ulu'l-emr olmaları sırf bilgileri ve ilmî haysiyetleri bakımındandır.

> Yani (Allahu Teala tarafından) emredilen marufu tanımaları, **uyulacak âyetin hükmünü iyi bilmeleri ve ondan elde edilecek mânâyı iyi kavramaları** sebebiyledir: *"Bunların **hüküm çıkarmaya gücü yetenleri** elbette onu anlarlardı."* (Nisâ, 4/83), *"Allah'ın kulları içinde **O'ndan en çok korkanlar** âlimlerdir."* (Fâtır, 35/28) özelliklerini taşımaları ve *"Eğer bilmiyorsanız, **ilim ve hikmet ehli**ne (ehl-i zikre) danışınız."* (Nahl 16/43) buyurulduğu üzere, âlimlerin **ehl-i zikir** olmaları bakımındandır.
>
> Âlim, bilgi sahibi olması bakımından hiçbir şeyin değil, ancak Hakk'ın kuludur. Delillerin ve Hakk'ın âyetlerinin emrindedir.

Deliller ise esas itibariyle ***Kur'an*** ve Sünnet'ten ibarettir. İcma ve kıyas onlara tesanüd eder.

Tarihselcilerin itibar ettiği deliller ise "**zamanın ve mekânın şartları**"ndan ibarettir.

Onlara göre, şartlar değişince hükümler de değişir.

Şartlar dedikleri şey de, o günün toplumunda genel kabul gören ve egemen güçler tarafından desteklenen **hayat tarzı**na karşılık gelmektedir.

Oysa ki şartlar adı verilen hayat tarzı, delil olarak bir değere sahip değildir.

*

Merhum Elmalılı sözlerinin devamında şöyle demektedir:

> Lâkin delilin şerefi bizzat kendinden değil, medlulü olan **hakka delalet etmesi ve hakkın açığa çıkmasına yardımcı olması** yüzündendir. Hakkı batıl, batılı hak yapmaya çalışanlar ise ilmî haysiyetten mahrum birer **tağut**turlar.

Tarihselcilerin derdi hakkın (gerçeğin) açığa çıkmasına yardımcı olmak değil, egemen rejimin ve mevcut toplumsal yapının "şartlar" adını verdikleri dayatmalarının meşrulaştırılması ve abrakadabra ile "dinî hüküm" katına çıkartılmasından ibarettir.

Dolayısıyla bunlar, "**bizden olan ulu'l-emr**" değil, Elmalılı rh. a.'in tabiriyle birer **tağut**tur.

Kendilerinden daha güçlü tağutlara hizmet için insanları aldatmaya çalışan **ikinci sınıf tağutlar**dır.

Bir taraftan egemen güçleri **rab** edinip onlara taparken, diğer taraftan da insanların "din" adına kendilerini rab edinmelerini istemektedirler.

Merhum Elmalılı bu gerçeğe şu şekilde işaret etmektedir:

> İlme ve ilmin ortaya koyduğu verilere, Hak Teâlâ tarafından yaratılmış gerçekler olduğu bakımından itaat, Allah'ın emrine itaat ve hakkın farizasını yerine getirmektir.
>
> **Hakka bağlı olduğu müddetçe** ilme ve âlime uymamak ilim ve ulema düşmanlığıdır.
>
> Ancak, Allah'ın emirlerini gözardı ederek**, âlimlerde velev cüz'î bir hüküm vaz' etme (koyma) yetkisi bulunduğunu, hatta bir zerrenin bile hükmünün yerini değiştirmeye yetkili olduklarını kabul ve teslim eylemek, Allah'tan başkasına bir rablık hissesi vermektir**, onları "min dunillah" (Allah'ın gerisinde) rab edinmektir.

İşte mesele bundan ibarettir.

Tarihselci soytarılara gelince, onlar kendilerinde **cüz'î** değil **küllî** hüküm vaz' etme (koyma) yetkisi görmektedirler.

Hükmünü değiştirmek istedikleri şey bir zerre değil, koskoca bir Ağrı Dağı, bir Erciyes..

Değil tarihselci dangalaklara, gerçek âlimlere bile her konuda ve her zaman itaat etmek doğru değildir.

Nitekim merhum Elmalılı sözlerinin devamında şu uyarıyı yapmaktadır:

> **Şeytanlara, Tağutlara, Nemrudlara, Firavunlara,** putlara ve evsana tapmak nasıl bir şirk ve küfür ise **âlimlere de haddinden fazla kıymet vermek** öyledir.
>
> Mesela; doğruyu yanlışı, hakkı batılı ayırmaksızın hak (doğru) ilmin gereği olmayan fikirlerini, sözlerini, **Hakk'ın emrine dayanmayan, ondan kaynaklanmayan şahsî görüşlerini**, istek ve arzuya dayanan **keyfî fetvalarını** ve iradelerini üstün tutmak, **sanki onlarda Allah'ın haram kıldığını helâl, helâl kıldığını da haram kılma yetkisi varmış gibi**, hakkı değiştirebilecek bir hakları varmış gibi, kasıtlı sapıklıklar şöyle dursun, (kasıtsız olarak düştükleri) Allah'ın emrine aykırı olduğu açık olan hatalarına bile itaati caiz görmek, hasılı "Allah bu konuda ne buyuruyor" diye düşünmeden, **Allah'ın emrine uymak gerektiğini hesaba katmadan** onlara itaat dahi öyle bir **şirk ve küfür**dür. Allah'ı bırakıp başkalarına tapmak demektir.

Açıkça tarihselci olduklarını söylememekle birlikte, ***Mecelle***'de ifade edildiği şekilde lafız değilse de meani bakımından bir ölçüde tarihselci tutum sergileyen **yerli-milli-devletçi-Türkiyeci** taife bu ifadeleri "**tekfircilik**" olarak nitelendirebilirler.

Evet, **tekfir**dir.

Çünkü İslam'da tekfir de vardır. Kâfire kâfir denilir.

İslam'da küfre iman, kâfire de mümin demek gibi bir budalalık yoktur.

*

Merhum Elmalılı sözlerini şöyle sürdürüyor.

> Maalesef Yahudiler ve Hıristiyanlar işte böyle yapmışlardır: Ahbar ve ruhbanlarını rab edinmişlerdir.
>
> Onlara gerçekten rab dememişlerse bile rab yerine koymuşlardır.
>
> **Dinde hüküm koyabilme haklarının** olduğuna inanmışlardır.

Bu ümmetten de aynı hataya düşenler mevcuttur.

Günümüzdeki en açık örnek ise **tarihselciler**dir.

Tarihselciler, tıpkı Hristiyanlar gibi, onlardan
aldıkları **hermenötik** ve **tarihsellik** laga lugalarıyla dinin hükümlerini, Kitab'ın (***Kur'an***'ın) kesin emirlerini değiştirmeye kalkışmaktadırlar.

Te'vil ve tebdil etmekte, fasit yorumlar getirip değiştirmektedirler.

*

Merhum Elmalılı'yı dinlemeye devam edelim:

> Hele Hıristiyanlık tarihinde ruhban sınıfının kutsal tanınması ve papaların hata etmez sayılması daha fazla resmiyet kazanmış olan çok açık bir durumdur.

Bunların **din işlerinde yetkili ve dinde her türlü tasarrufa salahiyetli** olduklarını, ruhanî meclislerin (din adamları/görevlileri kurulunun) kararlarıyla ve papanın emriyle **dinin ahkâmının (hükümlerinin) ve Kitab'ın kesin emirlerinin değiştirilecek derecede te'vil ve tebdil, hatta tahrif olunabileceğini**, namaz ve oruç gibi temel ibadetlerin, **haram ve helâl ile ilgili bütün kuralların ve meselelerin istenilen şekle konulabileceğini**, her türlü günahın affedilebileceğini, hatta cennet ve cehennem anahtarlarının papazların elinde olup, bunların isteyene satılabileceğini ve **bütün bunlara hiç kimsenin itiraza hakkı bulunmadığını** iddia ve kabul edecek kadar imtiyazlar tanımışlardı ki, bu âyet işte bütün bunları hatırlatmakta, muaheze etmektedir.

Adiyy ile ilgili olan hadis-i şerif de bunun asgari ölçüde bir bakıma tefsiridir.

Hıristiyanlıkta ruhban sınıfının böyle bir imtiyaz ve hakimiyetle "min dunillah" (Allah'ın gerisinde) rab edinilmelerine "klerikalizm" adı verilir.

Daha sonra bundan şikayetle **Protestanlık** zuhur etmiştir. Mâide Sûresi'ne (âyet 64, 65) bakınız.

Bazılarının **İslam'ın protestanlaştırılması**ndan söz ettiklerini görüyoruz ki dolaylı olarak Katolik Hristiyanlığı aklamak anlamına gelebilir.

Halbuki, Hristiyanlar'ın katoliği ile protestanı arasında **dalalet** bakımından bir fark yoktur.

*

Merhum Elmalılı'yı dinlemeye devam edelim:

Daha sonra bu **rablık imtiyazı**, ruhban sınıfının elinden çıkmış, **parlamenterlere** geçmiştir.

İşte **demokrasi** dediğimiz şey budur.

Parlamentolara ve parlamenterlere, ve de o parlamenterlere liderlik eden tiplere r**ablık** imtiyazı tanımak.

*

Demokrasi, İslam açısından işte bu yüzden küfür ve şirk rejimidir.

Çünkü demokrasi salt yöneticilerin **seçim**le gelmesi meselesi değildir, "**millet iradesi**"ni, "**halk egemenliğini**" herşeyin üstünde tutmak, ona mutlak (kayıtsız şartsız) bir hakimiyet tanımaktır.

Ancak pratikte halk, egemenliğin sefasını (seçim yasaları, hileleri, barajları, engelleyici siyasal parti kanunlarıyla kayıt ve şart altına alınıp kısıtlanmış göstermelik bir alanda) dört beş yılda bir sadece bir gün, seçim günü sürebilir.

Ertesi gün insanlar, "kendi kendilerinin sınırlı sorumlu ve yetkili rabbi olma" haklarını kaybeder, seçtikleri rablerinin kulları haline gelirler. Gelmektedirler.

Türkiye'de Allah'ın hükümlerine kamusal alanda söz hakkı tanınmazken, laik (siyasal dinsiz) demokratik rejimin 'rablik' imtiyazı tanıdığı **parlamenterler**in (hüküm koyucu, yasa yapıcıların) **İslam'ın güncellenmesi**nden söz edebilmeleri, bu alanda ülkemizin Batı'yı geçmekte olduğunu göstermektedir.

Çünkü bizdekiler, Batı'dakinin aksine, hem **ruhban "rabliği"**ni, hem de **seküler "parlamenter rabliği"**ni birlikte uhdelerine almak istiyorlar.

Tek biriyle yetinmeye razı değil gibi görünüyorlar.

Böyle bir ülkenin ve toplumun akıbeti ne olur, bilemeyiz, Allah bilir..

Ancak şunu biliyoruz: Allah Azze ve Celle tevbe için fırsat ve mehil verir, imhal ederse de, ihmal etmez..

KUR'AN İSLAMI EDEBİYATI YAPAN TARİHSELCİ DON KİŞOTLARIN HEDEFİNDE YELDEĞİRMENLERİ DEĞİL KUR'AN VAR

Önceki yazılarda da dile getirdiğimiz gibi, tarihselciler, İmam Matüridî'nin kullandığı "**ictihad ile nesh**" kavramını dillerine doluyor, sanki kendi tarihselcilikleri ile İmam'ın kastettiği şey aynıymış gibi konuşuyorlar.

Bu aslında bir acziyetin ve iflasın ifadesi..

Tescili..

Kendi yaklaşımları için ***Kur'an*** ve Sünnet'ten bir delil bulamıyorlar, o yüzden İmam'ın kullandığı bir tabiri istismar ediyorlar.

*

Diyelim ki İmam'ın sözleri tam da kendilerinin savunduğu anlayışı yansıtıyor (Öyle değil, bu konuya döneceğiz, fakat öyle olduğunu varsayalım), bu tam da "**mezhepçilik**" diye eleştirdikleri yaklaşıma karşılık gelir.

Böylece "**mezhebi (bir alimin içtihadını) din haline getirme**" denilen tavrı sergilemiş olurlar.

Oturup kalkıp "**mezhepler üstü İslam**"dan söz eden,
insanları ***Kur'an***'a, ***Kur'an*** İslamı'na, ***Kur'an*** Müslümanlığı'na çağıran bu dangalakların böyle temel bir konuda, en iyi ihtimalle bir alimin içtihadı sayılabilecek bir görüşü (Ki içtihad **kesinlik** taşımaz, **zan** ifade eder) **kesin delil** gibi ortaya sürmelerine ne demek gerekir?

Eğer bunlar, mezheb (içtihat) olgusunun mantığını kavramış olsalardı, **İmam Şafiî** gibi konuşmaları gerekirdi: **İmam Matüridî**'nin bu tespitinin doğru olduğunu düşünüyoruz, fakat yanlış olabilir. Karşıt görüşün hatalı olduğunu düşünüyoruz, fakat doğru olabilir.

*

Üstelik bu Mustafa Yoztürk şunları söyleyebilmiş:

> "Atalar dininin, fıkıh mühendislerinin, ruhban sınıflarının, efendileştirilmiş hocaların vesayet ve velayetine karşı İslam'ın özü olan ***Kur'ân,*** esas itibariyle bireyi akla ve düşünmeye davet eder…"

Reklamlarda ***Kur'an*** gösteriyorlar, teslimatta ise işi "**abi**"leri ve efendileri fıkıh mühendisi ruhbanımsı **Fazlur Rahman**'a (ve onun efendileri olan papazlara ve oryantalistlere) bağlıyorlar.

Ya da "abi" olarak bizzat kendilerinin peşine düşülmesini istiyorlar.

Fakat bunu bile açıkça ve mertçe söylemiyor, söyleyemiyor, araya İmam Matüridî'yi sokuşturuyorlar.

Ve böylece, "İslam'ın özü olan ***Kur'an"***, sözde Yoztürk'ün **ata**sı İmam Matüridî'nin (özde ise Fazlur Rahman gibi rahipleşmiş tiplerin) bir lafı için anında gözden çıkartılabiliyor, geçersiz hale gelebiliyor.

Böylece, fıkıh mühendisliğine soyunan bu soytarının yukarıya aldığımız sözü, diğer sözleri ve genel yaklaşımı çerçevesinde şöyle bir anlam kazanıyor: "***Kur'an***'ı boş ver, onun **davet ettiği akla** bak!.. Esas olan akıl, ***Kur'an*** sadece ona çağıran bir davetçi.. Ancak bu işlere sizin aklınız yetmez, buradaki akıl, **oryantalistlerin ve papazların**

aklı.. O aklın İslam ülkelerindeki distribütörü ise **Fazlur Rahman** gibi tipler.. Bizler de Türkiye'deki bayileriz.”

Nitekim bu münafık, mahrem muhitlerde kendisine benzeyen tiplerle bir araya geldiğinde küfrünü açıklayıp ***Kur’an***’a inanmadığını söyleyebilen, Allahu Teala’yı günümüz romancı ve hikâyecileri gibi kıssa uyduruyor gibi gösterebilen riyakâr bir sahtekâr.

*

İmam Matüridî'nin sözünü bir **içtihat** kabul edersek şunu da hatırlamamız gerekir: Bir içtihat, ancak o içtihadı yapan kişiyi bağlar..

Başkaları için bağlayıcılığı yoktur, fakat o şahsın ilmine itimat eden kişiler onu taklid edebilirler.

Buna **amelî konularda** izin verilmiştir. Bunda zaruret vardır, herkesin içtihat yapabilecek seviyeye gelmesi beklenemez. Bir toplumda herkesin uzman hukukçu olmasının beklenemeyeceği gibi..

Ancak **itikadî** konularda durum böyle değildir. İtikatta **taklid**, Ehl-i Sünnet nazarında günahtır, iman mutlaka **tahkike ve delile** dayanmak zorundadır. Mukallidin (taklitçinin) imanı geçerliyse de, taklitle yetindiği, tahikiki terk ettiği için günahkârdır. Mutezile’ye göre ise böylesinin imanı geçersizdir.

İmdi, hükmü ***Kur’an*** ve Sünnet’te açıkça belirtilmemiş bir meselede bu iki asıldaki bir **nass**tan hareketle kıyas yapıp içtihatta bulunmakla, bir bütün olarak ***Kur’an*** hükümlerinin geçerliliği ve neshi meselesinde görüş bildirmek, aynı şey midir?!

İlki amelî bir mesele hakkında yapılmış (kesinlik taşımayıp zan düzeyinde kalan) içtihattır, ***Kur'an***'daki bir hüküm hakkında "Bu hüküm geçerlidir veya değildir" diye bir hüküm verilmiş olmamaktadır.

İkincisinde ise, bizzat ***Kur'an***'ın geçerliliği konusunda hüküm veriyorsunuz. Böylece mesele itikadî bir boyut kazanmaktadır. Ve siz bu konuda güya içtihat yapıyorsunuz.

Ve şu da ortada ki, **içtihat** demek, zann-ı galiple hüküm vermek demektir. Sonuç itibariyle **zan** durumundadır.

Halbuki itikadî nitelikteki hükümler kesin delillere dayanmak zorundadır.

Üstelik, kesin bir delil karşısında zannî bir delilin söz hakkı olamaz, fer', asl'ı iptal edemez.

Mecelle'de ifade edildiği gibi "**Şek** (şüphe, tereddüt, zan) **ile yakîn** (kesin bilgi) **zail olmaz** (ortadan kalkmaz)."

Kur'an'daki hükümlerin doğruluğunda, kesinliğinde, geçerliliğinde ve bağlayıcılığında herhangi bir şüphe yoktur, hidayetin ta kendisidir:

> "İşte bu, o Kitab'dır ki, onda şüphe yoktur. Takvâ sâhipleri için hidâyettir" (Bakara, 2/2)

Kendisinde şüphe bulunmayan bir kitap, süpheli/zannî olan bir görüş/içtihat (değerlendirme) ile geçersiz hale getirilemez.

*

Söz bu noktaya geldiğinde Mustafa Yoztürk gibi yarım akıllılar şöyle diyeceklerdir: "***Kur'an*'ı *Kur'an*'la ispat etmek safsatadır.**"

Ardından da bilgiç bir eda ile şöyle diyeceklerdir:

> Çünkü burada siz bir şeyi yine kendisinden hareketle ispatlamaya çalışıyorsunuz ve böylece **mantık** açısından "**müsadere ale'l-matlûb**" ya da "**safsata**" diye ifade edilen çok sıkıntılı bir durumla karşılaşıyorsunuz.

Bu sözler Mustafa'ya ait..

Evet, Mustafa Yoztürk gibi tiplerin "tarihsel, tarihte kalmış" geçmiş âlimlerden alıp artistik şovlarına malzeme yaptıkları bu akıl yürütüş esas itibariyle doğrudur, fakat **tarihselci** dangalakların eline düştüğünde onların ahmaklıklarını sergileyen bir turnusol kâğıdına dönüşmektedir.

Doğrudur, mahkemede davalı ya da davacı şahit olarak kendisini gösteremez, "Ben doğru söylüyorum" demesini doğruluğunun delili olarak ileriye süremez.

Ancak, bir kimse, haklı olduğunu kendi sözleriyle, mesela muhataplarının **çelişki ve tutarsızlıklarını** ortaya sererek, ve **çürütülemeyecek aklî deliller** getirerek ispatlayamaz mı?!

Mesela birisi senin kör olduğunu iddia etse, senin kör olmadığını göstermek için **şahit** getirmen mi gerekir? "Bak ben görüyorum, şurada bir genç oturuyor, diğer tarafta bir hanım teyze var, duvarda fotoğraf asılı, senin üzerindeki elbise şöyle söyle, rengi de şu, suratın da yolunmuş tavuk gibi traşlı, daha sayayım mı?" diyemez misin?!

Bu, **müsadere ale'l-matlub** mudur, **safsata** mıdır, hanzo?!

*

Kur'an, kendisinin Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sözü olmadığını, Allah kelamı olduğunu belirtiyor, insan sözü olduğunu iddia edenlere ise meydan okuyor:

> "De ki: Yemîn olsun ki, eğer insanlar ve cinler bu ***Kur'ân***'ın bir benzerini getirmek üzere bir araya gelseler, birbirlerine yardımcı da olsalar, (yine) onun benzerini getiremezler." (İsra, 17/88)

Üstelik, istenen ***Kur'an***'ın bütününün bir benzeri de değil..

Sadece bir surenin (Mesela sadece birer satırdan ibaret olan Kevser ve İhlas Surelerinden birinin) benzerini getirseler kâfi gelecek:

> "Eğer kulumuza indirdiğimizden şüphe içinde iseniz, haydi **onun gibi bir sûre** getirin, Allah'tan başka güvendiklerinizin hepsini çağırın; eğer doğru iseniz.
>
> "Yok yapamadıysanız, ki **hiçbir zaman yapamayacaksınız**, o halde yakıtı insanlar ve taşlar olan, inkârcılar için hazırlanmış ateşten sakının." (Bakara, 2/23-24)

"Yalnız başınıza uğraşın, okullardaki sınavlarda olduğu gibi yeteneğinizi ve bilginizi tek başınıza ispatlayın, kopya çekmeyin, yardımlaşmayın" denilmiyor.

"Teker teker gelmenize gerek yok, hep birden gelin, hatta gidip toplayabildiğiniz kadar adam toplayın, ben buradan bir yere gitmiyorum, işte meydan!" diye meydan okunuyor.

Bir yazar düşünün ki, herkese şöyle meydan okuyor: "Ey bu memleketin kendisini çok akıllı zanneden üniversite hocaları, yazar çizerleri, gazetecileri, edebiyatçıları, şairleri,

devlet büyükleri, bürokratları, elinizden geliyorsa benim yazdığım gibi iki satırlık bir metin oluşturun. Tek başınıza da uğraşmayın, yardımlaşın" diyor.

Ne düşünürsünüz?..

Böyle bir adamı memleketin ulema ve üdebası bile değil, kabiliyetli lise talebeleri bile kepaze ederler.

Peki, niye bin 400 senedir bunca kâfir bir araya gelip de mesela tek satırlık Kevser Suresi'ne benzer bir metin meydana getiremediler, getiremiyorlar?

*

Bir boks ya da futbol maçını düşünün.. Bir taraf ringe ya da sahaya çıkıyor, diğeri yenilgiyi baştan kabul edip gelmiyor.. Sonuç nedir? Hükmen galibiyettir.

Bu **müsadere ale'l-matlub** mudur, **safsata** mıdır, angut?

Bir alanda üstün kalitede orijinal bir eser ortaya koymak zor olabilir, fakat onun benzerini yapmak sıradan bir iştir.

Mesela yeni bir icat yapmak zordur, fakat bir defa yapıldı mı hemen hakikisinden farksız, hatta bazen ondan daha iyi taklitleri piyasayı doldurur.

Edebiyat ve sanatsal akımlar böyle oluşur, birbirinin benzeri resim, şarkı, roman, film, piyes, hikâye ve şiirler peşpeşe üretilir.

Peki niye birileri ***Kur'an***'ı taklit edip de "kutsal kitap yazma akımı, geleneği" oluşturmamışlar, oluşturamamışlar?

Normal şartlarda mesela bir Kevser Suresi'nin en az yüz tane, hatta bin tane benzerinin yazılmış olması gerekirdi.

Mesela **Kanunî**'nin meşhur şiirini alalım.. **Bâkî** onun beyitlerine üçer mısra ekleyerek tahmise (beşliklere) dönüştürmüş bulunuyor. İlk beşliğe bakalım:

Câme-i sıhhat Hudâ'dan halka bir hil'at gibi,
Bir libâs-ı fâhir olmaz cisme ol kisvet gibi,
Var iken baht ü saâdet kuvvet ü kudret gibi,

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

Sadece Bâkî değil, hemen her yetenekli şair herhangi bir şiirin mısralarının bu şekilde benzerlerini yazabilir, fakat başka şairleri taklit ediyor görünmek istemezler. Burada Bâkî, Cihan Padişahı'na saygısını gösterip ona "kıyak" geçmiş durumda..

Kur'an surelerine gelince, bu kadar kâfir neden biraraya gelip de bu meydan okumaya cevap verememişler, Kevser Suresi'nin başına ya da sonuna ona benzeyen ifadeler ekleyememişler?..

Kur'an, kendisinin Allah kelamı olduğunu başka nasıl ispatlayacak, ahmak soytarı?! Cebrail a.s.'ı getirip şahit olarak mı konuşturacak?

Yoz Türk aklı böyle birşey işte.. Bu rezil dangalak bir de tutup akıl ve düşünme edebiyatı yapıyor..

*

Ancak, mesele bundan ibaret değil..

İmdi, ***Kur'an***'ın bu meydan okuyan ayetleri herkese karşı **delil**dir.

Kur'an, ortaya bir iddia atıyor, ve bu iddia, **Marksist kehanetler** kabilinden (**Karl Popper**'ın tabiriyle) "**yanlışlanabilirlik**" (yani test edilebilirlik) niteliği taşımayan iddialar değil.

Yanlışlanabilir nitelikte fakat yanlışlanamıyor. Demek ki doğru..

Eğer sizde akıl ve fikir, **mantık** ve düşünce diye birşey varsa, mesele açık..

Ancak, ***Kur'an***'daki bütün ayetler, tek başına alındıklarında, böyle herkes için delil olarak ortaya sürülemez, kimi ayetler ancak ona inanan için delil olur.

Mesela, ***Kur'an***'a inandığını söylüyorsan, Hz. Nuh a.s.'ın bir peygamber olduğunu gösteren ayetler senin için delildir, sana karşı delil olarak getirilebilir.

Yine ***Mecelle***'ye atıfla söylemek gerekirse, "**Kişi ikrarı ile muaheze olunur**".

*

İşte aynı nedenle, **İmam Matüridî**'yi bir imam olarak kabul eden kişiye karşı onun sözlerini delil olarak söylemek mümkün olabilir. Fakat bir **Selefî** meşrebe ya da **Eş'arî** mezhepliye onun sözünü delil olarak söyleyemezsiniz.

Evet, bir mezheb mensubu, başka mezhebe mensub birine karşı doğrudan kendi imamının içtihadını değil, ancak o içtihada medar olan nassı delil olarak ortaya sürebilir. (Delaleti kat'î olmayıp da zannî olan aynı nassa dayanıp farklı yorumluyorlarsa, ortada tartışılacak birşey zaten kalmaz.)

Şimdi sen, İmam'ın (en iyi ihtimalle içtihat olarak kabul edilebilecek) bir sözünü delil olarak ileri sürüyorsan, bunun ancak Matüridî mezhebinden olan için değer taşıyor olabileceğini, başka mezhep mensupları içinse bunun **müsadere ale'l-matlub** ya da **safsata** olacağını anlaman gerekir.

Fakat heyhat, sende o kafa nerde!..

Ayrıca, eğer sen İmam'ın sözlerini delil kabul ediyorsan, onun **içtihat** usulü ve **nesih** konusuyla ilgili bütün değerlendirmelerini onaylıyorsun demektir?

Bu durumda, İmam'ın **tarihselcilik**le uyuşmayan, onu mahkum eden sözleri sana söylendiğinde onlara da "Evet" demen gerekir.

Ya da "**Ben de onun söylediğini söylüyorum**" demekten, **yalan** söylemekten vazgeçmek durumundasındır.

*

Buradaki usul sorunlarından (mantıksızlıklardan) bir başkası ise şu:

İçtihadın (kıyasın), bir nassa dayalı olarak yapılması gerekirken, tarihselciler, en iyi ihtimalle içtihat ürünü sayılabilecek bir görüşü, bir başka içtihat için delil kabul ediyorlar.

Kendi içtihatları için delil kabul ettikleri ilk içtihat/görüş zaten **zannî** idi, kesinlik taşımıyordu, durum böyleyken bundan hareketle tavşanın suyunun suyu kabilinden bir başka zannî görüş ileri sürülüyor,.

Bir başkası da bu ikinci zannî görüşü temel kabul edip üçüncü bir zannî görüş ileri sürebilir ve bu bir silsile halinde gider.

Akıllı ve tedbirli insanlar, dünya işlerinde birinci dereceden bir zanna itibar etseler bile, bir zan üzerine bina edilen ikinci bir zanna göre amel etmekten kaçınırlar, bunu kumar oynamak gibi riskli bir iş sayarlar.

TARİHSELCİLERİN İMAM MATÜRİDÎ İSTİSMARI

Önceki yazılarımızın birinde, Dr. Yüksel Macit'in 2009 yılında yayınladığı "Hz. Muhammed'den Sonra Nesh Meselesi" başlıklı makalesini konu edinmiştik.

Makalenin, yazarın kendi yaptığı özetini de aktarmıştık:

> **İslam alimleri genelde** Peygamberden sonra neshi kabul etmezler, ancak birkaç alim ***Kur'an***'dan bir hükmün **kıyas ve icma ile neshini** caiz görmüştür. Daha önemlisi imam Maturidi (ö333/944) ***Te'vilatu Ehli's-Sünne*** kitabında ictihad ile neshten bahsetmektedir. O, Hz. Ömer'in ***Kur'an***'da geçen müellefe-i kuluba zekat vermemesini **ictihad ile nesh** olarak değerlendirmiştir. Biz de onunla aynı görüşteyiz. Peygamberden sonra nesh caizdir, çünkü şartlar değişiyor. Bu bir değerlendirmedir, başkaları başka değerlendirme yapabilir. Konu tartışmaya açıktır.

Yine yoz Türk **pırasa**sör Mustafa Öztürk'ün laflarını da aktarmıştık:

> Hz. Ömer, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir. **İmam Maturidi** bu olayı "**ictihad yoluyla nesh**" olarak tanımlar. **Ben de Maturidi ile aynı şeyi söylüyorum ama tekfir edilen benim**. "İlla birini tekfir etmem lazım, yoksa duramam" diyorsanız **önce mezhep imamımız Maturidi'yi tekfir edin**. Benim suçum ne? İsmimin önünde Ebu Mansur yazmaması mı?

Görüldüğü gibi bu adamlar, **müellefe-i kulûbla ilgili ayetten hareketle** birşey söylüyor değiller.

Herhangi bir **hadîs-i şerîf**e de dayanmıyorlar.

Hatta **Hz. Ömer r. a.'in söz konusu uygulamasına** da dayanıyor değiller.

Dayandıkları şey, İmam Matüridî rh. a.'in Hz. Ömer'in (devlet başkanı Hz Ebubekir r. a. tarafından onaylanan) görüşünden hareketle yaptığı
bir **kavramsallaştırmadan/isimlendirmeden** ibaret..

İmam Matüridî'nin kullandığı kavram, "**içtihad ile nesh**"..

Evet, bu kavramı alıyorlar, sonra, Hz. Ömer'in görüşüyle hiç ilgisi olmayan ve de İmam Matüridî'nin bu kavramı kullanırken hiç kastetmediği hususları, bu kavramı bahane ederek "yutturmaya" çalışıyorlar: "**Biz de Hz. Ömer gibi içtihat yapabilir ve *Kur'an*'daki hükümleri neshedebiliriz.**"

Dedikleri bu..

Ancak, birincisi siz Hz. Ömer değilsiniz..

İkincisi, sizin yaptığınız içtihat değil..

Üçüncüsü, sizin nesh kavramından anladığınız şey, İmam Matüridî'nin neshten kastettiği şey değil.

*

Evet, Yüksel Macit, İmam Matüridî için, *"O, Hz. Ömer'in **Kur'an**'da geçen müellefe-i kuluba zekat vermemesini **ictihad ile nesh** olarak değerlendirmiştir*" diyor.

Bir defa, Hz. Ömer ***Kur'an***'da geçen müellefe-i kulûba **zekât** vermemiş değil.

Çünkü, Hz. Ömer'in isteklerini geri çevirdiği şahıslar, "***Kur'an***'da adı geçen müellefe-i kulûb" değil.. ***Kur'an***'da kimsenin adı geçmiyor..

Kur'an'da sadece müellefe-i kulûb kavramı geçiyor.

İkincisi, adamların istediği ve Hz. Ömer'in vermediği şey, **zekât** değil.. Adamlar bir **arazi** parçasını istiyorlar..

İslam devletinin arazileri **zekât** olarak toplayıp dağıtması diye birşey yok.

Yüksel Macit'in anlayış, idrak, fehm ve fıkıhtan nasibinin ne kadar olduğunu anlamanız için bu kadarı yeterlidir..

Adam, Hz. Ömer'in müellefe-i kulûba **zekât** vermediğini söylüyor. Olaya vukufu bu kadar.

Bu haliyle kalkıyor İmam Matüridî'nin sözlerini bahane ederek laga luga yapıyor.

Makalesindeki akıl yürütüş biçimi de şöyle: "Falan şöyle dedi, filan böyle dedi, filanca da şöyle demişti, ama o sanki şöyle demek istiyor gibi de diyemiyor, o halde nesh her zaman caizdir."

Makalesine tekrar döneceğiz inşaallah.

*

Macit'in yukarıya aldığımız cümlesini şu lafları izliyor:

> "Biz de onunla (İmam Matüridî ile) aynı görüşteyiz. Peygamberden sonra nesh caizdir, çünkü şartlar değişiyor."

Görüşünü ispatlamak için ileriye sürdüğü argüman bu: "Çünkü **şartlar** değişiyor."

Böylece şartlar, hükmün kendisi haline geliyor. Daha doğrusu "**hüküm koyucu**" olma konumuna yükseliyor.

Hükmü koyan Allahu Teala olmaktan çıkıyor, "şartlar" haline geliyor.

Peki şartlar nedir, canlı mı cansız mı, yenir mi yenmez mi?

Şartlar denilen şey, insanlar arası ilişkilerin seyrinden başka birşey midir?!..

*

Mustafa Öztürk'ün lafları daha eğlenceli.. O şöyle diyor:

> Hz. Ömer, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a **zekat** verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve **bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan** bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir.

Görüldüğü gibi Mustafa da Macit gibi aynı "**zekât**" hikâyesini anlatıyor..

Aslında yok birbirlerinden farkları, fakat bu, yoz Türk..

İdrak ve anlayış bakımından aralarında önemli bir fark bulunduğu söylenemez..

Tarihselci olabilmesi için insanın öncelikle belli bir ahmaklık ve gabavet düzeyini tutturması gerekiyor, o da bunlarda fazlasıyla mevcut.

Ancak, "**zekât**"tan söz etmeleri, idrak kıtlığından değil de olayın aslını bilmiyor olmalarından da kaynaklanıyor olabilir.

Fakat bu, kendileri açısından önemli bir hata, kusur ya da eksiklik sayılmaz.. Çünkü, dertleri olayı anlamak değil salt İmam Matüridî'nin sözünü istismar etmek olduğu için, meselenin aslını bilmeleri gerekmiyor.

Elde İmam'a ait istismar edilmeye müsait bir söz bulunması yeterli..

Ayrıca, bu konuda cesur olmaya ihtiyaçları var, bunun için de "Cahil cesur olur" fehvasınca cehalete muhtaçlar..

Olayın aslını bilirlerse cahillikleri azalacağı için cesaretleri de azalabilir, bu da tarihselcilik için bir kayıp demektir..

*

Evet, bu iki ilahiyatçı arasında idrak zaafiyeti ve bilgi eksikliği bakımından fazla bir fark yok.. Tarihselciliğin gerektirdiği formasyona tamamen sahip oldukları kesin.

Ancak, Mustafa'nın edebiyatı Macit'inkinden iyi, olayı bir romancı ya da hikâyeci gibi süslüyor, hayal gücünden faydalanıyor..

Hayal gücünün daha aktif olması, cehaletinin Macit'inkinden fazla olmasından da kaynaklanıyor olabilir, bilemem..

Nitekim, olayın kahramanları iki kişi olduğu halde bu, "**grup**" kelimesini kullanabiliyor. Sanki 30-40 kişiler..

Hakkını yemeyelim, romancı, hikâyeci filan olsaymış yoz Türk edebiyatına eğlenceli katkılar sunabilirmiş, fakat hangi akla hizmetse züccaciye dükkânına giren fil gibi tutup ilahiyat alanına dalmış..

Zararı çift katlı, böylece hem ilahiyat alanını masal bahçesine çevirmiş, hem de Türk edebiyatının, hayal dünyası geniş yetenekli bir masal anlatıcısını yitirmesine neden olmuş.

Evet, bu şahıs, romancılığını konuşturarak söz konusu **"grub**"un Hz. Ömer'e **müellefe-i kulûbla ilgili ayeti hatırlatmasından,** "**zekât**" istemesinden söz ediyor.

Halbuki böyle birşey yok..

Adamların ayet filan hatırlatması söz konusu değil..

Fakat, Mustafa'nın hayal dünyası geniş, edebiyatı coşkun, kolaysa tut!..

*

Olayı anlatacak, kahramanlarını tanıtacağız inşaallah, fakat önce ilgili ayetleri hatırlamak gerekiyor (Tevbe Suresi):

> **58.** İçlerinden (münafıklar arasından) sadakalar konusunda sana dil uzatanlar da var. Kendilerine ondan bir pay verilirse hoşnut olurlar; eğer kendilerine ondan bir pay verilmezse, hemen kızarlar.
>
> **59.** Eğer onlar Allah ve Resûlü'nün kendilerine verdiğine razı olup, "Bize Allah yeter. Lütuf ve ihsanıyla Allah ve Resûlü ileride bize yine verir. Biz yalnız Allah'a rağbet ederiz" deselerdi, kendileri için daha hayırlı olurdu.
>
> **60.** Sadakalar (zekâtlar), Allah'tan bir farz olarak ancak fakirler, düşkünler, zekât toplayan memurlar, **kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlar (müellefe-i kulûb)** ile (özgürlüğüne kavuşturulacak) köleler, borçlular, Allah yolunda

cihad edenler ve yolda kalmış yolcular içindir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

İmdi, mesele sadece müellefe-i kulûb değil, zekât verilecek kesimler arasında mesela köleler de yer alıyor.

Bu ayet-i kerimeden dolayı o gün birtakım köleler Hz. Ebubekir'e gelip, "Hani bize zekâttan pay?" mı diyorlardı?!

Bu ayetten hareketle zekâtlar hemen kölelerin azat edilmesi için mi harcanıyordu?!

Sonra bu ayet, zekât bu sekiz sınıfın hepsine mutlaka verilmelidir, hiçbiri hiçbir zaman eksik bırakılmamalıdır diye bir hüküm mü getiriyor, yoksa, bu sekiz sınıfın dışındaki kesimleri hariç tutmayı mı hedefliyor?

*

Bu tarihselci taife biraz angut olduğu için müşahhas/somut örnekle izah edelim:

Diyelim ki bir zengin İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gitti, "Alın size şu kadar para, devletin ilköğretim okullarının yoksul öğrencilerine yardım edin. Ancak bu parayı altı, yedi ve sekiz yaşındaki öğrencilere verebilirsiniz" dedi. Müdürlük de tuttu altı yaşındaki çocuklara dağıttı..

Bu, bağışçı zenginin talimatının çiğnenmesi anlamına mı gelir?!

Mesela on yaşındaki öğrencilere de yardım edilseydi bu söylenebilirdi, fakat öyle bir durum yok.

Diyelim ki ertesi sene olay tekerrür etti, bu defa sekiz yaşındakilere dağıttılar, bu durumda önceki senenin altı, o günün yedi yaşındaki bir öğrencisi kalkıp, "Ama

bağışçı zengin yedi yaşı da sayıyor, hem geçen sene bize de vermiştiniz, yine vermelisiniz. Siz bağışçının talimatını yürürlükten kaldırdınız, uygulamadınız" diyor.

Böyle bir yedi yaş üstün zekâsına öğretmenleri ne derse Hz. Ömer de arazi isteyen söz konusu ahmak ve açgözlü istismarcı şahıslara onu demiş.

HZ. ÖMER R. A., İMAM MATÜRİDÎ VE MÜELLEFE-İ KULÛB

Evet, tarihselci diye bilinen hristiyan ve yahudi taklitçisi modernist ilahiyatçılar, İmam Matüridî'nin kullandığı "**ictihad ile nesh**" kavramını dillerine doluyor, sanki kendi tarihselcilikleri ile İmam'ın kastettiği şey aynıymış gibi konuşuyorlar.

Bilindiği gibi İmam bu kavramı Hz. Ömer r. a.'in (daha doğrusu Hz. Ebubekir r. a.'in) bir icraatı bağlamında dile getiriyor.

Olayı Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır Hoca, ***Hak Dini Kur'an Dili***'nde müellefe-i kulûbla ilgili ayeti (Tevbe, 9/60) tefsir ederken şöyle anlatıyor:

> Müellefe-i kulûb: Yani **kalbleri İslâm dinine ısındırılacak** olanlar. Çeşitli rivayetlerden çıkan sonuca göre, bunlar başlıca üç kısım idiler.
>
> Bir kısmı bazı azılı kâfirler idi ki Resulullah, bunların şerlerini defetmek ve müslümanlara eziyetlerini önlemek, diğer kâfirler ile müşriklere ve zekât vermek istemeyenlere karşı çıkmalarını sağlamak ve İslâm tarafını tutmaları için böyle ihsan ve yardımlarla kendilerini İslâm'a meyilli kişiler yapardı.
>
> Diğer bir kısmı ise kabile reisi ve ileri gelen kimseler durumunda idi ki Hz. Peygamber, bunlara bol bol ikram ve ihsanda bulunur, kendi kabilelerinden İslâm'a girenlere eza ve cefa etmelerini önlemeye çalışırdı. Kendilerinin ve emrindekilerin İslâm'a girmeleri ve İslâm'da sebat etmeleri gibi bir takım İslâmî amaçlar ve maslahatlar gözetilirdi.
>
> Üçüncü bir kısım da İslâm'a yeni girmiş, niyetleri ve iradeleri henüz iyice pekişmemiş olan zayıf karakterli kişiler idi ki, fakir ve muhtaç olmasalar da kalbleri iyice İslâm'a ısınsın, imanları pekişsin ve İslâm'ı iyice benimsesinler

diye özellikle fazla fazla ikram ve ihsan görüyorlardı. Ki **Uyeyne b. Hısn, Akra' b. Hâbis** ve Abbas b. Mirdas bunlar arasındaydı.

İşte "müellefetü'l-kulub" sıfatı her üç kısma da verilir.

Üçünde de durumun gereğine göre, İslâm'a hizmet ile cihadın mânâsı ve fakir fukaranın çıkarlarının gözetilmesi ve korunması gibi hikmetler söz konusudur.

Bununla beraber Hz. Peygamber tarafından birinci kısma verilen ihsan ve yardımların resmî sadakalardan (zekâttan) verildiği hakkında sarih ve kesin bir rivayet yoktur. Rivayetler bunun **ganimet**lerden verildiğini gösteriyor. Büyük bir ihtimalle bunun "Biliniz ki, ganimet olarak elde ettiğiniz bir şeyin beşte biri muhakkak ki, Allah ve Resulü'ne aittir..." (Enfâl, 8/41) âyetinin hükmünce, bilhassa Hz. Peygamber'in [devletin] hissesi olan beşte birden verilmiş olmasıdır ki, bu da onun öz malıdır [onun tasarrufundadır].

Bundan dolayıdır ki, İmam Şafii gibi diğer bazı imamlar buradaki "müellefetü'l-kulub" vasfının, gayr-i müslimlere değil, müslümanlara ait olduğu görüşünü savunmuşlardır.

Bundan başka **Hz. Ebu Bekir'in hilafeti sırasında** yukarıda adı geçenlerden **Uyeyne b. Hısn ile Ekra' b. Habis**, ki ikisi de Necid'li idiler, gelmişler "**Ey Allah'ın Resulü'nün halifesi, bizim tarafta otsuz, işe yaramaz bir kıraç arazi var, onu bize ver, tahsis et**" demişler. Hz. Ebu Bekir de o araziyi onlara ikta' [mülkiyeti devlette, kullaım hakkı onlarda olma] yoluyla tahsis eylemiş ve buna dair bir de yazılı belge düzenleyip, şahitlere imzalatmış. Fakat o anda orada hazır olanlar arasında Hz. Ömer yoktu. Bu ikisi şahit olsun diye Ömer'e vardılar, durumu anlattılar. Hz. Ömer bunu işitince yazılmış olan yazıyı ellerinden aldı ve yırttı attı. Dedi ki: "Resulullah sizi İslâm'a ısındırıyordu ve o gün müslümanların sayısı azdı. Şimdi ise Allah

Teâlâ müslümanların sayısını çoğalttı. Gidiniz gücünüz yettiği kadar çalışıp çabalayınız, siz size düşeni yaparsanız Allah da sizi gözetir."

Bunun üzerine öfkelenerek Hz. Ebu Bekir'e müracaat ettiler. “Halife sen misin, Ömer mi?" dediler. Ebu Bekir de "(Eğer) isterse (halifeliği kabul ederse) odur" dedi, bu konuda Ömer'e muvafakat ettiğini göstermiş oldu. Onun yaptığını yanlış bulmadı, ashabtan karşı çıkan ve yanlış bulan kimse de olmadı.

Bundan şu hukukî sonuç çıkar ki, Hz. Ebu Bekir iktaı (bağışı) yapmış ve hatta imzalamışken sonradan Hz. Ömer'in bunu engelleme işini yanlış bulmayarak, kendi kararından rücu eylemiştir. Bu şuna delalet eder: Demek ki, bu meselede **Hz. Ömer'in hatırlattığı mânâ ve maksadı derhal anlayıp tasdik etmiştir**. Yani "müellefü'l-kulub"a yapılan özel bağışlar **ehl-i İslâm'ın azınlıkta olduğu zamanlara mahsus** bir uygulamadır. Ve bunda **ictihada mesağ yoktur**. Zira Ebu Bekir **ictihada yol görse idi** imza ettiği bir hükmün feshini caiz görmezdi. Ashaptan bunu inkâr eden kimse çıkmayınca da mesele sosyal bir mahiyet almış olur [icma teşekkül etmiş olur].

Merhum Elmalılı’nın anlattıkları birçok hususun açıklığa kavuşmasını sağlıyor.

Herşeyden önce, söz konusu olay **zekât** dağıtımıyla ilgisiz.. Adamlar bir arazinin kendilerine tahsisini istiyorlar.

Buradan şu sonuç çıkar: Hz. Ömer’in itirazı, müellefe-i kulûbla ilgili ayet çerçevesinde değerlendirilemez.

Çünkü Hz. Ömer, bu adamlara verilen bir **zekât**a itiraz etmiş değil.

İtiraz ettiği husus ile ilgili bir ayet mevcut olsaydı, mesela "Sizden olan ulu'l-emr, müellefe-i kulûba arazi tahsisi yapabilir" denilseydi, işte o zaman, Hz. Ömer'in müellefe-i kulûbla ilgili o ayet hakkında bir **içtihat**ta bulunmuş olduğu belki söylenebilirdi.

Burada mevzubahis olan, **"müellefe-i kulûb"a verilecek zekât** olmadığı için, Hz. Ömer'in Tevbe Suresi'nin 60'ıncı ayeti hakkında (**nesh** olarak adlandırılabilecek veya adlandırılmayabilecek) bir **içtihat** yaptığı söylenemez.

Dolayısıyla "içtihat ile nesh"ten söz etmek de gereksizdir.

Olay sadece, müellefe-i kulûb sınıfına girdiği kabul edilebilecek kişilerin birtakım taleplerine maslahat (kamu yararı) icabı olumlu cevap verilip verilmemesiyle ilgili..

Ve bu konuda emredici açık bir nass (ayet ya da hadîs) yok..

*

Bu olay vesilesiyle söyledikleriyle Hz. Ömer, müellefe-i kulûb kavramına **açıklık** getiriyor. Herhangi bir nass hakkında **içtihat**ta bulunmuyor.

Böylece, ayetteki ibareyi (müellefe-i kulûb kavramını) anlamamızı sağlıyor. Ayeti **tefsir** ediyor. (Ki İmam Matüridî'ye göre ayetleri tefsir etme ehliyeti ve yeterliliğine sahip olanlar ancak ashabdır.)

Elmalılı rh. a.'in dikkat çektiği gibi, Hz. Ebubekir r. a., Hz. Ömer'in ayette geçen kavramın manasını ortaya koyduğunu fark ettiği için, **buna aykırı bir içtihat yapamayacağını, "mevrid-i nassta içtihada mesağ olmadığını"** göz önünde tutarak onun görüşünü onaylıyor.

Eğer, söz konusu şahıslara böylesi bir bağışta bulunmasının **caiz** olduğunu düşünseydi, Hz. Ömer'in itirazını dikkate almazdı, alamazdı. Çünkü vaadinden, verdiği sözden dönmek (haram olan hususlar dışında) caiz değildir, haramdır, ve münafıklık alâmetidir:

> **"Verdiğiniz sözü ve yaptığınız antlaşmayı yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir."** (İsrâ/17/34)

Bu noktaya daha önce **Cessas** da dikkat çekmiş bulunuyor:

> "Cessâs da Hz. Ebû Bekir'in kararından dönmesini, **Hz. Ömer'in yaptığı hatırlatmayı anlamış** olmasına bağlamaktadır. Hz. Ebû Bekir'in kararını değiştirmesini, **bu konuda ictihadı uygun görmediğinin ispatı** olarak görür. Aksi durumda âyetin yürürlükte olan hükmünü fesh etmeyi caiz görmüş olacağına dikkat çeker." (el-Cessâs, ***Ahkâmü'l-Kur'ân***, C. III, s. 161.)
>
> (Fikret Gedikli, "İctihad İle Nesh'in İmkânına Dair", ***Ekev Akademi Dergisi***, Yıl: 24, Sayı: 84, Güz 2020, s. 281.)

*

İmdi, müellefe-i kulûb kavramına Hz. Ömer'in işaret ettiği şekilde (ve merhum Elmalılı'nın izahı veçhile) bir kayıt ve şart getirmediğinizde, kavramı mutlak olarak aldığınızda, bütün kâfirleri ve İslam'a yeni girmiş herkesi "müellefe-i kulûb" saymanız gerekir.

Bu durumda zekât, ayet-i kerimede sayılan diğer sınıfları geçtik, müellefe-i kulub sayılan insanların hepsine bile yetmeyecek, ancak küçük bir kısmının talebine cevap verebilecektir.

Kavramı Hz. Ömer'in işaret ettiği şekilde doğru anladığımızda ise taşlar yerine oturur.

Madem ki müellefe-i kulub denilen insanlara zekât verilmesi ve bağışta bulunulması, İslam'a girmeleri muhtemel insanları olumsuz etkileyebilmelerinden ve sözlerinin geçtiği toplumlarda yeni müslüman olanlara zarar verebilecek olmalarından kaynaklanıyor, onlar etkilerini yitirdiği ve İslam devleti tam otorite tesis ettiğinde, onların zaten istikballerini ve menfaatlerini İslam devleti ile işbirliği yapmakta görecekleri hususu dikkate alınmalıdır.

Onlara özel muamele yapılması, İslam toplumunun (ümmetin) maslahatı (kamu yararı) içindi.. İslam devletinin güçlenip tam otorite tesis ettiği bir zamanda onlara özel muamele yapılmasında ise herhangi bir kamu yararı ve ümmetin çıkarı söz konusu olmamaktadır.

Tam aksine, ümmetin malı, belirli kişilerin özel çıkarları için heder edilmiş, kamu, zarara uğratılmış, emanete riayet hususunda ihmalkârlık gösterilmiş olur.

.

TARİHSELCİYE GÖRE MÜELLEFE-İ KULÛBLUK, EMEKLİLİĞİ MÜMKÜN OLMAYAN BİR MESLEK MİDİR?

Önceki yazılarda belirttiğimiz gibi, **Hz. Ömer**'in "müellefe-i kulûb" konusundaki tavrıyla ilgili olarak **İmam Matüridî**'nin kullandığı "**içtihat ile nesh**" kavramını istismar etmeye çalışan tarihselci budalalar (başta da **Mustafa Öztürk** adlı ilahiyatçı yoz Türk), meselenin "zekât"la (ve dolayısıyla nesh konusu yapıldığı söylenen ayetle) ilgisiz olduğundan bile habersizler.

Cahillikleri inanılmaz boyutlarda.. Hakkında gerine gerine ahkâm kestikleri konuya ilişkin rivayetleri okumamışlar bile..

Ya da okumuşlar, fakat zekâları okuduklarını anlamaya yetmediği için hayal güçlerini devreye sokarak palavracılık sanatını dinî ilimlere uyarlamaya kalkışmışlar..

Şer'î hükümler **tarihsel** değildirler, evrensel ve ebedîdirler, fakat onlara konu olan zaman, zemin ve şahıslar tarihseldirler ve değişirler, bazen hiç mevcut da olmayabilirler.

Mesela hiç hırsızlık yaşanmadığında, ilgili ayet uygulanmaz. Bu, ayetin hükmünün kalkması anlamına gelmez.

Bunu bile anlayamayan azgelişmiş zekâlı tarihselciler, bazen hükme konu olan şahısların ya da yer ve zamanın değişmesini, hükmün değişmesi ya da değiştirilmesi zannedebilmektedirler.

*

İmdi, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem eğer olayda adı geçen kişilerin (Akra' ile Uyeyne) hayat boyu müellefe-i kulub sayılacağını söylemiş olsaydı, veya ***Kur'an***'da bu adamların adı "daima müellefe-i kulub olarak kalacak insanlar" olarak geçseydi, Hz. Ömer'in tutumunun "müellefe-i kulub" kavramının geçtiği ayeti kendi içtihadı ile nesh etmesi anlamına geldiği söylenebilirdi.

Ve olay böyle olsaydı, ne o günkü halife Hz. Ebubekir Hz. Ömer'in görüşünü kabul ederdi ne de ashab buna razı olurdu.

Bu olayda ***Kur'an***'ın hükmünün gereğinin yapılmaması değil, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bir tasarrufunun tekrarlanmaması durumu vardır.

Ortadan kaldırılması bile değil, tekrarlanmaması..

Eğer söz konusu kişilerin istedikleri araziyi Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem daha önce onlara vermiş olsaydı, ve Hz. Ömer de, "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bunu onlara Müslümanlar'ın zayıf olduğu bir zamanda verdi, şimdi ise Müslümanlar (İslam devleti) güçlendi, o yüzden ellerinden geri alalım" deseydi, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bir hükmünü iptal etmiş olduğu (Hadi nesh diyelim) söylenebilirdi.

Evet, bu olayda ne ***Kur'an***'ın ilgili ayetine (Tevbe, 9/60) aykırılık var, ne de Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine..

Ayete aykırılık yok, çünkü ayet zekâtla ilgili, arazi tahsisi ile ilgili değil..

Sünnet'e de aykırılık yok, çünkü Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bu adamlara her zaman her istedikleri verilsin diye bir emri ya da onlara yönelik bir vaadi bulunmuyor.

*

Peygamber Efendimiz sallalallahu aleyhi ve sellem geçmişte bu adamlara ihsanda bulunurken bunu bir defaya mahsus olarak yapmış durumdaydı. Onlara gelecek için herhangi bir vaatte bulunmuş değildi.

Üstelik, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in "müellefe-i kulûb" kapsamında kendilerine bağışta bulunduğu kişiler bu ikisiyle sınırlı da değildi. Uyeyne ile Akra'ya müellefe-i kulub olmaları hasebiyle Huneyn ganimetlerinden bağışta bulunduğu zaman, henüz müslüman olmadıkları halde Kureyş ileri gelenlerine ve bazı kabile reislerine de, aynı gerekçeyle bağışta bulunmuştu. Ebû Sûfyan b. Harb, Safvân b. Ümeyye, Uyeyne b. Hısn, Akra' b. Habîs, Alkame b. Ulâse, Mâlik b. Avf en-Nasrî ve Abbas b. Mirdas'a 100'er, Kays b. Adiy es-Sehmî ile Saîd b. Yarbû'a da 50'şer deve bağışlanmıştı. Hakîm b. Hizam, Haris b. Hişâm el-Mahzûnî ve Huveytıb b. Abdi'l Uzza gibi zevata da aynı şekilde **ganimetten** pay verilmişti.

Şayet Uyeyne ile Akra'nın talebi yerinde birşey olsaydı, söz konusu Kureyş ileri gelenleri ile diğer zevata da aynı şekilde bağışta bulunmak gerekirdi. Fakat onların böyle bir talebi olmadı.

Evet, bu iki şahsın talebi yerinde bir talep olsaydı, hem onlara, hem de diğer Arap ileri gelenlerine, ölümlerine değin zekâttan ve ganimetten pay vermek gerekirdi.

Mesela (Hz. Muaviye'nin babası) Ebu Süfyan r. a. "Hatırlarsanız Rasulullah s.a.s. bana 100 deve vermişti, siz de verin!" diyebilirdi.

Dememiştir.

Böyle boş bir talepte bulunma ahmaklığını ancak Uyeyne gibi bir müseccel **ahmak** ile Akra' gibi **anlamayan/akletmeyen** (*la ya'kılûn*) biri dile getirebilirdi. Getirebilmiştir.

Ve, nesih ve içtihat gibi konularda böyle ahmakça bir akıl yürütüşle "hükümler yumurtlamak" da, ancak **günümüz Uyeyne ve Akra'ları olan akılsız Ebu Hamakat Mustafa'lara** yakışır.

*

Evet, burada "içtihat ile nesh"ten söz edilmesini gerektirecek bir durum yok.

Mesela Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bağışta bulunduğu veya sadaka verdiği herhangi bir kişi gelip Hz. Ebubekir'e "Rasulullah bana şu kadar sadaka vermişti, sen de ver" dediğinde Hz. Ebubekir vermeyince sail (isteyen) ile ilgili nasslar içtihatla nesh edilmiş mi olurdu?!

Onun bu tavrı "ayetin içtihat ile neshi" anlamına mı gelirdi?!

*

Müellefe-i kulub (kalpleri te'lif olunanlar, ısındırılanlar) kavramı üzerinde de durmak gerekiyor.

Te'lîf, "biraraya getirme, uzlaştırma, birleştirme" demektir. Kitap vs. yazımı için te'lîf kelimesinin kullanılması da bu sözlük anlamından kaynaklanıyor.

İmdi, bir adamın müellefe-i kulubdan kabul edilmesi demek, kalbindeki müslümanlara yönelik antipatinin izale olacağının, onun yerini sempatinin alacağının, te'lîfin gerçekleşeceğinin beklenmesi demek olur.

Te'lîf (uzlaşma, birleşme, biraraya gelme, ısınma) gerçekleştiği zaman da "müellef" olma durumu ortadan kalkar. Çünkü, ısınmış olanı ısıtmaya çalışmak abes olur. Gereksiz, amaçsız ve hikmetsiz bir çabadır.

Eğer te’lîf hiç gerçekleşmiyorsa, o zaman da kalbi “müellef”lik vasfı taşımayan biri “müellefe-i kulub”dan kabul edilmiş olur. Bu da firaset ve basiret eksikliği anlamına gelir.

O halde, **doğası gereği** müellefe-i kulub uygulaması süresiz olamaz ve bir adamın hayatı boyunca bu gruptan biri gibi telakki edilmesi düşünülemez.

Yani müellefe-i kulubdan sayılma olayı ya kalbin te’lîfiyle ya da te’lîf olma durumunun yaşanmayacağının tecrübe ile anlaşılması yüzünden son bulma durumundadır.

Dolayısıyla, Hz. Ömer’in söz konusu adamlara yönelik tutumunu, (adamların talebi ilgili ayetin kapsamına girseydi bile) ayete yönelik bir içtihat değil, **söz konusu şahısların “müelleflik” vasfına yönelik bir içtihat** kabul etmek daha uygun olurdu.

*

Kur'an'daki hükümler hakkında içtihatta bulunup onları değiştirebilirsiniz, fakat iki tane harîs, menfaatperest ve açgözlü ham adamın müellefe-i kulubluk vasfı değiştirilemez, içtihat konusu yapılamaz, onların bu vasfı ayetlerden bile daha üstün ve önemli "sabite", değişmez hakikat, "değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez ilke"dir, öyle mi?!

Böyle midir?!

Tarihselci soytarılık, andavallık ve dangalaklık için böyle..

TARİHSELCİ AHMAKLIĞIN HZ. EBUBEKİR DÖNEMİNDEKİ KÖKENİ VE ÖNCÜLERİ

Evet, aynı konuya devam ediyoruz, **Hz. Ömer**'in "müellefe-i kulûb"dan oldukları belirtilen iki kişinin talebine karşı sergilediği tavır için **İmam Matüridî**'nin kullandığı "**içtihat ile nesh**" kavramını tarihselcilerin istismarı konusuna..

Olayın kahramanları Uyeyne bin Hısn ile Akra' bin Hâbis..

Uyeyne'nin nasıl biri olduğu, ***İslâm Ansiklopedisi***'ndeki ilgili maddede anlatılıyor:

> … Resûl-i Ekrem, Uyeyne'ye [müellefe-i kulub olması hasebiyle] Hevâzinliler'den elde edilen ganimetten 100 deve ile Hz. Ali'nin Yemen'den gönderdiği külçe altının dörtte birini verdi. Bu dönemde artık **İslâm'ı kabul ettiği anlaşılan** Uyeyne, 9 yılının Muharrem ayında (Mayıs 630) hepsi kendi kabilesinden olan elli atlı ile zekât vermek istemeyen Benî Temîm üzerine gönderildi. …
>
> Uyeyne, **Resûlullah'ın vefatından sonra irtidad edip** (İslam'dan dönüp) peygamber olduğunu iddia eden Tuleyha b. Huveylid el-Esedî'ye katıldı. Onun yanında savaşırken Hâlid b. Velîd tarafından **esir alınıp Medine'ye götürüldü**. Medine yollarında çocuklar kendisine, "**Ey Allah düşmanı! İmandan sonra küfre mi düştün?**" deyince o, daha önce de Allah'a inanmadığını söyledi; ancak **tekrar İslâm'ı kabul etmesi üzerine Hz. Ebû Bekir tarafından salıverildi**.
>
> Uyeyne'nin, Zibrikân bin Bedr ve Akra' b. Hâbis'le birlikte Hz. Ebû Bekir'in yanına gelerek kendilerine arazi verilmesini istediği, halifenin de onlara buna

dair bir belge verdiği kaydedilir. Fakat Hz. Ömer, İslâm'ın müellefe-i kulûbun desteğine ihtiyacı kalmadığını belirterek ellerindeki belgeyi yırtıp atınca Hz. Ebû Bekir'e şikâyet etmişlerse de bir sonuç alamamışlardır….

Kaba bir bedevî olarak tanınan Uyeyne'nin müslüman olmadan önce ve sonraki dönemlerde yaptığı kabalıklara dair birçok rivayet nakledilir.

Bir gün Hz. Peygamber'in yanına izinsiz girmiş, kendisine tepki gösterilince de hiçbir Mudarlı'dan [Kureyş'i de kapsayan Mudar kabilesi mensuplarından] izin almaya gerek görmediğini söylemiştir.

Örtünmeyle ilgili âyetlerin inmesinden önce Resûlullah'ın yanına geldiğinde Hz. Âişe'yi görmüş ve Resûl-i Ekrem'e münasebetsizce onu boşayıp daha güzel olan kendi karısını almasını teklif etmiştir. Buna öfkelenen Hz. Âişe onun kim olduğunu sorunca Resûlullah, **"Ahmak bir adam, ancak kavmi ona itaat ediyor"** cevabını vermiştir.

Bir defasında Hz. Peygamber, Uyeyne'nin karşıdan geldiğini görünce onu kötülemiş, fakat yanına geldiğinde iltifat edip güleryüz göstermiştir. Bunun sebebini soranlara da **insanların en kötüsünün, şerrinden emin olunmak için kendisine izzet ve ikramda bulunulan kimse olduğunu** belirtmiştir (***Buhârî***, "Edeb", 38, 48, 82).

Resûl-i Ekrem'in, torunlarından birini öptüğünü görünce kendisinin on çocuğu olduğu halde hiçbirini öpmediğini söyleyen, bunun üzerine Hz. Peygamber'in hakkında, **"Merhamet etmeyene merhamet olunmaz"** (Buhârî, "Edeb", 18) dediği kişi de Uyeyne'dir.

*

Mustafa Öztürk adlı yoz Türk için de şunu söyleyebiliriz:

"**Ahmak bir adam**, ama bu düzenin eğitim sistemi, onu üniversiteye kabul edip profesör yapmış.. Sağcısı solcusu, muhafazakârı laiki ile ne kadar düzen yanlısı Şeriat'ten hoşlanmayan tip varsa onu dinliyor. Televizyonlarını, gazetelerini ona açıyorlar."

Bu arada şunu da belirtelim, ansiklopedinin Uyeyne ile ilgili maddesinde **Zibrikān**'ın adına hatalı olarak yer verilmiş durumda..

Nitekim Zibrikân'la ilgili maddede şu söyleniyor:

> … Öte yandan Zibrikān'ın ridde savaşları sırasında Akra' b. Hâbis'le birlikte Hz. Ebû Bekir'in yanına gidip Bahreyn'in haracını alma karşılığında kavminin itaatini temin edeceğine dair bilgide (*DİA*, II, 285) bir yanlışlık olmalıdır. Zira **kaynakların çoğunda** kendisi irtidad vak'aları esnasında İslâm'a bağlılığından dolayı övüldüğü gibi bu hadisede **Akra' b. Hâbis'le beraber gelen kişinin o değil Uyeyne b. Hısn olduğu zikredilmektedir.**

Sıra geldi Akra'ya..

Yine ***TDV İslâm Ansiklopedisi***'nden okuyalım:

> … Temîmliler Akra'ın teşvikiyle aynı yıl, aralarında Akra' ile Uyeyne'nin de bulunduğu yetmiş seksen kişilik bir elçilik heyetini Hz. Peygamber'e gönderdiler. Bunlar (bir rivayete göre bunlardan Akra') Mescid-i Nebevî'ye girerek, **"Ey Muhammed, dışarı çıksana!"** diye bağırmışlar ve bu davranışlarından dolayı, *"Hücrelerin arkasından sana bağıranların çoğu - senin yüce mertebeni- **anlamayan kimselerdir.** Eğer sen yanlarına çıkıncaya*

kadar sabretselerdi şüphesiz onlar için daha iyi olurdu" (el-Hucurât 49/4-5) meâlindeki âyetlerle kınanmışlardı.

Resûlullah bir müddet sonra dışarı çıkınca Akra', *"Ey Muhammed!* ***Benim övdüğüm kimseler aziz, yerdiklerim de zelil olur"*** demiş, bunun üzerine Hz. Peygamber de, ***"İnsanları aziz ve zelil etmek yalnız Allah'a mahsustur"*** buyurmuştur.

Temîmliler daha sonra Hz. Peygamber'e şair ve hatipleriyle birlikte geldiklerini söyleyerek şiir ve hitabet müsabakası yapmak istediler. Bu teklifi önce kabul etmek istemeyen Hz. Peygamber onların ısrarı karşısında razı oldu. Yarışma sonunda müslüman şair ve hatiplerin üstünlüğünü kabul ederek **müslüman oldular**.

Akra' Hz. Ebû Bekir devrinde Hâlid b. Velîd'in yalancı peygamberlerle yaptığı bütün savaşlara katıldı. İrtidad olayları sırasında ez-Zibrikan ile Hz. Ebû Bekir'in yanına gelerek, "Bahreyn'in haracını bize verirsen biz de kavmimizin itaat ve bağlılığını garanti ederiz" deyince Hz. Ebû Bekir bu isteği kabul etti ve onlara bir belge verdi. Ancak durumdan haberdar olan Hz. Ömer derhal müdahale etti ve belgeyi yırttı….

*

Şimdi, **Ebu Hamakat Mustafa Yoztürk**'ün laflarına geri dönebiliriz.

Lafa, *"Hz. Ömer,* ***Kur'an****'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken…"* diyerek başlamış..

Âyet ***Kur'an***'da duruyor ama, özel olarak Uyeyne ve Akra' için inmiş değil.

Eğer **âyette bu iki adamın adı geçse, ve bunlara ölene kadar zekât veya haraçtan pay verilmesi, bir araziye göz koyduklarında isteklerinin geri çevrilmemesi gerektiği bildirilseydi**, Mustafa'nın bu geri zekâlılık bile değil, hiç zekâlılık anlamına gelen sözlerini dikkate almak gerekebilirdi.

*

Ebu Hamakat ve etrafındaki ahmaklar topluluğu anlayamayacağı için **"ilkokul" seviyesinde** anlatalım:

Mesela Peygamber Efendimiz s.a.s., vefatından önce Suriye'ye göndermek üzere yola çıkardığı orduya, **Üsame bin Zeyd** r.a.'i komutan olarak atamıştı.

Daha sonraki seferlerde ona komutanlık görevi verilmedi. Üsame r.a. bunun üzerine kalkıp Hz. Ebubekir'e veya Hz. Ömer'e, *"Resulullah beni komutan atamıştı, siz neden şimdi başkalarını atıyorsunuz, bana görev vermiyorsunuz?"* diyemezdi.

Dememiştir.

Nitekim, Uyeyne ile Akra' da, her ne kadar ahmak adamlarsa da, Hz. Ebubekir'e gidip Hz. Ömer'i şikayet ettiklerinde "Hz. Muhammed s.a.s. bize ihsanda bulunuyordu, sizin de bulunmanız lazım.. Sonra ***Kur'an***'da müellefe-i kulub diye bir tabir var, işte biz müellefe-i kulubuz" demiş değiller.

"Sen mi halifesin yoksa Ömer mi?" diye akıllarınca Hz. Ebubekir'in duygularıyla oynayıp onu manipüle etmeye çalışmışlar.

Olayı (Hz. Ömer'in sözlerinden hareketle) ilgili ayetle süsleyenler (Ki Hz. Ömer ayetten hiç bahsetmiyor), sadece, onların gecikmiş avukatlığını yapacak kadar ahmak olan yoz Türk Mustafa ile mezhepdaşları (tarihselcilik mezhebi mensupları).

Akra' ile Uyeyne sağ olsalardı "Bize ahmak diyorlar ama, bizden beteri varmış, halimize şükür" diyebilirlerdi.

*

Evet, Hz. Ömer'in bu tavrında ***Kur'an***'a ve Resulullah s.a.s.'in **sünnet**ine bir aykırılık olsaydı, **Hz. Ebubekir**'in (ve Medine'deki ashab topluluğunun) bunu onaylaması mümkün olmazdı.

Nitekim, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatının İslam'ı henüz özümseyememiş kabilelerin isyan etmesine yol açabileceğinden endişelenen ashab Hz. Ebubekir'e, "Üsame'yi şimdi Suriye'ye gönderme!" dediklerinde, "**Resulullah'ın yola çıkardığı bir orduyu** geri çevirmem" demişti.

Aynı şekilde, Hz. Ömer ve Hz. Ali de dahil olmak üzere herkes, halifeye (İslam devletine) "**zekât** yükümlülüğünün kalkması şartıyla itaat edeceklerini" söyleyen bedevîlere savaş açılmamasını teklif ettiklerinde Hz. Ebubekir r. a. bunu da kabul etmemiş, **"Resulullah'a verdikleri bir deve yularını bile vermeseler savaşırım"** demiştir.

Çünkü burada söz konusu olan **şer'î hüküm**dü.

Hem de bunu, Üsame r. a. komutasındaki ordu Suriye'ye gitmişken ve akıbetlerinin ne olacağı bilinmezken, ve de Medine dinden dönenlerin saldırı tehdidi altındayken söylemiştir.

Şer'î hüküm, şartlar vs. yüzünden geçersiz hale gelmez.

*

Ebu Hamakat Mustafa, zırvalarını şöyle sürdürüyor:

İmam Maturidi bu olayı (Hz. Ömer'in tavrını) **"ictihad yoluyla nesh"** olarak tanımlar. Ben de Maturidi ile aynı şeyi söylüyorum ama **tekfir** edilen benim.

Bilindiği gibi İmam Matüridî'nin tefsiri, öğrencilerine yaptığı takrirlerden oluşmaktadır. Yani verdiği derslerin, anlattıklarının yazıya geçirilip derlenmiş halidir. İmam oturup bizzat yazmış değildir. Yanlış aktarılmış olması ihtimali (zayıf da olsa) var. Doğru aktarılmışsa, İmam'ın burada meramını anlatırken yanlış ve "maksadını aşan" bir tabir kullanmış olduğu söylenmelidir. (Bu noktaya ilerde inşaallah döneceğiz.)

Hz. Ömer, ne ***Kur'an***'ın bir hükümü neshetmeye yeltenmişti ne de Peygamber Efendimiz s.a.s.'in sünnetine muhalefet etmişti, sadece, **Hz. Ebubekir'in devlet başkanı sıfatıyla verdiği bir hükme (bağışa) muhalefette bulunmuş** ve sonuçta onu ikna etmiştir.

Hz. Ebubekir, Hz. Ömer'in haklı olduğu, isabetli düşündüğü kanaatine varmıştır. Onun, Hz. Ömer'in bir teklifini (ictihadını) ***Kur'an***'ın emrine ve Resulullah s.a.s.'in bir hükmüne (ya da vasiyetine) tercih etmesi mevzubahis değildir.

O, böylesi bir ayrımı yapamayacak ve hak bildiği hususlarda geri adım atacak birisi de değildir.

Dolayısıyla Hz. Ömer'in bu itirazı, sonuç itibariyle, **Hz. Ebubekir'in hükmüne bile muhalefet değildir**. Çünkü Hz. Ebubekir onun görüşünü kabul etmiştir.

*

Görüldüğü gibi, Ebu Hamakat Mustafa'ya göre, **Uyeyne ahmağı** ile **Akra' "akletmeyen"i** (*ayet-i kerimenin bildirdiği "la ya'kılûne" zümresinden Akra'*) ***Kur'an*** ve Sünnet'i doğru anlıyor, ona uygun bir talepte bulunuyor.

Hz. Ömer ise, ***Kur'an*** ve Sünnet'e aykırı davranıyor, kendi kafasına göre hareket ediyor. Hz. Ebubekir ile diğer ashab da, ***Kur'an*** ve Sünnet'in hükmünü bırakıyor, Hz. Ömer'in hükmüne tabi oluyor.

İşte, **Ebu Hamakat** Mustafa ile benzerlerinin ***Kur'an*** ve Sünnet'i anlamadaki muvaffakiyet derecesi buradan anlaşılabilir.

Aslında Uyeyne'den daha **ahmak** ve Akra'dan daha **akılsız** durumdalar.

Bu ahmak ve akılsız adamlar bir taraftan da ***Kur'an*** **Müslümanlığı**ndan, **aklın önemi**nden vs. bahsediyorlar. Gülmek mi lazım, ağlamak mı, kestirmek zor.

*

Beri tarafta da, bu **ahmak ve akılsız** adamların "Akıl da akıl, aman amaan akıl da akıl" diye zır deli gibi tempo tutmalarına, horon tepmelerine bakarak onları "aklın temsilcisi" zanneden "Ehlî (düzene uydurulup ehlileştirilmiş) Sünnet'çiler" var.

Bunların durumu daha içler acısı, **akılsızlığa akıl adı verilmesi** madrabazlığına aldanıyor, akılsızlık dururken akla savaş açıyorlar. Böylece ***Kur'an*** ve Sünnet'le de çelişiyorlar.

Güya bu **çağdaş Uyeyne ve Akra'lar**la mücadele için akla karşı seferberlik ilan eden (bir kısmı cahil, bir kısmı da "derin görevli") kendinden de, muhatabından da habersiz Don Kişotlar olarak kendilerini madara ediyor, gülünç duruma düşürüyorlar.

Karşılarındaki ahmak ve ebleh adamların pazarladığı **akılsızlığa akıl unvanını vererek** onları yüceltiyor, kendi ayaklarına kurşun sıkıyor, ve kendilerini alçaltıyorlar.

Kendi sakarlıkları kendilerinin hakkından geliyor, karşılarındakilerin onlara karşı fazladan birşey yapması ve söylemesi gerekmiyor.

İSLAM GÜNCELLENEMEZ, ALLAHU TEALA ZAMANIMIZI VE ZEMİNİMİZİ GÜNCELLER, DEĞİŞTİRİR

Önceki yazılarda, Ebû Kusur **Mustafa Öztürk** gibi yoz Türklerin İmam Ebû Mansur **Matüridî**'nin kullandığı "**ictihad ile nesh**" tabirini istismar etmekte olduklarını dile getirmiştik.

Öncelikle ictihad kavramı üzerinde durmak gerekiyor.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "İctihad" maddesinde yeterli bilgi mevcut..

Orada ifade edildiği gibi, **cehd, cihad, mücahede, mücahid, müctehid** (ictihad eden, ictihatta bulunan) gibi kelimeler aynı kökten geliyor.

İctihad kelimesinin sözlük anlamı şu: ***"****Bir konuda elden gelen çabayı sarfetmek, bir şeyi elde edebilmek için olanca gücü harcamak."*

Fıkıh terimi olarak ictihada gelince, *"**fakih**in (fıkıh / İslâm hukuku / Şeriat âliminin) herhangi bir **şer'î hüküm** (Şeriat hükmü) hakkında **zannî bilgi**ye ulaşabilmek için bütün gücünü harcaması"* demek oluyor.

Ansiklopedideki ifade şöyle:

> Tanımda "şer'î hüküm" kaydı **aklî, maddî ve örfî** konularda yapılan **akıl yürütme**leri, "**zannî** bilgi" kaydı da dinin **kati hüküm**lerini bilmeyi dışarıda tutmayı amaçlar. Şer'î hüküm, konuyla ilgili bir **nas** bulunduğunda onun **anlaşılması ve yorumlanması** suretiyle, bulunmadığında ise [Şeriat'in genel ilkelerinden hareketle] çeşitli metotlar işletilerek elde edileceğinden

tanımda şer‘î hükmün **kaynağı [**ayet ya da hadîs mi olduğu hususu] ve **elde edilme metodu** [kıyas ya da istihsan vs. olması hususu] genelde yer almaz.

*

Bu söylenenlerden anlaşılabileceği gibi, ictihad bir **aklı** kullanma faaliyetidir.

Ancak burada akıl, bir “**kaynak**” değil, kaynağı **anlama aracı**dır. Yani akıl, **vahiy**den bağımsız olarak kendi başına hüküm koyamamaktadır.

Bu yapıldığında, yani akıl tek başına hüküm koyma mevkiinde görüldüğünde vahyin (Allahu Teala’nın) hükmü ve rolü reddedilmiş olur.

Buna **re’y (kişisel görüş)** diyoruz.

*

“**İctihad** ile nesh” tabirine gelince..

Burada bir **fıkıh terimi** olan ictihadın kullanılması, sözü edilen **nesh**in salt **re’y**’e (**kişisel görüş**e) dayalı olmamasını, ictihad işleminin yine dinin kaynaklarından (ayet ve hadîslerden ya da Şeriat’in ayet ve hadîslerden hareketle belirlenmiş genel ilkelerinden) yola çıkılarak yapıldığını gösterir.

Bu durumda, sözü edilen **nesh**in, dinin spesifik hükümleri ve genel ilkeleriyle çelişen bir anlam ve muhtevaya sahip olması beklenemez.

*

İşte Ebu Kusur Mustafa Öztürk gibi yoz Türk ithal marka zurnaların söylemlerinin zırt dediği yer burası..

Bunlar, İmam Matüridî'nin **ictihad** (anlama) faaliyetinin yerine **re'y**'i, (***Kur'an*** ve Sünnet'le, dinin genel ilkeleriyle alâkasız olan, onları anlamak bir tarafa yok sayan) kişisel görüşü oturtuyorlar.

Ancak, bu re'y, salt kendi kafalarının icadı saf ve pür re'y de değil..

Yahudi, hristiyan ve ateist akıl hocalarının laflarını alıyor, bunları "aklın gereği" diye yutturmaya çalışıyorlar.

Onların "akıl yürütme" etiketli **gâvur taklitçiliği**, fıkıh terimi olan ictihadın kapsamına girmediği halde, zırvalarını "dinin anlatılması ve anlaşılması" faaliyeti gibi göstermeye çalışıyorlar.

Buna ihtiyaçları var, çünkü "ilahiyatçı" olarak biliniyorlar. Mesleklerinin dostlar alışverişte görsün kabilinden hakkını vermek için **ilahiyat pazarlaması ve satışı** yapmaları gerekiyor.

O yüzden de bu **din tüccarları**, kendileri ile İmam Matüridî arasında bir benzerlik kuruyor, sanki kendileri de İmam gibi dinin anlaşılması için çaba sarfeden adamlarmış gibi **rol** kesiyorlar.

Bu kullanışlı din sanatçılarını, aktör ve aktristlerini oynatanlar, onlar için senaryolar yazanlar ise dış güçler ile içerideki yerli-milli-laik derin acentaları.

*

Burada **nesh** kavramı üzerinde de durmak gerekiyor.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin ilgili maddesinin ilk cümlesi şöyle:

Sözlükte "ortadan kaldırmak; nakletmek, beyan etmek" mânalarına gelen nesh kelimesi **terim** olarak **şer'î bir hükmün** daha sonra gelen **şer'î bir delil**le kaldırılmasını ifade eder.

Tanımın da gösterdiği gibi, **şer'î bir hüküm** (Şeriat hükmü) **şer'î delil**le kaldırıldığında buna nesh denilebilir, fakat, şer'î olmayan bir delille şer'î bir hüküm kaldırılamaz.

Şer'î deliller ise dört tanedir: Kitap (***Kur'an***), Sünnet, icma (bir devirde bütün ulemanın bir hüküm hakkında ittifakı) ve kıyas (müctehid vasfını taşıyan alimin ictihadı).

Görüldüğü gibi, **akıl** yani kişisel re'y tek başına **şer'î delil** vasfını taşımıyor. Şeriat söz konusu olduğunda akıl, **nakil** ile birlikte yol almak zorunda..

Nitekim, aklın kullanılması demek olan icma ve kıyas, ancak Kitap ve Sünnet (nakil) temeli üzerinde kurulabiliyor.

*

Modern (çağdaş) hukuk dediğimiz **beşerî hukuk**ta da böyledir.

Bireylerin (vatandaşların), "Benim **aklım** şöyle bir **kanun**un bulunması gerektiğini söylüyor, olacak, aksini kabul etmiyorum, kanunu **güncelledim**" ya da "Böyle kanun olmaz, bu kanunu kabul etmiyorum, **nesh** ettim, iptal ettim, aklımla bu iptal hükmünü verdim" demesi bir değer taşımıyor.

Bunu diyen kişiler Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay başkanlığı bile yapmış olsalar durum değişmiyor. Prosedürün işlemesi, **yasa koyucu** makamın (laik düzenlerde Allahu Teala yerine parlamentoların) bir hüküm inşa etmiş olması gerekiyor.

Hukukçuların rolü ise, parlamentoların (ilahî vahyin yerini alan) buyrukları üzerinde akıl yürütmekten, onları uygulamak için ter dökmekten ibaret oluyor.

*

Bu noktada hukukçular, herhangi bir kanunu "**içtihat**" ile **nesh** edemiyorlar.

Bazen bir kanun, yine Anayasa tarafından (yani laik düzenin **kutsal metni/vahyi** tarafından) yetkilendirilmiş olan Anayasa Mahkemesi tarafından "**Anayasa'ya aykırılık**" gerekçesiyle iptal edilebiliyor.

Mevzubahis olan akla aykırılık değil, anayasaya aykırılık.. Yani *mevzubahis olan anayasa ise **akıl da teferruattır*** "netekim".

Eğer **Anayasa (nakil, laik düzenin kutsal vahyi)** bu yetkiyi vermese, Anayasa Mahkemesi'nin **akl**ının bir geçerliliği olmuyor.

Nitekim, Anayasa Mahkemesi üyesi olmayan diğer akıllılara ve hukukçulara bu konuda söz hakkı tanınmıyor.

Ayrıca, bir kanun maddesinin iptal edilebilmesi için Anayasa'ya (birincil önemdeki beşerî **vahye/nakle**) aykırılığın gösterilebilmesi gerekiyor. Akıllı olmak tek başına birşey ifade etmiyor.

Burada **nakil** dikkate alınmaksızın saf ve pür akıl (kişisel re'y) yetkili kabul edilmiyor.

*

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi ya da Yargıtay, parlamentodan (**beşerî vahiy** makamından) bağımsız olarak **güncelleme** de yapamıyor.

Anayasa'ya (yani üstün beşerî vahye/nakle) dayanarak bazı kanunları nesh edebiliyor, fakat yerine hüküm vaz' edemiyor.

Hüküm koyamıyor.

Hukukta (**beşerî din**de) **güncelleme** yapamıyor.

(Hukuk sistemleri **İslam'ın din tanımı** çerçevesinde birer dindir. ***TDV İslâm Ansiklopedisi***'nin "Din" maddesinin okunması bunun anlaşılması bakımından yeterli olur. ***Kur'an***'dan delil isteyen ise Yusuf Suresi'nin 76'ncı ayetine bakabilir.)

Merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır Hoca'nın ***Hak Dini Kur'an Dili*** tefsirinde Tevbe Suresi'nin 31'inci ayetini açıklarken dikkat çektiği üzere, günümüzün (eskinin hristiyan rahiplerinin, Kilise kurumunun ve yahudi hahamlarının yerini alarak) "**rabler**" konumuna yükseltilmiş **laik parlamento**ları, bu noktada Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay gibi kurumlara bile söz hakkı tanımıyor, onlara, "Sizin aklınız size kalsın, **rabliğimiz şerik kabul etmez**" diyorlar.

*

İslam'a gelince..

İslâm'da da **ictihad ile nesh** diye birşey yoktur.

Ancak nesh kavramını çok geniş anlamda kullanırsanız durum değişebilir.

Mesela bir kanun hükmünün hangi durumlara uygulanıp hangi durumlara uygulanmayacağına hâkimin (mahkemenin) karar vermesi gibi hususlar için de **nesh** tabirine başvurursanız, yani "Olay bu kanunun kapsamına girmiyor" türünden değerlendirmeler için de "kanunun neshi" tabirine sarılırsanız, işte böylesi bir nesh anlayışı Şeriat'te de söz konusu olabilir ve "**içtihad ile nesh**"ten söz edilebilir.

Hz. Ömer'in müellefe-i kulubla ilgili olayında buna benzer bir durum mevcut.. Hz. Ömer, ilgili ayetin yanlış anlaşılmasının, kapsamına girmeyecek konuların ona dahil edilmesinin önüne geçiyor.

Burada "içtihad ile nesh" diye birşey aslında yok.

Ancak, bunu "**içtihad ile nesh**" diye adlandırırsanız, nesh kavramına çok geniş bir anlam yüklemiş olursunuz. Mahiyeti değişmez, isim değişir.. Ali'yi Veli diye adlandırmakla o, başka bir kişi haline gelmez.

İmam Matüridî de böyle birşey yapmış, nesh kavramına çok geniş bir anlam yüklemiş..

Ancak, bundan hareketle başka şer'î hükümler hakkında, "**Hz. Ömer** böyle yapmış, ben de yaparım.. Zaten artık **zaman** değişti.. ***Kur'an*** nazil olalı üç asır geçti.. 300 yıl, dile kolay.. Dört Halife devri geçti, Emevî Devleti yıkıldı, Abbasîler desen adı var kendi yok, **şartlar** değişti.. Dolayısıyla artık **hükümleri nesh** edip **değiştirmek** gerekiyor, madem Hz. Ömer yapmış ben de yaparım.. Artık şu şu hükümleri **değiştirdim, güncelledim**" deseydi, evet İmam Matüridî böyle deseydi, şimdi üç beş sapık dışında kimse onu rahmetle anmaz ve imam kabul etmezdi.

İmam Matüridî böyle yapmadı, dinin doğru anlaşılması için çaba sarfetti.. Allahu Teala ona rahmet eylesin, Cennet'te en yüksek makamlara çıkarsın, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e komşu eylesin..

*

Ancak, İmam Matüridî'nin nesih kavramını, böyle bizim yadırgadığımız ve yoz Türklerin de istismar için mal bulmuş yağmacı hırsız Mağribî gibi sarıldıkları bir

anlamda kullanmış olması, salt kendi gafletinden ve dikkatsizliğinden kaynaklanmıyor.

Meselenin, söz konusu kavramın o güne kadar öyle kullanılmış olmasıyla da ilgisi var.

Nitekim ***TDV İslâm Ansiklopedisi***'nin "Nesih" maddesinde şöyle deniliyor:

> Sahâbe ve tâbiîn dönemindeki örnek ve kullanımlardan o sıralarda neshin **fıkıh usulündeki teknik anlamı**nı aşan bir kavramsal çerçeveye sahip olduğu, âmmın tahsisi, mutlakın takyidi, mücmel ve müphemin beyanı gibi durumların da bu kapsamda düşünüldüğü anlaşılmaktadır. Günümüze ulaşan eserler içinde neshi usuldeki anlamına çekmeye çalışan ilk ifadelerin Şâfiî'ye ait olduğu görülür (Mustafa Zeyd, I, 73-75; karşı bir görüş için bk. Hâşimî et-Ticânî, I, 81). Usul âlimleri nesih için "taabbüd süresinin sona erdiğinin açıklanması", "önceki hitapla sabit olan hükmün kaldırıldığına delâlet eden hitap", "bir şer'î delilden sonra onun içerdiği hükmün aksini gerektiren başka bir şer'î delilin gelmesi" gibi farklı tanımlar verseler de bunların şer'î bir hükmün daha sonra gelen başka bir şer'î delille kaldırılması noktasında birleştiği söylenebilir…

Evet, Ebu Hamakat Mustafa gibi tipler, sanki İmam Matüridî kavramı bugun **fıkıh usulü**nde sahip olduğu **teknik anlamı**yla kullanmış gibi olayı çarpıtıyorlar.

Oysa, **âmmın tahsisi** (genel ifadedeki özel anlamın ortaya çıkarılması, kapsamın bir karîne nedeniyle daraltılması), **mutlakın takyidi** (kayıt ve şart taşımayan bir ifadenin doğru anlaşılması için onun icab ettirdiği kayıt ve şartların ortaya konulması), **mücmel ve müphemin beyanı** (kısaca ve kapalı biçimde dile getirilen hususların açıklanması) gibi durumlar için de **nesh** tabiri kullanılmış.

Örnekle açıklayalım..

Mesela “Her Türk askerlik yapmak zorundadır” denildiğinde bunun doğru anlaşılması için erkek olmak, yaşı müsait olmak, sağlık bakımından askerliğe elverişli olmak, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak gibi şartları dile getirmek, ve mesela Veli adlı bir vatandaşın görme engelli olmasından dolayı askerlik yapmayacağını söylemek, bu anlayış çerçevesinde **nesh** diye adlandırılıyor.

Oysa burada, tahsis ya da takyid söz konusu.. Beyan demek de mümkün..

Fıkıh usulüne ait teknik anlamda düşünürsek **nesh**, bu ifadenin hükmünün tümden kaldırılması demek olur. Ortada Türk için askerlik yükümlülüğü diye birşey kalmaz.

Sözünü ettiğimiz tahsis, takyid ve beyan gibi hususlar çerçevesinde ise olay hükmün kaldırılması değildir, yorumlanması ve açıklanmasıdır.

İmam Matüridî de “**içtihat ile nesh**” derken tahsis, takyid ve beyan gibi hususları kastediyor. Ayetin hükmünün kaldırılmasını değil.

Hz. Ömer'in ilgili olayda sarfettiği sözler **beyan** niteliği taşıyor. Müellefe-i kulub kavramına açıklık getirmiş oluyor.

Aslında bunu söylemesine bile belki gerek yoktu.. Çünkü söz konusu kişiler ilgili ayeti taleplerinin haklılığı için delil olarak öne süremezlerdi ve süremediler.

*

Ebu Kusur Mustafa yoz Türk gibi tiplere gelince.. Bunlar, İmam Matüridî’nin istismara müsait bir sözünü alarak insanları **sapıklığa** çağırıyorlar.

Onlar, “***Kur’an*** hükümleri **tarihsel**dir, onları yorumlamak, anlamak için uğraşmaya, gerekli yerlerde tahsisi, takyidi ve beyanı ile meşgul olmaya ihtiyaç yoktur” diyorlar.

Kendi kafalarından hüküm koyabileceklerini, **güncelleme ve değişiklik** yapabileceklerini iddia ediyorlar. Tıpkı, **hristiyanların rableştirilmiş papazları** gibi..

Ve ne yazık ki, bu zamanın laik düzen yanlısı muktedirleri de onların safsata ve yalanlarını çıkarlarına uygun buldukları için açıkça ya da dolaylı biçimde onlara destek veriyor, önlerini açıyorlar.

Açtılar.. Ve bu tipleri şımarttılar..

Böylece, "Allahım, bizim belamızı ver!" diye dua etmiş gibi oldular.

Unutmayalım…

Allah…

İmhal eder.. Tevbe fırsatı verir..

İhmal etmez!

İMAM MATÜRİDÎ NE DİYOR, TARİHSELCİ HAMAKAT NE ANLIYOR

Önceki yazılarda müellefe-i kulub konusu, Hz. Ömer'in bu konudaki tavrı ve İmam Matüridî'nin kullandığı "**ictihad ile nesh**" tabiri üzerinde durmuştuk.

Mustafa Öztürk adlı ilahiyat profesörünün laflarını da aktarmıştık:

> Hz. Ömer, ***Kur'an***'da ayet olarak müellefe-i kulub'a zekat verme hükmü hâlâ duruyorken Hz. Peygamber vefat ettikten sonra bunu isteyen ve bu konuda ayetin mevcut olduğunu da hatırlatan bir gruba "gidin emeğinizle çalışın kazanın, size zırnık yok" demiş ve hiçbir şey vermemiştir. **İmam Maturidi** bu olayı "**ictihad yoluyla nesh**" olarak tanımlar. **Ben de Maturidi ile aynı şeyi söylüyorum ama tekfir edilen benim**. "İlla birini tekfir etmem lazım, yoksa duramam" diyorsanız **önce mezhep imamımız Maturidi'yi tekfir edin**. Benim suçum ne? İsmimin önünde Ebu Mansur yazmaması mı?

Önceki yazılarımızı okuyanlar, Mustafa'nın cehalet ve mantıksızlığının azameti, derinliği ve cesameti karşısında şaşkınlığa düşmüş olmalıdırlar.

Birincisi, Hz. Ömer, adamlara **zekât** verilmesine itiraz etmiş değil.. Ortada zekât yok, mesele bir **arazi tahsisi** meselesi.. Ve Mustafa ile kafadarlarının bundan haberi yok, zekâttan söz ediyorlar.

İkincisi, ayette, hayatında bir defa **müellefe-i kulub** muamelesi görmüş olanın ebediyen öyle kalacağına, daima o muameleyi görmesi gerektiğine dair bir ifade yok.

Üçüncüsü, Mustafa'nın iddiasının aksine, söz konusu adamlar Hz. Ebubekir'e ya da Hz. Ömer'e müellefe-i kulubla ilgili **ayeti** hatırlatmış değiller.

Dördüncüsü, bunlar bir "**grup**" değil, sadece iki kişiler.

Beşincisi, İmam Matüridî "ictihad yoluyla nesh"ten söz ederken **nesh** kavramını bugün **fıkıh usulü**nde sahip olduğu **teknik anlam**ıyla kullanıyor değil..

Altıncısı, yoz Türk Mustafa, İmam Matüridî ile aynı şeyi söylemiyor. Tipik bir yalancı.. Palavracı..

Yedincisi, İmam Matüridî, **tarihselci** budalalığın iddiasının aksine, Hz. Ömer'in tavrından hareketle "ictihad ile nesh" kavramına ulaşmış değil, bu kavramı Enfal Suresi'nin 67'nci ayetinin mefhumundan çıkarıyor. Böylece, Hz. Ömer'in söz konusu tutumunun meşruiyeti için ***Kur'an***'dan delil getiriyor. (Aşağıda bu konuya döneceğiz.)

*

Gelelim **tekfir** meselesine..

İmam Matüridî tekfiri hak eden bir yaklaşım sergileseydi tekfir edilirdi. Fakat öyle birşey yok.

"Hz. Ömer içtihatla ayetin hükmünü iptal etmiş, ***güncelleme*** *yapmış, biz de başka ayetleri* ***tarihsel****dirler diyerek iptal edebiliriz, kendi* ***aklımızla*** *hüküm vaz' edebiliriz"* demiyor.

Mustafa Öztürk adlı yoz Türk ve benzerleri İmam Matüridî'yi doğru dürüst biliyor da değiller..

Mesela bu Mustafa ***Kitabü't-Tevhîd***'i okumuş mudur?

Asla!

Peki, tefsirci geçindiğine göre tefsirini okumuş mudur?

Kesinlikle okumamıştır..

Bunların doğru dürüst bir okuma faaliyeti sadece doktora tezlerini hazırlarken olur..

Daha sonra eğer kitap **tercüme** ediyorlarsa mecburen onu okurlar.

Bunun dışında bir kitabı **baştan sona** okuma zahmetine katlandıkları neredeyse hiç olmaz. Çünkü makale yazılırken buna ihtiyaç duyulmaz.. Şurdan iki cümle, burdan beş cümle, mesele biter.

Ondan sonra okurlarsa danışmanlığını yaptıkları tezleri okurlar..

Bazen (hatta genellikle) onları da okumazlar, başına sonuna, ortasına, ilgilerini çeken başlıklara bakıp onay verirler.

O yüzden unvanları cafcaflı, kendileri ise (istisnalar dışında) tam takır kuru bakırdır.

Sonra da kendilerini zamanın İmam-ı Azam Ebu Hanife'si, İmam Matüridî'si, Gazalî'si zannederler.

*

İmam Matüridî, Tevbe Suresi'nin 60'ıncı ayetini tefsir ederken müellefe-i kulub hakkında şunları söylüyor:

> **Kalpleri kazanılacak olanlar.** Daha önce Resulullah'ın (s.a.) münafıkların liderlerine kalpleri bununla kazanılarak müslüman olmaları için sadakalardan verdiğini belirttik. Öyle ki onun falan kişiye yüz deve, falan kişiye şu kadar verdiği rivayet edilmiştir. Yine onun Ali'nin (r.a.) Yemen'den tabaklanmış deri içerisinde göndermiş olduğu bir parça altını Akra' b. Habis

ve falan falan kişi arasında paylaştırdığı rivayet edilmiştir!. Bu konuda Resulullah'ın, İslam'ın zayıf olduğu ve müslümanların az olduğu, ötekilerin ise çok ve güçlü kuvvetli oldukları dönemde özellikle onların liderlerine, **kalplerini kazandıracak** şekilde sadakalardan verdiğine dair hadisler çoktur. Fakat bugün Allah'a hamd olsun, müslümanların sayısı çoğalmış, din güçlenmiş, diğerleri ise zelil olmuştur. Dolayısıyla bu durum ortadan kalkmıştır [Münafıkların liderlerinin gönlünü almak için bağışta bulunmaya ihtiyaç kalmamıştır]. Zira müslümanlar güçlenmişler ve sayıca çoğalmışlardır. Dolayısıyla onlarla [kâfirlerle ve nifakını ortaya koyup bozgunculuk yapan münafıklarla gerektiğinde] **müslüman oluncaya kadar savaşılır.**

(Ebû Mansûr el-Mâtürîdî, ***Te'vîlâtü'l-Kur'ân Tercümesi***, C. 6, çev. Fazıl Ayğan, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2017, s. 415.)

Görüldüğü gibi, İmam, işi kolay olandan zor olana çeviriyor.

Menfaatperest kâfirler ve münafıklarla **barış** içinde yaşamak varken **savaş (ölme, öldürme)** seçeneğini masaya getiriyor.

Tarihselciler ise böylesi durumlarda kolaydan zora asla gitmezler.

Kolaydan daha kolaya gitmek için kafadan icat çıkarırlar, ve buna "**akl**ın gereği, maslahat, maksat, hikmet" etiketini yapıştırırlar.

İmam'ın **akıl** yürütüşünün aksine onların **akılsızlık**larında "**İslam'ın hakimiyeti**" asla **maksat ve maslahat** sayılma onuruna erişemez.

*

Yukarıda aktardığımız ifadeler, İmam'ın ilgili ayetten anladıkları.

Ancak, görüşünü delillendirmek için Hz. Ebubekir ile Hz. Ömer'in uygulamasını kanıt olarak getiriyor.

Sözlerinin devamı şöyle:

> Nitekim **Hz. Ebu Bekir** ve **Hz. Ömer**'den, belirtmiş olduğumuz görüşü destekleyen rivayetler gelmiştir. Rivayet edilmiştir ki Akra' b. Habis ve Uyeyne Hz. Ebu Bekir'e gelirler ve *"Ey Resulullah'ın halifesi, bizim bölgede yararsız ve hiçbir otun bulunmadığı çorak bir **arazi** var, bunu bize **tahsis** eder misin?"* derler. O da bu araziyi onlara tahsis etmiş, buna dair bir belge düzenlemiş ve Hz. Ömer bu toplulukta yokken onu şahit tutmuştur.
>
> O ikisi, buna şahit olması için Hz. Ömer'e gitmişlerdir. Hz. Ömer bu yazılı belgede olanları işitince bunu onların elinden almış, içeriğine bakmış ve daha sonra yırtıp yok etmiştir. Bunun üzerine o ikisi kendi kendilerine söylenerek Hz. Ömer'e kötü sözler söylemişlerdir.
>
> Hz. Ömer onlara şöyle demiştir: *"Hz. Peygamber sizin **kalplerinizi kazanmak için** size ödeme yapıyordu, zira o gün müslümanlar azdı. Bugün ise yüce Allah İslamı güçlendirdi. Gidiniz, gücünüz yettiğince çalışıp çabalayınız. Eğer siz gerekeni yapıp beklerseniz, Allah da sizi gözetir."*

Hz. Ömer r. a., Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in neyi niçin yaptığını bilecek durumdadır. Beraber yaşamış olan o; o bilmeyecek de 14 asır sonra dünyaya gelen Mustafa gibi soytarılar mı bilecek?!

İmam'ın Hz. Ömer'den naklettiği söz şunu ortaya koyuyor: Hz. Ömer, ayette geçen kavramı kullanmakla birlikte, bu adamlara karşı **ilgili ayete atıf**ta bulunmuş değil.. O adamlar da ayeti delil getiriyor değiller.

Ancak, Hz. Ömer'in verdiği cevaptan anlaşılıyor ki, bunlar, "Hz. Muhammed s.a.s. bize ihsan ve ikramda bulunuyordu, sen kim oluyorsun?" gibi şeyler söylemişler. O da, Rasulullah'ın kendilerine niçin öyle davrandığını izah için, ayette geçen kavramı kullanmış.

İmam'ın sözlerinin devamı şöyle:

> Biz bu hadisin [Hz. Ömer'le ilgili rivayetin] muhtevasını benimsiyoruz. Çünkü Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer'in söylediklerini ve yaptıklarını reddetmemiştir. Dolayısıyla bu, onu **onaylaması** anlamına gelir. O ikisinin sözü ise [zekât ayetinde geçen müellefe-i kulub kavramına istinaden bu tür adamlara daima ihsanda bulunulması gerekmediğini anlama hususunda] delil olarak bize yeter.
>
> Bizim bu konuda farklı delillerimiz de mevcuttur.
>
> Bunlardan biri şudur:
>
> Hz. Peygamber bir toplulukla **antlaşma** yapıyordu, zira belirtmiş olduğumuz üzere müslümanların sayıca azlığı ve zayıflığı sebebiyle onlara yönelmeye ve onlarla antlaşmaya ihtiyaç duymaktaydı. Allah İslamı güçlendirdiğinde, müntesiplerinin sayısını çoğalttığında antlaşma yapılan kimselerle olan antlaşmaları bozuldu, sonra da onların hepsiyle **savaşmak** emredildi.
>
> (***A.g.e.***, s. 415-6.)

Görüldüğü gibi İmam yine hüküm bakımından kolaydan zora gidiyor.

Ortada "zorluk", hatta hüküm diye birşey bırakmayan tarihselci soytarılar gibi rahatlık ve laubalilik peşinde değil.

İmam'ın **akıl**dan, **makasıd ve maslahat**tan anladığı, tarihselci soytarıların anladıklarıyla taban tabana zıt..

Evet İmam, bu antlaşma meselesini, **müellefe-i kulub** kabul edilen insanlara karşı her zaman aynı muamelenin yapılmasının gerekmediği yönündeki görüşünü desteklemek için gündeme getirmiş bulunuyor.

Antlaşmanın bozulması hadisesi mesela **Hudeybiye Antlaşması** çerçevesinde ortaya çıktı.. Mekke müşrikleri ile müttefikleri, antlaşmayı çiğneyerek Müslümanların müttefiklerine saldırıp bazılarını öldürdüler. Fakat antlaşmanın devam etmesini de istiyorlardı, bu yüzden Kureyş'i temsilen Ebu Süfyan Medine'ye gelip antlaşmanın devam etmesini istedi.. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bunu kabul etmedi. Çünkü artık Hudeybiye Antlaşması'nın yapıldığı sıradaki güç dengeleri değişmiş, Müslümanlar sayıca artmış ve güçlenmişlerdi.

Buradan anlaşılıyor ki, söz konusu kişiler Müslümanlar'ın zayıf olduğu ve onların yardımına ihtiyaç duyduğu bir zamanda Hz. Ebu Bekir'den o araziyi isteselerdi, Hz. Ömer buna itiraz etmezdi.

İmam'ın sözlerinin devamı şöyle:

> [Diğer delillerimizin] İkincisi, Cenab-ı Hakk'ın [Bedir esirleriyle ilgili] şu ilahi beyanıdır: *"O yerde gerekli temizliği yapıp hakimiyetini kuruncaya kadar bir peygamberin esirlerinin olması uygun değildir."* (Enfal, 8/67) İslam'ın ikinci durumda içinde bulunduğu hal, [yani] müslümanların güç ve kuvvet kazanmaları, bu hususlarda ilk durumun aksineydi. [İlk durumda esir almak yerine öldürmek gerekirken, ikincisinde esir almakla yetinilebilir.]
>
> Münafıkların durumu da bunun gibidir. Onlara da ilk durumda gönüllerini alacak ve onları susturacak **ödeme**nin yapılması **caiz**dir. İkinci durumda

ise **sakıncalı**dır. [Onları gereksiz yere şımartma ve güçlendirme anlamına gelir.] En doğrusunu bilen Allah'tır.

(***A.g.e.***, s. 416.)

*

Bunun ardından söz, yoz Türk Mustafa gibilerin istismar ettikleri kavrama geliyor:

> Ayette, kendisiyle mevcut olan mananın ortadan kalkması dolayısıyla **içtihatla nesh**in mümkün olduğuna delil vardır. Bu durum, **neshin farklı şekillerde olabileceğinin** bilinmesi içindir. (***A.g.e.***, s. 416.)

İmam, **ayet** derken, tefsir etmekte olduğu Tevbe Suresi'nin 60'ıncı ayetini mi yoksa daha sonra atıfta bulunduğu Enfal Suresi'nin 67'nci ayetini mi kastettiğini açıklamıyor, fakat kastının ikincisi olduğu hemen anlaşılıyor.

Çünkü, "yeryüzünde gerekli temizliği yapıp hakimiyet kurma"nın ölçüsü ayette belirtilmiş değil, bu husus içtihada havale edilmiş durumda.

Dolayısıyla, "yeryüzünde hakimiyet kurma"ya ilişkin bir içtihat neticesinde, "savaşta esir almayıp öldürme" uygulamasının yerini esir yapmanın alması söz konusu olabiliyor.

İşte İmam, böyle bir karar almayı "içtihat ile nesh" olarak adlandırıyor.

*

Evet, geri zekâlı yoz Türk Mustafa ile kafadarları İmam'ın ifadelerinden hiçbir şey anlamış değiller.

Bu ifadeyi öyle aktarıyorlar ki, sanki İmam şunu demiş: Hz. Ömer, içtihadı ile Tevbe Suresi'nin 60'ıncı ayetini neshetti.

Oysa İmam böyle birşey demiyor.

İmam bu kavramı, Allahu Teala'nın Enfal 67'deki uyarısı bağlamında dile getiriyor.

Ancak, sözlerinin siyak ve sibakından, müellefe-i kulub olarak adlandırılan kişilere muamele konusunda, Enfal 67'deki duruma benzer bir değerlendirmenin (içtihadın) devreye gireceğini düşündüğü anlaşılıyor.

Kendisinin müellefe-i kulub hakkındaki yorumunu, Enfal 67'den çıkan anlamın desteklediğini söylemek istiyor.

Bunu söylerken de, "Hz. Ömer ayeti neshetti" demiyor.

Böyle birşeyi diyebilmesi için insanın yoz Türk Mustafa gibi bir ahmak ve de usul-ü fıkıhtan habersiz bir zır cahil olması gerekir. Halbuki İmam ne cahildir ne de ahmak.. Tam aksine eşine az rastlanacak bir dahidir.

*

Bir defa, nesh kavramını günümüzde usul-ü fıkıhta sahip olduğu teknik anlamda kullandığımızda, içtihat ile ayetin neshedilemeyeceğini söylemek gerekir; çünkü fer', aslı iptal edemez. (Mesela anayasaya aykırılıktan dolayı bir kanun iptal edilebilir, fakat anayasa maddesi kanuna aykırılıktan dolayı iptal edilemez. Hele bir mahkemenin yahut Yargıtay'ın içtihadıyla anayasa maddesinin iptali hiç mümkün değildir. Fakat anayasa, bir anayasa maddesinin uygulanmasında yürütmeye ya da yargıya **takdir yetkisi** tanıyabilir, ve bu, anayasının hükmünün iptali değildir.)

Eğer bir ayetin hükmünün anlaşılması konusunda içtihada izin olacaksa (Ki İmam bunu kastediyor), bu iznin yine ayetle verilmiş olması gerekir. İçtihatla, içtihat izni üretemezsiniz. İçtihadın meşruiyeti içtihadın kendisi ile ortaya çıkmaz.

İşte bu yüzden İmam, Enfal 67'de, "bazı hükümlerin uygulanması ile ilgili olarak farklı seçeneklerin dikkate alınması" hususunda (Ki bunu nesh olarak adlandırıyor) içtihadın devreye gireceğini gösteren bir delil bulunduğunu söylüyor.

Yani "içtihad ile nesh" diye adlandırdığı durum da yine bir **nass**ın (Enfal, 8/67) gereğinin yerine getirilmesi demek oluyor.

Yoksa, İmam şunu diyor değil: "Hz. Ömer'in bu uygulamasında içtihad ile (günümüzde fıkıh usulünde kullanılan teknik anlamında) neshin caiz olduğunun delili vardır."

Böyle birşey yok..

İçtihat ile bu türden bir nesih söz konusu olmaz, olamaz.

Enfal 67 için de durum aynı.. Burada İmam'ın nesih olarak adlandırdığı şey, ayette belirtilen iki uygulamadan birinin diğerine tercihi.. Ayetin kendisinin neshi değil..

*

Bunu Tevbe 60'a uyguladığımızda şu sonuca varırız: Müslümanların zayıf olup bazı ılımlı kâfirlerin ya da münafıkların yardımına ihtiyaç duydukları zamanda onlara zekât verilebilir, fakat güçlü oldukları zaman buna gerek yoktur.

Nitekim bu ayetin öncesi ve sonrasına bakıldığında, "Zekât mutlaka bu sınıflardan (sayılan sekiz gruptan) her birine verilmelidir, her bir grup mutlaka oluşturulmalıdır" hükmünün getirilmediği, zekâttan pay isteyen hali vakti yerinde münafıklara, "Zekât

ancak şu sekiz gruptan birine dahil olanlara verilebilir, verilir, başkasına verilmez" denildiği ortaya çıkıyor.

Neden bu münafıklara müellefe-i kulub muamelesi yapılmıyor, istedikleri verilmiyor?.. Şundan: Bunların toplumda bir ağırlığı yok, "**özgül ağırlık**"ları sıfır denilecek durumda. Bunların gönüllerinin kazanılmaya çalışılması ile çalışılmaması arasında Müslümanlar açısından bir fark bulunmuyor.

İslam devleti güçlenip Müslümanlar kuvvetli hale gelince ve eskinin müellefe-i kulubu da artık diğer münafıklar gibi "**etkisiz eleman**"lara dönüşünce, tıpkı onlar gibi muamele görürler.

*

İmam'ın aktardığımız şu son cümlesi de önem taşıyor: *"Bu durum,* ***neshin farklı şekillerde olabileceğinin*** *bilinmesi içindir."*

İşte burada neshin (bir önceki yazıda işaret etmiş olduğumuz) günümüz fıkıh usulü literatüründe kullanılan teknik anlamından farklı "şekiller" ortaya çıkıyor: Âmmın tahsisi, mutlakın takyidi ve beyan gibi.

Bu nesh, tarihselcilerin kastettiği "Bu hüküm **tarihsel**dir, at gitsin!" tarzı bir nesih değil. Buradaki nesih, duruma göre farklı iki tavrın sergilenmesine izin verilmiş olduğu karîne ile anlaşılan hususlarda birinin diğerine tercihinden ibaret.

TARİHSELCİ FASIKLARIN HABERİNE İNANMAK

Bir önceki yazımızı okumuş olanlar, şöyle bir sorunun (ya da değerlendirmenin) cehalet, ahmaklık ve dangalaklık olduğunu düşünmeden edemeyeceklerdir:

> "İmam Maturidi ayetin ictihadla neshine cevaz veriyor; bunun için bazı tefsirciler, ***'Kur'an ancak Kur'an'la nesholur'*** diye, ictihadla nesholunamayacağını söylerek İmam Maturidi'yi eleştiriyorlar?"

Ne yazık ki ***sorularlaislamiyet.com***'da, *"İmam Maturidi ayetin ictihadla neshine cevaz vermesini açıklar mısınız?"* başlığı altında, *"soru detayı"* denilerek bu aptalca soruya yer verilmiş durumda.

Soru baştan sona yanlış.

Bir defa (bir önceki yazıda açıkladığımız gibi) İmam Matüridî'nin "**ayetin ictihadla neshine cevaz**" vermesi diye birşey yok.

İmam Matüridî'yi bu noktadan eleştirmeyi gerektiren bir durum da mevcut değil.

Ancak, ***sorularlaislamiyet.com***'un yazarları, böyle yanlış bir soruya yanlış cevaplar vermiş durumdalar.

Temel hataları, **fasıkların haberi** ile İmam Matüridî hakkında hüküm vermeleri..

Şöyle bir masal anlatıyorlar:

> Mâturîdî, Allah'ın yeryüzündeki halifesi sıfatıyla insana, yani insan aklına şeraitin mahiyeti üzerinde değil de nitelik ve niceliği (keyfiyyet ve kemmiyyet) boyutunda tasarrufta bulunma yetkisini, içtihadla nesih olarak

kavramsallaştırmıştır. Aslında o, şerîatlerin nitel ve nicel yönlerinin oluşmasında verili toplumsal ve kültürel durumun; bu yönlerinin değişmesinde ise toplumsal ve kültürel yapının değişiminin etkisini kabul etmiştir. Bu sebeple şerîattaki bir hükmün sebebi olan illetin veya maslahatın kalkması veya hükmün süresinin sona ermesi durumunda beşer aklıyla, yani içtihatla bu hükmün sona erdirilebileceği (içtihatla nesih) tezini ilk ortaya atan kişinin İmam Mâturîdî olduğunu söyleyebiliriz. Hz. Ömer (ra)'in kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlara **(Müellefe-i Kulûb)** zekattan pay verilmesini iptal etmesi, bu fikri desteklemek için seçilmiş iyi bir örnektir. Mâturîdî, bu örneğin çözümlemesini yaparken, şeriatte insan tasarrufunu güçlendirmeye yönelik şöyle bir kaide koymaktadır:

"Hükmün uygulanmasına gerekçe oluşturan mananın / maslahatın yok olması sebebiyle (şeriatte) içtihatla nesih olabilir."*(el-Mâtürîdî, **Te'vîlâtu'l-Kur'ân**, thk.: Bekir Topaloğlu ve dğr., VI/392.)*

*

Görüldüğü gibi bu vatandaşlar da olayı, "Hz. Ömer (ra)'in kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlara (Müellefe-i Kulûb) zekattan pay verilmesini iptal etmesi" olarak biliyorlar.

Halbuki mesele **zekât** meselesi değil, bir **arazinin tahsisi** meselesi..

Hz. Ömer'in iptal ettiği bir zekât payı yok.

Okuduğunu anlamaktan aciz bir tarihselci aptal, arazi tahsisi ile zekâtı bile birbirinden ayıramayan bir dangalak, beyni bulunmadığı için işkembesinden zırvalar uyduruyor, sonra da bu zırva, dağdan yuvarlanarak inen kartopu gibi bir çığa dönüşüyor, hatta kendisini çok akıllı zanneden birileri bunların zırvalarından

hareketle **İslam'ın güncellenmesi** edebiyatı yapabiliyor, bu saçmalıklara itibar etmeyenleri de "acizlik"le suçlayabiliyorlar.

*

Evet, ***sorularlaislamiyet.com*** yazarları şöyle diyorlar:

> Mâturîdî, bu örneğin [Hz. Ömer'le ilgili örneğin] çözümlemesini yaparken, şeriatte insan tasarrufunu güçlendirmeye yönelik şöyle bir kaide koymaktadır:
>
> **"Hükmün uygulanmasına gerekçe oluşturan mananın / maslahatın yok olması sebebiyle (şeriatte) içtihatla nesih olabilir."***(el-Mâtürîdî, **Te'vîlâtu'l-Kur'ân**, thk.: Bekir Topaloğlu ve dğr., VI/392.)*

Halbuki, gösterdikleri kaynakta, tırnak içinde vermiş oldukları cümle, Hz. Ömer'le ilgili olay bağlamında geçmiyor.

Dahası, *Hz. Ömer'le ilgili örneğin* ***çözümlemesi*** diye birşey de yok. Hz. Ömer'in sözlerinin bizzat kendisi "çözümleme".

Tırnak içinde verdikleri cümle, Enfal Suresi'nin 67'nci ayetinde sözü edilen (Bedir Savaşı'ndaki) esir alma hadisesi bağlamında geçiyor.

Üstelik, cümlenin aslında "bu ayette" kaydı mevcut:

> "(*Ve fi'l-âyeti*) Bu ayette hükmün kendisi ile ortaya çıktığı mananın kalkması yüzünden (*li'rtifâ'i'l-ma'nâ*) ictihad ile neshin cevazına delâlet vardır."

İbarenin aslında mana, ictihad, nesh, cevaz ve delâlet kelimeleri aynen yer alıyor. Maslahat ise yok.

Görüldüğü gibi, İmam, "**Hz. Ömer**'in uygulamasında ictihad ile neshe cevaz vardır" gibi birşey demiyor. Ayetten söz ediyor. Ve ayet, **müellefe-i kulub** tabirinin geçtiği ayet değil, Bedir esirleriyle ilgili ayet.

*

Evet, ***sorularlaislamiyet.com***'da söylenenlerin hareket noktası, **fasıkların getirdiği bir yalan haber**..

Haberin yorumuna eşlik eden **akıl yürütüş** ise bir sürü yaldızlı fakat içi boş laf..

Laflarınıza bolca keyfiyet kemiyet, nitel nicel baharatı eklerseniz, "**verili**" kelimesini (bunların yaptığı gibi boş yere) sos olarak yerli yersiz kullanırsanız, bulamaça biraz da sihirli "**değişim**" maydonozu eklerseniz, "bilimsel"liğin zirvelerinde tur atmaya başlamış oluyorsunuz.

Lafa bakın:

> Mâturîdî, Allah'ın yeryüzündeki halifesi sıfatıyla insana, yani insan aklına şeraitin mahiyeti üzerinde değil de nitelik ve niceliği (keyfiyyet ve kemmiyyet) boyutunda tasarrufta bulunma yetkisini, **içtihadla nesih** olarak kavramsallaştırmıştır.

Burada "**şerait**"in mahiyeti demişler ama (Şartların mahiyeti her zaman sizden bağımsızdır), kasıtları aslında "**şeriat**"in mahiyeti..

İmam'ın bu kavramı dayandırdığı ayete (Enfal, 8/67) bakıldığında ise, "Şeriat üzerinde sözü edilen türden bir tasarrufta bulunma yetkisinin" insana (insan aklına) verilmesinden değil, **verilmemiş** olmasından söz etmek gerekiyor.

Evet, ayet-i kerime bunu ortaya koyuyor:

> “Yeryüzünde ağır basmadıkça (düşmanları karşısında baskın hale gelmedikçe), bir peygamberin esirlerinin olması (ve onlar için fidye alması) uygun değildir! (Siz) şu dünyanın geçici menfaatini (zenginlik ve refahını, kalkınmışlığını) istiyorsunuz; Allah ise (sizin için, ebedî olan) âhireti istiyor. Allah, Azîz'dir (kudreti dâimâ üstün gelendir), Hakîm'dir (her işi hikmetli olandır).”

Bir önceki yazıda belirttiğimiz gibi, İmam Matüridî, bu ayette, *“**ictihad ile nesh**”in bazı durumlarda söz konubu olabileceğine* delil bulunduğunu söylüyor ve ayrıca **neshin farklı şekillerinin** olabileceğini ifade ediyor.

Bu ayet çerçevesinde ictihad yapılacak mesele ise, **“yeryüzünde baskın hale” gelmenin ne anlama geldiği**..

Bu konuda akıl yürütüp ictihad yapabilir ve “Artık baskın hale geldik, demek ki esir almakla yetinebiliriz, düşmanı illa da öldürmemiz gerekmiyor” diyebilirsiniz. Çünkü ayet böyle bir içtihat ile esir almaya zımnen kapı aralıyor; ayetteki ifadeden bu anlaşılıyor.

İmam’ın demek istediği bu.. Yoksa, ictihatla bu ayeti artık hükümsüz ve geçersiz sayabilirsiniz demek istemiyor.

*

İmdi, ***sorularlaislamiyet.com***’daki laflara itibar edecek olursak, burada Allahu Teala’nın şöyle buyurması beklenirdi:

“Aferin, Benim yeryüzündeki halifem olarak aklınızı kullandınız ve esir alma yönünde hüküm verdiniz. Bu zaten maslahata da uygun, çünkü yiyecek ekmek bile bulamıyorsunuz, Peygamber bile açlıktan karnına taş bağlıyor. İyi yaptınız, aklınızı

kullandınız, fidye alıp ekonominizi düzelttiniz, kalkınma yolunda önemli bir adım attınız. Ayrıca insan hayatı, insan kazanma da çok önemlidir, asıl maslahat budur. Esir aldığınız insanlar sizi tanıyacak, sizin örnek İslamî yaşantınızı görecek, İslam'ı sevecekler.. Önemli olan insan kazanmak, insan öldürmek değil.. Siz öyle olun ki sizi öldürmeye gelen sizde dirilsin. İslam zaten barış demektir. Bu konuda aklınızı kullanmakla Benim yeryüzündeki halifem olmanın gereğini yaptınız."

Allahu Teala böyle buyurmuyor.. Tam aksine bir sonraki ayette çok ağır bir ikazda bulunuyor:

> "Eğer Allah tarafından (Ashâb-ı Bedr'in bağışlandığına dâir) önceden verilmiş bir yazı (hüküm) olmasaydı, (esirlere bedel olarak) aldığınız (fidye)den dolayı elbette size **büyük bir azab** dokunurdu."

Hani nerde insanın, **insan aklının Şeriat üzerinde tasarrufu**!..

*

Makasıd ve maslahata gelelim..

Ayetten anlaşıldığı kadarıyla maslahat ve makasıd **müminlerin ahiretinin kurtulması**ndan ibaret..

Tarihselci soytarılar ise maslahat ve makasıd denilince her ne kadar şu meşhur **beş hususu** sayıyor olsalar da gerçekte onların maslahatı ve makasıdı sadece dünyevî menfaat ve rahatlarından, zevk ü sefalarından, haz ve keyiflerinden ibaret.

Maslahatları da, maksatları da dönüp dolaşıp bu noktaya postu seriyor.

TARİHSELCİLİĞİN AKILSIZ AKILCILIĞI VE İMAM MATÜRİDÎ

Akıl dediğimiz şey, insanlardan ayrı bir varlık değil.

Yani akıl, insanlardan ayrı olarak ortaya çıkıp, "**Ben Akıl'ım, bu konuda şunu söylüyorum**" diye konuşmaz.

Konuşan, insanlardır..

Ve onlar, (sanki akıl kendileri dışında farklı bir varlıkmış gibi) **akıl adına** konuştuklarını iddia ederler.

Doğal olarak, *adına konuştuklarını söyledikleri **Akıl***, müstakil/bağımsız bir varlık olarak ortaya çıkıp, "**Evet, bu vatandaş benim adıma konuşuyor**" diyecek durumda değil.

*

"Akıl ve **nakil**" tabirindeki nakle gelelim..

İmdi, birtakım doğruları birilerinden rivayet edip aktararak söylediğimizde buna "**nakil**" diyoruz.

Kişinin **kendi aklı**na dayanarak konuşması ise **re'y (görüş)** olarak adlandırılır.

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "Re'y" maddesinde şunlar söyleniyor:

> Sözlükte "gözle görmek" yanında "**akıl gözüyle görmek**, kalp gözüyle görmek; bilmek, anlamak; düşünmek, zannetmek" gibi mânaları bulunan, ayrıca "görülen şey, düşünülen şey, şahsî kanaat, eğilim" gibi mânalara

> gelen **re'y** kelimesi, dinî literatürde geniş ve dar kapsamlı kullanımları olan bir terimdir …
>
> Geniş anlamıyla re'y için daha çok **kalp/akıl gözüyle görme** anlamı doğrultusunda olmak üzere "sonuç itibariyle isabetli olanı çıkarsama" …, "sonuçtaki durumu çıkarsama" … gibi tanımlar verilmiştir …. Bunlar **re'yin bir akıl yürütme mekanizması** olarak algılandığını göstermektedir.

Demek oluyor ki, insanda **akıl yürütme** sonucunda **re'y (görüş)** oluşuyor.

Bu durumda **akılcılık**, insanların kendi akıllarına dayanarak, kendi akıllarıyla değerlendirme yaparak görüş oluşturmalarını savunmak demek olur.

Böyle biri, kendi **re'y**ini başkalarından yapılan **nakl**e tercih eder.

*

İmdi, tarihselci soytarılar (ve tarihselci olduklarını söylememekle birlikte onlarla aynı makamdan uzun hava okuyan ilahiyatçı şaklabanlar), **İmam Matüridî**'yi **akılcı**, akla dayanan bir âlim kabul ettiklerine göre, iddiaları doğruysa, İmam'ın mesela tefsir kitabı ***Te'vîlâtü'l-Kur'ân***'da nasıl konuşuyor olması gerekir?

Eserinde nasıl bir yaklaşım sergiliyor olabilir?

Bunu anlamak için eserini didik didik etmeye gerek yok.

Eserinin **ilk satırları,** (birkaç paragrafa ayırdığımız) **ilk paragrafı**, yol haritasını ve benimsediği **yöntem**i ortaya koyuyor.

Okuyalım (Evet, ilk satırlar, ilk cümleler, ilk paragraf):

Te'vil [anlamaya çalışarak tahminle yorumlamak] ile **tefsir** [bilgiye dayalı olarak açıklamak] arasındaki fark, beyan edilen şu hususdan ibarettir: Tefsir ashaba, te'vil ise alimlere ait bir iştir.

Bunun manası şudur ki sahabe-i kiram çeşitli meclislerde bulunmuş, birçok hadiseye şahit olmuş ve ***Kur'an***'ın hangi olay veya mevzu hakkında nazil olduğunu bilmişlerdir. Binaenaleyh onların ayeti tefsir edişleri büyük önem arzetmektedir, çünkü onlar olup biteni görmüş ve olaylarda hazır bulunmuşlardır. Zaten ayetten kastedilen de budur [Ashabın açıkladığı husustur].

Burada ilahi beyanın neyi **amaçladığını** [makasıd, maslahat, hikmet] bilmek bir şeyi görmeye benzer ki bu husus işin iç yüzünü bilenden başkası için mümkün değildir.

Nitekim bu manaya bağlı olarak [Hz. Peygamber s.a.s. tarafından] şöyle buyurulmuştur: "***Kur'an'ı şahsi görüşüyle (re'y) tefsir etmeye kalkışan kimse (cehennemdeki) yerine şimdiden hazırlansın***" (***Tirmizî***, Tefsir, 1).

Çünkü öylesi yaptığı tefsir konumundaki açıklamasına **Allah'ı şahit** tutmaktadır.

(Ebû Mansûr el-Mâtürîdî, ***Te'vîlâtü'l-Kur'ân Tercümesi***, C. 1, çev. Bekir Topaloğlu, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2015, s. 27.)

İmdi, **re'y (şahsî görüş)** dediğimiz şey "**akıl yürütme**" demek olduğuna göre, neden İmam Matüridî tarihselci soytarılar gibi (sözde) akıl yürütüp "**Hz. Peygamber böyle bir söz söylemiş olamaz, ben bu hadîsi kabul etmiyorum**" demiyor da, kitabına başlarken böyle bir hadîs ile meseleye giriş yapıyor?

Hani nerde akıl-cılık?!

Niye nakli (ashabın naklini) esas alıyor?

Sebebi şu: İmam Matüridî akıl-cılık yapmıyor, aklını kullanıyor.

Tarihselci ilahiyatçı soytarılar ise akıl-cılık yapıyor, fakat akıllarını kullanmıyorlar.

*

İmam'ın yukarıya aldığımız ifadeleri, eserin ilk cümleleri.. Birinci cildin ilk paragrafı..

Birinci paragraf, İmam'a izafe edilen **akılsız "akılcılık"** hurafesini berhava edip darma duman etmiş durumda.

İkinci paragraf ise (Ki onu da bölüp birkaç paragrafa ayırdık), bu tarihselci soytarıların "**makasıd, maslahat, hikmet**" vs. edebiyatını tümden havaya uçuruyor, bu kavramlar maske yapılarak üretilen saçmalıkları toz zerreleri halinde atmosfere saçıyor:

> Te'vile gelince, bu kelimenin manası bir hususun varacağı nihai noktayı açıklamaktan ibarettir. Te'vil [Arapça] "âle-yeûlu" kökünden alınmıştır, "rücu eder, şu sonuca varır" anlamında.
>
> Ebu Zeyd'in (Said b. Evs b. Sabit el-Ensari) ifadesiyle te'vilin manası şudur: "Eğer bu, Allah'tan başkasına ait bir söz olsaydı şu şu anlamlara gelirdi."
>
> Burada sözü, **muhtemel** manalara yönlendirmek bahis konusudur.

> Sözü edilen bu te'vil yönteminde tefsirde olduğu kadar şiddetli bir sakındırma gündeme gelmez, çünkü bunda **Allah adına açıklama yapmak** gibi bir durum yoktur, zira kişi **murad-ı ilahi**den [makasıd, maslahat, hikmet] haber vermemekte ve "Allah bu beyanı ile şunu murad etti", yahut da "şunu kastetti" **dememekte**, sadece şöyle bir ifade kullanmaktadır: "Bu ilahi beyan şu ve şu manalara yönelik **ihtimaller** taşımaktadır, benim bu söylediklerim insanoğlunun dile getirebileceği hususlardandır, Kur'ani beyanın içerdiği **hikmet**i bilen sadece Allah'tır."
>
> (***A.g.e.***, C. 1, s. 27-8.)

*

Demek oluyor ki, İmam'a göre, **"Kur'anî beyanın içerdiği *hikmeti*** [makasıdı, maslahatı] **bilen sadece Allah'tır."**

Sendeki (gerçekte var olmayan) **akıl** bu konuda birşey söyleyemez, "**makasıd, maslahat, hikmet**" edebiyatı yapamaz.

"Sadece Allah değil, ben de O'nun kadar bilirim, çünkü aklım var" diyemezsin.

Ancak, eğer Allahu Teala emir buyurduğu bazı hususlarda o emrin ardındaki hikmeti de ayetlerde açıklamışsa, o başka.. O zaman, "**nakil**" sayesinde bilebilirsin.

Ya da Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem o hikmeti açıklamışsa ve ashabına bildirmişse, işte o zaman onlardan gelen **rivayetlerle** emirlerin hikmetini yine bilebiliriz.

Bunun dışında (âlim bile olsak) kendi anlayışımıza (akıl yürütüşümüze, re'yimize) dayalı olarak vardığımız sonuçlar, kendi zannımız ve tahminimiz olmaktan öteye gitmez.

*

Ve bu zannımızı "***Kur'an*'ın anlamı, Allahu Teala'nın sözlerindeki makasıd, maslahat, hikmet**" olarak ortaya koyduğumuzda, **cehennem**deki yerimize hazırlanmamız gerekiyor.

Evet, günümüzde ilahiyatçılar camiasında, Cehennem'deki yerine hazırlanması gereken pekçok kimse mevcut.

Bu hazırlanış konusunda şiddetli bir izdiham yaşanıyor.

Zannedersiniz ki deprem yaşayıp aç susuz açıkta kalmışlar, bir haftadır yiyecek içecek bulamamışlar da yardım malzemelerinin başına koşuşuyorlar.

Öyle bir telaş..

Tarihselcilerin, ilahiyat camiasındaki bu izdihamda başı çektikleri, Cehennem'e giriş hazırlıklarını büyük bir coşku, şevk, ciddiyet, gayret ve heyecanla yaptıkları, televizyonlardaki artistik şovlarına bakıldığında kesin olarak ortaya çıkıyor. İşin hakkını veriyorlar.

Bu soytarılar Cehennem ateşine niçin bu kadar hevesliler, anlamak mümkün değil.

Bir de (akılsız/beyinsiz oldukları için hiç anlamadıkları) İmam'ı istismar etmeseler..

*

İmam'ın ilk paragrafta söylediklerinin ortaya koyduğu gibi, ashabın durumu farklı..

Onlar, ayetlerdeki maksad, maslahat ve hikmetleri biliyor olabilirler.

Dolayısıyla, **Hz. Ömer**'in mesela **zekât** ayetindeki **müellefe-i kulub** kavramı hakkında konuşmasının, **Hz. Ebu Bekir**'in onun sözlerini onaylamasının, ardından da ashabdan hiç kimsenin bu açıklamaya itiraz etmemesinin bir değeri var.

Onlar, böylece ilgili ayeti **tefsir** etmiş, açıklamışlardır.

Tarihselci soytarılara gelince..

Onlar iyi niyetli bile olsalar, **akıl** adına ortaya **attıkları maslahat, makasıd ve hikmet**, ancak (tefsir değil te'vil düzeyinde) "kendi zanları" olarak kalır.

Dolayısıyla, İmam'ın işaret ettiği gibi **edeblerini takınıp** şöyle konuşmaları gerekir: "Bu bir insan sözü olsaydı şu şu manaya gelmesi ihtimal dahilindeydi. Fakat Allahu Teala'nın gerçek muradını biz bilemeyiz. Haddimiz değil."

*

Tarihselciler böyle mi konuşuyorlar?

Hayır!

Bu ihraç fazlası defolu soytarılar, Allahu Teala'nın **ahlâkî ideal**den taviz verdiğini bile söyleyebiliyorlar.

Hem ahlâkî idealin (**rab** haline getirdikleri Batılılar'dan öğrenerek) ne olduğunu biliyorlar, hem Allahu Teala'nın muradını tam olarak anlıyorlar, hem de haşa Allahu Teala'nın eksiğini kusurunu keşfediyorlar. İddiaları böyle.

Dahası bu soytarılar, ***Kur'an***'ı ashabdan bile daha iyi tefsir ediyor, Allahu Teala'nın muradını (zan ve tahminle ilgisiz olarak) kesin bir biçimde biliyor, sonra o **murad (maslahat, makasıd ve hikmet)** doğrultusunda Allahu Teala'nın **hükümlerini**

nesh edip yerine kendi buldukları hükümleri (Ki tesadüfen Batılı rablerinin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkıyor) oturtuyorlar.

*

Eserin birinci cildinde **Prof. Yusuf Şevki Yavuz**'un İmam'la ilgili bir tanıtım yazısı da mevcut..

Bu çürük **pırasa**sörün de dangalıklık ve akılsızlıkta tarihselcilerden geri kalmadığı görülüyor.

Mesela İmam için şöyle diyor:

> "O, Hz. Ömer'in Resulullah zamanında kendilerine müellefe-i kulub statüsü verilen kişileri, İslam'ın güç kazanması ve müslümanların çoğalmasını gerekçe göstererek bu statüden çıktıklarını beyan ettikten sonra halife Hz. Ebu Bekir'in bu uygulamayı aynı kişiler hakkında devam ettirmesine ilişkin kararını reddettiğini nakletmiş, ardından da bunu dikkate alarak anlamını yitiren hükümlerin içtihatla nesh edilebileceğine hükmetmiş, …"
>
> (***A.g.e.***, C. 1, s. 21.)

İşte, okuduğunu anlamaktan aciz bu dangalağın aklı da bu kadar..

Oysa, İmam, "içtihat ile nesih" kavramını bu olaydan hareketle söylemiyor.

Enfal 67'deki **esir alma** bağlamında söylüyor.

Üstelik, Enfal 67'deki ifade, bu konuda (esir almanın belli bir dönem yasak olması konusunda) şartların değişmesi ile farklı hüküm verilebileceğini gösteriyor.

Yani buradaki ictihad, ilgili ayetin hükmünü ortadan kaldıran bir ictihad değil, ilgili ayet çerçevesinde ortaya çıkan, ayetin izin verdiği bir ictihat.. (Daha önce son iki yazıda bu konu üzerinde durmuştuk.)

*

İlahiyat camiasında bu kadar çok ahmağın bir araya gelmesi,
sanırım **Cumhuriyet** dönemine özgü birşey..

Belki de bir kıyamet alameti..

Özel olarak toplamak istese insan bu kadar çok salağı bir toplulukta biraraya getirmeyi başarabilir mi, emin değilim..

Bunlarla aynı kurumlarda görev yapmak zorunda kalan, bu (akılcılık edebiyatı yaparak kendilerindeki eksikliğin verdiği ızdırabı dışlarına vuran) akılsızlarla aynı mekânlarda görev yapmanın çilesini çeken "akıllı" ilahiyatçılara Allahu Teala yardım etsin!

İmtihanları hiç kolay değil.. Allah kurtarsın!

TARİHSELCİ ŞOVMENİN İLMÎ USULÜ DE KENDİSİ GİBİ FİLMÎ OLUR, "FİLMÎ USUL" OLUR

Önceki yazılarda, Ebû Kusur **Mustafa Öztürk** gibi yoz Türklerin İmam Ebû Mansur **Matüridî**'nin kullandığı "**ictihad ile nesh**" tabirini istismar etmelerinin cehalete ve mantıksızlığa, bilgisizliğe ve ahmaklığa karşılık geldiğini; **tarihselci** kafalardaki yedi yaş zekâsının ve ilkokul düzeyi kavrayışın bile farkına varabileceği bir anlaşılırlık ve açıklık ile izah etmeye çalıştık.

Yine önceki yazılarımızn birinde, **ilahiyatbank tosuncuğu dangalak damgalı Mustafa**'nın şu sözlerini de aktarmış ve değerlendirmesini yaparak notunu vermiştik (Notu sıfır, eksi not vermek mümkün olsaydı eksi alacaktı):

> Allah'a neden inanıyorum? İspatı yok ki. Resulullah **mağarada vahyi alırken ben orada değildim ki.** İman da zaten **güven** duygusudur.
>
> Ben Resulullah'ın doğru söylediğine itimat ediyorum. **"Beni satmayacak, yolda bırakmayacak"** diyorum. İman böyle bir şeydir, **hesap yapıp içten pazarlıklı olmak** değil.

Bu dangalağa, "Ulan öküz, madem sende böyle **güvene dayalı bir iman** var, o halde Allah'a, Allah'ın kitabına niye güvenmiyorsun da tarihselcilik numaralarına yatarak inkârcılık yapıyorsun?" diyeceğiz de, bunu dersek öküzlere haksızlık etmiş oluruz.

Zavallı öküzler, böylesi bir adi şahsa benzetilerek aşağılanmayı hak etmiyorlar.

*

İmam Matüridî'nin nesih meselesine nasıl yaklaştığı şu sözlerinden anlaşılabilir:

"Kuşkusuz Allah her şeyi en iyi bilmektedir." (Tevbe, 9/115) [Yani] İnsanların yararına olan ve olmayan şeyleri… En doğrusunu Allah bilir ya, sanki bu beyan, **şer'i hükümler**de **nesh**in olmayacağını [Allah'ın bir hükmü kaldırıp yerine başka bir hüküm getirmeyeceğini] iddia edenlere yönelik bir reddiye manasındadır. Cenab-ı Hak şöyle buyurmuş olmaktadır: **Allah insanların yararına olan hususları bilmektedir, siz ise bilmezsiniz**. [Allah'ın getirdiği] Nesheden hükümde (nasih) onlar için yararlı durumlar vardır; **siz bunları bilmezsiniz**. Yüce Allah'ın [bir sonra gelen] *"Bilesiniz ki göklerin de yerin de hükümranlığı Allah'ındır. Yaşatan O'dur, öldüren O'dur"* (Tevbe, 9/116) mealindeki ayeti bu durumu desteklemektedir. Yani sizler O'nun kullarısınız. **Kulun efendisine karşı bir şeyi [hükmünü] reddetme hakkı yoktur**. Kula düşen efendisine itaat, emirlerine boyun eğme ve yasaklarından kaçınmadır. *"Yaşatan O'dur, öldüren O'dur."* Yani dirilttikten sonra öldürebildiği ve ölümden sonra diriltebildiği gibi O'nun kullarını bir durumda bir ibadetle, başka bir durumda başka bir ibadetle mükellef tutması mümkündür.

(Ebû Mansûr el-Mâtürîdî, ***Te'vîlâtü'l-Kur'ân Tercümesi***, C. 6, çev. Fazıl Ayğan, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2017, s. 500.)

Bu tarihselci soytarılar hem okuduğunu anlamaktan aciz ahmak, hem de çarpıtma meraklısı ahlâksızlar oldukları için hemen şunu diyeceklerdir: "İmam Matüridî burada ibadetten söz ediyor. Biz de onu diyoruz, ibadetlerde nesih olmaz, fakat şer'î hükümlerde biz ictihat ile nesih yapabiliriz."

Hayır, İmam sadece ibadetten söz etmiyor, aynı zamanda şunu diyor:

> "**Kulun efendisine karşı bir şeyi [herhangi bir hükmünü] reddetme hakkı yoktur**. Kula düşen efendisine itaat, emirlerine boyun eğme ve yasaklarından kaçınmadır."

Emirler ve yasaklar, bütün şer'î hükümleri içine alır. Emredilmiş olanlar sadece ibadetler değildir.

*

İmam'ın yukarıya aldığımız ifadeleri, insanların Allahu Teala'nın emir ve yasaklarındaki, hükümlerindeki **hikmet, makasıd ve maslahatları** bilebilmesi iddiasını da yalanlamaktadır:

> "Cenab-ı Hak şöyle buyurmuş olmaktadır: **Allah insanların yararına [maslahatına] olan hususları bilmektedir, siz ise bilmezsiniz**. [Allah'ın getirdiği] Nesheden hükümde (nasih) onlar için yararlı durumlar [hikmet, maslahat] vardır; **siz bunları bilmezsiniz**."

Bilip de bu bilginize dayanarak kendi kafanızdan "**ictihad ile nesh**" densizliğine kalkışmanız bir tarafa, bilemezsiniz bile..

Nerde kaldı ki yeni bir hüküm getiresiniz!..

Maslahat, makasıd, hikmet diye içi boş edebiyat yaparak burnunuz havada palyaçoluk ve soytarılık yapabilirsiniz, fakat bilemezsiniz.

Allah bilir, siz bilmezsiniz.

*

Bu noktada şu denilecektir: Peki İmam neden "**ictihat ile nesh**" tabirini kullanmış?

Kültürümüzde “**Arife tarif gerekmez**” ve “**Arife bir işaret kâfidir**” denilmiştir, fakat tarihselci soytarılık ile onun nesebi gayri sahih çocuğu “**güncelleme**” merakı günümüzde yükselen trend haline gelip irfanı ve arifliği taa Afganistan’a sürgün etmiş olduğu için aynı şeyi döne döne söylememiz gerekiyor:

Herşeyden önce, İmam’ın “**ictihad ile nesh**”i gündeme getirdiği mevzudaki (Enfal Suresi’nin 67’nci ayetinde geçen Bedir esirleri meselesi) nesih, tarihselcilerin kastettiği anlamda nesih değil.. Ayette dile getirilen diğer seçeneğin (esir almamaya karşılık alma) yürürlüğe konulmasından ibaret.. Bunun şartını ayet “yeryüzünde ağırlığa sahip güç haline gelme” olarak ifade ediyor.

Yani esir alıp almama ile ilgili hikmet/maksat/maslahat noktasını Allahu Teala açıklamış bulunuyor. Sen kendi kafandan bunu belirliyor değilsin.

İmam’ın sözünü ettiği ictihad işte bu noktada devreye giriyor: Esir alıp almama konusunda, "baskın güç haline gelip gelmeme" dışında bir kıstas belirleyememekle birlikte, böylesi bir güç haline gelip gelmediğine, olayların gelişimine göre sen kendin, kendi ictihadınla karar verme durumundasın.

İkincisi, bu ictihadınla Allahu Teala’nın bir hükmünü gerçekte nesh etmiş olmuyorsun. Çünkü, baskın güç haline gelmen durumunda senin için esir alma seçeneğinin gündeme gelebileceğini bizzat Allahu Teala bildiriyor. Böyle hükmetmiş, bu izni vermiş durumda.

Senin **ictihad**ınla yapabileceğin tek şey, sadece bu esir alma (almayıp öldürme yerine alma) zamanının gelip gelmediğine karar vermekten ibaret.

Ve bunun ölçüt ve kıstasını sen kendin belirliyor da değilsin, Allahu Teala bu konuda hükmünü bildirmiş durumda: Yeryüzünde ağırlığa sahip bir güç olma.

*

Bu ahmak Mustafa Öztürk şöyle birşey de diyor:

> "**Kur'an**'ın düşmana karşı silahlanmayla ilgili at besleme tavsiyesini nükleer silahlanmaya hamletmekte sakınca görmeyen, 'İki kadın şahit eşittir bir erkek şahit' hükmünü **lafzî mucibine** göre uygulamak gerektiğinde ısrar edip bu ısrarının **hangi ilmî usule dayandığını açıklamayan** zihniyet…"

Evet, o **ilmî usûlü** açıklamak gerekiyor.

Bu ahmakta onu anlayacak kafa aslında yok, fakat anlayabilecekler için açıklamak lazım.

Öncelikle şunu söyleyelim, ulema, bu eblehin yaptığı türden kıyaslamalara **kıyas mea'l-fârık** adını vermişlerdir. Yani elmalarla armutların toplanması gibi birbiriyle ilgisiz iki şeyin kıyaslanması..

Ruslar'ın, Amerikalı misafirlerinin huzurunda hizmete koydukları trenleri çalışmayınca **"Ama siz de Kızılderilileri öldürmüştünüz"** demeleri türünden bir kıyas ya da karşılaştırma..

*

İmdi, yasaklanmayan birşey, ilke olarak caiz kabul edilir. **Silahlar, atlar vs.** için de aynı durum geçerlidir. Yasaklanan şeyler tek tek sayılır, yasaklanmayanlar sayılmaz.

Ve, **caydırıcılık** gereği (Ki bu "korkutup caydırma" olgusu ayet-i kerimede belirtiliyor) modern herhangi bir silah ile silahlanmak; at beslemeyi **"norm/kural" düzeyinde** hükümsüz bırakan, yürürlükten kaldıran, ona aykırı ve zıt bir uygulama da değildir.

Yani sen istiyorsan at beslemeye devam edebilirsin, kimsenin sana "Ayetin hükmü kalktı, at besleme!" dediği yok.

Ayet açık:

> "Onlara karşı gücünüzün yettiği her kuvvetten (*mâ isteta'tüm min kuvvetin*) ve bağlanıp beslenen atlardan hazırlayın; bununla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin kendilerini bilmediğiniz, Allah'ın onları bildiği diğer kimseleri **korkutursunuz**. Allah yolunda her ne sarf ederseniz, karşılığı size tam olarak verilir ve siz haksızlığa uğratılmazsınız." (Enfal, 8/60)

Ayet-i kerimede sadece atlardan değil genel olarak güç yetirilen her kuvvetten bahsedildiği için, kuvvet namına ne varsa ayetin hükmüne dahil olur.

Nükleer silahlar da bir kuvvettir. Nükleer silahı olan adamı nükleer silah dışında neyle caydırabilirsin, angut!.. Sapanla mı?!

Lafız, açık..

*

Buna karşılık, ayette açıkça belirtilen **"iki kadın ve bir erkek şahit"** kaydını yok sayan bir uygulama, ayetin ortaya koyduğu **normun yürürlükten kaldırılması**, açıkça çiğnenmesi anlamına gelir. Caiz değildir.

Birinde, emre itaatin kapsamının lafız mucibince ("kuvvet" kaydı gereği) genişletilmesi, atlarla sınırlı tutulmaması var, diğerinde ise, emrin çiğnenmesi, itaatin ortadan kaldırılması.

Lafzın yok sayılması..

Ahmaklar taifesinin en şımarığı yoz Türk Mustafa'ya göre ise Allahu Teala haşa boş yere "iki kadın" kaydından bahsetmiş.. Öylesine.. Dolayısıyla lafzı dikkate almamak gerekiyor..

Sanki ***Kur'an***'da geçen lafızlar, edebiyatçıların uydurma roman, hikâye, film ya da dizi senaryolarında rastlanan türden gelişigüzel yazılmış laflar gibi önemsiz, olmasa da olur türrehat..

*

Değil Allahu Teala'nın vahyi, **modern (çağdaş) hukuk**un **kul yapısı** kanunlarında bile lafza bağlılık kesin olarak istenir. Her bir kelime önem taşır.

Lafzı kendi kafanıza göre "takmama" hakkı size tanınmaz.

Mesela şimdi **Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı adaylığı** konusunda bir tartışma var, onun şimdiye kadarki cumhurbaşkanlığı iki defa mı sayılacak yoksa bir defa mı diye..

Erdoğancı cenah, "Bir defa sayılır" diyor, fakat, "Anayasa'da ha bir denilmiş, ha iki, ha üç, lafzın ne önemi var" diyemiyorlar.

Diyemezler.

Karşı taraf da, "İşte lafız ortada, iki kaydı var, Erdoğan da iki defa seçilmişti, dolayısıyla yeniden aday olamaz" diyorlar.

Kararı Yüksek Seçim Kurulu verecek.. Muhtemelen şöyle diyecekler: "Anayasa maddesi yeni olduğu için, geçmiş seçimler bu madde çerçevesinde bir anlam ifade etmiyor, geçen geçti, Erdoğan bu yeni madde çerçevesinde bir defa seçildi, dolayısıyla ikinci defa aday olabilir."

Muhtemelen buna benzer birşey söyleyecekler.

Şunu demeyecekleri kesin: “Ne önemi var iki kaydının?!.. İsterse üç defa da, beş defa da aday olabilir. Lafza takılmayalım.”

*

Mustafa’nın ahmaklığı fay hatlarındaki yarıklar gibi derin olduğu için şöyle bir örnek daha verelim..

Diyelim ki İlahiyat’ta okurken Mustafa’dan sözde dinî ilimleri öğrenmek zorunda kalma gibi dehşetli bir felakete uğramış ve bunun sonucunda da beyni çarpılıp yamularak feminist hale gelmiş bir başörtülü, memleketindeki askerlik şubesine gidiyor ve oradaki görevliyle arasında şöyle bir muhavere cereyan ediyor:

-- Selam..

-- Hoş geldin bacım, buyur, nasıl yardımcı olabiliriz?

-- Benim askerlik yaşım geldi de geçti, askere gitmek istiyorum..

-- Ha!.. Ne!.. Askerlik?.. Sen?..

-- Evet ben.

-- Sen erkek misin, görünüşünden çıkaramadım da?

-- Erkek olmak şart mıdır, Türk milleti asker millettir, ben de Türküm. Bir Türk kadını olarak askerlik yapmak, vatan borcumu ödemek istiyorum. Mevzubahis olan vatansa kadınlık da teferruattır.

-- Tesadüfe bak, ben de Türküm.. Türk kadını tabiî ki kahramandır, asker ruhludur, fakat bayanları askere alamıyoruz.

-- Ben gönüllüyüm, erkekleri istemedikleri halde asker yapıyorsunuz da benim gibi bir gönüllüyü niçin geri çevireceksiniz ki?..

-- Bacım gönüllülük meselesi değil, alamıyoruz, kanun müsaade etmiyor?

-- Kanunun lafzı çok mu önemli?!.. Ruhu önemli ruhu!.. Ama siz ruhtan ne anlarsınız, sizin gibi geri kafalı aciz cahiller ruhtan ne anlar! Lafza takılır..

-- Lütfen nezaket sınırlarını aşmayalım bacım.. Talebiniz geri çevrilmiştir, güle güle..

-- Kanunun lafzının önemi yok dedim.. Lafza takılmayalım.. Ben askerlik yapmak istiyorum, yapacağım da.. Kadınlar erkeklerle eşittir, kadınları aşağılayamazsınız.

-- Bacım kadınların başımızın üstünde yeri var, benim anam da kadın.. Lâkin kadın başka, erkek başka.. Askerlik kadın işi değil.. Kadın her yerde erkekle eşit olacak diye birşey yok..

-- Niye olmasınmış?! Ben daha altı yedi yaşındayken mahallemdeki bütün erkek çocukları dövüyordum, sen biliyor musun?! Her gün de bir saat spor yapıyorum şimdi, erkeklerin çoğundan daha güçlüyüm, askerliği onların çoğundan iyi yaparım.. “Kadın asker olamaz”mış.. Bu çağdışı erkek egemen zihniyeti terk edin artık!. Anayasa’daki eşitlik ilkesine de aykırı bu.. Artık kendimizi ve kanunları güncellemenin zamanı geldi.

-- Bacım tamam kendini güncelle de kanunu sen güncelleyemiyorsun, senin haddin değil.. Hem ne biçim konuşuyorsun, sen “paralel devlet” misin?!

-- İşinize gelince kanun diyorsunuz, peki, bu ordunun sahip olduğu silahların hepsi için kanun var mı?! Diyelim ki yeni bir silah icat edildi, ordu o silahla silahlanırken kanunda o silahın adının geçmesini gerekli görüyor mu?! Görmüyor.. O halde

kanunda kadın kelimesi geçmese de kadınlar da askerlik yapabilir.. İnsanlar silahlardan daha mı önemsiz, daha mı değersiz?!

-- Bu ikisi aynı şey mi bacım?! Sen havan topu musun, tank vesaire misin, İHA mısın, SİHA mısın, füze misin, nesin sen?! Töbe töbe, şu az(iz) mübarek cuma gününde, şu e'az(zü) mübarek günde ağzımı bozdurma benim. Lütfen!

-- Siz işte böyle cahilsiniz, köşeye sıkışınca hemen kanunun lafzı diyorsunuz. Bu ikisinin farklı olduğunu ilmî usulle açıklayın bana. Ben kimim sen biliyor musun, ben Prof. Mustafa Öztürk'ün talebesiyim, hani şu televizyonlarda gördüğün hocanın.. O bana ilmî usulü öğretti.. Buyur bana ilmî usul ile bu silahlardaki farklılaşma ile erkek-kadın farklılığının farkını anlat..

*

Mustafa yine anlamamış olabilir..

Bu durumda yapılabilecek birşey yok, birisinin çıkıp **"İlkokul 1 Düzeyindeki Hevesliler İçin Dinî Bilgiler"** adlı bir kitap yazmasını beklemek gerekiyor. (Üzülme Mustafa, dert etme, memlekette en az senin kadar angut, anlayışı seninki kadar kıt, senin kadar Kemalist nice ilahiyatçı **pırasa**sörler, nice cübbeliler, nice vaiz geçinen soytarılar var.)

Zekâ yaşı beş olan İlahiyatbank tosuncuğu tarihselci terbiyesiz Mustafaların asıl hatası, kendilerinin ihtiyacı "anaokulu terbiyesi usulü" iken, (hiç anlamadıkları, kafalarının hiç basmadığı) "ilmî usul"den söz ediyor olmaları..

DİN, TARİH, VE TARİHSELCİLİK

Fikriyat.com yazarı Mustafa Özcan "**Niçin Batı'nın gerisinde kaldık?**" başlıklı bir yazı kaleme almış.

"Bir **hadis** bunun **sırrını** öğretiyor" diyor.

Sözleri şöyle:

> "Amr ibnu'l As tarikiyle rivayet edilmiştir: Batılıların (Rumlar) dört önemli hasleti vardır. Fitne sırasında çok halim ve yumuşak huylu olurlar. Felaket ve musibetler karşısında pek durur ve pes etmezler. Ardından çok tez toparlanırlar. Hezimetten sonra yeni bir hamle gücü kazanırlar. Yetim, biçare ve zayıf karşısında iyilikseverdirler. **Beşinci güzel bir hasletleri daha vardır ve şudur: Kral ve yöneticilerinin zulmüne engel olurlar.**"

Son kısmı Mustafa Özcan'ın kendisi bold (koyu) yapmış durumda.

Evet, yazar, bu "**hadîs**"ten hareketle büyük bir "**sırr**"ı keşfetmiş, bir gizemi açıklığa kavuşturmuş, Batı'nın "**ilerleme**"sinin dinamiklerini anlamış olduğunu öne sürüyor.

Sadece bu da değil, "hadîs"ten hareketle âleme nizamat veriyor, Müslümanlar'ın **geriliğinin** (Batı'nın gerisinde kalmasının) suçunu onların dini anlamadaki **"donukluğuna", "tutuk davranmalarına"** ve **nassların yorumlanmasında sofistike olamamalarına** (Ne demekse?) bağlıyor.

Kocaman hata ve yanlış kabaklarıyla bir tutam küçücük doğruluk mercimek kırıntısını aynı sepete dolduruyor.

Sorun şurada ki, **sözünü ettiği şekilde bir hadîs yok**.

Yani ilk düğmeyi yanlış iliklemiş durumda.

Öyle böyle değil, büyük bir yanlış.

Arkadan gelen bütün düğmeler de yanlış ilikte tabiî.

*

Evet, **öyle bir hadîs yok**.

Şöyle var:

> Müstevrid el-Kureyşî (radıyallahu anh) anlatıyor:
>
> "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'ı işittim, diyordu ki:
>
> "***Rumlar insanların ekserisi olduğu bir sırada Kıyamet kopar.***"
>
> (Bunu işiten) Amr İbnu'l-Âs (radıyallahu anh) atılarak:
>
> "Söylediğine dikkat et!" dedi. Müstevrid:
>
> "Ben Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'dan işittiğimi söylüyorum! diye te'yid etti. Amr:
>
> "Sen bunu söylersen (bil ki) onlarda dört haslet vardı: Fitne sırasında, insanların en halîmidirler. Musibete uğrayınca da onu en çabuk atlatanıdırlar. Kaçtıktan sonra geri dönmede insanların en çabuğudurlar. Miskin, yetim ve zayıflara en hayırlı olanlarıdır. Beşinci olarak hoş ve güzel bir hasletleri de kralların zulümlerine en fazla karşı koyan kimseler olmalarıdır."
>
> [Müslim, Fiten 35, (2898).]

Hadîs, Prof. İbrahim Canan'ın ***Kütüb-i Sitte Tercüme Şerhi***'nde bu şekilde ***Sahih-i Müslim*** kaynak gösterilerek veriliyor.

Prof. Canan şu açıklamayı yapıyor:

> "Bu hadiste **Rum** kelimesini, dilimizdeki '**Yunanlı**' manasında anlamamız isabetli bir te'vil olmaz. O zaman için Rum, **Roma devletini**, bir başka ifade ile hıristiyan âlemini ifade ediyordu. Bu mânadan hareketle hadisteki 'Rum'dan **Batı âlemini, hıritiyan dünyayı** anlayabiliriz."

Burada Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e ait olan söz, "***Rumlar insanların ekserisi olduğu bir sırada Kıyamet kopar***"dan ibaret.

Bundan, Hristiyan Batılılar'ın her devirde insanların çoğunluğunu teşkil edecekleri sonucu çıkmaz, fakat Kıyamet koptuğu sırada çoğunlukta olacaklardır.

*

Müstevrid r. a.'in sözünü duyan Amr r. a.'in bunu şaşırtıcı bulduğu için "**Ne söylediğine dikkat et!**" (Ebsır mâ tekûlü!) dediği görülüyor.

Onun "**Ben Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'dan işittiğimi söylüyorum!**" demesi üzerine de, bunun, onlardaki bazı hasletlerden kaynaklanıyor olabileceğini düşünerek kendi kanaati olarak onların bazı özelliklerini sayıyor.

Tespitlerinin ne derece isabetli olduğu tartışılabilir.. Sonuçta ortada **ayet** ya da **hadîs** yok.

Doğru olduğunu kabul edelim.. İşte "**tarihsel**"lik tam da bu noktada devreye girer.. Amr r. a.'in saydığı özellikler o günün Rumlar'ı için geçerli olabilir, fakat Kıyamet

sırasındaki Rumlar'ın da aynı özellikleri taşıyor olup olmayacakları konusunda birşey söylenemez..

Çünkü gaybı bilmek Allahu Teala'ya mahsus..

*

Buna karşılık, Rasulullah s.a.s.'in sözü için "**tarihsel**" nitelemesi yapılamaz.. Çünkü onun verdiği bu tür haberler "vahiy" kaynaklıdır.

"O sözü '**tarihsel**'dir, o sırada belki Rumlar'ın hatırı için şartlar gereği öyle söylemiştir, veya mecazî bir anlamda konuşmuştur, Kıyamet'e kadar kim öle kim kala, belki de Kıyamet sırasında hiç Rum bulunmayacak" denilemez.

Ayet ve hadîslerde verilen haberler veya emirler için **"tarihsel**" diye lagaluga yapılamaz.. Fakat, kendi kanaatini dile getiren Amr r. a.'in sözleri "tarihsel"dir.

*

Görüldüğü gibi, Mustafa Özcan, önce bir zühul eseri olarak Amr r. a.'e ait sözleri sanki Rasulullah s.a.s.'e aitmiş gibi gösteriyor, sonra da, **modernist tarihselci ve güncellemeci ilahiyatçılara "Başlarım lan sizin tarihsellik lagalugalarınıza, Rasulullah s.a.s. birşey söylemişse mesele bitmiştir"** dercesine Amr r.a.'in tespitlerine "**mutlaklık**" atfediyor.

Rumlar'ın tarihinin **dinamik bir süreç** olduğunu, Rumlar'ın hasletlerinin "**donmuşluk**" arzetmediğini, değişebilir nitelik taşıdığını, insanların da, onlardaki özelliklerin de "**tarihsellik**"le malul bulunduğunu, ölüp tarihe gömülebileceğini gözardı ediyor.

Hadîs, onun naklettiği gibi olsa, ve Rasulullah s.a.s. ayrıca bir de "Rumlar Kıyamet'e kadar bu hasletler üzere kalacaklardır" demiş bulunsaydı, Mustafa Özcan'daki "**tarihselcilik karşıtı donukluk** (daha ılımlı bir ifadeyle sabitlik, sebat, istikrar, kalıcılık, süreklilik, devamlılık, "her daim dirilik, canlılık")" düşüncesini, ve de benimsediği "**dinamik süreç**" karşıtı "**stabil** (dayanıklı, sağlam, oturmuş, yerleşik, müstakar) **hal**" yaklaşımını alkışlamak gerekirdi.

O takdirde "**Her dem yeniden doğarız bizden kim usanası?!**" diyen Yunus gibi **İslam'ın evrenselliğini, tarih üstülüğünü, "eskimez pörsümez yeni" oluşunu** kavramış bulunduğunu, tarihselcilerin buz tutup donmuş (beyin bakımından çok fakir) kafalarının "basmadığı" hakikatleri anlamış olduğunu kabul edebilirdik.

Fakat heyhat!

"SİZ DİNİNİZİ ALLAH'A MI ÖĞRETİYORSUNUZ?"

Fikriyat.com yazarı **Mustafa Özcan**' "**Niçin Batı'nın gerisinde kaldık?**" başlıklı yazısında şunları diyor:

> "… **Müslümanlar** sadece maddi alemde değil **sosyal ve siyasi anlamda da Batı'nın fodulu** haline gelmişler, **gerisine** düşmüşlerdir…"
>
> "… Söz gelimi **Hayrettin Karman** Hoca, '**Köle ve cariye meseles**i' başlıklı yazısında bunlardan birisine temas etmiştir. Yazısının bir yerinde şöyle diyor: *Bütün bunlara rağmen İslâm tarihinde **köleliğin devam etmesi** ve bu **insanlık ayıbı**nı başka milletlerin, oldukça geç de olsa Müslümanlardan önce kaldırmaya teşebbüs etmeleri Müslümanların kusurudur; **dinlerini iyi anlamamaları, Allah ve Resulü'nün maksadını** gerçekleştirme konusunda titiz davranmamaları, **dünya menfaatini ahiretinkine tercih etmeleri yüzünden** bu böyle olmuştur*.
>
> "Hoca yerden göğe kadar haklıdır. Müslümanlar **dinlerinin külli ve nihai hedeflerini** göz ardı etmişlerdir. Halbuki İslam bir çok vesile ile kölelere özgürleşme kapısını aralamıştır. **Son hedefi** de göstermiştir. Özgürlük kapısını **bir daha kapanmamak üzere** ardına, sonuna kadar açmak. Bunu açmak ve aşmak Müslümanların elindeydi ve göreviydi. Ama **tutuk davranmaları veya donukluklarından veya nasların anlaşılmasında Hazreti Ömer gibi sofistike olmamaları** nedeniyle bunu başaramamışlardır. …"

Deveye "Neden boynun eğri?" diye sormuşlar, "Nerem doğru ki?!" diye cevap vermiş.. Özcan'ın bu sözlerinin durumu da aynı, doğru olan hiçbir tarafı yok.

*

Önce **Hayrettin Karaman**'ın devirdiği çamlardan başlayalım..

Müslümanlar **dinlerini iyi anlayamamışlarmış**..

Bir sen anladın!..

Hatta Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bile doğru anlayamamış ki onun da köle ve cariyeleri vardı.

Rasulullah s.a.s. hiç köle ve cariye sahibi olmamak suretiyle ümmete örnek olacakken bunu yapmamış, bir "**insanlık ayıbı**"na ortak olmuş.

Karaman bir de tutup "**Allah ve Resulü'nün maksadını gerçekleştirmek**"ten söz ediyor.

Allahu Teala'nın "**maksad**"ını kimse anlayamamış, Hayrettin efendi anlamış.

Resulü'nün maksadını ise Resul'un (s.a.s.) kendisi bile anlayamamış.. Fakat Karaman'ın gözünden kaçar mı, olayı hemen "çakmış".

Karaman'ın o devirde yaşayıp da Hz. Peygamber s.a.s.'i irşad edememiş, maksadını öğretmemiş veya hatırlatmamış olması ne büyük eksiklik!

Böylece Peygamberimiz s.a.s. de "**dünya menfaatini ahiretinkine tercih**" etme durumuna düşmüş.

İşte Karaman'daki engin ve derin **fıkıh** (ince anlayış) bu!..

*

Allahu Teala bu dünya hayatını bir **imtihan** olarak yaratmıştır.

Dinin en temel maksadı da Allahu Teala'ya **şirk** koşulmasını engellemek, böylece insanların Şeytan'a (doğrudan veya dolaylı) kulluk etmelerinin önüne geçmektir.

Allahu Teala **insan hayatının korunması** için cinayeti, **neslin korunması** için zinayı, sömürünün engellenmesi için faize geçit verilmemesinin yanısıra **mülkiyet hakkının** güvence altına alınması için gasp, aldatma ve hırsızlığı, **aklın korunması** için sarhoşluk veren nesnelerin tüketimini **kesin bir biçimde** yasaklamış, bunlar için ağır cezalar getirmiş, fakat **kölelik** için böyle bir ceza takdir etmemiştir.

Hayrettin efendi, sen **"Allah'ın maksadı"nı Allah'a mı öğretiyorsun**:

> "De ki: Siz dîninizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Hâlbuki Allah, göklerde olanları ve yerde bulunanları bilir. Çünkü Allah, herşeyi hakkıyla bilendir." (Hucurat, 49/16)

*

Karaman nasıl Müslümanlar'ı "**dinlerini iyi anlamamak"**la suçluyorsa, ondan aldığı lojistik destekle "gaza gelen" Mustafa Özcan da, onları **"dinlerinin külli ve nihai hedeflerini gözardı etmek**"le suçluyor.

Meğer Özcan'ın heybesinde ne turplar varmış da haberimiz yokmuş.

Karaman nasıl "**Allah ve Resulü'nün maksadını**" bilip gerçekleştirmeyi kendi **inhisarına/tekeline** alıyorsa, Özcan da "**dinin küllî ve nihaî hedeflerini (maksatlarını)**" bilmeyi, hayret verici bir el çabukluğuyla, kaşla göz arasında kendi tapulu malı haline getiriyor.

Kimsenin varlığından haberinin bulunmadığı tavşanı kara şapkasından çıkaran illüzyonist gibi, Müslümanlar'ın varlığından habersiz yaşayageldikleri "**dine ait küllî ve nihaî hedefleri**" gözler önüne seriyor.

*

Mustafa Özcan gibilerin **Hayrettin Karaman**'a adeta "mezhep imamı" muamelesi yapmaları, onun bulanık sulu çeşmesinden kana kana içmeyi marifet bellemeleri sebepsiz değil.

Çünkü o, ilahiyat korosunun makamdan makama ustaca geçişi en iyi beceren, yeri geldiğinde **yeni "yorum"uyla** laik (siyasal dinsiz) devletin derinliklerinin de gönlüne su serpen, onların da hoş vakit geçirmelerini sağlayan bir "ses" sanatçısı.

Repertuarında her zevke, her keyfe, her meşerebe ve mizaca göre birşey var.. Sıradışı bir yetenek.

Ortama en uygun parçaları seçip seslendirmede üstüne yok.

Yağla balla beslenmeyi, el üstünde tutulmayı hak ediyor.

Mesela, yeri geldiğinde, ***Yeni Şafak*** yazarı **İsmail Kılıçarslan**'ın 14 Ocak 2023 tarihli yazısında aktardığı sözleriyle başka bir makamdan gazel okuyabiliyor:

> "Saygıdeğer **Hayrettin Karaman** hocamız, ***Yeni Şafak***'ta yayınlanan 'Kardeşler ve Ötekiler' başlıklı yazısında şunları yazdı: *'Kardeşler arası ilişkilerde aslolan rahmettir, hoşgörüdür, ıslah kastıdır, yumuşaklık ve tatlılıktır. Yumuşaklık beyanda (ifadede),* ***hoşgörü de içtihad farkında kendini gösterir. Farklı içtihadı (görüşü, yorumu, anlayışı) dine eşdeğer saymak ve doğruyu, içtihadlardan birinin tekeline vermek Müslümanca bir yaklaşım ve davranış biçimi değildir****…'*
>
> Sadece işin burasını anlasak mesele kendiliğinden çözülecek. Ama hayır, kardeşimizi kâfir, mürtet ilan etmenin tezgâhı daha kıymetli geliyor Türkiye'deki din dilinin vasatına."

*

Evet, Karaman tipi din dili vasatı, zaman ve zemin değiştiğinde Müslümanlar'ı "***dinlerini iyi anlamamak, Allah ve Resulü'nün maksadını*** *gerçekleştirme konusunda titiz davranmamak,* ***dünya menfaatini ahiretinkine tercih etmek"***le suçlayabiliyor.

"Kendi farklı içtihadımı (görüşümü) **dine eşdeğer** saymam, ve doğruyu **kendi içtihadımın tekeline** vermem **müslümanca** bir yaklaşım ve davranış biçimi değildir" diye düşünmüyor.

"Belki de dini iyi anlayamayan, Allah ve Resulü'nün maksadını gerçekleştirme konusunda titiz davranmayan, dünya menfaatini ahiretinkine tercih eden kişi benim de, farkında değilim" diye düşünmeyi gereksiz buluyor.

Kendisinden gayet emin.. Ona, "**yeni içtihadı**"nın, laik (siyasal dinsiz) Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî ideolojisi ile, ve de Batı'nın "yükselen trend" söylemi ile paralellik göstermesi, onlar açısından sorun taşımaması yetiyor. "Müslümanlar, Rasulullah s.a.s.'den ne görmüşlerse onu alıp kabul etmişler, hatta tarihsel süreç içinde meselenin özüne ilişkin '**icma**' denilebilecek bir anlayış birliği ortaya çıkmış, şimdi ben bütün bir selefi dini anlayamamakla, Allah ve Resulü'nün maksadı konusunda titiz davranmamakla, dünya menfaatini ahiretinkine tercih etmekle suçlarsam **haddimi aşmış olur muyum**?" diye kendisine sormuyor.

*

Çağdaş **müçtehitlik**te Mustafa Özcan da Hayrettin Karaman'ı aratmıyor.

O da **içtihat** atına binmiş, bütün bir fıkıh tarihinin derelerinde tepelerinde, vadilerinde dağlarında cevelan ediyor.

Selef, **dört mezhep imamı** dinin kölelik konusunda gösterdiği "**son hedef**"i görememiş, anlayamamış, "çuvallamışlar".

Çünkü onlar, "Ortaya çıkan **yeni meseleler** hakkında içtihat yapabiliriz, fakat hakkında ayet ve hadîs bulunan konularda, o ayet ve hadîslerdeki hükümleri yok sayacak şekilde kendi kafamızdan **'son hedef**' icat edemeyiz, '**İşittik ve itaat ettik**' deriz" diye düşünmüşler.

Karaman'ın izini takip eden Mustafa Özcan'ın içtihadı ise "Özgürlük kapısını **bir daha kapanmamak üzere** ardına, sonuna kadar açmak" gerektiğini söylüyor.

*

Yani "**Kölelik kurumu, bir daha geri dönmemek üzere yasaklanmalıydı.** Bu, Müslümanlar'ın elindeydi ve **göreviydi, fakat yapmadılar**" hükmünü veriyor.

Diyelim ki ilerde şartlar değişti, kölelik konusunda 250 yıl öncesine dönüldü, Batılılar yine Afrikalılar'ı vs. kaçırıp köle yapmaya başladılar, bizimle de savaştılar ve esir ettikleri askerlerimizi (mesela Viyana Kuşatması'nda esir düşen **Temeşvarlı Osman Ağa** gibi) köle yaptılar, biz öyle davranmayacağız, kölelik kurumunu **bir daha geri dönmemek üzere yasakladığımız** için onlardan teslim olup bize esir düşenleri serbest bırakacağız, onları kısa süreliğine de olsa esir edip köle muamelesi yaptığımız için onlardan özür dileyeceğiz.

Neden?.. Çünkü dinin "**küllî ve nihaî hedefi**"ni artık anlamayı başarıp kölelik kurumunu **bir daha geri dönmemek üzere yasakladık**.. Bu, **görev**imizdi.

Görüldüğü gibi, Mustafa Özcan'da **görev bilinci** tavan yapmış.. Büyük adam.. Büyük müçtehit.. Biz onu **bizim gibi sıradan** müslüman zannediyorduk.

Yanılmışız.

Büyüklere af yakışır, kusurumuzu bağışlasınlar.

*

Müçtehid-i azamın **görev**den kastı ne, bunu açık biçimde söylemiyor, fakat konuyu ele alış biçiminden bunu "**farz**" gördüğü anlaşılıyor.

Özcan'ın bu bilinç harikası "yeni içtihad"ı çerçevesinde şu ortaya çıkıyor: Rasulullah s.a.s. de özgürlük kapısını **bir daha kapanmamak üzere ardına, sonuna kadar açmak** gerektiğini anlayamamış..

Elindeyken ve göreviyken bunu yapmamış.

Başta Peygamber Efendimiz s.a.s. olmak üzere bütün bir ümmet bu konuda **tutuk ve donuk** davranmış.

Hatta **Hz. Ömer** de aynı tutukluk ve donukluğu sergilemiş.

Nassların anlaşılması hususunda **sofistikeymiş,** ama, nedense kölelik mevzuuna sıra gelince sofistikeliği teklemiş, kayış koparmış.

İSLAM'I GÜNCELLEMEYE KALKIŞMAYIN, KORKARIM Kİ ALLAHU TEALA'NIN GAZABINA UĞRAYIP GÜNCELLENİRSİNİZ

Fikriyat.com yazarı **Mustafa Özcan**, "Niçin Batı'nın gerisinde kaldık?" başlığını taşıyan 31 Mayıs 2024 tarihli yazısında şunu demişti:

> "**İmam Gazali**'nin taksimatıyla İslamiyet'in insanlara verdiği temel haklar şunlardır: Hayat, din, akıl, mal ve nesil emniyeti. Maalesef bunlar arasında **özgürlük** yoktur."

Bu durumda şunu düşünmemiz gerekiyor:

Ya İmam Gazalî İslam'ı tam anlamamış, onun insanlara "**özgürlük**" de sunduğunun farkında değil, bu noktayı atlamış, özgürlüğün önemini çağdaş **Batılılar (Rumlar)** anlamışlar, ya da İslam, haddizatında insanlara özgürlük vermediği için, **Gazalî** ondan söz etmemiş.

Tabiî Özcan'a göre doğru olan seçenek birincisi.. İmam Gazalî İslam'ı tam anlayamadığı için özgürlükten, ("**makasıd-ı şerîa / şeriatin gayeleri**" çerçevesinde) altıncı bir "**maksad**" olarak söz etmemiş..

Diğer ulema da aynı durumda, onlar da anlayamamışlar.

*

Bu konuda Özcan'ın bir şahidi ya da referans kaynağı da var: İlahiyatçı **Hayrettin Karaman**.. Genelde her bozacının mutlaka şıracılardan duayen bir şahidi bulunur.

Özcan, Karaman'ın ***Yeni Şafak*** gazetesinde yayınlanan "**Köle ve cariye meselesi**" başlıklı yazısından şu satırları aktarıyor:

> "… İslâm tarihinde köleliğin devam etmesi ve bu insanlık ayıbını başka milletlerin, oldukça geç de olsa Müslümanlardan önce kaldırmaya teşebbüs etmeleri **Müslümanların** kusurudur; **dinlerini iyi anlamamaları, Allah ve Resulü'nün maksadını gerçekleştirme konusunda titiz davranmamaları**, dünya menfaatini ahiretinkine tercih etmeleri yüzünden bu böyle olmuştur."

İslam dünyasının, "dini iyi anlamak, Allah ve Resulü'nün maksadını gerçekleştirme konusunda titizlenmek, ahireti dünya menfaatine tercih etmek" için Türkiye'ye laikliğin (siyasal dinsizliğin) gelmesini ve bu sayede Hayrettin Karaman ve Mustafa Özcan gibi **müçtehit** zatların yetişmesini beklemek zorunda kalmış olması ne kadar acı!

Tabiî Karaman ve Özcan gibiler, (görüldüğü kadarıyla) "özgürlük" kavramının muhtevası konusunda **daha üst bir referans kaynağına** sahipler: Batı düşüncesi.

Belki bunu bilinçsizce/şuursuzca yapıyorlar, fakat durum bu.

Böylece, İslam'ın "anlaşılması" konusunda Batılılar'ın **içtihat**larına tabi olmuş, onların **mezhep**lerinin **mukallit**leri (taklitçileri) haline gelmiş oluyorlar.

Yaptıkları şeyin farkında olmamaları sonucu değiştirmiyor.

*

İşte tam da bu noktada, İmam Gazalî'nin sıraladığı "**makasıd-ı şerîa"**dan ilki devreye giriyor: **Dinin korunması.**

İslam'da "**dinin korunması**" meselesi, canın, malın, neslin ve aklın korunmasından da önce geliyor.. **Cihat**, bunun için var.. Dinin korunması için hayatınızdan vazgeçiyorsunuz.

Şayet dinin korunması **öncelik** taşımasa, (Müslümanlar'ın malına, canına, ırzına/namusuna dokunmamaları, ve alkol-uyuşturucu gibi akla zarar veren nesnelerin kullanımını zorunlu yapmamaları şartıyla) **kâfirlerin hakimiyetini** tanımak caiz olur, onlarla "**bağımsızlık**" için savaşmak gereksiz hale gelirdi.

Hatta, **canın korunması** hedefine zarar verdiği, bu arada epeyce bir **malın** da ziyan olmasına sebep olduğu için, **savaş (cihat)** yasaklanması gereken birşey olurdu.

İşte bu noktada bağımsızlık (Müslümanlar'ın kendilerine ait bir devletlerinin olması), "**dinin korunması**" hedefi çerçevesinde önemli hale gelmekte ve **cihat** bu yüzden farz olmaktadır.

*

Hayrettin Karaman ise, ***Yeni Şafak***'ta 2000'li yılların sonlarında yayınlanan bir yazısında, canın korunması hedefinin dinin korunması hedefinden önce geldiğini yazabilmişti.

Ona, İmam Şatıbî'nin ***el-Muvafakat***'ta iki yerde, dinin korunması maksadının/gayesinin canın korunmasından önce geldiğini belirtmiş olduğunu bir e-posta vasıtasıyla iletmiştim, fakat kulağının üzerine yattı, duymazlıktan geldi, herhangi bir düzeltme yapmadı.

Normal, çünkü (İmam Şatıbî gibi ulema da dahil olmak üzere) Müslümanlar tarih boyunca **dinlerini iyi anlayamamış, Allah ve Resulü'nün maksadını gerçekleştirme konusunda titiz davranmamış**, dünya menfaatini ahiretinkine tercih etmişler.

Dolayısıyla yanılan İmam Şatıbî, Karaman değil.

*

Diamond denilen geri zekâlı süprüntünün geçtiğimiz günlerde birdenbire balon gibi şişirilip gündeme getirilmiş olması, bu "dinin korunması" meselesi çerçevesinde önem taşıyor.

[Bu süprüntü züppe zibidinin zekâsı kıt, muhakemesi bozuk, akıl yürütüşü sakat.. Kendisini zeki zannettiği için aklınca demagoji ve mugalata yapıyor.

Ancak, bu milletin önemli bir kısmı ne yazık ki aptal olduğu için, müşteri de buluyor.. Tencereler yuvarlanır kapağını bulur.

Laflarındaki mantık hatalarını ve budalalıktan kaynaklanan arızaları sayıp dökmek, su katılmamış bir geri zekâlı olduğunu matematiksel bir kesinlikle ispat etmek, dinî konularda yeterli malumata sahip her müslüman için mümkün, fakat buna değmez.

Böylesi manevî lağım böceklerinin ifrazatını temizlemeye uğraşmak yerine, onlara tükürüp geçmek, vakti, böylesi böceklerin sayıca çoğalmasına yol açan lağım düzeneğini kuran atalarının boş adam olduğunu, laflarının hepsinin gerçekte has halis, som ve saf cehalete karşılık geldiğini göstermeye ayırmak gerekir.]

*

Bu devletin **derinlikleri**, radarına aldığı insanları çok iyi takip ediyor, herşeylerini biliyor.

Kesintisiz biçimde, bazen tacizli, bazen tacizsiz **takip** ve tarassut altında tutuyor, "Ensendeyim ha!" mesajını vermeyi ihmal etmiyor.

Ancak, takip ve tarassut karşılıklı.

Derler ki istihbaratın yüzde 80'i **açık kaynak istihbaratı**dır.

İşte bu yüzde 80'lik kısımda istihbaratçılarla istihbaratçı olmayanlar eşit konumdalar. (Geriye kalan yüzde 20'lik kısım bazen yüzde 80'den önemli oluyor ama yapacak birşey yok.)

O yüzde 80'lik kısmı iyi analiz edebilen biri, memlekette olan bitenleri (bazı açılardan) istihbaratçılardan daha iyi anlıyor olabilir.

Hatta, olan bitene bakarak bazen istihbaratçıların neler çevirdikleriini tahmin de edebilir.

Ankara'da da bulunmuş**, siyaset** çarkının nasıl döndüğünü, **bürokrasi**nin nasıl işlediğini görmüş olanlar bu açıdan daha da avantajlıdır.

*

Erdoğan, altı yıl önce tutup "**İslam'ın güncelenmesi**"nden söz etmişti.

Aşağılayıcı bir dille.. **Bin 400 yıl** ve ortaçağ edebiyatı yapan bir Kemalist, laik bir solcu üslubuyla..

Tepki gelince **İbrahim Kalın** hemen ***Mecelle***'nin "**Ezmanın tagayyürü…**" maddesiyle olaya bir kulp takmaya çalıştı, fakat delik büyüktü, bu yamayla kapatılacak gibi değildi.

İnsanımız saf.. Mesela her seçim öncesi Erdoğan **İsmailağa**'ya bir uğradığında, onlar zannediyorlar ki Erdoğan tam da kendileri gibi düşünüyor.

Aynı Erdoğan, seninle görüştüğü kadar **Bülent Ersoy**'la da görüşüyor.. Bülent Ersoy da senin gibi "Erdoğan tam benim kafamda" diye düşünüyor, haberin yok, çünkü safsın.

Senin kadar, **modernist-reformist-güncellemeci ilahiyatçı**larla da dirsek temasında.. Hatta, kimi hususlarda onlara daha yakın.

İşte "dinin korunması" meselesinde asıl önemli husus, böylesi "içerden" gelen, sözde "İslam'ın anlaşılmasına hizmet" gayesi taşıyan (bilinçli veya bilinçsiz) tahrifat ve tahribatla mücadele edilmesidir.

Diamond bilmem ne adlı süprüntülerin kendileri gibi geri zekâlılara hitap eden boş laflarının, saldırılarının fazla bir önemi yok.

*

Erdoğan'ın ve AK Partililer'in şunu anlaması gerekiyor:

Sahîh-i Buharî (Sünnet) ile, **Şeriat** ile uğraşmak, **MİT-CIA** ortak projesi olarak ortaya çıkmış ve **Vatikan**'la da diyalog içine girmiş **FETÖ (Fethullahçı Takiyye Örgütü)** ile uğraşmaya benzemez.

Allahu Teala, FETÖ'yü senin elinle cezalandırabilir, fakat sen dinin iki aslından biri olan Sünnet'e ***Sahîh-i Buharî*** gibi kitaplar üzerinden savaş açılmasına açık ya da örtülü destek verirsen, "Sükut ikrardan gelir" fehvasınca göz yumarsan, Sünnet kayalığına çarpan kafan tuzla buz olur.

Neye uğradığını bile anlayamazsın, perişan olursun.

Gerçi Ankara'nın yüksek rakımlı tepelerine çıkanların genellikle namazı niyazı terk etmeleri, cuma namazlarıyla işi geçiştirmeleri onlara müflislik ve perişanlık olarak yeter de, ceza olarak namazla birlikte akıl ve izanları da buharlaştığı için bunu pek akıl edemiyorlar.

İslam'a **Selanikli Mustafa Atatürk**'ün ya da Tacikistan'ın başındaki dansöz herif gibi soytarıların açıkça saldırmaları çok önemli değildir; onların bu saldırıları müminleri etkilemez, tam aksine Müslümanlar'ın uyanmalarını, dostlarını düşmanlarını tanımalarını, münafıkların da küfürlerini açığa vurmalarını, deşifre olmalarını, böylece safların ayrılmasını sağlar.

Fakat İslam'ı içerden tahrip ve tahrif etme çabası öyle değildir, İslam açısından asıl tehlikeli olan budur.

Çünkü, ilki senin mazlum olman, ikincisi ise sapıtmandır.

"Dinin korunması" meselesinde asıl önemli nokta burasıdır.

*

Bu **Diamond süprüntüsü** etrafında koparılan gürültünün, merkezinde "**dinin güncellenmesi**" meselesinin bulunduğu daha kapsamlı bir algı operasyonunun bir parçası olduğunun düşünülmesine yol açan bazı emareler var.

Anlaşıldığı kadarıyla, **Hz. Aişe r. a.'nın evlilik yaşı** etrafında kopartılan şamata ile, İslam Şeriati, laik (siyasal dinsiz) Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin **İsviçre**'den (Hristiyanlar'dan) alınmış **medenî kanunu**na uydurulmaya, **güncellenmeye** çalışılıyor.

Sözde Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile Hz. Aişe r. a.'yı savunma maskesi altında, milletin böyle bir "güncelleme" faaliyetine razı hale getirilmeye çalışıldığı söylenebilir.

Sözde Rasulullah s.a.s.'in kişiliğine leke sürülmesi engellenmeye çalışılıyor, özde ise, Şeriat'e hücum ediliyor.. Şeriat, tahrif, tağyir ve tahribe tabi tutuluyor.

Nihaî hedef, öyle görünüyor ki, ortada **Şeriat** diye birşey bırakmayacak şekilde **hadîslerin ayıklanması**, böylece dinin "**laik toplumsal**"a uydurulması, "**donukluk ve durgunluk**"tan kurtarılması, "emekçi olmayan emektar, kinci olmayan kindar" formülasyonuna göre oluşturulmuş "dinci olmayan dindar"lığın keyfine uygun hale getirilerek "**sofistike**"leştirilmesi.

Bu hedef doğrultusunda sahada top koşturuyor, kendi aralarında paslaşıyorlar.. İşin siyaset ayağı da var, medya ayağı da, istihbarat ayağı da.

Son olayda **Diamond** süprüntüsünün topu ortaladığı, tribünlerdeki **trol** ordusunun tezahürat yaparak hadiseyi köpürttüğü, pası alan **Soner Yalçın**'ın topu ağlara göndermek için tağut gibi koşmaya başladığı, bu arada başka birilerinin de ona destek vermeye koyuldukları görüldü.

Diamond züppesinin sahnede (Atatürkist rakı romantizmiyle kafası dumanlanmış halde) sergilediği oryantalistik dans gösterisinin, tam da Soner'in ***Tağut*** kitabının basımının yapıldığı zamana denk gelmesi, bir tesadüf ya da tevafuk mu, yoksa iyi planlanmış bir senkronizasyon şaheseri mi?

*

Sahnede oryantalistik Diamond züppesi ile Soner'in yanı sıra **Elazığ'ın derin Millî Görüşçüleri** de boy gösterdiler.

Eline tuzluğu alıp koşturan bir başka hevesli, **Ali Mevlüt Kaya** adlı şahıs.

Bu şahıs, yazarları arasında Nuray Mert, Ulvi Alacakaptan, Bedri Gencer ve Hüseyin Hatemi gibi isimlerin de bulunduğu bir mecrada yayınlanan "***Diamond Tema 'Yalnız' mıdır; 'Yalnız değil' midir; nedir yani?!. Okuyun!..***" başlıklı yazısında, "**operasyonun asıl hedefi**"ni açığa vurmuş gibi görünüyor.

Evet, aralarında paslaşıyorlar.. ***Odatv***, söz konusu şahsın yazısını haberleştirmiş durumda.

Şahsın verdiği mesaj şu:

> "1-Ülkemizde sahih ve delil olarak gösterilen **hadis kitapları gözden geçirilmeli** ve **Kur'an'a uymayan ne varsa atılarak**, yeniden yayımlanmalıdır!..
>
> "2-Bütün inananlar, Soner Yalçın'a teşekkür borçludur!.."
>
> (https://www.odatv.com/guncel/butun-inananlar-borcludur-dedi-soner-yalcina-bir-tesekkur-daha-120049588)

Bunları Soner kendisi için yazsa, ayıp kaçacak, kendi kendisine madalya takan adam konumuna düşecek.. Dolayısıyla önce başka birisinin söylemesi lazım.. Her kahve dövücüye bir hınk deyicinin eşlik etmesi mesleğin şanından.

*

Hınk deyicinin şerh ve tefsirine (ya da ictihadına) göre, Hz. Aişe'nin dokuz yaşındaki evliliğiyle ilgili Buharî hadîsi, ***Kur'an***'a uymayan rivayet durumunda.

Soner ise evliliğin dokuz yaşında olmadığını ispat etmiş, ve dolayısıyla bütün Müslümanlar'ın teşekkürünü hak etmiş.

Başta İmam Buharî olmak üzere tarih boyunca nice anlı şanlı alimler bu gerçeği anlayamamışlar, Soner hocaefendi hazretleri gelmiş, meseleye bir el atıp düğümü çözmüş.

DEĞİŞEN ZAMAN, VE DEĞİŞMEYEN HEVA, HEVES VE CEHALET

*"Müslümanlar **dinlerinin külli ve nihai hedeflerini** göz ardı etmişlerdir. Halbuki İslam bir çok vesile ile kölelere özgürleşme kapısını aralamıştır. **Son hedefi** de göstermiştir. Özgürlük kapısını **bir daha kapanmamak üzere** ardına, sonuna kadar açmak. Bunu açmak ve aşmak Müslümanların elindeydi ve göreviydi. Ama **tutuk davranmaları veya donukluklarından veya nasların anlaşılmasında Hazreti Ömer gibi sofistike olmamaları** nedeniyle bunu başaramamışlardır. "*

Bu ifadeler, ***fikriyat.com*** yazarı **Mustafa Özcan**'ın "**Niçin Batı'nın gerisinde kaldık?**" başlıklı yazısında yer alıyor.

*

Nasstan kasıt, anlamı açık ayet ve hadîsler.

Mecelle'de şu usul ilkesi yer alıyor: "**Mevrîd-i nassda ictihada mesağ yoktur.**"

Yani bir mesele hakkında nass varsa, o konuda **ictihad** mahiyetinde **yeni hüküm** verilemez.

İşte bu, "**donukluk ve tutukluk**" anlamına geliyor.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'ndaki "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" maddeler gibi.

Allahu Teala'nın "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" emir ve yasaklar vaz' etmesi tabiîdir, çünkü herşeyi yaratan, herşeye doğasını, tabiî özelliklerini veren, O'dur.

Allahu Teala'nın yarattığı **akıl** ile Allahu Teala'nın emir ve yasaklarını sorgulamak, onlar hakkında hüküm vermek ise, akılsızlıktır.

(Akıl, emrin gerçekten Allahu Teala'ya mı ait olduğunu anlama çabasında gereklidir ve işe yarar, fakat böyle olduğu anlaşıldığında ona düşen, teslimiyettir.)

*

İmdi, **zamane devletlerinin** (kimisi mantıklı, kimisi mantıksız) "**değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez**" hükümlerini hiç sorgulamayan "müslüman"ların nasslar hakkında ileri geri konuşmaları karşısında ne demek gerekir?

Zamane devletleri dedik ama aslında **devletlu**ları dememiz gerekiyor.

Çünkü devlet, zihnimizde **soyutlama** yoluyla ürettiğimiz **itibarî ve sentetik** bir varlıktır, gerçeklikte devlet diye "kendi başına varlığı olan" bir oluşum yoktur.

Zihnimizin dışında devlet değil, sadece üzerinde yaşadığımız **vatan** (arazi, toprak), **millet** dediğimiz insan yığını, bu insan yığınına hükmeden örgütlü bir zümre (yani **siyasetçi ve bürokratlar** topluluğu, **devletlu**lar), ve bu devletluların yönetimde esas aldıkları ilkeleri (**rejim**) vardır.

Hatta o ilkeler (rejim) bile maddî varlığa sahip değildir, **itibarî**dir, gerçeklikte mevcut olan, devlet adına hareket ettiklerini söyleyenlerin (kimi zaman çifte standart içeren, tutarsız ve keyfî) **hareket, tutum ve davranışlar**ıdır.

*

Söz konusu devletlular topluluğu halktan bazılarını yardımcıları olarak istihdam ederler (**memurlar**), ve (**rejim** diye adlandırılan) bir "**gütme usulü**" ile millete tabiri caizse "çobanlık" yaparlar.. Her çobanın mutlaka köpekleri (güvenlik güçleri) de olur.

Bu “çoban”ların bazısı şefkatli ve merhametlidir, kavalıyla koyunların gönlünü hoş etmeye çalışır, bazısı ise elinden sopayı eksik etmez, sürüde ayrı baş çeken ve **rejim**e (gütme usulüne) aykırı hareket eden oldu mu, bir derdi mi var diye düşünmeden kafasına sopayı merhametsizce indirir.

İnsanların gerçek sahibi Allahu Teala’dır; “çoban”lar O’nun **ilkelerine** (Şeriat’e) uyduklarında **emanete riayet** etmiş olurlar.

“Gütme usulü” diye kendi kafalarından icat çıkardıklarında veya aralarından birinin **ilke** ve (**devrim** madalyası taktıkları) yeniliklerine (ifsat ve tahribatına) tabi olduklarında, sürünün asıl sahibine ihanet etmiş olurlar.

Buna bir de “Sürünün sahibinin emirleri (şeriati) de ne oluyormuş, nasıl güdeceğime ben karar veririm” şeklindeki azgın isyankârlık eklendiğinde, belalarını eksiksiz biçimde bulurlar.

Çünkü gün akşam olur, Güneş batar, alem ölüm demek olan uykuya yatar, ve ertesi sabah herkes uyanıp ruhları bedenlerine tekrar iade edildiğinde sürünün sahibi, hain çobanları hesap sormak üzere huzuruna çağırır.

*

Mecelle’deki bir başka kural şudur: “***Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz***.”

Yani zamanların değişmesi ve başkalaşması ile hükümlerin değişeceği inkâr edilemez.

Ancak, aynı ***Mecelle***, “**Mevrîd-i nassda ictihada mesağ yoktur**” da demektedir.

Bu bir çelişki midir?

Hayır!

Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın değişmesi sadece **içtihadî meselelerde** olabilir.

Fakat bu, her hükmün değişebileceği veya değişmesi gerektiği anlamına da gelmez.

Üstelik, içtihadî konularda, zaman değişmeden de farklı hükümler verilebilmektedir.

Ancak, nassın varid olduğu yerde, böyle bir değişiklik (değiştirmeye müeddî bir içtihat) yapılamaz.

Mesela ***Kur'an***'daki miras hükümlerinin durumu budur.. Zaman değişti diye bu hükümler değiştirilemez.

Nass, zamana uydurulamaz, **zaman nassa uymak zorundadır**.

*

Zamanın değişmesinin bir önemi yoktur; değişen insanlardır, insanların yapıp ettikleridir.

Zamandan bu şekilde bahsetmek, onu, "insanın iradesini geçersiz hale getiren" bir varlık ya da etken haline getirmek olur.

Parlak fakat aldatıcı bir betimlemedir.

İnsanlar, kendi yaptıkları değişiklikleri "**zamanın gereği**" adı altında değişmez/değiştirilemez bir etken ilan ettiklerinde, yani o değişiklikleri insandan bağımsız ve insan iradesinin etkisinden azade **sabite**ler olarak gördüklerinde, ve onlara göre hüküm verdiklerinde, onları **nass** haline getirmiş olurlar.

Bu, kendisinin elinin ürünü olan puta, kendisini yaratan tanrı konumunu layık görmek gibi birşeydir.

Evet bu, insanın kendi yaptığı değişiklikleri "zamanın gereği" etiketi altında bir tür nass ilan etmesi, nassları da (kendi bedenleri ve amelleri gibi) değişebilir şeyler olarak görmesi anlamına gelir.

Bu, insanın kendi amelinin meşruiyetinin delili olarak yine o ameli göstermesi demektir.

*

Ne yazık ki, "Müslümanların dinlerini iyi anlamaları, Allah ve Resulü'nün maksadını bilmeleri, dinin küllî ve nihaî hedeflerini gözetmeleri" türünden yaldızlı ve parlak laflar edenlerin birçoğu, bu laflarıyla, (**Hz. Ali**'nin Haricîler için yaptığı "**hak söz ile batılı kastetme**" tespitini hatırlatacak şekilde) fesat, tahrifat ve tahribatı kastediyorlar.

Müslümanlar **nassları uyguladıklarında** Allah ve Resulü'nün "maksad"ı otomatikman gerçekleşmiş, dinin küllî ve nihaî hedefleri de gözetilmiş olur.

Mesela insan, yaşaması için gereken enerjiye **yemek yemesi** sayesinde sahip olur.. Düzenli biçimde yemek yediğinde, yemek yemenin **asıl işlevi ve gayesi** hakkında hiçbir şey bilmese ve üzerinde düşünmese bile, **maksat** hasıl olmuş olur.

Üç yaşındaki çocuk, yemek yemenin faydası, işlevi ve gayesi hakkında hiçbir şey bilmez, fakat Allahu Teala beslenmeye dünyada **peşin bir ödül** verdiği, onu zevkli ve tatlı kıldığı, buna karşılık yemek yemeyi terk etmeyi de **açlık elemiyle azaplı** hale getirmiş bulunduğu için, çocuk bu bilgisizliğine rağmen, yaşaması için gereken enerjiyi toplayacak şekilde **amel** eder.. Yemek yemenin **faydası, maksadı, hikmetleri** hakkında bilgili olmanın bu noktada fazladan hiçbir katkısı olmaz.. Böylesi bir bilgisizliğin çok fazla bir zararı da olmaz.

Buna karşılık, bir kimse yemek yemenin maksadı, gayesi ve hikmeti hakkında çok iyi edebiyat paralayıp da yemek yemese, ya da insanın **tabiî beslenme düzenini** değiştirerek **yeni icatlar** çıkarmaya çalışsa, bu alanda **devrim** yapma tutkusuyla mesela vücut için gerekli olan maddelerin damardan zerk vs. gibi yollarla verilmesi türünden yenilikler yapsa, bunu da yemek yemenin küllî ve nihaî hedefleri, maksadı gibi parlak ambalajlar içinde sunsa, fesat çıkarmış olur.

Yemek yemedeki maksad, yani beslenmenin küllî ve nihaî hedefleri, yemek yemenin **bizzat kendisinde mündemiç**tir.

Yemek yeme alışkanlığını "**maksad, küllî ve nihaî hedefler**" edebiyatıyla "**donukluk ve tutukluk**" olarak nitelendirmek, beslenmede **sofistike** olma çağrısı yapmak, toplumun beslenme alışkanlıklarını "beslenmeyi iyi anlayamamak, beslenmenin nihaî hedefini gözardı etme" diye nitelendirmek ya şuursuzluk ve cehalettir ya da bilinçli sahtekârlık.

*

Evet, dinin maksatları, küllî ve nihaî hedefleri nasslarda mündemiçtir.

Bu nasslar uygulandığında maksatlar/hedefler kendiliğinden gerçekleşmiş olur.

Yemek yenildiğinde, vucudun ihtiyaç duyduğu enerjinin kendiliğinden elde ediliyor oluşu gibi.

Kölelik konusunda da Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile ashabının uygulaması, dinin maksatlarını, küllî ve nihaî hedeflerinin gerçekleşmesini sağlayan uygulamadır.

Diğer konularda da (mesela evlilik yaşı vs.) durum aynıdır.

Mustafa Özcan'ın teklif ettiği "**son hedef**" (yani köleliğin bir daha geri dönülemez şekilde yasaklanması) ise, **nassın** (Rasulullah'ın uygulamasının) **inkârı ve iptali**dir.. Özcan bunun farkında değil, fakat durum bu.

Dinin anlaşılmaması, dinin maksadının, küllî ve nihaî hedeflerinin gözardı edilmesi tam da budur.

*

Mecelle'deki "***Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz***" kaidesi ne yazık ki çok istismar ediliyor.

Mecelle'deki ifadeler ne ayettir, ne de hadîs.. O ifadeler, ***Kur'an*** ve Sünnet'e uygunlukları ve onlar çerçevesinde anlaşılmaları nisbetinde değerlidirler.

"***Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz***" diyenlerin kastı ve niyeti çok iyi olabilir, fakat meseleyi ifade ediş tarzları kötü niyetlilerin ekmeğine yağ sürecek şekilde nakıs.

Bunu **mutlak** şekilde ifade etmek yerine **kayıt ve şart** getirmeleri gerekirdi.. Mesela "***Ezmanın tegayyürü ile* bazı *ahkâmın* (hükümlerin) *tegayyürü inkâr olunamaz***" denilmesi uygun olurdu.

Mesela yemek yemenin hükmü.. Ramazan ayında gündüz haram, zaman değişip akşam olduğunda ise helaldir.

Fakat, diyelim ki yürüyen bir canlıyla karşılaştık, bizim gibi biri, onun hakkında "insan, Ademoğlu" hükmünü verdik.. Zamanın değişmesiyle bu kişi hakkındaki hüküm değişir mi, beş sene sonra onun için, "Hayır, aslında o bir timsah, **zaman değişti**, onun hakkındaki hüküm de değişti" denilebilir mi?!

Her hüküm değişmez.. Mesela ölen insanla ilgili "canlılık" hükmü değişir, fakat onun "insan" olduğu hükmü değişmeden kalır.

Değişmeyen hükümler, değişenlere göre daha çoktur.. Değişen hükümler çok azdır.

Dinin hükümleri de böyledir.. Domuz eti zamanın değişmesiyle haram olmaz.. Ama bazen, yiyecek hiçbir şey bulamadığın ve açlıktan ölme tehlikesiyle karşılaştığın zaman, ölçüyü kaçırmamak şartıyla yemen caiz olabilir.

Hükmün aslı olduğu gibi kalır.. Değişen, senin durumundur.

*

Mecelle'deki "***Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz***" şeklindeki ifade, en sorunlu, yanlış anlaşılmaya en açık ifadelerden biri.

Hükümlerin değişebildiği durumları aslında herkes bilir.. Fakat bunu bu şekilde sanki "**dinî bir kural**" gibi söylediğinizde artık herkes kendine göre bir **"şâri' (şeriat koyucu, yasa koyan) zaman"** icat edip kafasından hüküm uydurabilir.

Sanki zaman dile gelip konuşuyor, "Şunun hükmü artık şöyle oldu" diyor.

Zaman adına konuşan sensin.. Zamanı bahane ediyorsun.

*

Allame Eşref Ali Tehanevî, ***el-İntibâhâtü'l-Müfîde ani'l-İştibâhâti'l-Cedîde*** adıyla yayınlanmış olan konferansında ***Mecelle***'de yer alan **"Ezmanın tegayyürü ile ahkâmın tegayyürü inkâr olunamaz"** şeklindeki düşünceyi de konu edinmektedir.

Sözleri şöyle:

> "(Bazıları) İnsanlar arası muâmelelerle alâkalı olan şerî hükümlerin her bir zamanda değiştirilebileceğini zannetmektedirler….
>
> "Bunlar, [şöyle düşünmektedirler:] *"**Maslahat** ve **zamanın değişmesiyle hükümlerin değişmesi** İslâm'ın itibâr ettiği bir şeydir. İşte bundan dolayı şerîatlardan birçoğunda nesh [hükümlerin kaldırılıp değiştirilmesi] meydana gelmiştir. Meselâ Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin şerîatıyla, Îsâ aleyhisselâm efendimizin şerîatında Allah'ın kanun olarak koyduğu birçok hükümler nesh olmuş, yani birçok hükümler kaldırılmıştır. Bu, ancak **zamanın değişmesi**yle, (yani) **maslahatların değişmesi** sebebiyledir. Bununla beraber Îsâ aleyhisselâm efendimizle, Nebî sallellâhu aleyhi ve sellem efendimiz arasındaki ara 600 seneyi aşmamaktadır. Şu anda ise Nebî sallellâhu aleyhi ve sellemin üzerinde bu müddetin iki katı, hatta daha fazlası geçmiştir. Öyleyse bu kadar uzun bir zamandan sonra maslahatlar nasıl değişemez?!"*
>
> "Böyle diyerek, **ebedî** olan şer'î hükümlere itirâz etmektedirler."

Merhum Tehanevî onların iddialarını bu şekilde mükemmelen özetledikten sonra şöyle cevap vermektedir:

> "Cevâp: Kanunları yapan [şayet] kâmil, son derece bir hikmet sâhibi zât ise ve [gelecek ve sonradan ortaya çıkacak şeyler dâhil olmak üzere] gaybı bilen biriyse, kıyâmete kadar devam edecek olan zamanların maslahatlarının tamamını içine alacak umûmî kanunları yapmak, onun için mümkündür."

*

Şer'i hükümlerin zaman içinde değişeceğini düşünenler, aslında Allahu Teala'ya **cehalet isnat** etmekte, (bilerek veya bilmeyerek) O'nu **kemal sıfatlarıyla muttasıf** kabul etmemektedirler.

İlk düğme yanlış iliklenince, **Allah'a iman sorunlu** olunca, gerisi de öyle gidiyor.

Merhum Tehanevî yukarıya aldığımız sözlerini şöyle sürdürmektedir:

> "Eğer bir kimseye bu husûs karışık ve içinden çıkılmaz hâle gelir ve *"Bizim Şerîat'la amel ettiğimiz zaman şiddetli bir* ***darlığa*** *düştüğümüz müşâhede edilen şeylerdendir. Bu da şu hükümlerin* ***bu zamana münâsip düşmediklerini*** *göstermektedir"* derse, biz buna şöyle deriz:
>
> "Bu hükümlerin zor olduğu ancak insanların tamamı onlarla amel etmeye teşebbüs edip de sonra da zorluğa düştükleri zaman sâbit olabilir.
>
> "Bunu da hiçbir kimse isbât edemez. Hâlbuki [mevcut] zorluk için gerçek[ten var] olan bir sebeb şudur: Şerîat'ın hükümleriyle amel edenlerin, amel etmeyenlere oranı cidden çok azdır. Bu azlık [yüzünden] her ne zaman ahkâm-ı şer'îyeyle bir [devlet, toplum veya bireyler tarafından] amel edilirse yeryüzünün sakinlerinin çoğunluğu ona ters düşmekte ve karşı çıkmaktadırlar. Yâhut da onunla amel etmemektedirler. Tabiatıyla [Şeriat'i uygulamak isteyenler için böylece] zorluk ve daralma vâki olmaktadır. İşte bu yüzden zorluğun sebebi bu hükümlerin **kendi içlerinde problemli** olmaları değil, ancak, içinde yaşadığımız şu ortamdır [kâfir ve münafıkların itirazı, baskısı ve zorbalığıdır].
>
> "Nitekim bir doktor hastaya on ilaç anlatır, [bazen] onlardan hiçbirisi yakınında [yaşadığı beldede] bulunmaz. Öyleyse zorluk, bu vasıftan [ilacın kendisinden kaynaklanan zorluktan] dolayı değil, o köyün tüccarlarının kusuru [ilacı temin etme konusundaki ihmali] sebebiyledir.
>
> "Bazen de olur ki, şer'î bir hükümde herhangi bir zorluk bulunmaz, ancak kişi, âcil şahsî maslahatına [çoğu zaman heva ve hevesine, nefsanî arzularına]

> bir zarar geleceği [endişesi]nden dolayı bu işi müşkil zanneder. Şunda hiçbir şübhe yoktur ki, umûmun maslahatlarının şahsî/kişisel maslahatlara tercîh edilmesi daha lâyık olandır.
>
> "Hangi kanun vardır ki, umûmun maslahatlarını gözetmekten dolayı, bu gibi şahsî zararlar [dezavantajlar] kendisinde bulunmasın."

*

Hükümleri güncelleme, değiştirme ve yenileme meraklısı tipler, o hükümleri değil, kendilerini değiştirmeli, yenilemelidirler.

Kendilerini güncellemelidirler.

Çok akıllılarsa, bu akıllarını Allahu Teala'nın haşa hatalarını düzeltmek için değil de, fen bilimleri, sanayi ve teknoloji alanında gâvurları geçmek için kullanmaları tavsiye olunur.

*

Mecelle şârihlerinden **Kuyucaklızade Mehmet Atıf Bey** şunları söylüyor:

> "Ancak zamanın değişmesiyle değişecek olan şer'i hükümler, **örf ve adete dayalı olan hükümler**dir. Yani zamanın değişmesiyle insanların halleri, örf ve adetleri de değişeceğinden bunların üzerine kurulu olan hükümler de değişir.
>
> **"Mesela**, eski hukukçulara göre satın alınacak evin bir odasını görmek yeterli olup, ondan sonra satın alan diğer odaları gördüğünde görme muhayyerliği yoktur. Sonraki hukukçulara göre ise her odasını görmek gerekir. Her odasını görmedikçe görme muhayyerliği devam eder. Bu ise delile bağlı bir ihtilaf

olmayıp, belki inşaat hakkında örf ve adetin ihtilafından doğmuştur ki eski hukukçular zamanında evlerin her odası aynı olduğundan, bir odasını görmek diğerlerini görmeye engel olmuştur. Ancak sonraları evlerin inşa tarzı değiştiği gibi bir evin odaları çeşitli şekillerde yapıldığından, evin bir odasını görmek diğerlerini görmeye engel olmamış, her odasını görmek gerekmiştir. Aslında satın alma amacının gerçekleşmesine yetecek seviyede bir bilgi sahibi olmak gerektiğinden, **şer'i kural asıl olarak değişmeyip, bunun olaylara uygulanması, zamanın değişmesiyle değişmektedir**.

"Şahitlerin dürüstlüğü hakkında İmam Ebu Hanife hazretleri ile İmameyn (İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed) hazretleri arasındaki ihtilaf da zamanın değişmesine dayanır. İmam Ebu Hanife hazretleri **kendi asırlarında insanlarda doğruluğa şahit olduğundan, hasmı istemedikçe şahitlerin temize çıkarılmasına lüzum görmeyerek, görünür adalete göre hüküm vermeyi caiz** saymıştır. Ancak sonraları İmameyn hazretleri **insanların fesada meyillerini hissettiklerinden, hasım istese de istemese de şahitlerin görünür adaletlerine bakılarak hüküm verilmesini caiz saymayıp, şahitlerin gizli ve açık şekilde temize çıkarılmalarının gereğine karar vermişlerdir.**

"Sonraki hukukçular hep İmameyn hazrtlerinin görüşleriyle fetva vermiş oldukları gibi ***Mecelle***'nin 1716. maddesinde de İmameyn hazretlerinin görüşleri tercih edilmiş olduğundan **zamanımızda hakimler bir davada dinledikleri şahitleri gizli ve açık temize çıkarmadıkça hüküm veremez, verirse hükmü nafiz olmaz [infaz edilmez, yerine getirilmez]**.

"Bunun gibi ***Mecelle***'nin 596. maddesi gereğince gasp eden kimseye gasp ettiği şeyi tazmin etmesi gerekmez. Ancak sonraları hukukçular insanların vakıf ve yetim mallarına hırs ve tama'larını gözlemlediklerinden bu maddenin

istisnai fıkrası gereğince vakıf ve yetim mallarını korumak açısından bunlarda tazmin gerektiğine fetva verdiler.

"Ancak örf ve adete ve insanların hallerine dayalı olmayan hükümler değişmez. Mesela, zulüm ve yolsuzluk her zaman yasaktır. Bundaki yasaklık hiçbir zaman değişmez."

Bir, Şeriat'teki adalet hassasiyetine, şahitler konusundaki kılı kırk yaran titizliğe bakın, bir de günümüzün beşer kafası ürünü hukukunun "**gizli şahit**" bilmem ne alavere dalaverelerine, **"kiralık katil" türünden ne idüğü belirsiz "kiralık şahitler"in cenneti** haline gelmiş adliyesine.

Her toplum layık olduğu idareyi ve hukuk düzenini buluyor.

Bu millet layık olsa ve hak etseydi **Şerîat-ı Garrâ** (Aydınlık Şeriat) ile, **Şer'-i Şerîf** (Şerefli/Onurlu Şeriat) ile yönetilirdi.

Ama layık değil. O rahmeti hak etmiyor.

Hak etmeyen bir topluma da Allahu Teala böylesi bir rahmeti nasip etmiyor.

*

Evet, merhum Kuyucaklızade'nin ifade ettiği gibi, zamanın değişmesiyle değişecek olan şer'i hükümler, **örf ve adete dayalı olan hükümler**dir.

Örf ve adete ve insanların hallerine dayalı olmayan Şeriat hükümleri değişmez.

Modernist (yani Batı'nın çağdaş/modern halini "nass" kabul eden), **Fazlur Rahman**'ın sapık mezhebine tabi olan ilahiyatçılara göre ise ayet ve hadîslerle sabit olan hükümler de değişir, değiştirilmelidir.

Nitekim, (**derin devlet** nezdinde **akredite** olan bu ilahiyatçılardan) perde arkasında akıl alan **Erdoğan** altı yıl önce, 8 Mart 2018 tarihinde şöyle konuşma gafletinde bulunmuştu:

> "Din adamı diye ortaya çıkıp kadınla ilgili dinde yeri olmayan içtihatlarda bulunuyorlar. Çünkü **İslamın güncellenmesinin gerektiğini** bilmeyecek kadar da aciz bunlar. **İslamın hükümlerinin güncellenmesi** vardır. Siz İslamı **14-15 asır öncesi hükümleriyle** kalkıp da bugün uygulayamazsınız."

Bir gün sonra ise şunu demişti:

> "Biz **dinde reform** aramıyoruz. Haddimize mi? Ama çıkıp da kadınlarla ilgili, yaşlılarla ilgili konuşmaların **İslam'a getirdiği leke**yi görmezden gelemeyiz. Türkiye'de din eğitim ve öğretiminin sağlıklı bir temel üzerinde yaygınlaştırılmasına ihtiyaç var."

Aslında İslam'ın güncellenmesinden söz etmekle dinde reform çağrısı yapmak aynı şeydir.

İbrahim Kalın da, Erdoğan'ın bu açıklamasını tevil ve tefsir babından ***Mecelle***'nin "Ezmanın tegayyürü…" ilkesine atıfta bulunmuştu.

Mesele Arab'ın bin 500 sene önceki örfü olsa sorun değil, fakat olay, **Arnavut gâvuru Diamond**'un son yaygarasını bahane ederek **tağut Soner** gibilerin "hadîsler"in (Sünnet'in) ayıklanması, ***Sahîh-i Buharî***'nin çöpe atılması çağrısında bulunmaları gibi, İslam'ın temellerinin inkârı ve yıkılması noktasına vardırılıyor.

*

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Özdemir'in bir makalesi bu "tegayyür" konusunu ayrıntılı bir şekilde açıklıyor (http://dergipark.gov.tr/download/article-file/162864).

Özdemir, makalesini şöyle özetliyor (özetin özeti):

> "… Hükümde değişim kavramı, **gerçek anlamda bir değişimi ifade etmemektedir**. Bu değişimin ispatı için referans gösterilen tüm argüman ve örnekler bu anlamdaki değişimi değil, **hükme konu olan cüz'î hâdiselerdeki değişimi** ifade etmektedir. … Karâfî (ö. 684/1285)'den İbn 'Âbidîn (ö.1252/1836)'e kadar bu konuda söz söyleyen fakihler **ahkâmın değişmesinden değil, ahkâma tekabül eden mezkûr durumların** değişiminden bahsetmektedirler."

Makalenin sonuç bölümünde ise şunlar söyleniyor:

> "Sonuç olarak diyebiliriz ki, son dönmelerde yaygın bir biçimde tartışılan hükümde değişim, ahkâmın değişmesi vb. kavramlar **usûlî temellere bina edilmeden** ele alınmaktadır. Hükümde değişimin ispatı sadedinde ileri sürülen tüm argümanlar bu konuya ait olmadığı gibi, konuya dair verilen örnekler de bu alana ait değildir. …
>
> "… Karâfî'den İbn 'Âbidîn'e kadar **hükümde değişim konusuna yer veren tüm fakihler, günümüzde değişim kavramından anlaşılan anlamı kast etmemişlerdir**. Bilakis onlar **tagayyür** kelimesini farklılık anlamına gelen ihtilaf kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanmışlardır. Başta İbn Kayyim olmak üzere mezkûr bilginlerce yer verilen fetvada değişim kavramıyla örfte değişim kavramı, **sanıldığının aksine hükümde değişime tekabül etmemektedir**. …
>
> "Fetvanın değişim gerekçeleri olarak zikredilen zaman, mekân, durum, âdet ve niyet gibi tikel vaki durumlar **hükmün bağlandığı şer'î illetlere tekabül etmektedir**. Her illetin kendine özgü bir hükmü var olduğu gibi, her vaki durumun da kendine özgü bir hükmü vardır. Hükümler varlık ve yoklukta illetlerle birlikte deveran ettiği gibi, cüz'î-vaki durumlarla birlikte de deveran

etmektedir. Cüzî-vaki durumları inceleyen tahkîku'l-menât yönteminin işlevi hükümlere bağlanan bu tikel olgusal durumların tespiti noktasında ortaya çıkmaktadır. **Fukaha hükümde değişim kavramı yerine fetvada değişim ve illetlerde değişim kavramlarını kullanmaktadır**. Günümüzde de aynı kavramların kullanılması usûlî bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

"… Hükümde değişim kavramı birçokları tarafından müsellem bir hakikat olarak telakki edilip bütün hükümlere teşmil edilmektedir. Son zamanlarda çokça tartışılan ve tüm şer'î-amelî hükümleri kapsayan **tarihsellik** konusu bu kavrama dayandırılmaktadır. **Hangi alanlarda ve nasıl işlev göreceği belirlenmeyen** bu fıkhî kuralın, tahkîku'l-menat yönteminden bağımsız olarak ele alınması, **İslam hukukunda bir yöntem dâhilinde kabul edilen değişimin aslî mecrasından çıkıp farklı mecralara girmesi ve sonucu kestirilemeyen birtakım yanılgı ve saplantılara yol açması kaçınılmazdır."**

*

TDV İslâm Ansiklopedisi'nin "**Zâhid Kevserî**" maddesinde verilen bilgiler de önemli:

"… Kevserî'nin bu alandaki temel görüşleri şöyledir: ... **Muâmelâta ilişkin dinî hükümleri diğerlerinden ayrı tutup değişebilirliğini ileri sürmek tutarsızlıktır.** …

"Sahâbe, tâbiîn ve tebeu't-tâbiîn fukahasının Kitap ve Sünnet'ten **Arap dili kurallarına göre** anladığı şey ne ise dinî ahkâm odur. Sonraki asırlarda yaşayan fakihler (müteahhirîn) öncekilerin Kitap ve Sünnet'ten çıkardıkları şeylere muhalefet edemez, sadece onların hüküm vermediği veya sonradan ortaya çıkan hususlarda hüküm verebilir; **onların ihtilâf ettiği meselelerde**

tercihte bulunabilir [İttifak ettikleri, icma bulunan hususlarda yeni görüşler ortaya atılamaz].

"Bu çerçevede **örf ya da maslahat, hükümlerin değişmesine gerekçe yapılamaz**. Bu gerekçelerle bazı şer'î hükümleri yürürlükten kaldırmak ise **ahkâm neshetmektir**, bu ise insanın **teşrî' ["şeriat / dinî hüküm" oluşturma] alanına müdahalesi** anlamına gelir [Tanrılık/rablik taslamaktır]. **Teşrî' alanı münhasıran Allah'a aittir** [şerik/ortak, paralel tanrı kabul etmez] (**Maḳālâtü'l-Kevŝerî**, s. 108, 111, 113-116). …

"Kevserî'ye göre **akılla tesbit edilen dünyevî maslahatın şer'î delillerle çatışabileceğini söylemek Allah'ın kulların maslahatını bilmediği anlamına gelecektir**. … İbadetlere dair olanların aksine **muâmelâta dair hükümlerin zamanın gereği doğrultusunda değişebileceği de söylenemez; çünkü bu doğrudan doğruya insana teşrî' yetkisi tanımak demektir**. … (a.g.e., s. 118-119)."

İnsana teşrî' yetkisi tanımak ise, (merhum **Elmalılı** Muhammed Hamdi Yazır Hoca'nın ***Hak Dini Kur'an Dili***'nde Tevbe Suresi'nin 31'inci ayetini açıklarken belirttiği gibi) onu "rab" edinmektir.

Şirktir, küfürdür.